

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 2287/1995
(ΦΕΚ Α' 20/1.2.1995)

«Κύρωση του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα»

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας του οποίου το κείμενο ακολουθεί, όπως καταρτίσθηκε από την αναθεωρητική επιτροπή του άρθρου 6 παρ. 10 του ν. 1911/1990.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ

ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Α΄ ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Γενικοί Ορισμοί

Άρθρο 1. Ορισμός στρατιωτικού εγκλήματος

Στρατιωτικό έγκλημα είναι κάθε πράξη που προβλέπεται και τιμωρείται από τις διατάξεις αυτού του κώδικα.

[αντιστ. άρθρ. 1 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

7 παρ. 1 Σ [Έγκλημα δεν υπάρχει ούτε ποινή επιβάλλεται χωρίς νόμο που να ισχύει πριν από την τέλεση της πράξης και να ορίζει τα στοιχεία της. Ποτέ δεν επιβάλλεται ποινή βαρύτερη από εκείνη που προβλεπόταν κατά την τέλεση της πράξης], 1 ΠΚ [Καμμία ποινή χωρίς νόμο], 14 ΠΚ [Έννοια της αξιόποινης πράξης]

Νομολογία:

ΑΠ 729/1998 ΠοινΧρ ΜΘ΄ (1999), 249 & ΠοινΔικ 1998, 650

ΣυμβΣτρΑθ 76/1996 ΠοινΧρ ΜΣΤ΄ (1996), 1157, ιδίως 1160 (με εν μέρει αντίθετη πρόταση Γ. Σπυρόπουλου)

ΑΠ 1119/1991 Αρμ ΜΣΤ΄ (1992), 174 (με σχόλιο Δ. Σπυράκου)

ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 251/1987 Υπερ 1992, 960 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)

Άρθρο 2. Τοπικά όρια ισχύος του κώδικα

Οι διατάξεις του Κώδικα αυτού εφαρμόζονται και για πράξεις που τελέστηκαν εκτός των ορίων της επικράτειας.

[αντιστ. άρθρ. 4 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

6 ΠΚ [Εγκλήματα ημεδαπών στην αλλοδαπή], 7 ΠΚ [Εγκλήματα αλλοδαπών στην αλλοδαπή], 8 ΠΚ [Εγκλήματα στην αλλοδαπή που τιμωρούνται πάντοτε κατά τους ελληνικούς νόμους], 9 ΠΚ [Ακαταδίκτο εγκλημάτων που τελέστηκαν στην αλλοδαπή], 10 ΠΚ [Υπολογισμός ποινών που εκτίθηκαν στην αλλοδαπή], 11 ΠΚ [Αναγνώριση αλλοδαπών ποινικών αποφάσεων], 16 ΠΚ [Τόπος τέλεσης της πράξης], 297 παρ.2 & 3 ΠΚ [Εκθεση πλοίου σε κίνδυνο με διενέργεια λαθρεμπορίου], 123 επ. ΚΠΔ [Εγκλήματα που διαπράχθηκαν στο εξωτερικό], 199 παρ. 2 ΣΠΚ [Τοπική αρμοδιότητα]

Νομολογία:

ΠεντΑερΑθ 429/1997 ΠοινΔικ 1999, 59

ΣυμβΝαυτΠειρ **418/1996** Υπερ 1997, 102 (με πρόταση *Ν. Παπαδακάκη*
και παρατηρήσεις *Σ. Παύλου*)
ΣυμβΔιαρκΝαυτΠειρ **10/1993** ΠοινΧρ ΜΓ' (1993), 452 (με πρόταση *Ν. Μακρή*)
ΣυμβΔιαρκΣτρΑερΑθ **268/1990** Υπερ 1991, 502 (με πρόταση *Σ. Αργουζή*)

Άρθρο 3. Ισχύς διατάξεων του ποινικού κώδικα

Οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα (Π.Κ.), όπως ισχύουν κάθε φορά, εφαρμόζονται και στα στρατιωτικά εγκλήματα, εφόσον δεν περιέχονται διαφορετικές ρυθμίσεις στον παρόντα Κώδικα.

[αντιστ. άρθρ. 2 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

12 ΠΚ [Ειδικοί ποινικοί νόμοι], 1 ΣΠΚ [Ορισμός στρατιωτικού εγκλήματος], 213 παρ. 1 ΣΠΚ [Εφαρμογή Κώδικα Ποινικής Δικονομίας]

Νομολογία:

ΣυμβΣτρΞάνθης **15/2001** ΠΛογ 2001, 639 (με πρόταση *Χ. Βαλσαμίδα*)
ΠεντΑερΑθ **429/1997** ΠοινΔικ 1999, 59
ΑΠ **1354/1997** Υπερ 1998, 537

Άρθρο 4. Φόβος

Στα στρατιωτικά εγκλήματα ο φόβος δεν επηρεάζει τον καταλογισμό, αν το στρατιωτικό καθήκον απαιτεί από το δράστη να εκτεθεί σε προσωπικό κίνδυνο.

[αντιστ. άρθρ. 18 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

23 εδ β' ΠΚ [Υπέρβαση της άμυνας], 25 παρ.2 ΠΚ [Κατάσταση ανάγκης που αποκλείει το άδικο], 32 παρ.2 ΠΚ [Κατάσταση ανάγκης που αποκλείει τον καταλογισμό]

Νομολογία:

ΣυμβΝαυτΠειρ **228/1997** Υπερ 1998, 615 (με πρόταση *Γ. Δουβλέκα*)
ΣυμβΔιαρκΣτρΚαβ **2/1991** Υπερ 1991, 935 επ. (με πρόταση *Σ. Τζιαμτζή* και παρατηρήσεις *Α. Παπαδαμάκη*)

Άρθρο 5. Έννοια των όρων του κώδικα

1. Στον κώδικα αυτό οι ακόλουθοι όροι χρησιμοποιούνται με την εξής σημασία:

α) Στρατός είναι ο ελληνικός στρατός της ξηράς, της θάλασσας και του αέρα και στρατιωτικές υπηρεσίες είναι οι υπηρεσίες που ανήκουν σ' αυτόν.

β) Στρατιωτικοί είναι όσοι ανήκουν στο στρατό και στο λιμενικό σώμα.

γ) Οπλίτες είναι οι υπαξιωματικοί, οι λιμενοφύλακες, οι στρατιώτες, οι ναύτες, οι σμηνίτες και οι μαθητές των στρατιωτικών σχολών.

δ) Αρχηγός είναι κάθε στρατιωτικός, που αναλαμβάνει νόμιμα τη διοίκηση οποιουδήποτε τμήματος του στρατού ή του λιμενικού σώματος.

ε) Οι όροι διοικητής, κυβερνήτης, αρχηγός σχηματισμού και χειριστής, νοούνται σύμφωνα με τους όρους που ισχύουν για την κατάσταση αξιωματικών και τους κανονισμούς του στρατού ή του λιμενικού σώματος.

στ) Σώμα είναι κάθε σώμα, τμήμα, απόσπασμα, πλοίο ή υπηρεσία που ανήκει στο στρατό ή στο λιμενικό σώμα.

ζ) Πλοίο είναι κάθε πλωτό μέσο του στρατού και του λιμενικού σώματος, στο οποίο επιβαίνει πλήρωμα που υπόκειται στους κανόνες της ναυτικής στρατιωτικής πειθαρχίας και έχει κυβερνήτη βαθμοφόρο, ο οποίος υπόκειται στις διαταγές του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ή Εμπορικής Ναυτιλίας.

η) Ναυτική εγκατάσταση είναι κάθε ναυτική ή λιμενική υπηρεσία στην ξηρά, που διοικείται από βαθμοφόρο, ο οποίος υπόκειται στις διαταγές του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ή Εμπορικής Ναυτιλίας.

θ) Αεροσκάφος είναι κάθε ιπτάμενο μέσο του στρατού και του λιμενικού σώματος που έχει κυβερνήτη ή διευθύνεται από πρόσωπο το οποίο υπόκειται στις διαταγές του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ή Εμπορικής Ναυτιλίας.

ι) Αεροπορική εγκατάσταση είναι κάθε αεροπορική υπηρεσία στην ξηρά, που διοικείται από βαθμοφόρο ο οποίος υπόκειται στις διαταγές του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ή Εμπορικής Ναυτιλίας.

ια) Αεροπορικό υλικό είναι κάθε αεροσκάφος με τα εργαλεία και τα εξαρτήματά του, κάθε υλικό προορισμένο να εξυπηρετεί τα αεροσκάφη και τις αεροπορικές εγκαταστάσεις του στρατού και του λιμενικού σώματος, καθώς και τα πλωτά μέσα της πολεμικής αεροπορίας με τα εξαρτήματά τους.

ιβ) Δικαστικοί λειτουργοί είναι οι λειτουργοί του δικαστικού σώματος των ενόπλων δυνάμεων, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά. Στρατιωτικοί δικαστές είναι οι δικαστικοί λειτουργοί που έχουν το βαθμό στρατιωτικού δικαστή ή παρέδρου.

ιγ) Στρατοδικείο είναι και το ναυτοδικείο και το αεροδικείο, εκτός αν προκύπτει κάτι διαφορετικό.

ιδ) Στρατιωτικά δικαστήρια, είναι τα αναφερόμενα στην προηγούμενη περίπτωση και το Αναθεωρητικό Δικαστήριο.

ιε) Υπουργός χωρίς ειδικότερο προσδιορισμό, είναι ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας.

2. Όπου ο κώδικας αυτός ή άλλος ποινικός νόμος διακρίνει τους αξιωματικούς από τους οπλίτες ή προβλέπει ιδιαίτερα για τους αξιωματικούς, οι διατάξεις που αναφέρονται στους αξιωματικούς εφαρμόζονται και στους ανθυπασπιστές, καθώς και σε όσους εξομοιώνονται με αυτούς.

3. Κληρωτός, εθελοντής ή έφεδρος, που γίνεται δεκτός στη στρατιωτική υπηρεσία, είναι στρατιωτικός από την κατάταξή του και πριν ακόμη ορκισθεί. Οι λοιποί είναι στρατιωτικοί από την ορκωμοσία τους. Επίσης στρατιωτικός είναι και όποιος καλείται νόμιμα να καταταγεί από τη λήξη της προθεσμίας προς κατάταξη. Ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας εφαρμόζεται όμως σ' αυτόν μόνο όσον αφορά το έγκλημα της ανυποταξίας.

4. Ως εχθρός θεωρούνται και οι ένοπλοι στασιαστές.

[αντιστ. άρθρ. 22, 23, 25, 175, 176 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

- Με την παρ. 1 στοιχ. α': 13 στοιχ. ε' ΠΚ [Έννοια όρων του Κώδικα], 4 παρ. 1 ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό» [Σύνθεση του Στρατού. Ενεργός στρατός - Εθνοφυλακή και εφεδρεία]

- Με την παρ. 1 στοιχ. β': 149 παρ. 1 ΠΚ, 4 παρ. 6, 7, 8, 9 & 10 ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό» [Σύνθεση του Στρατού. Κατηγορίες στρατιωτικών], 2 παρ. 1 ΠΔ 427/1994 (ΦΕΚ Α' 242/30.12.94) «Κύρωση Κανονισμού Στρατιωτικών Φυλακών»

- Με την παρ. 1 στοιχ. γ': 2 παρ. 1, 2, 3, 4, 6, 8 στοιχ. ι' Ν 1763/1988, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 παρ. 1 και 2 Ν 2510/1997 και κωδικοποιήθηκε τελικά στο άρθρο 3 ΠΔ 292/2003 (ΦΕΚ Α' 248/30.10.2003) «Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων στρατολογικής φύσης» [Γενικές έννοιες και ορισμοί]

- Με την παρ. 1 στοιχ. δ': 69 ΣΠΚ [Παράνομη ανάληψη ή διατήρηση αρχηγίας]

- Με την παρ. 1 στοιχ. ε': 9 παρ. 1 έως 9 ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό» [Κανόνες της Διοικήσεως]

- Με την παρ. 1 στοιχ. στ': 2 παρ. 8 στοιχ. θ' Ν 1763/1988, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 παρ. 1 και 2 Ν 2510/1997 και κωδικοποιήθηκε τελικά στο άρθρο 3 ΠΔ 292/2003 (ΦΕΚ Α' 248/30.10.2003) «Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων στρατολογικής φύσης» [Γενικές έννοιες και ορισμοί], 4 παρ. 5 ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό» [Σύνθεση του Στρατού. Όπλα και σώματα]
- Με την παρ. 1 στοιχ. ζ': 5 παρ. 2 ΠΚ [Εγκλήματα που τελέστηκαν στην ημεδαπή], 95 παρ. 1 ΣΠΚ [Πρόκληση πανικού ή αταξίας], 83 παρ. 1 ΣΠΚ [Παραβάσεις ως προς τα φώτα], 107 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη πλοίου από πλοηγό], 108 ΣΠΚ [Παραπλάνηση πλοίου από πλοηγό], 110 ΣΠΚ [Απώλεια πλοίου νηοπομπής], 111 ΣΠΚ [Αποχωρισμός από συνοδεία], 113 ΣΠΚ [Ανυπακοή πλοιάρχου ή κυβερνήτη], 115 ΣΠΚ [Παράλειψη παροχής βοήθειας σε πλοίο], 118 ΣΠΚ [Ένωση κατά της εξουσίας του κυβερνήτη]
- Με την παρ. 1 στοιχ. θ': 5 παρ. 2 ΠΚ [Εγκλήματα που τελέστηκαν στην ημεδαπή], 95 παρ. 2 ΣΠΚ [Πρόκληση πανικού ή αταξίας], 111 ΣΠΚ [Αποχωρισμός από συνοδεία], 113 ΣΠΚ [Ανυπακοή πλοιάρχου ή κυβερνήτη], 118 ΣΠΚ [Ένωση κατά της εξουσίας του κυβερνήτη]
- Με την παρ. 1 στοιχ. ιβ': Ν 2304/1995 [Κύρωση του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων]
- Με την παρ. 2: 7 [Στρατιωτική ιεραρχία] & 8 [Αρχαιότητα μεταξύ ομοιοβάθμων] ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»
- Με την παρ. 3: 32 ΣΠΚ [Ανυποταξία]
- Με την παρ. 4: 46 παρ. 1 ΣΠΚ [Στάση]

Νομολογία:

ΟλΣτΕ 2857/2003 ΠοινΔικ 2003, 1233 (με παρατηρήσεις Αρ. Γιαρένη, Κρ. Κοκκινάκη)
 ΣυμβΑΠ 314/2003 ΠοινΔικ 2003, 849
 ΣυμβΣτρΘεσ 26/1999 Υπερ 1999, 1455 (με πρόταση Γ. Μπέη)
 ΝαυτΠειρ 564/1998 ΠοινΔικ 1999, 139
 ΣυμβΔιαρκΣτρΑθ 370/1995, ΠοινΧρ 1995, 844 (με πρόταση Δ. Χασλαρίδη)
 ΣυμβΔιαρκΝαυτΠειρ 528/1993 ΠοινΧρ ΜΓ' (1993), 1200 (με πρόταση Ν. Μακρή)
 ΣυμβΑΠ 955/1991 ΠοινΧρ ΜΑ' (1991), 1284 & Υπερ 1991, 1110 (με αντίθετη πρόταση Η. Σπυρόπουλου)
 ΔιαρκΣτρΘεσ 764/1991 ΠοινΧρ ΜΒ' (1992), 210
 ΔιαρκΣτρΘεσ 205/1988 Αρμ 1988, 253
 ΟλΣτΕ 2649/1987 ΝοΒ 35 (1987), 1300
 ΣυμβΑΠ 1613/1986 ΠοινΧρ ΛΖ' (1987), 210 (με πρόταση Δ. Ευθυμιάδη)
 ΓνωμΕισΑΠ (Κ. Σταμάτη) 9/1985 ΠοινΧρ ΛΕ' (1985), 745

Άρθρο 6. Γενικές διατάξεις

1. Ενώπιον του εχθρού βρίσκεται ο στρατιωτικός που έχει εμπλακεί ή μπορεί να εμπλακεί άμεσα με τον εχθρό ή δέχεται ή μπορεί να δεχθεί άμεσα τις επιθέσεις του.
2. Ως πολεμική περίοδος θεωρείται και η ένοπλη στάση, η κατάσταση πολιορκίας και η γενική επιστράτευση.
3. Σε περίπτωση μερικής επιστράτευσης ισχύουν οι διατάξεις του παρόντος που εφαρμόζονται σε ειρηνική περίοδο, αν ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά. Το ίδιο ισχύει και μετά την άροδο έξι μηνών από την κήρυξη γενικής επιστράτευσης (παρατεταμένη γενική επιστράτευση).
 [αντιστ. άρθρ. 24 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

48 Σ, Ν 566/1977 «Περί καταστάσεως πολιορκίας», ΠΔ 371/2002 (ΦΕΚ Α' 320/18.12.2002) «Άρση της Γενικής Επιστράτευσης των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας», 15 στοιχ. ε', 38, 42 στοιχ. β', 43 στοιχ. β', 44 στοιχ. β', 46 παρ.1, 53 παρ. 1 στοιχ. β', 55 παρ. 1 στοιχ. β', 59 παρ. 3, 74 στοιχ. β' (ββ'), 75 στοιχ. β', 76 παρ. 1 στοιχ. γ', 82, 84 στοιχ. α', 99 παρ. 1 στοιχ. α', 107 ΣΠΚ.

Νομολογία:

ΝαυτΠειρ 564/1988 ΠοινΔικ 1999, 139

ΔιαρκΝαυτΠειρ 52/1990 Αρμ ΜΔ' (1990), 484

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ποινές

Άρθρο 7. Είδη ποινών

1. (*) Τα στρατιωτικά εγκλήματα τιμωρούνται με τις παρακάτω ποινές:

A. Κύριες:

α) Κάθειρξη, ισόβια ή πρόσκαιρη

β) Φυλάκιση

B. Παρεπόμενες, εκτός από τις προβλεπόμενες από τον Ποινικό Κώδικα:

α) Καθαίρεση

β) Έκπτωση

2. Στις περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος το δικαστήριο μπορεί να επιβάλλει κατά μετατροπή χρηματική ποινή ή κοινωφελή εργασία.

[αντιστ. άρθρ. 5 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Η παρ. 1 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει με το άρθρο 2 περ. α' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις». Πριν την αντικατάστασή της είχε ως εξής: «1. Τα στρατιωτικά εγκλήματα τιμωρούνται με τις παρακάτω ποινές: Α. Κύριες: α) Θάνατος⁵⁶ β) Κάθειρξη, ισόβια ή πρόσκαιρη γ) Φυλάκιση

⁵⁶ Η θανατική ποινή, είχε βέβαια ήδη καταργηθεί με τη διάταξη του άρθρου 33 παρ. 1 του Ν 2172/1993 (ΦΕΚ Α' 207/16.12.93). Το επόμενο έτος, καταργήθηκαν με το άρθρο 1 παρ. 12 περ. β' του Ν 2207/1994 (ΦΕΚ Α' 65/25.4.1994) και τα σχετικά άρθρα 50 και 86 ΠΚ, τα οποία πριν από την κατάργησή τους είχαν ως εξής: [Άρθρο 50: «Στην εκτέλεση της θανατικής ποινής παρευρίσκονται μόνο οι αρχές που τους έχει ανατεθεί η εκτέλεση» Άρθρο 86: «Σε όλες περιπτώσεις ο νόμος προβλέπει διαζευκτικά την ποινή της ισόβιας κάθειρξης ή τη θανατική ποινή, η τελευταία επιβάλλεται μόνο αν το είδος και ο τρόπος της εκτέλεσης της πράξης, καθώς και όλες οι άλλες περιστάσεις καθιστούν την πράξη ιδιαιτέρως απεχθή ή αν ο δράστης είναι επικίνδυνος για τη δημόσια ασφάλεια»]. Στη συνέχεια, με το Ν 2610/1998 (ΦΕΚ Α' 110/25.5.1998) κυρώθηκε το 6^ο Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών σχετικά με την κατάργηση της ποινής του θανάτου, το οποίο όριζε ότι ένα Κράτος μπορεί να προβλέψει στη νομοθεσία του την ποινή του θανάτου αποκλειστικά για πράξεις που διαπράττονται σε καιρό πολέμου ή επικείμενου κινδύνου πολέμου. Με την αναθεώρηση του Συντάγματος που επήλθε με το Ψήφισμα της 6^{ης} Απριλίου 2001 της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων, υπήρξε και σχετική με τη θανατική ποινή συνταγματική ρύθμιση, αφού στην αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 7 παρ. 3 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «Η γενική δήμευση απαγορεύεται. Θανατική ποινή δεν επιβάλλεται, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στο νόμο για κακουργήματα τα οποία τελούνται σε καιρό πολέμου και σχετίζονται με αυτόν». Έτσι, η θανατική ποινή παρέμενε στο κείμενο του ΣΠΚ περιβαλλόμενη με σχετική συνταγματική κάλυψη, με το σημαντικό περιορισμό της διαζευκτικής πάντοτε πρόβλεψης με την ποινή

Β. Παρεπόμενες, εκτός από τις προβλεπόμενες από τον Ποινικό Κώδικα: α) Καθαίρεση β) Έκπτωση»

Σχετ. διατάξεις:

- Με την παρ. 1: Για την ποινή της καθειρξέως (ισόβιας ή πρόσκαιρης): 18 εδ. α' ΠΚ [Διαίρεση των αξιόποινων πράξεων], 51 ΠΚ [Ποινές στερητικές της ελευθερίας], 52 ΠΚ [Κάθειρξη], 9 παρ. 3 ΣΠΚ [Καθαίρεση], 14 παρ. 1 ΣΠΚ [Εκτέλεση ποινών], 227 παρ. 2 ΣΠΚ Για την ποινή της φυλακίσεως: 18 εδ. β' ΠΚ [Διαίρεση των αξιόποινων πράξεων], 51 ΠΚ [Ποινές στερητικές της ελευθερίας], 53 ΠΚ [Φυλάκιση] Για την ποινή της καθαιρέσεως: 9, 45 παρ. 3, 63, 65 παρ. 3, 125 παρ. 2 ΣΠΚ,
- Με την παρ. 2: 11 ΣΠΚ [Μετατροπή], 57 ΠΚ [Χρηματικές ποινές], 82 παρ. 6 ΠΚ [Μετατροπή των περιοριστικών της ελευθερίας ποινών], ΥΑ 108842/3-12-1997 ΦΕΚ Β' 1104 (Υπ. Δικαιοσύνης) [Οργάνωση της παροχής κοινωφελούς εργασίας. Διαδικασία επιλογής, ανάθεση και επίβλεψη της σχετικής εργασίας]

Άρθρο 8. [Επιβολή θανατικής ποινής] (*)

() Σημ.: Το άρθρο 8 ΣΠΚ καταργήθηκε με το άρθρο 2 περ. β' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις».*

Πριν από την κατάργησή του είχε ως εξής: «Σε όσες περιπτώσεις ο νόμος προβλέπει τη θανατική ποινή διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, το δικαστήριο, για την επιβολή της πρώτης, λαμβάνει υπόψη και τον ενδεχόμενο κίνδυνο για την ασφάλεια της χώρας ή την μαχητική ικανότητα του στρατού».

Άρθρο 9. Καθαίρεση

1. Η καθαίρεση επιφέρει στέρηση του βαθμού του στρατιωτικού και του δικαιωμάτος του να φέρει οποιοδήποτε παράσημο, ως και ανικανότητά του να υπηρετεί στο στρατό ή στο λιμενικό σώμα με οποιαδήποτε ιδιότητα.

2. Η καθαίρεση επέρχεται όταν η καταδικαστική απόφαση καταστεί αμετάκλητη.

3.(*) Η ποινή της κάθειρξης επιφέρει αυτοδικαίως και καθαίρεση του στρατιωτικού.

[αντιστ. άρθρ. 6 παρ. 2, 7 παρ. 2, 9 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

() Σημ.: Η παρ. 3 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει με το άρθρο 2 περ. γ' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις».*

της ισόβιας κάθειρξης και μόνο για στρατιωτικά κακουργήματα τελούμενα σε πολεμική περίοδο. Μπορούσε δε να επιβληθεί, αφού λαμβανόταν υπόψη και ο ενδεχόμενος κίνδυνος για την ασφάλεια της χώρας ή τη μαχητική ικανότητα του στρατού. Ήδη με το Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από 26.11.2004, κυρώθηκε το 13^ο Πρωτόκολλο στην ΕΣΔΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του οποίου καταργείται η θανατική ποινή σε όλες τις περιπτώσεις, χωρίς πρόβλεψη εξαίρεσης όπως συνέβαινε στο κείμενο του 6^{ου} Πρωτοκόλλου, με συνέπεια την συνακόλουθη κατάργηση ή τροποποίηση των άρθρων του ΣΠΚ που προέβλεπαν σχετικά. Βλ. σχετ., Γιαρένη Ε., Κύρωση του 13ου Πρωτοκόλλου στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας, ΠοινΔικ 2005, σελ. 7 επ.

Πριν την αντικατάστασή της είχε ως εξής: «Η ποινή του θανάτου ή της ισόβιας κάθειρξης επιφέρει αυτοδικαίως και καθαίρεση του στρατιωτικού».

Σχετ. διατάξεις:

- Με την παρ. 1: 10 παρ. 1 ΣΠΚ [Έκπτωση], Ν 3079/2002 (ΦΕΚ Α' 311/10-12-02) «Κύρωση του Κώδικα του Προσωπικού Λιμενικού Σώματος»
- Με την παρ. 2: 546 παρ. 2 ΚΠΔ [Πότε η απόφαση είναι εκτελεστή], 10 παρ. 1 ΣΠΚ [Έκπτωση]
- Με την παρ. 3: 59 παρ. 1 ΠΚ [Αυτοδίκαιη αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων], 63 περ. 1 & 2 ΠΚ [Αποτέλεσμα της αποστέρησης], 10 παρ. 2 ΣΠΚ [Έκπτωση]

Άρθρο 10. Έκπτωση

1. Η έκπτωση επιφέρει στέρηση του βαθμού του στρατιωτικού και του δικαιώματός του να φέρει οποιοδήποτε παράσημο. Επέρχεται όταν η καταδικαστική απόφαση καταστεί αμετάκλητη.

2. Έκπτωση επέρχεται αυτοδικαίως, σε περίπτωση καταδίκης αξιωματικού ή υπαξιωματικού σε ποινή στερητική της ελευθερίας για κλοπή, υπεξαίρεση (κοινή ή στην υπηρεσία), απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, ψευδή βεβαίωση, νόθευση κ.λ.π., (άρθρο 242 ΠΚ), δωροδοκία, απιστία στην υπηρεσία, καταπίεση, συκοφαντική δυσφήμιση και για τα εγκλήματα των άρθρων 336, 338, 339, 341, 342, 343 και 345 έως και 351 ΠΚ.

3. Όταν συντρέχει νόμιμος λόγος μείωσης της ποινής, το δικαστήριο μπορεί να μην επιβάλλει έκπτωση έστω και αν απειλείται υποχρεωτικά από το νόμο.

[αντιστ. άρθρ. 10 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

69 παρ. 20 ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό» [':...20. Έκπτωση είναι η στέρηση του βαθμού και η μεταφορά στην τάξη του στρατιώτη], 59 ΠΚ [Αυτοδίκαιη αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων], 60 ΠΚ [Αποστέρηση σε περίπτωση καταδίκης σε πρόσκαιρη κάθειρξη], 61 ΠΚ [Αποστέρηση σε περίπτωση καταδίκης σε φυλάκιση], 62 ΠΚ [Αποστέρηση σε περίπτωση καταδίκης σε περιορισμό σε ψυχιατρικό κατάστημα], 63 ΠΚ [Αποτέλεσμα της αποστέρησης], 64 ΠΚ [Μερική αποστέρηση σε περίπτωση φυλάκισης], 65 ΠΚ [Υπολογισμός του χρόνου της αποστέρησης], 66 ΠΚ [Αποκατάσταση], 216 ΠΚ [Πλαστογραφία], 235 ΠΚ [Παθητική δωροδοκία], 236 ΠΚ [Ενεργητική δωροδοκία], 237 ΠΚ [Δωροδοκία δικαστή], 242 ΠΚ [Ψευδής βεβαίωση νόθευση κ.λ.π.], 244 ΠΚ [Καταπίεση], 258 ΠΚ [Υπεξαίρεση στην υπηρεσία], 336 ΠΚ [Βιασμός], 338 ΠΚ [Κατάχρηση σε ασέλγεια], 339 ΠΚ [Αποπλάνηση παιδιών], 341 ΠΚ [Απατηλή επίτευξη συνουσίας], 342 ΠΚ [Κατάχρηση ανηλίκων σε ασέλγεια], 343 ΠΚ [Ασέλγεια με κατάχρηση εξουσίας], 345 ΠΚ [Αιμομιξία], 346 ΠΚ [Ασέλγεια μεταξύ συγγενών], 347 ΠΚ [Ασέλγεια παρά φύση], 348 ΠΚ [Διευκόλυνση ακολασίας άλλων], 349 ΠΚ [Μαστροπεία], 350 ΠΚ [Εκμετάλλευση πόρνης], 351 ΠΚ [Σωματεμπορία], 9 παρ. 1 & 2 ΣΠΚ [Καθαίρεση], 12 ΣΠΚ [Αναστολή έκπτωσης]

Άρθρο 11. Μετατροπή

Ποινή στερητική της ελευθερίας που επιβάλλεται για στρατιωτικό έγκλημα μετατρέπεται κατά τους όρους του άρθρου 82 του Ποινικού Κώδικα. Η παροχή κοινωφελούς εργασίας γίνεται μετά την απόλυση του καταδικασμένου από τις τάξεις του στρατού.

[αντιστ. άρθρ. 12 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

82 ΠΚ [Μετατροπή των περιοριστικών της ελευθερίας ποινών], 7 παρ. 2 ΣΠΚ [Είδη ποινών], ΥΑ 108842/3.12.1997 Υπ. Δικαιοσύνης (ΦΕΚ Β' 1104) «Οργάνωση της

παροχής κοινωφελούς εργασίας. Διαδικασία επιλογής, ανάθεση και επίβλεψη της σχετικής εργασίας», **ΥΑ 138317/4.1.2005** Υπ. Δικαιοσύνης (ΦΕΚ Β' 17) «Αναμόρφωση του πίνακα φορέων υλοποίησης κοινωφελούς εργασίας»

Νομολογία:

ΑναθΔικ 359/1995 Υπερ 1996, 1074

Άρθρο 12. Αναστολή έκπτωσης

Η αναστολή της εκτέλεσης της ποινής συνεπάγεται και την αναστολή της έκπτωσης, εκτός εάν το δικαστήριο διατάξει τη μη αναστολή της.

[αντιστ. άρθρ. 11 παρ. 1 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

10 ΣΠΚ [Εκπτώση], 99 επ. ΠΚ [Αναστολή εκτέλεσης της ποινής υπό όρο], 303 παρ. 2 ΚΠΔ [Απόδοση της εγγύησης], 529 ΚΠΔ [Αναστολή της εκτέλεσης της ποινής]

Άρθρο 13. Αναστολή απαγόρευσης διαμονής

Κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας στο στρατό ή στο λιμενικό σώμα αναστέλλεται η εκτέλεση απαγόρευσης διαμονής σε ορισμένους τόπους. Ο χρόνος της αναστολής δεν υπολογίζεται στο χρόνο της απαγόρευσης.

[αντιστ. άρθρ. 13 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

73 ΠΚ [Απαγόρευση διαμονής], 182 ΠΚ [Παραβίαση περιορισμών διαμονής]

Άρθρο 14. Εκτέλεση ποινών (*)

1. Η ποινή της κάθειρξης εκτελείται στις κοινές φυλακές.

2. Η ποινή της φυλάκισης εκτελείται στις στρατιωτικές φυλακές. Με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Δικαιοσύνης μπορούν να ορισθούν προϋποθέσεις για την εκτέλεσή της και στις κοινές φυλακές. Αν είναι μικρότερη από ένα μήνα μπορεί να εκτελείται και στο πειθαρχείο της Μονάδας.

3. Οι ποινές κατά στρατιωτικών, από οποιοδήποτε δικαστήριο και αν έχουν επιβληθεί, εκτελούνται με επιμέλεια της στρατιωτικής αρχής.

4. Εφόσον ο καταδικασμένος κρατείται σε στρατιωτικές φυλακές, για τη χορήγηση και ανάκληση της απόλυσης με όρο, αποφαινεται το στρατοδικείο του τόπου έκτισης της ποινής.

[αντιστ. άρθρ. 6 παρ. 1, 7 παρ. 4, 8, 11 παρ. 3, 16 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Στο άρθρο 14 ΣΠΚ υπήρχε και άλλη (πρώτη) παράγραφος η οποία καταργήθηκε με το άρθρο 2 περ. δ' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», οι λοιπές δε παράγραφοι του άρθρου αυτού αναριθμήθηκαν όπως παραπάνω. Πριν την κατάργησή της η παράγραφος αυτή είχε ως εξής: «**Η ποινή του θανάτου που επιβάλλεται από στρατιωτικό δικαστήριο εκτελείται με τον τρόπο και τη διαδικασία που ορίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού**»

Σχετ. διατάξεις:

1, 2, 3 ΠΔ 427/1994 (ΦΕΚ Α' 242/30.12.1994) «Κύρωση Κανονισμού Στρατιωτικών Φυλακών», 7 παρ. 1 ΣΠΚ [Είδη ποινών], 9 ΣΠΚ [Καθαίρεση], 227 παρ. 2, 228 παρ. 1 ΣΠΚ, ΚΥΑ Φ.900/13321 (Εθνικής Άμυνας, Δικαιοσύνης) της 17-6-1997 (ΦΕΚ Β' 498/18.6.1997) «Καθορισμός των προϋποθέσεων εκτέλεσης στις Δικαστικές Φυλακές Κορίνθου της προσωρινής κρατήσεως και των ποινών φυλακίσεων που επιβάλλονται σε ορισμένους στρατιωτικούς», 105 ΠΚ [Κατάδικοι που δικαιούνται να απολυθούν], 106 ΠΚ [Διαδικασία για τη χορήγηση της απόλυσης], 110 ΠΚ [Διαδικασία για τη χορήγηση και την ανάκληση της απόλυσης], 549 ΚΠΔ [Ποιοι φροντίζουν για την εκτέλεση της απόφασης]

Νομολογία:

ΓνωμΕισΑναθΔικ (Α. Μπελαντώνα) 157/15-7-2003 ΠΛογ 2003, 2695

ΠράξηΑρχαιοθΕισΣτρατΑθ 60/2002 ΠοινΔικ 2003, 527

ΣυμβΣτρΑθ 1078/1995 Υπερ 1996, 104 (με παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)

ΓνωμΕισΑΠ 2/1982 ΠοινΧρ ΛΒ'(1982), 328

Β' ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ**ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ****ΠΡΟΣΒΟΛΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ****Ι. Εγκλήματα προδοσίας****Άρθρο 15. Προδοσία**

Τιμωρείται με την ποινή του θανάτου (*) ή της ισόβιας κάθειρξης ο στρατιωτικός που σε πολεμική περίοδο :

- α) Φέρει όπλα κατά του Ελληνικού κράτους ή των συμμάχων του.
- β) Αναλαμβάνει με τη θέλησή του οποιαδήποτε στρατιωτική υπηρεσία στον εχθρό.
- γ) Παραδίδει στον εχθρό, ή σε άλλον προς το συμφέρον του εχθρού, πράγματα χρήσιμα για την πολεμική ικανότητα της χώρας ή την πολεμική ικανότητα του εχθρού.
- δ) Συνεννοείται με τον εχθρό με σκοπό να βοηθήσει τις επιχειρήσεις του.
- ε) Προκαλεί ή διεγείρει το στρατό σε φυγή μπροστά στον εχθρό ή παρακωλύει την ανασύνταξη του στρατού ή προσπαθεί κατά οποιονδήποτε τρόπο να προξενήσει φόβο σ' αυτόν.

στ) Επιχειρεί οποιαδήποτε πράξη που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη ζωή, τη σωματική ακεραιότητα ή την προσωπική ελευθερία του αρχηγού του κράτους ή των πολιτικών προϊσταμένων του στρατού ή του αρχιστρατήγου.

[αντιστ. άρθρ. 26 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιπτώσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

36 παρ. 1 Σ, 48 παρ. 1 Σ, 6 ΣΠΚ [Γενικές διατάξεις], 134 ΠΚ [Εσχάτη προδοσία], 135 ΠΚ [Προπαρασκευαστικές πράξεις εσχάτης προδοσίας], 143 ΠΚ [Στρατιωτική υπηρεσία στον εχθρό], 144 παρ. 1 & 2 ΠΚ [Υποστήριξη της πολεμικής δύναμης του εχθρού], 168 ΠΚ [Προσβολές κατά του Προέδρου της Δημοκρατίας], 183 ΠΚ [Διέγερση], 186 παρ. 1 ΠΚ [Πρόκληση και προσφορά για την εκτέλεση κακουργήματος ή πλημμελήματος], 206 ΠΚ [Στρατολογία για ξένο κράτος], 14 παρ. 8 στοιχ. β' ΠΔ 130/84 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό» [Καθήκοντα κατά τη μάχη]

Άρθρο 16. Παράδοση θέσης

1. Στρατιωτικός διοικητής που συνθηκολογεί με τον εχθρό και παραδίδει σ' αυτόν την οχυρωμένη θέση που του εμπιστεύθηκε η ηγεσία του, χωρίς να εξαντλήσει όλα τα δυνατά μέσα άμυνας, τιμωρείται με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

2. Πριν από την άσκηση της ποινικής δίωξης κατά του υπαιτίου, γνωμοδοτεί ειδική ανακριτική επιτροπή, που συγκροτείται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

[αντιστ. άρθρ. 27 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

- Με την παρ. 1: 17 παρ. 1 ΣΠΚ [Συνθηκολόγηση σε μη οχυρωμένη θέση], 96 στοιχ. α' ΣΠΚ [Υποστολή σημαίας], 14 παρ. 8 στοιχ. γ' ΠΔ 130/84 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό» [Καθήκοντα κατά τη μάχη]

- Με την παρ. 2: 17 παρ. 2 ΣΠΚ [Συνθηκολόγηση σε μη οχυρωμένη θέση]

Άρθρο 17. Συνθηκολόγηση σε μη οχυρωμένη θέση

1. Ο διοικητής ενόπλου σώματος που συνθηκολογεί σε μη οχυρωμένη θέση και καταθέτει τα όπλα του σώματός του, χωρίς να εξαντλήσει όλα τα δυνατά μέσα άμυνας τιμωρείται με ισόβια κάθειρξη.

2. Η παράγραφος 2 του προηγούμενου άρθρου έχει και εδώ εφαρμογή.

[αντιστ. άρθρ. 28 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

- Με την παρ. 1: 16 παρ. 1 ΣΠΚ [Παράδοση θέσης], 96 στοιχ. α' ΣΠΚ [Υποστολή σημαίας], 14 παρ. 8 στοιχ. γ' ΠΔ 130/84 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό» [Καθήκοντα κατά τη μάχη]

- Με την παρ. 2: 16 παρ. 2 ΣΠΚ [Παράδοση θέσης]

Άρθρο 18. Απιστία Έλληνα στρατιωτικού

Στρατιωτικός ο οποίος σε εθνικό έδαφος, που βρίσκεται σε πολεμική περίοδο υπό εχθρική επιδρομή ή κατάληψη, υποστηρίζει τις πολιτικές βλέψεις του εχθρού για το

έδαφος αυτό ή εν γνώσει του ενεργεί κατά τρόπο που μπορεί να μειώσει την πίστη των πολιτών προς το ελληνικό κράτος, τιμωρείται με ισόβια κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 29 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

144 παρ. 3 ΠΚ [Υποστήριξη της πολεμικής δύναμης του εχθρού]

29 ΣΠΚ [Προσφορά σε προδοσία και κατασκοπεία]

Άρθρο 19. Βλάβη συγκοινωνιών

1. Τιμωρείται με πρόσκαιρη κάθειρξη ο στρατιωτικός που σε πολεμική περίοδο θέτει σε κίνδυνο τη μαχητική ικανότητα του στρατεύματος, καταστρέφοντας, αλλοιώνοντας, βλάπτοντας, καθιστώντας με οποιοδήποτε τρόπο ανέφικτη ή δυσχεραίνοντας την κατά προορισμό χρήση:

α) Οδών, σιδηροδρομικών συγκοινωνιών, τηλεγραφικών ή τηλεφωνικών εγκαταστάσεων,

β) Υλικών που χρησιμεύουν στην κατασκευή ή επισκευή μέσων συγκοινωνίας ή τηλεπικοινωνίας,

γ) Μεταφορικών μέσων που χρησιμοποιούνται ή προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για την άμυνα της χώρας.

2. Αν ο δράστης των παραπάνω πράξεων προκάλεσε βλάβη στη μαχητική ικανότητα του στρατεύματος, επιβάλλεται θάνατος (*) ή ισόβια κάθειρξη.

3. Αν οι παραπάνω πράξεις τελέσθηκαν από αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση.

[αντιστ. άρθρ. 31 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

290 ΠΚ [Διατάραξη της ασφάλειας των συγκοινωνιών], 291 ΠΚ [Διατάραξη της ασφάλειας σιδηροδρόμων, πλοίων και αεροσκαφών], 292 ΠΚ [Παρακώλυση συγκοινωνιών], 295 ΠΚ [Πρόκληση κοινής ανάγκης], 381 ΠΚ [Φθορά ξένης ιδιοκτησίας], 382 ΠΚ [Διακεκριμένες περιπτώσεις φθοράς], 13 παρ. 1 στοιχ. η' ΠΔ 130/84 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό» [Γενικά καθήκοντα του στρατιωτικού]

Νομολογία:

ΣυμβΝαυτΠειρ 243/1997 Υπερ 1998, 379 (με πρόταση Γ. Δουβλέκα και παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)

ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 508/1993 Υπερ 1994, 365 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)

Άρθρο 20. Βλάβη ηλεκτρονικών και άλλων μέσων πληροφοριών

1. Τιμωρείται με πρόσκαιρη κάθειρξη όποιος σε πολεμική περίοδο θέτει σε κίνδυνο τη μαχητική ικανότητα του στρατεύματος:

α) καταστρέφοντας, βλάπτοντας, καθιστώντας ανέφικτη τη χρήση ή διαταράσσοντας τη λειτουργία μηχανικών, ηλεκτρονικών ή άλλων εγκαταστάσεων που είναι προορισμένες να συλλέγουν, αποθηκεύουν, επεξεργάζονται ή να μεταδίδουν πληροφορίες χρήσιμες για την πολεμική ικανότητα της χώρας

β) αχρηστεύοντας, δυσχεραίνοντας τη χρήση ή αλλοιώνοντας πληροφορίες, στοιχεία ή προγράμματα που περιέχονται στις εγκαταστάσεις του προηγούμενου εδαφίου.

2. Αν ο δράστης των παραπάνω πράξεων προκάλεσε βλάβη στη μαχητική ικανότητα του στρατεύματος επιβάλλεται θάνατος (*) ή ισόβια κάθειρξη.

3. Αν οι παραπάνω πράξεις τελέστηκαν από αμέλεια επιβάλλεται φυλάκιση.

[αντιστ. άρθρ. 32 παρ.1α΄ & 2 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε΄ του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α΄ 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

13 παρ. 1 στοιχ. η΄ ΠΔ 130/84 (ΦΕΚ Α΄ 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό» [Γενικά καθήκοντα του στρατιωτικού]

Άρθρο 21. Βλάβη στρατιωτικών πραγμάτων

Τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ο στρατιωτικός που σε πολεμική περίοδο θέτει σε κίνδυνο τη μαχητική ικανότητα του στρατεύματος καταστρέφοντας, αλλοιώνοντας ή με οποιοδήποτε τρόπο καθιστώντας ανέφικτη ή δυσχεραίνοντας τη χρήση πολεμικών μέσων, προμηθειών και κάθε είδους εγκαταστάσεων, άλλων από αυτές που αναφέρονται στα άρθρα 19 και 20, που ανήκουν στο στρατό ή προορίζονται να χρησιμοποιηθούν από αυτόν ή να προστατεύσουν τον άμαχο πληθυσμό.

[αντιστ. άρθρ. 32 παρ. 1β΄ προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

381 ΠΚ [Φθορά ξένης ιδιοκτησίας], 382 ΠΚ [Διακεκριμένες περιπτώσεις φθοράς], 13 παρ. 1 στοιχ. η΄ ΠΔ 130/84 (ΦΕΚ Α΄ 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό» [Γενικά καθήκοντα του στρατιωτικού], Σύμβαση IV της Γενεύης του 1949 «Περί προστασίας των πολιτών εν καιρώ πολέμου», που κυρώθηκε με το Ν 3481/1956 (ΦΕΚ Α΄ 3), 50 επ. Πρόσθετου Πρωτοκόλλου I του 1977 στις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949 «Για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», που κυρώθηκε με το Ν 1786/1988 (ΦΕΚ Α΄ 125), 13 επ. Πρόσθετου Πρωτοκόλλου II του 1977 στις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949 «Για την προστασία των θυμάτων των μη διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», που κυρώθηκε με το Ν 2105/1992 (ΦΕΚ Α΄ 196)

Νομολογία:

ΑερΑθ 170/2002 ΠοινΧρ 2002, 853 (με πρόταση Π. Κρεμμυδιώτη)

ΣυμβΝαυτΠειρ 243/1997 Υπερ 1998, 379 (με πρόταση Γ. Δουβλέκα και παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη).

ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 508/1993 Υπερ 1994, 365 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)

ΔιαρκΣτρΚαβ 112/1993 Υπερ 1993, 678 (με παρατηρήσεις Ι. Μανωλεδάκη)

ΑΠ 399/1989 ΠοινΧρ ΛΘ΄ (1989), 954

II. Εγκλήματα κατασκοπείας

Άρθρο 22. Αθέμιτη συλλογή πληροφοριών

Στρατιωτικός που με πρόθεση και χωρίς δικαίωμα επιτυγχάνει να περιέλθουν σε γνώση του πληροφορίες από αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 143, ή να περιέλθουν στην κατοχή του έγγραφα ή άλλα πράγματα που περιέχουν τέτοιες πληροφορίες, τιμωρείται με φυλάκιση έξι μηνών μέχρι τριών ετών. Αν όμως ενήργησε για να ωφελήσει ξένο κράτος ή για να βλάψει το ελληνικό κράτος τιμωρείται σε ειρηνική περίοδο με ισόβια κάθειρξη ή κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και σε πολεμική περίοδο με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 33 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

146, 147 ΠΚ [Παραβίαση μυστικών της Πολιτείας], 148 ΠΚ [Κατασκοπεία], 29 ΣΠΚ [Προσφορά σε προδοσία και κατασκοπεία], 29 Κανονισμού των Νόμων και Εθίμων του κατά Ξηράν Πολέμου, προσαρτημένου στη Σύμβαση της Χάγης του 1899 περί των Νόμων και Εθίμων του κατά ξηράν πολέμου, που κυρώθηκε με το ΒΔ της 21.12.1900 (ΦΕΚ Α' 223/1901) και ταυτάριθμο άρθρο του Προσαρτημένου στη Σύμβαση της Χάγης του 1907 Κανονισμού, 46 Προσθέτου Πρωτοκόλλου Ι του 1977, στις Συμβάσεις της Γενεύης της 12^{ης} Αυγούστου 1949, «Για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», το οποίο κυρώθηκε με το Ν 1786/1988 (ΦΕΚ Α' 125)

Άρθρο 23. Είσοδος σε απαγορευμένους τόπους

Στρατιωτικός που εισχωρεί χωρίς δικαίωμα σε κινητό ή ακίνητο ή χώρο που χρησιμοποιείται από το στρατό ή προορίζεται να χρησιμοποιηθεί απ' αυτόν και όπου απαγορεύεται η είσοδος, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Αν ενήργησε για να ωφελήσει ξένο κράτος ή για να βλάψει το ελληνικό κράτος, τιμωρείται με κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 34 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

149 ΠΚ, 24 ΣΠΚ [Είσοδος εχθρού σε απαγορευμένους τόπους], 25 παρ. 1α' ΣΠΚ [Παράνομες απεικονίσεις και παρακολούθησεις], 130 ΣΠΚ [Είσοδος χωρίς άδεια σε απαγορευμένο χώρο αεροδρομίου]

Άρθρο 24. Είσοδος εχθρού σε απαγορευμένους τόπους

Τιμωρείται με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη όποιος, ενώ ανήκει στη στρατιωτική υπηρεσία του εχθρού:

- α) Εισχωρεί χωρίς δικαίωμα σε τόπο από τους αναφερόμενους στο άρθρο 23.
β) Συλλαμβάνεται μέσα στα όρια της ελληνικής επικράτειας ή σε έδαφος που κατέχει ο στρατός, χωρίς να φέρει την εθνική στρατιωτική του στολή.
[αντιστ. άρθρ. 35 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

149 ΠΚ, 23 ΣΠΚ [Είσοδος σε απαγορευμένους τόπους], 25 παρ. 1 α' ΣΠΚ [Παράνομες απεικονίσεις και παρακολουθήσεις], 130 ΣΠΚ [Είσοδος χωρίς άδεια σε απαγορευμένο χώρο αεροδρομίου], 193 παρ. 1 ΣΠΚ [Δικαιοδοσία των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων], 29 Κανονισμού των Νόμων και Εθίμων του κατά Ξηράν Πολέμου, προσαρτημένου στη Σύμβαση της Χάγης του 1899 περί των Νόμων και Εθίμων του κατά ξηράν πολέμου, που κυρώθηκε με το ΒΔ 21.12.1900 (ΦΕΚ Α' 223/1901) και ταυτόριθμο άρθρο του Προσαρτημένου στη Σύμβαση της Χάγης του 1907 Κανονισμού, 46 Προσθέτου Πρωτοκόλλου Ι του 1977, στις Συμβάσεις της Γενεύης της 12^{ης} Αυγούστου 1949, «Για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», που κυρώθηκε με το Ν 1786/1988 (ΦΕΚ Α' 125)

Άρθρο 25. Παράνομες απεικονίσεις και παρακολουθήσεις

1. Τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών ο στρατιωτικός που χωρίς άδεια της αρμόδιας αρχής:

α) Φωτογραφίζει ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο ή τρόπο καταρτίζει εικόνες ή σχέδια οδικών συγκοινωνιών ή τόπων ή αντικειμένων από τα αναφερόμενα στο άρθρο 23 ή της περιοχής γύρω απ' αυτά σε ακτίνα καθορισμένη από την αρμόδια στρατιωτική αρχή.

β) Παρακολουθεί στρατιωτικές επιχειρήσεις ή ασκήσεις ή βρίσκεται αδικαιολόγητα τόσο κοντά σε στρατιωτική θέση ή στρατόπεδο ή οχυρωμένη γραμμή, ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθησή τους, ή φέρει πλησίον των τόπων αυτών συσκευή πρόσφορη για απεικόνιση ή παρακολούθηση.

2. Αν η πράξη τελέσθηκε σε πολεμική περίοδο, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

[αντιστ. άρθρ. 36 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

149 ΠΚ, 23 ΣΠΚ [Είσοδος σε απαγορευμένους τόπους], 24 ΣΠΚ [Είσοδος εχθρού σε απαγορευμένους τόπους], 25 παρ. 1 α' ΣΠΚ [Παράνομες απεικονίσεις και παρακολουθήσεις]

Νομολογία:

ΑΠ 505/1980 ΠοινΧρ Α' (1980), 677

Άρθρο 26. Παράνομες επικοινωνίες

Στρατιωτικός ο οποίος, χωρίς σκοπό να βοηθήσει τον εχθρό, αλλά και χωρίς να του επιτρέπουν οι κανονισμοί ή να έχει εξουσιοδότηση των ανωτέρων του, επικοινωνεί

κατά οποιονδήποτε τρόπο με τον εχθρό ή πρόσωπο που διαμένει σε εχθρικό κράτος, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

[αντιστ. άρθρ. 37 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

15 περ. δ΄ ΣΠΚ [Προδοσία], 14 παρ. 8 β΄ ΠΔ 130/84 (ΦΕΚ Α΄ 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό» [Καθήκοντα του μαχητή]

Άρθρο 27. Πληροφορίες στον εχθρό από αιχμαλώτους

Έλληνας στρατιωτικός αιχμάλωτος, που παρέχει στον εχθρό πληροφορίες, η γνώση των οποίων μπορεί να βλάψει τα συμφέροντα του ελληνικού κράτους και ιδίως πληροφορίες που αναφέρονται στη δύναμη, τον οπλισμό, τις θέσεις ή την κατάσταση ή την πολεμική ικανότητα του στρατού ή την άμυνα της χώρας, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

[αντιστ. άρθρ. 38 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

14 παρ. 13 [Καθήκοντα του αιχμαλώτου] & 14 παρ. 17 [Μεταχείριση αιχμαλώτων] ΠΔ 130/84 (ΦΕΚ Α΄ 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό», 4 Συμβάσεως ΙΙΙ της Γενεύης του 1949 «Περί μεταχείρισεως των αιχμαλώτων πολέμου», η οποία κυρώθηκε με το Ν 3481/1956 (ΦΕΚ Α΄ 3), 44 Πρόσθετου Πρωτοκόλλου Ι του 1977 στις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949 «Για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», το οποίο κυρώθηκε με το Ν 1786/1988 (ΦΕΚ Α΄ 125).

Άρθρο 28. Βοήθεια σε κατάσκοπο

1. Στρατιωτικός που παρέχει οποιαδήποτε βοήθεια σε κατάσκοπο του εχθρού ή σε εχθρό που έρχεται για κατόπτευση, τιμωρείται με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

2. Ο υπαίτιος μπορεί να απαλλαγεί από την ποινή, αν μετά από υπόδειξή του, συνελήφθη ή εξουδετερώθηκε εγκαίρως ο κατάσκοπος ή ο εχθρός που ήλθε για κατόπτευση.

[αντιστ. άρθρ. 39 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε΄ του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α΄ 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

89 παρ. 2 β΄ ΣΠΚ [Ελευθέρωση και απόκρυψη κρατουμένου], 92 παρ. 3 β΄ ΣΠΚ [Ελευθέρωση αιχμαλώτου], 144 παρ. 6 ΣΠΚ [Μετάδοση στρατιωτικών μυστικών], 46 Πρόσθετου Πρωτοκόλλου Ι του 1977 στις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949 «Για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», το οποίο κυρώθηκε με το Ν 1786/1988 (ΦΕΚ Α΄ 125).

Άρθρο 29. Προσφορά σε προδοσία και κατασκοπεία

Στρατιωτικός που προσφέρεται να τελέσει έγκλημα από τα προβλεπόμενα στα άρθρα 15, 18 και 22 εδ. β', τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.
[αντιστ. άρθρ. 40 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

186 ΠΚ [Πρόκληση και προσφορά για την εκτέλεση κακουργήματος ή πλημμελήματος], 15 ΣΠΚ [Προδοσία], 18 ΣΠΚ [Απιστία Έλληνα στρατιωτικού], 22 β' ΣΠΚ [Αθέμιτη συλλογή πληροφοριών]

Άρθρο 30. Απόπειρα και προπαρασκευή προδοσίας και κατασκοπείας

1. Η απόπειρα των εγκλημάτων που προβλέπονται από τα άρθρα 15 και 22 εδ. β', τιμωρείται με την ποινή της ολοκληρωμένης πράξης.

2. Οι προπαρασκευαστικές πράξεις των εγκλημάτων αυτών τιμωρούνται κατά τις διατάξεις του ΠΚ για την απόπειρα.

[αντιστ. άρθρ. 41 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

42 ΠΚ [Έννοια και ποινή απόπειρας], 43 ΠΚ [Απρόσφορη απόπειρα],
44 ΠΚ [Υπαναχώρηση], 144 παρ. 7 ΣΠΚ [Μετάδοση στρατιωτικών μυστικών]

Άρθρο 31. Μη αναγγελία προδοσίας ή κατασκοπείας

Στρατιωτικός που ενώ έλαβε γνώση ότι τελείται ή προπαρασκευάζεται έγκλημα από τα προβλεπόμενα στα άρθρα 15 έως και 29, δεν αναγγέλλει τούτο αμέσως στις αρχές, τιμωρείται με φυλάκιση.

[αντιστ. άρθρ. 42 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

232 ΠΚ [Παρασιώπηση εγκλημάτων], 49 ΣΠΚ [Μη αναγγελία στάσης]

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Εγκλήματα κατά της στρατιωτικής υποχρέωσης

Άρθρο 32. Ανυποταξία

Όποιος κηρύσσεται ανυπότακτος, σύμφωνα με το νόμο για τη στρατολογία, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη. Σε περίπτωση όμως που η πράξη του, ενόψει της διάρκειάς της και των υπηρεσιών που αυτός θα μπορούσε να προσφέρει, δεν θα μπορούσε να προκαλέσει άξια λόγου βλάβη στην πολεμική προσπάθεια της χώρας, λαμβανομένων υπόψη και των γενικών συνθηκών της επιστράτευσης, επιβάλλεται κάθειρξη ή φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

γ) Σε περίοδο μερικής ή παρατεταμένης γενικής επιστράτευσης, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του εδ. β' του στοιχ. β', με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

[αντιστ. άρθρ. 43 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

4 παρ. 3 β' ΕΣΔΑ, 204 ΠΚ [Απάτη για την αποφυγή της στράτευσης], 205 ΠΚ [Παράνομη αποδημία], 458 ΠΚ [Παραβάσεις διοικητικών διατάξεων], 5 παρ. 3 ΣΠΚ [Έννοια των όρων του Κώδικα], 40 ΣΠΚ [Διευκόλυνση, πρόκληση ή διέγερση], 41 ΣΠΚ [Υπόθαλψη].

1 [Υπόχρεοι σε στράτευση], 2 [Διακρίσεις της στρατιωτικής υποχρέωσης], 3 [Γενικές έννοιες και ορισμοί], 4 [Ηλικία], 6 [Διάρκεια των στρατιωτικών υποχρεώσεων], 27 [Διαδικασία στράτευσης], 30 [Εκπλήρωση των στρατιωτικών υποχρεώσεων], 31 [Στρατιωτικές υποχρεώσεις εφέδρων], 43 [Ανυπότακτοι], 45 [Στερήσεις ανυποτάκτων και λιποτακτών], 46 [Αποδημία], 53 επ. [Αοπλη θητεία ή Εναλλακτική-Πολιτική κοινωνική υπηρεσία των αντιρρησιών συνείδησης] ΠΔ 292/2003 (ΦΕΚ Α' 248/30.10.2003) «Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων στρατολογικής φύσης»

Νομολογία:

ΠεντΣτρΘεσ 159/2002 ΠοινΧρ ΝΓ' (2003), 374

ΣυμβΣτρΑθ 395/1999 ΠοινΔικ 2000, 410 (με αντίθετη πρόταση Α. Χρονόπουλου και παρατηρήσεις Χ. Παπαχαλαράμπους)

ΣυμβΑΠ 1168/1997 ΠοινΧρ ΜΗ' (1998), 404

ΣυμβΝαυΠειρ 516/1996 Υπερ 1997, 1091 (με πρόταση Ν. Παπαδακάκη και παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)

ΣυμβΣτρΑθ 938/1995 ΠοινΧρ ΜΣΤ' (1996), 593 (με αντίθετη πρόταση Χ. Μπιμπίλα)

ΠεντΣτρΘεσ 637/1995 Υπερ 1996, 601 (με παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)

ΔιαρκΣτρΑθ 53/1992 Υπερ 1992, 966

ΓνωμΟλΝομΣυμβΚράτους 669/1991 Υπερ 1992, 949

ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 300/1990 Υπερ 1991, 85 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη & παρατηρήσεις Ν. Παρασκευόπουλου)

ΔιαρκΣτρΘεσ 466/1987 Υπερ 1992, 963

ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 251/1987 Υπερ 1992, 960 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)

Άρθρο 33. Λιποταξία στο εσωτερικό

1. Λιποτάκτης στο εσωτερικό είναι ο στρατιωτικός που:

α) Απουσιάζει χωρίς άδεια από το σώμα στο οποίο ανήκει ή τη φυλακή όπου κρατείται ή το νοσοκομείο όπου νοσηλεύεται, μετά παρέλευση έξι ημερών από τη βεβαιωμένη απουσία του και αν δεν έχει συμπληρώσει υπηρεσία τριών μηνών, μετά παρέλευση δεκαπέντε ημερών.

β) Έλαβε άδεια απουσίας ή μετακινείται μεμονωμένα από ένα σώμα σε άλλο και δεν εμφανίζεται στο σώμα του σε δεκαπέντε ημέρες από την προσδιορισμένη ημέρα εμφάνισης ή μετάθεσής του στον προορισμό του. Κατά την έννοια του άρθρου αυτού ως άδεια νοείται εκείνη, κατά την οποία ο στρατιωτικός χαρακτηρίζεται στους ελέγχους ως απών, σύμφωνα με τους στρατιωτικούς κανονισμούς.

γ) Ανήκει σε σώμα που βρίσκεται σε μετακίνηση και απουσιάζει αδικαιολόγητα από μία πρόσκληση.

δ) Ενώ έχει τιμωρηθεί πειθαρχικά σε διάστημα έξι μηνών τρεις φορές για αυθαίρετη απουσία, η οποία διήρκεσε περισσότερο από είκοσι τέσσερις ώρες, εγκαταλείπει και πάλι το σώμα του και απουσιάζει περισσότερο από δύο ημέρες.

ε) Σε πολεμική περίοδο και ενώ έχει αποχωρισθεί από το σώμα του, δεν σπεύδει να ενωθεί με το πλησιέστερο σώμα ή να παρουσιασθεί, μετά τη λήξη της αιχμαλωσίας του, στην πλησιέστερη στρατιωτική αρχή.

2. Οπλίτης υπαίτιος λιποταξίας στο εσωτερικό τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών. Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους τιμωρείται όταν:

αα) Ο λιποτάκτης συναποκόμισε όπλο ή οποιοδήποτε μεταφορικό μέσο του στρατού, χωρίς να αποκλείεται η εφαρμογή του άρθρου 147.

ββ) Λιποτάκτησε ενώ εκτελούσε υπηρεσία, χωρίς να αποκλείεται η εφαρμογή των άρθρων 74 και 76 του παρόντος.

γγ) Είναι υπότροπος.

β) Σε πολεμική περίοδο, με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη. Το δικαστήριο, εκτιμώντας τα αίτια, την αφορμή και τη διάρκεια της πράξης, καθώς και το σκοπό που επιδίωξε, μπορεί να επιβάλει κάθειρξη.

3. Αξιωματικός υπαίτιος λιποταξίας στο εσωτερικό τιμωρείται :

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

β) Σε πολεμική περίοδο, με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

γ) Σε περίοδο μερικής ή παρατεταμένης γενικής επιστράτευσης, με κάθειρξη. Το δικαστήριο, εκτιμώντας τα αίτια, την αφορμή και τη διάρκεια της πράξης, καθώς και το σκοπό που επιδίωξε, μπορεί να επιβάλει φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

[αντιστ. άρθρ. 44, 45, 46, 47, 48 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

5 §§ 1 β', γ', στ', 2 & 3 ΣΠΚ [Έννοια των όρων του Κώδικα], 6 §§ 2 & 3 ΣΠΚ [Γενικές διατάξεις], 37 παρ. 2 ΣΠΚ [Αυθόρμητη επάνοδος λιποτάκτη], 40 ΣΠΚ [Διευκόλυνση, πρόκληση ή διέγερση], 41 ΣΠΚ [Υπόθαλψη], 74 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη θέσης από σκοπό], 76 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη φυλακής, θέσης ή περιοχής προς επιτήρηση],

1 [Υπόχρεοι σε στράτευση], 2 [Διακρίσεις της στρατιωτικής υποχρέωσης], 3 [Γενικές έννοιες και ορισμοί], 4 [Ηλικία], 6 [Διάρκεια των στρατιωτικών υποχρεώσεων], 27 [Διαδικασία στράτευσης], 30 [Εκπλήρωση των στρατιωτικών υποχρεώσεων], 31 [Στρατιωτικές υποχρεώσεις εφένδρων], 43 παρ. 3 [Ανυπότακτοι], 45 [Στερήσεις ανυποτάκτων και λιποτακτών], του ΠΛ 292/2003 (ΦΕΚ Α' 248/30.10.2003) «Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων στρατολογικής φύσης»,

29 επ. [Άδειες απουσίας Αξιωματικών και Ανθυπασιστών], 35 επ. [Άδειες απουσίας οπλιτών], 50 [Υπέρβαση αδείας ή αυθαίρετη απουσία], 54 επ. [Μετακινήσεις], 58 παρ. 5 [Λοιπές διατάξεις] του ΠΛ 130/84 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Νομολογία:

ΣυμβΣτρΑθ 470/2002 ΠοινΔικ 2003, 644 (με αντίθετη πρόταση Σ. Κύρκου)

ΠραξΑρχΕισΣτρΑθ 2313/2002 ΠοινΔικ 2003, 937 (με παρατηρήσεις Κ. Κοκκινάκη)

ΣυμβΣτρΘεσ 26/1999 Υπερ 1999, 1455 (με πρόταση Γ. Μπέη)
ΣτρΑθ 392/1998 ΠοινΔικ 1999, 705 (με παρατηρήσεις Ν. Δημητράτου)
ΑναθΔικ 39/1997 Υπερ 1998, 129
ΠεντΣτρΑθ 426/1997 ΠοινΧρ ΜΖ΄ (1997), 910
ΣυμβΑναθΔικ 7/1996 Υπερ 1997, 891 (με πρόταση Γ. Γκόνη και παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)
ΣυμβΣτρΑθ 1144/1996 ΠοινΧρ ΜΖ΄ (1997), 461 (με εν μέρει αντίθετη πρόταση Κ. Σπηλιοπούλου)
ΠεντΣτρΘεσ 691/1996 Υπερ 1997, 901
ΣυμβΝαυτΠειρ 351/1995 Υπερ 1996, 873 (με πρόταση Ν. Παπαδακάκη)
ΑΠ 1661/1993 Υπερ 1994, 811
ΔιαρκΣτρΑθ 797/1991 Υπερ 1992, 144
ΔιαρκΣτρΑθ 609/1991 Υπερ 1992, 1490
ΔιαρκΣτρΑερΑθ 302/1991 Υπερ 1991, 1194
ΑΠ 963/1990 Υπερ 1992, 45
ΔιαρκΣτρΘεσ 413/1990 Υπερ 1991, 88
ΔιαρκΣτρΘεσ 300/1990 Υπερ 1991, 85 (με παρατηρήσεις Ν. Παρασκευόπουλου)
ΣυμβΔιαρκΣτρΑθ 40/1988 ΠοινΧρ ΛΘ΄ (1989), 776 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)
ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 557/1984 Αρμ Μ΄ (1986), 32 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη και παρατηρήσεις Α. Μαργαρίτη)
ΔιαρκΣτρΛαρ 262/1980 ΠοινΧρ ΛΑ΄ (1981), 89
ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 297/1980 ΠοινΧρ Λ΄ (1980), 601 (με πρόταση Φ. Διάφα)

Άρθρο 34. Τροποποίηση προθεσμιών

1. Σε πολεμική περίοδο οι προθεσμίες του άρθρου 33 παρ. 1 στοιχ. α΄ και β΄ είναι σε κάθε περίπτωση διήμερες.

2. Ο Υπουργός μπορεί με αποφάσεις του, αν συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις να:

α) Ορίζει τις προθεσμίες της παρ. 1 στοιχ. α΄ και β΄ του άρθρου 33, σε περίπτωση παρατεταμένης γενικής επιστράτευσης, από δύο έως έξι ημέρες.

β) Ελαττώνει τις ίδιες προθεσμίες, σε περίοδο ειρηνική ή μερικής επιστράτευσης, έως τις δύο ημέρες. Οι αποφάσεις αυτές μπορεί να περιορίσουν την εφαρμογή του μέτρου σε ορισμένες μόνο περιφέρειες ή μονάδες. Το περιεχόμενό τους γνωστοποιείται σε κάθε περίπτωση με την ημερήσια διαταγή των στρατιωτικών μονάδων μια φορά το μήνα, όταν δε η εφαρμογή του μέτρου περιορίζεται σε ορισμένες μόνο περιφέρειες ή μονάδες η γνωστοποίηση γίνεται και προφορικά στους νεοτοποθετούμενους στις μονάδες αυτές.

[αντιστ. άρθρ. 49 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

6 παρ. 2 ΣΠΚ [Γενικές διατάξεις], ΥΑ Φ.340.3/36/382060 (Εθν. Άμυνας) της 30.3.1999 (ΦΕΚ Β΄ 350/13.4.1999) «Τροποποίηση προθεσμιών λιποταξίας στρατιωτικών», ΥΑ Φ.444/5/57385 (Εθν. Άμυνας) της 17.10.1997 (ΦΕΚ Β΄ 939/22.10.1997) «Τροποποίηση προθεσμιών λιποταξίας στρατιωτικών»

Άρθρο 35. Ομαδική λιποταξία

1. Αν τρεις ή περισσότεροι στρατιωτικοί λιποτακτήσουν σε ειρηνική περίοδο μετά από προηγούμενη συμφωνία, τιμωρούνται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

2. Στον ανώτερο κατά βαθμό επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δεκαπέντε ετών ή φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών.

[αντιστ. άρθρ. 50 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

46 παρ. 2 ΣΠΚ [Στάση], 51 παρ. 2 ΣΠΚ [Αντίσταση], 187 ΠΚ [Εγκληματική οργάνωση]

Άρθρο 36. Λιποταξία στο εξωτερικό

1. Λιποτάκτης στο εξωτερικό είναι ο στρατιωτικός ο οποίος:

α) Διαβαίνει τα ελληνικά σύνορα χωρίς ειδική άδεια και παραμένει σε χώρα του εξωτερικού πάνω από τρεις ημέρες.

β) Ενώ υπηρετεί στο εξωτερικό, εγκαταλείπει το σώμα στο οποίο ανήκει για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών ημερών.

γ) Απουσιάζει βεβαιωμένα χωρίς άδεια από το σώμα του επί τρεις τουλάχιστον ημέρες και κατά το διάστημα της απουσίας του διαβαίνει τα ελληνικά σύνορα.

δ) Βρίσκεται στο εξωτερικό με άδεια ή για υπηρεσία και δεν επιστρέφει στο σώμα του μετά παρέλευση δεκαπέντε ημερών και σε πολεμική περίοδο μετά παρέλευση πέντε ημερών από τη λήξη της αδειάς του ή από την προσδιοριζόμενη ημέρα της επιστροφής του ή από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε νομότυπα η διαταγή της ανάκλησής του.

ε) Εξέρχεται από τη χώρα χωρίς άδεια σε πολεμική περίοδο.

2. Ο υπαίτιος λιποταξίας στο εξωτερικό τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 51, 52 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

33 επ. ΣΠΚ [Λιποταξία], 40 ΣΠΚ [Διευκόλυνση, πρόκληση ή διέγερση], 41 ΣΠΚ [Υπόθαλψη]

Νομολογία:

ΠραξΑρχΕισΣτρΑθ 2313/2002 ΠοινΔικ 2003, 937 (με παρατηρήσεις Κ. Κοκκινάκη)
ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 557/1984 Αρμ Μ' (1986), 32 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη και παρατηρήσεις Α. Μαργαρίτη)

Άρθρο 37. Αυθόρμητη επάνοδος λιποτάκτη

1. Αν ο οπλίτης, που σε ειρηνική περίοδο έχει λιποτακτήσει, επανέλθει αυθόρμητα σε διάστημα δέκα ημερών από τη συμπλήρωση των προθεσμιών των άρθρων 33 και 36, το δικαστήριο εκτιμώντας τις συνθήκες τέλεσης της πράξης, μπορεί να κρίνει την πράξη ατιμώρητη.

2. Η διάταξη της παρ. 1 δεν εφαρμόζεται στις διακεκριμένες περιπτώσεις του άρθρου 33 παρ. 2 στοιχ. α'.

[χωρίς αντιστ. άρθρ. στον προγενέστερο ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

5 παρ. 1 γ' ΣΠΚ [Έννοια των όρων του Κώδικα], 5 παρ. 2 ΣΠΚ [Έννοια των όρων του Κώδικα], 6 παρ. 2 ΣΠΚ [Γενικές διατάξεις], 33 ΣΠΚ [Λιποταξία στο εσωτερικό], 36 ΣΠΚ [Λιποταξία στο εξωτερικό], 5, 8, 20 Ν 2683/1999 «Κύρωση του Κώδικα Καταστάσεως Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 19/9.2.1999)

Νομολογία:

ΑναθΔικ 39/1997 Υπερ 1998, 129 (με παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)
ΠεντΣτρΘεσ 691/1996 Υπερ 1997, 901

Άρθρο 38. Λιποταξία ενώπιον του εχθρού

Στρατιωτικός που ενώπιον του εχθρού εγκαταλείπει το σώμα στο οποίο ανήκει, τιμωρείται με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 53 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

6 παρ. 1 ΣΠΚ [Γενικές διατάξεις]

Άρθρο 39. Αυτομολία

Στρατιωτικός που χωρίς έγγραφη άδεια ή έγγραφη διαταγή του αρχηγού του:

α) Μεταβαίνει στον εχθρό, τιμωρείται με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

β) Διαβαίνει τα όρια που όρισε ο διοικητής του σε σημείο από το οποίο μπορεί να επικοινωνήσει με τον εχθρό ή εξέρχεται από οχυρή θέση ή τόπο πολιορκημένο ή αποκλεισμένο από τον εχθρό, τιμωρείται με κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 54 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

6 παρ. 1 ΣΠΚ [Γενικές διατάξεις], 15 δ' ΣΠΚ [Προδοσία], 40 ΣΠΚ [Διευκόλυνση, πρόκληση ή διέγερση], 14 παρ. 8 β' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό» [Καθήκοντα κατά τη μάχη]

Άρθρο 40. Διευκόλυνση, πρόκληση ή διέγερση

Στρατιωτικός που με οποιονδήποτε τρόπο προκαλεί, διεγείρει ή παροτρύνει σε διάπραξη λιποταξίας, ανυποταξίας, ή αυτομολίας, ή διευκολύνει ή προσφέρεται να

διευκολύνει τις πράξεις αυτές τιμωρείται με την ποινή του αυτουργού, ελαττωμένη κατά το άρθρο 83 του ΠΚ, εφόσον δεν τιμωρείται βαρύτερα κατά τις διατάξεις περί συμμετοχής.

[αντιστ. άρθρ. 13 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

45 επ. ΠΚ [Συμμετοχή], 83 ΠΚ [Λόγοι μείωσης της ποινής], 202 ΠΚ [Διέγερση αυτών που έχουν υποχρέωση στρατιωτικής υπηρεσίας], 32 ΣΠΚ [Ανυποταξία], 33 επ. ΣΠΚ [Λιποταξία], 39 ΣΠΚ [Αυτομολία]

Άρθρο 41. Υπόθαλψη

1. Όποιος εν γνώσει αποκρύπτει ή φυγαδεύει ή λαμβάνει στην υπηρεσία του λιποτάκτη ή ανυπότακτο, τιμωρείται:

α) Αν είναι στρατιωτικός, με την ποινή που απειλείται κατά του λιποτάκτη ή ανυπότακτου, κατά περίπτωση, ελαττωμένη κατά το άρθρο 83 του ΠΚ.

β) Αν είναι ιδιώτης, με φυλάκιση μέχρι τριών ετών και σε πολεμική περίοδο με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

2. Αν ο υπαίτιος είναι οικείος του λιποτάκτη ή του ανυπότακτου, σε ειρηνική περίοδο παραμένει ατιμώρητος και σε πολεμική περίοδο τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

[αντιστ. άρθρ. 56 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

13 β' ΠΚ [Εννοια όρων του Κώδικα], 83 ΠΚ [Λόγοι μείωσης της ποινής], 231 παρ. 1 ΠΚ [Υπόθαλψη εγκληματία], 89 παρ. 1 ΣΠΚ [Ελευθέρωση και απόκρυψη κρατούμενου], 93 ΣΠΚ [Απόκρυψη αιχμαλώτου]

Άρθρο 42. Πρόκληση ανικανότητας

1. (*) Στρατιωτικός, που με πρόθεση προξενεί στον εαυτό του ή σε άλλο στρατιωτικό με τη συναίνεσή του ή επιτρέπει σε άλλον να του προξενήσει καθολική ή μερική, διαρκή ή πρόσκαιρη ανικανότητα για την εκπλήρωση της στρατιωτικής του υποχρέωσης, με σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον του εχθρού, με θάνατο (**) ή ισόβια κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 58, 59 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) Προφανώς εκ παραδρομής, τέθηκε στο κείμενο του νόμου ο αριθμός 1 στην μοναδική παράγραφο του άρθρου.

(**) Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

203 ΠΚ [Τεχνητή πρόκληση ανικανότητας για τη στρατιωτική υπηρεσία], 43 ΣΠΚ [Προσποίηση ανικανότητας], 44 ΣΠΚ [Αποφυγή στρατιωτική υπηρεσίας]

Νομολογία:

ΣυμβΔιαρκΣτρΘες 229/1990 Αρμ 1990, 780 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)

ΣυμβΔιαρκΝαυτΠειρ 25/1990 ΠοινΧρ Μ' (1990), 228 (με αντίθετη πρόταση Α. Νικόπουλου)

ΣυμβΔιαρκΣτρΘες 58/1987 Αρμ 1988, 58 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)

ΣυμβΔιαρκΣτρΘες 297/1980 ΠοινΧρ Λ' (1980), 601 (με πρόταση Φ. Διάφα)

Άρθρο 43. Προσποίηση ανικανότητας

Στρατιωτικός που προσποιείται νόσο ή άλλο σωματικό ή διανοητικό ελάττωμα ή μεταχειρίζεται άλλα απατηλά μέσα ή τεχνάσματα με σκοπό να αποφύγει διαρκώς ή προσωρινά, ολικά ή μερικά, τη στρατιωτική του υποχρέωση, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον του εχθρού, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

[αντιστ. άρθρ. 60 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

204 ΠΚ [Απάτη για την αποφυγή της στράτευσης], 42 ΣΠΚ [Πρόκληση ανικανότητας], 44 ΣΠΚ [Αποφυγή στρατιωτική υπηρεσίας]

Άρθρο 44. Αποφυγή στρατιωτικής υπηρεσίας

Στρατιωτικός που προξενεί στον εαυτό του ανικανότητα για κάποια στρατιωτική υπηρεσία ή προσποιείται τέτοια ανικανότητα χρησιμοποιώντας απατηλά μέσα ή τεχνάσματα με πρόθεση να αποφύγει την εκτέλεσή της, με την επιφύλαξη των άρθρων 53, 74 και 76, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον του εχθρού, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

[αντιστ. άρθρ. 62 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

42 ΣΠΚ [Πρόκληση ανικανότητας], 43 ΣΠΚ [Προσποίηση ανικανότητας], 53 ΣΠΚ [Ανυπακοή], 74 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη θέσης από σκοπό], 76 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη φυλακής, θέσης ή περιοχής προς επιτήρηση]

Άρθρο 45. Γενική διάταξη

1. Στις περιπτώσεις των άρθρων 42 και 43, επιβάλλεται και αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων διαρκής ή πρόσκαιρη από πέντε μέχρι δέκα έτη.

2. Στις περιπτώσεις των άρθρων 42, 43 και 44, με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και ο απλός συνεργός, αν είναι αξιωματικός.

3. Στις περιπτώσεις του άρθρου 44, αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός και η ποινή που επιβλήθηκε δεν επιφέρει καθαίρεση, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει έκπτωση.

[αντιστ. άρθρ. 61, 62 παρ. 2 & 3 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

(παρ. 1:) 59 επ. ΠΚ [Παραπαισίσματα ποινές], (παρ. 2:) 47 ΠΚ [Απλός συνεργός], 92 παρ. 2 ΣΠΚ [Ελευθέρωση κρατουμένου] (παρ. 3:) 63 ΣΠΚ [Γενική διάταξη], 65 παρ. 3 ΣΠΚ [Βιαιοπραγία εναντίον σκοπού], 125 παρ. 2 ΣΠΚ [Σωματική βία ή απειλή εναντίον κυβερνήτη]

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Εγκλήματα κατά της στρατιωτικής πειθαρχίας

Άρθρο 46. Στάση

1. Σε κατάσταση ένοπλης στάσης βρίσκονται οι στρατιωτικοί όταν, τρεις ή περισσότεροι ενωμένοι, ενώ τελούν υπό τα όπλα ή λαμβάνουν χωρίς άδεια τα όπλα, βιαιοπραγούν κατά προσώπων ή προβαίνουν σε καταστροφή πραγμάτων ή διαταράσσουν την κοινή ειρήνη και αρνούνται να υπακούσουν σε πρώτη πρόσκληση των αρχηγών τους ή σε κάποιο πρόσωπο από τα ασκούντα την εκτελεστική εξουσία σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 2 του Συντάγματος, ή καθιστούν με οποιονδήποτε τρόπο αδύνατο σ' αυτούς να απευθύνουν τέτοια πρόσκληση.

2. Οι υποκινητές και όσοι τέθηκαν επικεφαλής της στάσης, καθώς και ο ανώτερος κατά βαθμό συμμετοχος στρατιωτικός, τιμωρούνται με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη. Οι λοιποί στασιαστές τιμωρούνται με ισόβια κάθειρξη ή με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

3. Αν η πράξη της παραγράφου 1 τελέσθηκε χωρίς όπλο, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

[αντιστ. άρθρ. 63 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

35 ΣΠΚ [Ομαδική Λιποταξία], 47 ΣΠΚ [Ομαδική Απειθεία], 51 ΣΠΚ [Αντίσταση], 57 ΣΠΚ [Βιαιοπραγία, εξύβριση και δυσφήμιση του Προέδρου της Δημοκρατίας], 63 ΣΠΚ [Γενική διάταξη], 164 ΣΠΚ [Στάση αιχμαλώτων], 165 ΣΠΚ [Ομαδική Απειθεία αιχμαλώτων], 40 παρ. 3 β', 41, 44 παρ. 2 β' ΠΔ 427/1994 (ΦΕΚ Α' 242/30.12.1994) «Κύρωση Κανονισμού Στρατιωτικών Φυλακών», 167 ΠΚ [Αντίσταση], 170 ΠΚ [Στάση], 187 ΠΚ [Εγκληματική οργάνωση], 189 ΠΚ [Διατάραξη της κοινής ειρήνης], 381 ΠΚ [Φθορά ξένης ιδιοκτησίας], 382 ΠΚ [Διακεκριμένες περιπτώσεις φθοράς].

Νομολογία:

ΟΛΑΠ 683/1975 ΠοινΧρ ΚΕ' (1975), 413
ΠεντΕφΑθ 477/1975 ΠοινΧρ ΚΕ' (1975), 671
ΠεντΕφΑθ 118/1975 ΠοινΧρ ΚΕ' (1975), 141

Άρθρο 47. Ομαδική απείθεια

1. Σε κατάσταση ομαδικής απείθειας βρίσκονται οι στρατιωτικοί οι οποίοι, εκτός από τις περιπτώσεις του άρθρου 46, τρεις ή περισσότεροι ενωμένοι:

α) Αρνούνται σε πρώτη πρόσκληση να υπακούσουν στις διαταγές των αρχηγών τους.

β) Υποβάλλουν ομαδικά ή χωριστά αλλά μετά προηγούμενη συμφωνία παράπονο, αίτηση ή αναφορά, προφορικά ή γραπτά, συνδέοντας την ικανοποίηση του αιτήματός

τους με την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή κατά τρόπο που επιδρά στην εκτέλεση των καθηκόντων τους ή στην πειθαρχία του στρατεύματος.

γ) Ενώ είναι βαθμοφόροι, υποβάλλουν ομαδικά ή χωριστά αλλά μετά προηγούμενη συμφωνία την παραίτησή τους από την υπηρεσία, με το σκοπό να εκβιάσουν την αρχή να πάρει ορισμένες αποφάσεις ή να παρεμποδίσουν την ομαλή λειτουργία της στρατιωτικής υπηρεσίας.

2. Οι υποκινητές της ομαδικής απείθειας τιμωρούνται σε ειρηνική περίοδο με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και σε πολεμική περίοδο με κάθειρξη. Οι λοιποί υπαίτιοι τιμωρούνται σε ειρηνική περίοδο με φυλάκιση μέχρι τριών ετών και σε πολεμική περίοδο με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

3. Μένει ατιμώρητος όποιος στις περιπτώσεις της παρ.1 στοιχ. α' υπάκουσε στην πρώτη πρόσκληση και αποχώρησε. Αν ήταν υποκινητής και υπακούοντας στην πρώτη πρόσκληση αποχώρησε προτρέποντας και τους άλλους να αποχωρήσουν, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.

[αντιστ. άρθρ. 64 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

46 παρ. 2 ΣΠΚ [Στάση], 48 παρ. 2 ΣΠΚ [Ένωση για στάση], 51 παρ. 2 ΣΠΚ [Αντίσταση], 63 ΣΠΚ [Γενική διάταξη], 164 ΣΠΚ [Στάση αιχμαλώτων], 165 ΣΠΚ [Ομαδική απείθεια αιχμαλώτων], 40 παρ. 3 β', 41, 44 παρ. 2 α' Π.Δ. 427/1994 (ΦΕΚ Α' 242/30.12.1994) «Κύρωση Κανονισμού Στρατιωτικών Φυλακών», 77 παρ. 3 Π.Δ. 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό».

Νομολογία:

ΠεντΣτρΛαρ 87/2000 ΠοινΧρ ΝΑ' (2001), 653

ΣυμβΣτρΘεσ 604/1995 Υπερ 1997, 367 (με πρόταση Σ. Παπασταύρου και παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)

Άρθρο 48. Ένωση για στάση

1. Αν τρεις ή περισσότεροι στρατιωτικοί συναποφάσισαν τη διάπραξη στάσης, τιμωρούνται με την ποινή που απειλείται για την ολοκληρωμένη πράξη, ελαττωμένη κατά το άρθρο 83 ΠΚ.

2. Ατιμώρητος μένει ο υπαίτιος που απέχει από τη συμφωνημένη πράξη πριν από την έναρξη εκτέλεσής της και πληροφορεί έγκαιρα τις αρχές κατά τρόπο που να καθιστά δυνατή την πρόληψή της.

[αντιστ. άρθρ. 65 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

47 παρ. 3 α' ΣΠΚ [Ομαδική απείθεια], 63 ΣΠΚ [Γενική διάταξη], 44 παρ. 2 β' ΠΔ 427/1994 (ΦΕΚ Α' 242/30.12.1994) «Κύρωση Κανονισμού Στρατιωτικών Φυλακών».

Άρθρο 49. Μη αναγγελία στάσης

Στρατιωτικός που λαμβάνει κατά οποιονδήποτε τρόπο γνώση ότι προπαρασκευάζεται ή αποφασίσθηκε στάση και παραλείπει να ενημερώσει έγκαιρα την προϊσταμένη του αρχή, τιμωρείται σε ειρηνική περίοδο με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και σε πολεμική περίοδο με κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 66 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

232 ΠΚ [Παρασιώπηση εγκλημάτων], 31 ΣΠΚ [Μη αναγγελία προδοσίας ή κατασκοπείας], 63 ΣΠΚ [Γενική διάταξη]

Άρθρο 50. Παράλειψη καταστολής στάσης ή ομαδικής απείθειας

1. Αξιωματικός που είναι παρών σε στάση στρατιωτικών και δεν πράττει ό,τι μπορεί για να την καταστείλει ή να εμποδίσει την επέκτασή της, τιμωρείται με φυλάκιση. Αν πρόκειται για ομαδική απείθεια (άρθρο 47 παρ. 1 στοιχ. α'), επιβάλλεται φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

2. Στρατιωτικός αρχηγός, που κατά οποιοδήποτε τρόπο λαμβάνει γνώση στάσης που αποφασίσθηκε ή προπαρασκευάζεται και δεν πράττει ό,τι επιβάλλεται για την πρόληψη ή την καταστολή της, τιμωρείται σε ειρηνική περίοδο με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και σε πολεμική περίοδο με ισόβια κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 67 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

63 ΣΠΚ [Γενική διάταξη]

Άρθρο 51. Αντίσταση

1. Στρατιωτικός που καθίσταται υπαίτιος αντίστασης τιμωρείται:

α) Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και αν ήταν ένοπλος με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

β) Αν η αντίσταση τελέσθηκε από τρεις ή περισσότερους, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και αν ήταν ένοπλοι, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

2. Το κατώτατο όριο της ποινής της φυλακίσεως διπλασιάζεται για τους υποκινητές, τους επικεφαλής και το συμμετοχο στρατιωτικό με τον ανώτερο βαθμό.

[αντιστ. άρθρ. 68 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

167 ΠΚ [Αντίσταση], 46 παρ. 2 ΣΠΚ [Στάση], 47 παρ. 2 ΣΠΚ [Ομαδική απείθεια], 164 παρ. 2 ΣΠΚ [Στάση αιχμαλώτων], 165 παρ. 2 ΣΠΚ [Ομαδική απείθεια αιχμαλώτων]

Νομολογία:

ΠεντΣτρΑθ 122/1996 ΠοινΧρ ΜΣΤ' (1996), 1340

Άρθρο 52. Παράλειψη καταστολής αντίστασης

Αξιωματικός που είναι παρών σε αντίσταση στρατιωτικών και δεν πράττει ό,τι μπορεί για να την καταστείλει ή να εμποδίσει την επέκτασή της, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

[αντιστ. άρθρ. 69 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

167 ΠΚ [Αντίσταση], 46 ΣΠΚ [Στάση], 47 ΣΠΚ [Ομαδική απείθεια], 50 ΣΠΚ [Παράλειψη καταστολής στάσης ή ομαδικής απείθειας], 7 [Στρατιωτική Ιεραρχία] ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό».

Άρθρο 53. Ανυπακοή

1. Στρατιωτικός που λαμβάνει προσταγή από τον αρχηγό του να εκτελέσει οποιαδήποτε υπηρεσία και αρνείται να υπακούσει ή παραλείπει την εκτέλεσή της, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση.

β) Σε πολεμική περίοδο, με κάθειρξη ισόβια ή πρόσκαιρη και αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον του εχθρού, με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

2. Η πράξη δεν είναι άδικη αν η προσταγή ή η υπηρεσία είναι προδήλως παράνομη.

[αντιστ. άρθρ. 70 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

21 ΠΚ [Προσταγή], 202 παρ. 1 ΠΚ [Διέγερση αυτών που έχουν υποχρέωση στρατιωτικής υπηρεσίας], 54 ΣΠΚ [Ανυπακοή σε διαταγή για αναχώρηση], 63 ΣΠΚ [Γενική διάταξη], 113 ΣΠΚ [Ανυπακοή πλοιάρχου ή κυβερνήτη], 126 ΣΠΚ [Ανυπακοή σε διαταγή του κυβερνήτη], 163 ΣΠΚ [Ανυπακοή αιχμαλώτου], 63 παρ. 2 β' (2) ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό».

Νομολογία:

ΠεντΝαυτΠειρ 213/1999 ΠοινΔικ 1999, 1116 (με σχετικές παρατηρήσεις Χ. Παπαχαράλαμπος, ΠοινΔικ 2000, 36-41)
ΑΠ 837/1998 ΠοινΧρ ΜΘ' (1999), 439 & ΠοινΔικ 1998, 648
ΠεντΝαυτΠειρ 564/1998 ΠοινΔικ 1999, 139
ΣυμβΝαυτΠειρ 241/1996 Υπερ 1997, 1088 (με πρόταση Ν. Παπαδακάκη)
ΠεντΣτρΘεσ 691/1996 Υπερ 1997, 901
ΑΠ 738/1995 ΠοινΧρ ΜΕ' (1995), 1367 & Υπερ 1996, 957
ΑναθΔικ 399/1995 Υπερ 1996, 360 (με παρατ. Δ. Μαργαρίτη)
ΣυμβΣτρΘεσ 604/1995 Υπερ 1997, 367 (με πρόταση Σ Παπασταύρου)
ΠραξΑρχΕισΣτρΘεσ 771/1995 (Σ. Παπασταύρου), ΠοινΧρ ΜΖ' (1997), 592
ΣυμβΔιαρκΣτρΛαρ 53/1995 Υπερ 1996, 110 (με πρόταση Ι. Μποζίνη)
ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 45/1995 Υπερ 1995, 553 (με πρόταση Σ. Τούνη)
ΣυμβΔιαρκΣτρΑθ 2615/1994 ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), 1184 (με αντίθετη προτ. Δ. Χασλαρίδη)
ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 496/1993 Υπερ 1994, 1162 (με πρόταση Ι. Μποζίνη)
ΣυμβΔιαρκΝαυτΧαν 15/1993 Υπερ 1993, 1378 (με πρόταση Δ. Ποτίδη)
ΑΠ 1091/1992 Υπερ 1993, 268 (με παρατ. Α. Παπαδαμάκη, Χ. Αργυρόπουλου)
ΔιαρκΣτρΑθ 386/1992 Υπερ 1992, 922
ΣυμβΔιαρκΣτρΛαρ 253/1992 ΠοινΧρ ΜΓ' (1993), 907 (με πρόταση Π. Χριστοφοράκου)
ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 764/1991 ΠοινΧρ ΜΒ' (1992), 210 (με αντίθετη προτ. Ι. Μποζίνη)
ΣυμβΔιαρκΣτρΑθ 307/1990 Υπερ 1991, 509 (με πρόταση Γ. Μπέη)
ΣυμβΔιαρκΝαυτΠειρ 93/1990 ΠοινΧρ ΜΑ' (1991), 228 & Υπερ 1991, 512 (με πρόταση Ν. Μακρή)
ΣυμβΔιαρκΣτρΑερΑθ 128/1990 Υπερ 1991, 510 (με πρόταση Δ. Μπακόλα)
ΑΠ 1055/1989 ΠοινΧρ Μ' (1990), 330 & ΝοΒ 37, 1261

ΣυμβΔιαρκΣτρΘες 57/1987 Αρμ 1988, 57 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)
ΣυμβΔιαρκΣτρΘες 448/1986 ΠοινΧρ ΛΖ' (1987), 250 (με αντίθετη πρόταση Α. Παπαδαμάκη)
ΑΠ 527/1986 ΠοινΧρ ΛΣΤ' (1986), 684
ΔιαρκΣτρΘες 442/1982 Υπερ 1992, 958

Άρθρο 54. Ανυπακοή σε διαταγή για αναχώρηση

Στρατιωτικός που λαμβάνει προσταγή από τον αρχηγό του να παρευρεθεί σε ορισμένο χρόνο και τόπο για να λάβει φύλλο πορείας ή για να συμπεριληφθεί σε στρατιωτικό τμήμα που πρόκειται να αναχωρήσει και δεν είναι παρών, τιμωρείται:

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση.
 - β) Σε πολεμική περίοδο, με κάθειρξη ισόβια ή πρόσκαιρη.
- [αντιστ. άρθρ. 71 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

21 ΠΚ [Προσταγή], 202 παρ. 1 ΠΚ [Διέγερση αυτών που έχουν υποχρέωση στρατιωτικής υπηρεσίας], 53 ΣΠΚ [Ανυπακοή], 63 ΣΠΚ [Γενική διάταξη], 113 ΣΠΚ [Ανυπακοή πλοιάρχου ή κυβερνήτη], 126 ΣΠΚ [Ανυπακοή σε διαταγή του κυβερνήτη], 163 ΣΠΚ [Ανυπακοή αιχμαλώτου], 54 επ. ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό».

Νομολογία:

ΠεντΝαυτΠειρ 213/1999 ΠοινΔικ 1999, 1116 (με σχετικές παρατηρήσεις Χ. Παπαχαράλαμπος, ΠοινΔικ 2000, 36-41)
ΠεντΝαυτΠειρ 564/1998 ΠοινΔικ 1999, 139

Άρθρο 55. Παράβαση και εκβίαση στρατιωτικής εντολής

1. Στρατιωτικός που παραβαίνει στρατιωτική εντολή ή εξαναγκάζει ή παραπλανά άλλο στρατιωτικό σε παράβαση τέτοιας εντολής, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι τριών ετών και αν συντρέχουν επιβαρυντικές περιστάσεις, με φυλάκιση.

β) Σε πολεμική περίοδο, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και αν συντρέχουν επιβαρυντικές περιστάσεις, με κάθειρξη. Αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον του εχθρού επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

2. Ως επιβαρυντικές περιστάσεις θεωρούνται :

α) Η τέλεση της πράξης σε οχυρωμένη θέση, ναύσταθμο, αεροδρόμιο ή αποθήκη εκρηκτικών υλών.

β) Η τέλεση της πράξης από αρχηγό θέσης.

γ) Η χρησιμοποίηση όπλου για εξαναγκασμό σε παράβαση της εντολής.

[αντιστ. άρθρ. 72 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

202 παρ. 1 ΠΚ [Διέγερση αυτών που έχουν υποχρέωση στρατιωτικής υπηρεσίας], 56 ΣΠΚ [Παράβαση στρατιωτικής εντολής από αμέλεια], 63 ΣΠΚ [Γενική διάταξη], 116 ΣΠΚ [Απαγορευμένο άναμμα φωτιάς]

Νομολογία:

ΣυμβΝαυτΠειρ 163/2000 ΠοινΔικ 2002, 737 (με πρόταση Ν. Μακρή και παρατηρήσεις Ν. Ορνεράκη)
ΠεντΣτρΛαρ 90/1999 ΠοινΧρ ΝΑ' (2001), 179

ΠεντΣτρΑθ 1421/1998 ΠοινΔικ 1999, 836
 ΠεντΣτρΑθ 580/1998 ΠοινΔικ 1999, 582
 ΠεντΝαυτΠειρ 748/1998 ΠοινΔικ 1999, 356
 ΣυμβΝαυτΠειρ 228/1997 Υπερ 1998, 615 (με πρόταση Γ. Δουβλέκα και παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)
 ΠεντΣτρΑθ 861/1996 ΠοινΧρ ΜΖ΄ (1997), 145
 ΣυμβΣτρΑθ 76/1996 ΠοινΧρ ΜΣΤ΄ (1996), 1157 (με πρόταση Γ. Σπυρόπουλου)
 ΣυμβΝαυτΠειρ 241/1996 Υπερ 1997, 1088 (με πρόταση Ν. Παπαδακάκη και παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)
 ΠραξΑρχΕισΣτρΘεσ (Σ. Παπασταύρου) 771/1995, ΠοινΧρ ΜΖ΄ (1997), 592
 ΣυμβΣτρΛαρ 53/1995 Υπερ 1996, 110 (με πρόταση Ι. Μποζίνη)
 ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 712/1994 Υπερ 1995, 374 (με πρόταση Σ. Παπασταύρου)
 ΣυμβΔιαρκΣτρΚαβ 41/1994 Υπερ 1994, 632 (με πρόταση Α. Μπελαντώνα και παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)
 ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 508/1993 Υπερ 1994, 365 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)
 ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 496/1993 Υπερ 1994, 1162 (με πρόταση Ι. Μποζίνη)
 ΣυμβΔιαρκΣτρΚαβ 105/1992 Υπερ 1993, 383 (με αντίθετη πρόταση Σ. Τζιαμιτζή και παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)
 ΣυμβΔιαρκΣτρΛαρ 119/1992 Υπερ 1993, 682 (με πρόταση Π. Χριστοφοράκου)
 ΣυμβΔιαρκΣτρΑερΑθ 44/1992 Υπερ 1992, 924 (με πρόταση Ν. Ανθούλη)
 ΑΠ 1029/1991 ΠοινΧρ ΜΒ΄ (1992), 19
 ΣυμβΔιαρκΣτρΚαβ 2/1991 Υπερ 1991, 935 (με πρόταση Σ. Τζιαμιτζή)
 ΠεντΔιαρκΣτρΚρ 124/1990 ΠοινΧρ ΜΑ΄ (1991), 441
 ΣυμβΔιαρκΣτρΑερΑθ 286/1986 Αρμ 1987, 693 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)
 ΣυμβΔιαρκΣτρΑερΑθ 259/1986 Αρμ 1986, 1101 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)
 ΣυμβΔιαρκΣτρΚαβ 41/1994 Υπερ 1994, 632 (με πρόταση Α. Μπελαντώνα και παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)
 ΔιαρκΣτρΛαρ 88/1981 ΠοινΧρ ΛΑ΄ (1981), 816
 ΑΠ 506/1980 ΠοινΧρ Λ΄ (1980), 674 (με πρόταση Α. Φλώρου)

Άρθρο 56. Παράβαση στρατιωτικής εντολής από αμέλεια

Στρατιωτικός που από αμέλεια παραβαίνει στρατιωτική εντολή και προξενεί έτσι σοβαρό κίνδυνο για την ασφάλεια της χώρας ή τη μαχητική ικανότητα του στρατού ή τη ζωή ή τη σωματική ακεραιότητα στρατιωτικών, τιμωρείται:

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.
 - β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.
- [χωρίς αντιστ. άρθρ. στον προγενέστερο ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

55 ΣΠΚ [Παράβαση και εκβίαση στρατιωτικής εντολής]

Νομολογία:

ΠεντΣτρΑθ 580/1998 ΠοινΔικ 1999, 582
 ΣυμβΣτρΑθ 424/1997 ΠοινΧρ ΜΖ΄ (1997), 904 (με εν μέρει αντίθετη πρόταση Γ. Σπυρόπουλου)

Άρθρο 57. Βιαιοπραγία, εξύβριση και δυσφήμιση του Προέδρου της Δημοκρατίας

Στρατιωτικός που:

- α) Βιαιοπραγεί κατά του προσώπου του Προέδρου της Δημοκρατίας ή εκείνου που ασκεί την προεδρική εξουσία, τιμωρείται με ισόβια ή πρόσκαιρη κάθειρξη.

β) Εξυβρίζει ή δυσφημεί τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ή εκείνον που ασκεί την προεδρική εξουσία, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

[αντιστ. άρθρ. 73 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

34 Σ, 168 ΠΚ [Προσβολές κατά του Προέδρου της Δημοκρατίας], 361 ΠΚ [Εξύβριση], 363 ΠΚ [Δυσφήμιση], 16 παρ. 19 & 20 ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό».

Άρθρο 58. Προσβολή σημαίας ή στρατού

Στρατιωτικός που δημόσια με λόγο ή έργο ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο εκδηλώνει καταφρόνηση για τη σημαία, το στρατό ή διακριτικό σήμα του στρατού ή σώματος αυτού, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

[αντιστ. άρθρ. 74 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

181 ΠΚ [Προσβολή συμβόλων του ελληνικού Κράτους], 63 ΣΠΚ [Γενική διάταξη], 13 παρ. 1 β', 16 παρ. 11 επ., 63 παρ. 2 γ' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό».

Νομολογία:

ΠεντΑερΛαρ 166/1999 ΠοινΧρ Ν' (2000), 375

ΠεντΣτρΑθ 1117/1998 ΠοινΔικ 1999, 989

ΑΠ 1341/1993 (Ολομ.) ΠοινΧρ ΜΓ' (1993) 1149 & ΝοΒ 42 (1994), 112, 237

ΣυμβΔιαρκΝαυτΠειρ 528/1993 ΠοινΧρ ΜΓ' (1993), 1200 (με πρόταση Θ. Καρανίσα)

ΣυμβΔιαρκΣτρΑερΛαρ 22/1993 Υπερ 1994, 941 (με πρόταση Π. Χριστοφοράκου)

ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 566/1992 Υπερ 1993, 157 (με πρόταση Ι. Μποζίνη)

ΑΠ 1119/1991 ΠοινΧρ ΜΒ' (1992), 50 & Υπερ 1991, 1118

ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 191/1988, ΝοΒ 1988, 213 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη).

Άρθρο 59. Βιαιοπραγία κατά ανωτέρου ή κατωτέρου

1. Στρατιωτικός που βιαιοπραγεί:

α) Κατά του ανωτέρου του, τιμωρείται:

αα) Με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών, αν η πράξη τελέσθηκε κατά την υπηρεσία ή για λόγους που έχουν σχέση με αυτήν.

ββ) Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών, αν η πράξη δεν τελέσθηκε κατά την υπηρεσία ούτε για λόγους που έχουν σχέση με αυτήν.

β) Κατά του κατωτέρου του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

2. Οι παραπάνω ποινές επιβάλλονται αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

3. Δεν είναι άδικη η πράξη της παρ. 1 στοιχ. β', καθώς και των άρθρων 308Α, 310 παρ. 1 και 311 εδ. α' ΠΚ, στην περίπτωση ανάγκης αναχαίτισης στρατιωτικών που φεύγουν ενώπιον του εχθρού ή σε περίπτωση ανάγκης για παρεμπόδιση διαρπαγής ή καταστροφής.

[αντιστ. άρθρ. 76, 112 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

308 επ. ΠΚ [Σωματικές Βλάβες], 61 ΣΠΚ [Λόγος μη επιβολής ποινής], 150 ΣΠΚ [Διαρπαγή σε εχθρικό έδαφος], 10 παρ. 6 ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό».

Νομολογία:

ΠεντΣτρΘεσ **813/2002** ΠοινΔικ 2003, 148 (με παρατηρήσεις *Α. Παπαδαμάκη*)
ΣυμβΣτρΑθ **1009/2001** ΠοινΔικ 2001, 1263 (με πρόταση *Σ. Κόρκου* και παρατηρήσεις *Α. Παπαδαμάκη*).
ΣυμβΣτρΞανθης **17/2001** ΠΛογ 2001, 643 (με πρόταση *Χ. Βαλσαμίδη* και παρατηρήσεις *Γ. Μπέκα*)
ΠεντΣτρΑθ **1471/1998** ΠοινΔικ 2000, 621
ΑΠ **511/1997** ΠοινΧρ ΜΗ' (1998), 116
ΑΠ **1068/1990** Υπερ 1990, 50

Άρθρο 60. Εξύβριση ανωτέρου ή κατωτέρου

1. Στρατιωτικός που εξυβρίζει ανώτερο ή κατώτερό του με λόγια, έργα ή απειλές ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, τιμωρείται:

α) Με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών, αν η πράξη τελέσθηκε κατά την υπηρεσία ή για λόγους που έχουν σχέση μ' αυτή.

β) Με φυλάκιση μέχρι δύο ετών, σε κάθε άλλη περίπτωση.

2. Αν η εξύβριση της παρ. 1 τελέσθηκε χωρίς πρόκληση από τον παθόντα, επιβάλλεται:

α) Στην περίπτωση του στοιχ. α', φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

β) Στην περίπτωση του στοιχ. β', φυλάκιση τριών μηνών μέχρι τριών ετών.

[αντιστ. άρθρ. 75, 113 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

361 ΠΚ [Εξύβριση], 361Α ΠΚ [Απρόκλητη έμπρακτη εξύβριση], 61 ΣΠΚ [Λόγος μη επιβολής ποινής], 10 παρ. 6, 63 παρ. 2 α' (3) ΠΔ **130/1984** (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό».

Νομολογία:

ΠεντΑερΛαρ **18/2002** ΠοινΔικ 2003, 642
ΠεντΣτρΘεσ **813/2002** ΠοινΔικ 2003, 148 (με παρατηρήσεις *Α. Παπαδαμάκη*)
ΣυμβΣτρΑθ **1009/2001** ΠοινΔικ 2001, 1263 (με πρόταση *Σ. Κόρκου* και παρατηρήσεις *Α. Παπαδαμάκη*).
ΣυμβΣτρΞανθης **17/2001** ΠΛογ 2001, 643 (με πρόταση *Χ. Βαλσαμίδη* και παρατηρήσεις *Γ. Μπέκα*)
ΠεντΣτρΛαρ **87/2000** ΠοινΧρ ΝΑ' (2001), 653
ΣυμβΑερΛαρ **17/2000** ΠοινΧρ ΝΒ' (2002), 75 (με πρόταση *Χ. Σταθακόπουλου*)
ΠεντΝαυτΠειρ **558/1999** ΠοινΔικ 2000, 618
ΠεντΝαυτΠειρ **264/1999** ΠοινΔικ 1999, 992 (με παρατηρήσεις *Ν. Κουλούρη*)
ΠεντΣτρΑθ **1117/1998** ΠοινΔικ 1999, 989
ΠεντΑερΑθ **2/1998** ΠοινΔικ 1999, 244
ΑΠ **511/1997** ΠοινΧρ ΜΗ' (1998), 116
ΣυμβΝαυτΠειρ **22/1997** Υπερ 1998, 371 (με πρόταση *Γ. Δουβλέκα* και παρατηρήσεις *Α. Παπαδαμάκη*)
ΣυμβΝαυτΠειρ **399/1996** Υπερ 1997, 645 (με πρόταση *Γ. Δουβλέκα* και παρατηρήσεις *Α. Παπαδαμάκη*)
ΣυμβΔιαρκΣτρΑθ **370/1995** ΠοινΧρ ΜΕ' (1995), 844 (με πρόταση *Δ. Χασλαρίδη*)
ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ **223/1994** Υπερ 1994, 936 (με πρόταση *Α. Παπαδαμάκη*)
ΣυμβΔιαρκΣτρΛαρ **101/1994** ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), 1311 (με πρόταση *Π. Χριστοφοράκου*)
ΣυμβΔιαρκΣτρΑερΛαρ **22/1993** Υπερ 1994, 941 (με πρόταση *Π. Χριστοφοράκου*)
ΣυμβΔιαρκΣτρΛαρ **33/1992** ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), 253 (με πρόταση *Α. Γεωργακάκη*)
ΣυμβΔιαρκΣτρΛαρ **229/1991** Υπερ 1992, 385 (με πρόταση *Π. Χριστοφοράκου*)

ΑΠ 680/1990 ΠοινΧρ ΜΑ' (1991), 169
ΣυμβΔιαρκΝαυτΠειρ 93/1990 ΠοινΧρ ΜΑ' (1991), 228 & Υπερ 1991, 512 (με πρόταση Ν. Μακρή)
ΣυμβΔιαρκΣτρΑερΑθ 252/1990 Υπερ 1992, 654 (με πρόταση Σ. Αργουζή)
ΑΠ 1070/1989 ΠοινΧρ Μ' (1990), 392
ΑΠ 388/1989 ΠοινΧρ ΛΘ' (1989), 949
ΣυμβΔιαρκΣτρΘες 448/1986 ΝοΒ 35 (1987), 1686 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)
ΣυμβΔιαρκΣτρΘες 274/1985 Αρμ 1987, 602 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)
ΑΠ 650/1983 ΠοινΧρ ΛΓ' (1983), 906
ΑΠ 1115/1982 ΠοινΧρ ΛΓ' (1983), 385
ΑΠ 125/1981 ΠοινΧρ ΛΑ' (1981), 482 & ΝοΒ 29 (1981), 594

Άρθρο 61. Λόγος μη επιβολής ποινής

Το δικαστήριο μπορεί να κρίνει ατιμώρητη την πράξη των άρθρων 59 παρ. 1 και 60 παρ. 1, αν αυτή οφείλεται σε αμέσως προηγούμενη ιδιαίτερα σκληρή ή βάνουση συμπεριφορά του παθόντος.

[αντιστ. άρθρ. 114 εδ. β' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

308 παρ. 3 ΠΚ [Απλή σωματική βλάβη], 59 παρ. 1 ΣΠΚ [Βιαιοπραγία κατά ανωτέρου ή κατωτέρου], 60 παρ. 1 ΣΠΚ [Εξύβριση κατά ανωτέρου ή κατωτέρου]

Νομολογία:

ΠεντΣτρΘες 813/2002 ΠοινΔικ 2003, 148 (με παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)
ΠεντΝαυτΠειρ 558/1999 ΠοινΔικ 2000, 618
ΠεντΣτρΑθ 1471/1998 ΠοινΔικ 2000, 621
ΑΠ 511/1997 ΠοινΧρ ΜΗ' (1998), 116
ΠεντΣτρΑθ 122/1996 ΠοινΧρ ΜΣΤ' (1996), 1340

Άρθρο 62. Δυσφήμιση ανωτέρου ή κατωτέρου

Στρατιωτικός που δυσφημεί ανώτερο ή κατώτερό του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Αν η δυσφήμιση είναι συκοφαντική, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

[αντιστ. άρθρ. 78 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

362 ΠΚ [Δυσφήμιση], 363 ΠΚ [Συκοφαντική Δυσφήμιση], 10 παρ. 6, 63 παρ. 2 στοιχ α' (3) ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό».

Νομολογία:

ΣυμβΑερΑθ 66/2001 ΠοινΔικ 2001, 1143 (με πρόταση Π. Κρεμμυδιώτη)
ΣυμβΣτρΞάνθης 15/2001 ΠΛογ 2001, 639 (με πρόταση Χ. Βαλσαμίδη)
ΣυμβΝαυτΠειρ 22/1997 Υπερ 1998, 371 (με πρόταση Γ. Δουβλέκα)
ΣυμβΝαυτΠειρ 20/1997 Υπερ 1998, 857 (με πρόταση Γ. Δουβλέκα)
ΣυμβΑναθΔικ 3/1996 Υπερ 1997, 89 (με πρόταση Χ. Παπαδημητρίου και παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)
ΣυμβΔιαρκΣτρΘες 223/1994 Υπερ 1994, 936 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)
ΣυμβΔιαρκΝαυτΠειρ 421/1993 ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), 256 & Υπερ 1994, 1440 (με πρόταση Ν. Μακρή)

Άρθρο 63. Γενική διάταξη

Στις περιπτώσεις των άρθρων 46, 47, 48, 49, 50 παρ. 3*, 53, 55 παρ.1 στοιχ. β' και 58, αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός και η ποινή που επιβλήθηκε δεν επιφέρει καθαίρεση, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλλει και έκπτωση.

[αντιστ. άρθρ. 63 παρ. 2, 64 παρ. 2, 66 παρ. 2, 70 γ', 72 παρ. 1β' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

45 παρ. 3 ΣΠΚ [Γενική διάταξη], 65 παρ. 3 ΣΠΚ [Βιαιοπραγία εναντίον σκοπού], 125 παρ.2 ΣΠΚ [Σωματική βία ή απειλή εναντίον κυβερνήτη]

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Εγκλήματα κατά της στρατιωτικής τάξης

Άρθρο 64. Εξύβριση σκοπού ή φρουρού

Στρατιωτικός που εξυβρίζει σκοπό ή φρουρό που έχει εντολή να φρουρεί ή να επιτηρεί ορισμένη περιφέρεια, τιμωρείται με φυλάκιση τριών μηνών μέχρι δύο ετών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

[αντιστ. άρθρ. 101 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

361 ΠΚ [Εξύβριση], 361Α ΠΚ [Απρόκλητη έμπρακτη εξύβριση], 60 παρ. 1 ΣΠΚ [Εξύβριση κατά ανωτέρου ή κατωτέρου]

Νομολογία:

ΣυμβΔιαρκΣτρΑερΑθ 176/1991 Υπερ 1991, 1192 (με πρόταση Σ. Αργουζή)

ΣυμβΔιαρκΣτρΙωαν 173/1986 ΠοινΧρ ΛΖ' (1987), 347 (με πρόταση Χ Πανταζή)

Άρθρο 65. Βιαιοπραγία εναντίον σκοπού

1. Στρατιωτικός, που βιαιοπραγεί εναντίον σκοπού, τιμωρείται:

α) Με κάθειρξη, αν κατά την τέλεση της πράξης ο δράστης χρησιμοποίησε όπλο.

β) Με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών, αν η πράξη τελέσθηκε από δύο ή περισσότερους.

γ) Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών σε κάθε άλλη περίπτωση.

2. Οι παραπάνω ποινές επιβάλλονται αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

* (Σημ.): Προφανώς εκ παραδρομής στο κείμενο του νόμου αναγράφεται «50 παρ. 3», καθώς το άρθρο 50 ΣΠΚ έχει μόνο δύο παραγράφους. Η διάταξη του άρθρου 63 ΣΠΚ αναφέρεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 50 [Παράλειψη καταστολής στάσης ή ομαδικής απείθειας], υποκείμενο της οποίας είναι «στρατιωτικός αρχηγός». Σε περίπτωση λοιπόν κατά την οποία τυγχάνει αυτός να φέρει το βαθμό αξιωματικού, και η ποινή που του επιβλήθηκε για την παράλειψή του καταστολής στάσης ή ομαδικής απείθειας δεν επιφέρει καθαίρεση, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλλει και την ποινή της έκπτωσης.

3. Αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός και η ποινή που επιβλήθηκε δεν επιφέρει καθαίρεση, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει και έκπτωση.

[αντιστ. άρθρ. 102 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

45 παρ. 3 ΣΠΚ [Γενική διάταξη], 63 ΣΠΚ [Γενική διάταξη], 125 παρ. 2 ΣΠΚ [Σωματική βία ή απειλή εναντίον κυβερνήτη]

Νομολογία:

ΣυμβΑναθΔικ 8/2004 ΠοινΔικ 2004, 1383 (με πρόταση Α. Μπελαντώννα)

ΣυμβΔιαρκΣτρΛαρ 119/1992 Υπερ 1993, 682 (με πρόταση Π. Χριστοφοράκου)

Άρθρο 66. Άσκοποι πυροβολισμοί

Στρατιωτικός που πυροβολεί αυτοβούλως και χωρίς εύλογη αιτία, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

[αντιστ. άρθρ. 103 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Νομολογία:

ΣυμβΔιαρκΣτρΑερΑθ 44/1992 Υπερ 1992, 924 (με πρόταση Ν. Ανθούλη)

Άρθρο 67. Μέθη εν υπηρεσία

1. Στρατιωτικός που εκτελεί υπηρεσία ή έλαβε διαταγή να εκτελέσει υπηρεσία και καταναλίσκει οινοπνευματώδη ποτά ή άλλες μεθυστικές ουσίες, με αποτέλεσμα τον αποκλεισμό ή τη μείωση της ικανότητάς του για εκτέλεση της υπηρεσίας του, τιμωρείται εφόσον το αποτέλεσμα αυτό οφείλεται σε αμέλειά του:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών και αν είναι αξιωματικός, με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

2. Οι παραπάνω ποινές επιβάλλονται, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

[αντιστ. άρθρ. 104 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

36 ΠΚ [Ελαττωμένη ικανότητα προς καταλογισμό], 193 ΠΚ [Έγκλημα σε κατάσταση υπαίτιας μέθης], 440 ΠΚ [Επικίνδυνη μέθη], 63 παρ. 2 στοιχ. γ' (8) ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό».

Νομολογία:

ΣυμβΣτρΑθ 765/1996 ΠοινΧρ ΜΖ' (1997), 1081 (με εν μέρει αντίθετη πρόταση Ι. Τσιλίδη)

ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 722/1994 Υπερ 1995, 377 (με πρόταση Σ. Παπασταύρου)

Άρθρο 68. Αντιποίηση στολής ή εμβλημάτων

Με φυλάκιση μέχρι ενός έτους τιμωρείται ο στρατιωτικός που:

α) Φέρει δημόσια στρατιωτική στολή, παράσημο ή άλλο διακριτικό σημείο βαθμού ή τίτλου χωρίς να έχει δικαίωμα γι' αυτό.

β) Σε πολεμική περίοδο φέρει δημόσια στη ζώνη των επιχειρήσεων περιβραχιόνιο ή σημαία ή έμβλημα του Ερυθρού Σταυρού ή άλλα σημεία που εξομοιώνονται με αυτά, χωρίς να έχει δικαίωμα γι' αυτό.

[αντιστ. άρθρ. 105 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

- (στ. α'): 176 ΠΚ, 22 παρ. 5 & 6 ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

- (στ. β'): 14 παρ. 15 η' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό», 38 επ. **Συμβάσεως Ι της Γενεύης** «Περί βελτιώσεως της τύχης των τραυματιών και των ασθενών εις τας εν εκστρατεία ενόπλους δυνάμεις», Γενεύη 12.8.1949, που κυρώθηκε με το Ν 3481/1956 (ΦΕΚ Α' 3), 41, 42 **Συμβάσεως ΙΙ της Γενεύης** «Περί βελτιώσεως της τύχης των τραυματιών, ασθενών και ναυαγών των κατά θάλασσαν ενόπλων δυνάμεων», Γενεύη 12.8.1949, που κυρώθηκε με το Ν 3481/1956 (ΦΕΚ Α' 3), 18, 37, 38, 85 παρ. 3 στ' **Πρόσθετου Πρωτοκόλλου Ι στις Συμβάσεις της Γενεύης** της 12ης Αυγούστου 1949, «Για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», Γενεύη 8.6.1977, που κυρώθηκε με το Ν 1786/1988 (ΦΕΚ Α' 125), 12, 18, 85 παρ. 3 **Πρόσθετου Πρωτοκόλλου ΙΙ στις Συμβάσεις της Γενεύης** της 12ης Αυγούστου 1949, «Για την προστασία των θυμάτων των μη διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», Γενεύη 8.6.1977, που κυρώθηκε με το νόμο Ν 2105/1992 (ΦΕΚ Α' 196), 8 παρ. 2 β' (vii) **Καταστατικού Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου** (ΚατΔΠΔ) που κυρώθηκε με το Ν 3003/2002 (ΦΕΚ Α' 75).

Νομολογία:

ΣυμβΣτρΘεσ 348/1995 Υπερ 1996, 1349 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)

Άρθρο 69. Παράνομη ανάληψη ή διατήρηση αρχηγίας

1. Στρατιωτικός που αναλαμβάνει αρχηγία χωρίς διαταγή ή εύλογη αιτία, τιμωρείται με κάθειρξη. Αν ο υπαίτιος διατηρεί την αρχηγία παρά τις διαταγές των προϊσταμένων του, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη ή κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

2. Αν η πράξη της προηγούμενης παραγράφου τελέσθηκε σε πολεμική περίοδο, επιβάλλεται θάνατος (*) ή ισόβια κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 107 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

5 παρ. 1 δ' ΣΠΚ [Έννοια των όρων του Κώδικα], 53 ΣΠΚ [Ανυπακοή], 175 παρ. 1 ΠΚ [Αντιποίηση] 14 παρ. 9 ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Άρθρο 70. Αυθαίρετη εχθροπραξία

1. Στρατιωτικός αρχηγός που χωρίς πρόκληση, διαταγή ή άδεια ενεργεί εχθροπραξία εναντίον ξένου κράτους ή στρατού, τιμωρείται με φυλάκιση.

2. Αν η εχθροπραξία μπορούσε να εκθέσει το κράτος σε κίνδυνο πολέμου, ο υπαίτιος τιμωρείται με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

3. Αν η εχθροπραξία είχε ως αποτέλεσμα τη λεηλασία ή το θάνατο προσώπου, ο υπαίτιος τιμωρείται με ισόβια κάθειρξη και αν προκάλεσε πόλεμο τιμωρείται με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 108 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

139-142 ΠΚ [Προσβολές εναντίον της διεθνούς ειρήνης της χώρας], 71 ΣΠΚ [Παράταση εχθροπραξιών]

Άρθρο 71. Παράταση εχθροπραξιών

Στρατιωτικός αρχηγός που παρατείνει τις εχθροπραξίες, αν και έχει περιέλθει σε γνώση του επίσημα η σύναψη ειρήνης ή μερικής ή γενικής ανακωχής, τιμωρείται με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 109 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

70 ΣΠΚ [Αυθαίρετη εχθροπραξία], 35 [Περί Συνθηκολογήσεων], 36 έως 41 [Περί ανακωχής], των **Κανονισμών της Χάγης** (προσαρτημένων στις Συμβάσεις της Χάγης «Περί των Νόμων κι Εθίμων του κατά Ξηράν Πολέμου» του 1899 –ΒΔ 21.12.1900, ΦΕΚ Α' 223/1901– και 1907).

Άρθρο 72. Αθέμιτες διαταγές

Στρατιωτικός που με κατάχρηση της υπηρεσιακής του εξουσίας, απευθύνει σε υφιστάμενό του διαταγές ή διατυπώνει αξιώσεις άσχετες προς την υπηρεσία, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

[αντιστ. άρθρ. 110 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

63 παρ.2 α' (2) ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό», 47 στοιχ. α' ΠΔ 427/1994 (ΦΕΚ Α' 242/30-12-1994) «Κύρωση Κανονισμού Στρατιωτικών Φυλακών»

Άρθρο 73. Υπέρβαση πειθαρχικής εξουσίας

Στρατιωτικός που σφετερίζεται πειθαρχική εξουσία ή υπερβαίνει τα όρια της πειθαρχικής του εξουσίας ή επιβάλλει ποινές που δεν προβλέπονται από το νόμο ή τους

κανονισμούς ή διώκει πειθαρχικά υφιστάμενό του, αν και γνωρίζει ότι δεν συντρέχει λόγος πειθαρχικής του δίωξης, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

[αντιστ. άρθρ. 111 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

175 ΠΚ [Αντιποίηση], 239 ΠΚ [Κατάχρηση εξουσίας], 64 παρ. 3, 65 παρ. 1, 67 παρ. 2, 70 παρ. 1 ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Νομολογία:

ΠεντΑερΑθ 103/1998, ΠοινΔικ 1999, 135 (με παρατηρήσεις Ν. Κουλούρη)
ΣυμβΝαυτΠειρ 22/1997 Υπερ 1998, 371 (με πρόταση Γ. Δουβλέκα και παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)
ΑΠ 1091/1992 ΠοινΧρ ΜΒ' (1992), 812 (με παρατηρήσεις Ν. Δημητράτου) & Υπερ 1993, 268 (με παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη, Χ. Αργυρόπουλου)

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Εγκλήματα κατά των στρατιωτικών καθηκόντων

Άρθρο 74. Εγκατάλειψη θέσης από σκοπό

Στρατιωτικός σκοπός που εγκαταλείπει τη θέση του, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο με φυλάκιση τριών μηνών μέχρι δύο ετών.

β) Σε πολεμική περίοδο:

αα) Με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών,

ββ) Αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον του εχθρού με πρόσκαιρη κάθειρξη και αν προέκυψε κίνδυνος για την ασφάλεια της χώρας ή τη μαχητική ικανότητα του στρατού με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 79 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιπτώσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

33 παρ. 2 στοιχ. α' (ββ)' ΣΠΚ [Λιποταξία στο εσωτερικό], 76 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη φυλακής, θέσης ή περιοχής προς επιτήρηση]

Νομολογία:

ΣυμβΝαυτΠειρ 163/2000 ΠοινΔικ 2002, 737 (με πρόταση Ν. Μακρή και παρατηρήσεις Ν. Ορνερράκη)
ΠεντΣτρΑθ 1421/1998 ΠοινΔικ 1999, 836
ΑΠ 74/1996 ΠοινΧρ ΜΣΤ' (1996), 1437
ΠεντΔιαρκΣτρΘεσ 609/1991 Υπερ 1992, 1490
ΣυμβΔιαρκΣτρΑερΑθ 176/1991 Υπερ 1991, σελ. 1192 (με πρόταση Σ. Αργουζή).
ΣυμβΔιαρκΣτρΑερΑθ 305/1990 ΠοινΧρ Μ' (1990), 1180 (με πρόταση Δ. Μπακόλα)
ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 445/1986 Αρμ ΜΑ' (1987), 321 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)

ΣυμβΔιαρκΣτρΙωαν 173/1986 ΠοινΧρ ΛΖ' (1987), 345 (με πρόταση Χ. Πανταζή)

Άρθρο 75. Ύπνος σκοπού

Στρατιωτικός σκοπός που καταλαμβάνεται να κοιμάται, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι ενός έτους και αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον του εχθρού, με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

[αντιστ. άρθρ. 80 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

74 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη θέσης από σκοπό]

Νομολογία:

ΣυμβΔιαρκΣτρΚαβ 292/1992 Υπερ 1993, 968 (με πρόταση Α. Μπελαντώνα και παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)

ΣυμβΔιαρκΣτρΑερΑθ 176/1991 ΠοινΧρ ΜΒ' (1992), 611 & Υπερ 1991, 1192 (με πρόταση Σ. Αργουζή)

Άρθρο 76. Εγκατάλειψη φυλακής, θέσης ή περιοχής προς επιτήρηση

1. Στρατιωτικός που εγκαταλείπει τη φυλακή ή τη θέση στην οποία ορίστηκε ή την περιοχή που οφείλει να επιτηρεί, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

β) Σε πολεμική περίοδο με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

γ) Αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον του εχθρού με αποτέλεσμα να προκύψει κίνδυνος για την ασφάλεια της χώρας ή τη μαχητική ικανότητα του στρατού με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη και αν δεν προέκυψε τέτοιος κίνδυνος με πρόσκαιρη κάθειρξη.

2. Η τέλεση της πράξης από τον αρχηγό της στρατιωτικής θέσης τιμωρείται, με φυλάκιση μέχρι τριών ετών στην περίπτωση του στοιχείου α' της προηγούμενης παραγράφου και με κάθειρξη μέχρι δεκαπέντε ετών στην περίπτωση του στοιχείου β'.

[αντιστ. άρθρ. 81 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

33 παρ.2 στοιχ. α' (ββ') ΣΠΚ [Λιποταξία στο εσωτερικό], 74 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη θέσης από σκοπό], 14 παρ. 7 β' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Νομολογία:

ΣυμβΝαυτΠειρ 228/1997 Υπερ 1998, 615 (με πρόταση Γ. Δουβλέκα)

ΑΠ 74/1996 ΠοινΧρ ΜΣΤ' (1996), 1437

ΑναθΔικ 399/1995 Υπερ 1996, 360 (με παρατηρήσεις Α. Μαργαρίτη)

ΣυμβΣτρΛαρ 53/1995 Υπερ 1996, 110 (με πρόταση Ι. Μποζίνη)

ΣυμβΔιαρκΣτρΑθ 2615/1994 ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), 1184 (με αντίθετη πρόταση Δ. Χασλαρίδη)

ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 712/1994 Υπερ 1995, 374 (με πρόταση Σ. Παπασταύρου)
ΣυμβΔιαρκΣτρΛαρ 89/1994 ΠοινΧρ ΜΕ' (1995), 997 (με πρόταση Π. Χριστοφοράκου)
ΑΠ 1661/1993 Υπερ 1994, 811
ΣυμβΔιαρκΝαυτΠειρ 528/1993 ΠοινΧρ ΜΓ' (1993), 1200 (με πρόταση Ν. Μακρή)
ΑΠ 918/1989 ΠοινΧρ Μ' (1990), 266
ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 445/1986 Αρμ 1987, 321 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)
ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 557/1984 Αρμ 1986, 32 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη και παρατηρήσεις Α. Μαραγαρίτη)

Άρθρο 77. Μη προσέλευση σε συναγερμό

Στρατιωτικός που δεν προσέρχεται αμέσως στη θέση του, ενώ διατάχθηκε συναγερμός, τιμωρείται:

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.
 - β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.
- [αντιστ. άρθρ. 82 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

53 ΣΠΚ [Ανυπακοή], 54 ΣΠΚ [Ανυπακοή σε διαταγή για αναχώρηση]

Άρθρο 78. Καθυστέρηση σε πορεία

Στρατιωτικός που με οποιαδήποτε πρόφαση δεν παρακολουθεί το τμήμα του που βρίσκεται σε πορεία, βραδυπορεί ή παραμένει στα πλάγια ή πίσω, για να αποφύγει τις υποχρεώσεις τις οποίες το τμήμα έλαβε διαταγή να εκτελέσει, τιμωρείται:

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.
 - β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και αν η πράξη τελέσθηκε στη ζώνη των επιχειρήσεων, με κάθειρξη.
- [αντιστ. άρθρ. 83 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

33 παρ. 1 γ' ΣΠΚ [Λιποταξία στο εσωτερικό], 53 ΣΠΚ [Ανυπακοή], 54 ΣΠΚ [Ανυπακοή σε διαταγή για αναχώρηση]

Άρθρο 79. Παράλειψη προπαρασκευής από αμέλεια

Αρχηγός, κυβερνήτης πλοίου ή αεροσκάφους ή χειριστής αεροσκάφους που από αμέλειά του καταλαμβάνεται απaráσκευος από τον εχθρό, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

[αντιστ. άρθρ. 123, 174Α' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 80. Καθυστέρηση συμμετοχής σε μάχη

Στρατιωτικός που χωρίς εύλογη αιτία καθυστερεί να συμμετάσχει στη μάχη, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

[αντιστ. άρθρ. 125, 174Δ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 81. Παράλειψη προμήθειας εφοδίων

1. Αρχηγός, κυβερνήτης πλοίου ή αεροσκάφους ή χειριστής αεροσκάφους, καθώς και κάθε άλλος αξιωματικός ή υπαξιωματικός υπεύθυνος ή υπόλογος, που με πρόθεση παραλείπει να προμηθευθεί, ολικά ή μερικά, τρόφιμα, καύσιμα, πυρομαχικά και γενικά κάθε εφόδιο απαραίτητο για την κίνηση, τον εξοπλισμό και την ασφάλεια μονάδας, πλοίου ή αεροσκάφους ή για την εκτέλεση διαταγών που έλαβε, τιμωρείται με φυλάκιση. Αν από την παράλειψη αυτή κατέστη αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερής η άμυνα

κατά του εχθρού ή η εκτέλεση οποιασδήποτε άλλης πολεμικής επιχείρησης, επιβάλλεται κάθειρξη. Αν η πράξη τελέσθηκε σε πολεμική περίοδο και ο δράστης ενήργησε με σκοπό να ωφελήσει τις στρατιωτικές δυνάμεις ή επιχειρήσεις του εχθρού ή να βλάψει τις στρατιωτικές δυνάμεις ή επιχειρήσεις του Ελληνικού κράτους ή των συμμάχων του, επιβάλλεται θάνατος (*) ή ισόβια κάθειρξη.

2. Αν η παράλειψη οφείλεται σε αμέλεια και για το λόγο αυτό γίνεται αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερής η άμυνα κατά του εχθρού ή η εκτέλεση οποιασδήποτε άλλης πολεμικής επιχείρησης, επιβάλλεται φυλάκιση.

[αντιστ. άρθρ. 126, 174β' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

145 ΠΚ [Παράβαση συμβάσεων], 287 ΠΚ [Παραβίαση συμβάσεων προμήθειας], 14 παρ. 7 β' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Άρθρο 82. Εγκατάλειψη αρχηγίας ή σχηματισμού

1. Αρχηγός κυβερνήτης πλοίου ή αεροσκάφους που εγκαταλείπει την αρχηγία ή διακυβέρνηση μπροστά στον εχθρό χωρίς εύλογη αιτία, τιμωρείται με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και ο αρχηγός, κυβερνήτης πλοίου ή αεροσκάφους ή χειριστής αεροσκάφους, που εγκαταλείπει χωρίς εύλογη αιτία ή διαταγή το σχηματισμό του μπροστά στον εχθρό.

3. Αν η εγκατάλειψη έγινε σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση κινδύνου, ο υπαίτιος τιμωρείται με κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 131, 174ε' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

74 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη θέσης από σκοπό], 76 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη φυλακής, θέσης ή περιοχής προς επιτήρηση], 97 ΣΠΚ [Πρόωρη εγκατάλειψη πλοίου ή αεροσκάφους], 98 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη πλοίου ή τόπου ναυαγίου χωρίς διαταγή], 101 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη συνοδείας], 102 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη συνοδείας από αμέλεια], 107 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη πλοίου από πλοηγό], 111 ΣΠΚ [Αποχωρισμός από συνοδεία], 124 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη αεροσκάφους ή τόπου προσγείωσης χωρίς διαταγή]

Άρθρο 83. Παραβάσεις ως προς τα φώτα

1. Όποιος σε πολεμική περίοδο, ενώ βρίσκεται σε στρατόπεδο ή στρατιωτικό κατάστημα ή εγκατάσταση, σε πλοίο από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 95 ή σε

ναύσταθμο, λιμάνι ή αεροδρόμιο, αεροπορική βάση, πτέρυγα ή σε αεροσκάφος που εκτελεί νυκτερινή πολεμική πτήση, ανάβει ή αφήνει αναμμένο φως κατά τη νύκτα, ενώ αυτό έχει απαγορευθεί με διαταγή ή αποκαλύπτει χωρίς εξουσιοδότηση καλυμμένο φως, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος εν γνώσει ανέφερε ψευδώς στον ανώτερό του ότι τα φώτα είναι σβησμένα.

3. Αν από τις πράξεις των προηγούμενων παραγράφων προέκυψε σοβαρός κίνδυνος, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

4. Στρατιωτικός ο οποίος σε πολεμική περίοδο προκαλεί από αμέλεια σοβαρό κίνδυνο σχετικό με τη λειτουργία των φώτων, η χρήση ή η φύλαξη των οποίων του έχει ανατεθεί, τιμωρείται με φυλάκιση έξι μηνών μέχρι δύο ετών.

[αντιστ. άρθρ. 132, 133, 174 κη', 174 κθ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

433 περ α' ΠΚ [Παράβαση διατάξεων για την προφύλαξη από τη φωτιά]

Άρθρο 84. Παράλειψη στρατιωτικού καθήκοντος ενώπιον του εχθρού

Τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ο αρχηγός, κυβερνήτης πλοίου ή αεροσκάφους ή χειριστής αεροσκάφους, ο οποίος χωρίς εύλογη αιτία ή αντίθετη διαταγή:

α) Παραλείπει να προσβάλει και συνάψει μάχη με εχθρό ίσης ή κατώτερης δύναμης, να καταστρέψει εχθρικό τμήμα, νηοπομπή ή αεροσκάφος, να βοηθήσει ελληνικό ή συμμαχικό τμήμα ή πλοίο ή αεροσκάφος πολεμικό ή επίτακτο που έχει εμπλακεί σε μάχη ή που το καταδιώκει ο εχθρός.

β) Διακόπτει την καταδίωξη εχθρικού στρατιωτικού τμήματος, πλοίου πολεμικού ή εμπορικού ή αεροσκάφους.

γ) Δεν βοηθάει οποιοδήποτε ελληνικό ή συμμαχικό στρατιωτικό τμήμα, πολεμικό πλοίο ή αεροσκάφος που βρίσκεται σε κίνδυνο και τον κάλεσε σε βοήθεια.

[αντιστ. άρθρ. 128, 174 ι' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 85. Παράλειψη εποπτείας

1. Στρατιωτικός που παραλείπει να ασκήσει ή να διατάξει τον αναγκαίο έλεγχο των υφισταμένων του, ως προς την εκτέλεση της υπηρεσίας τους, με αποτέλεσμα να προκληθεί κίνδυνος για την ασφάλεια της χώρας ή τη μαχητική ικανότητα του στρατού, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών.

2. Αν η πράξη τελέσθηκε από αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.

3. Οι παραπάνω ποινές επιβάλλονται, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

[χωρίς αντιστ. άρθρ. στον προγενέστερο ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

50 ΣΠΚ [Παράλειψη καταστολής στάσης ή ομαδικής απείθειας], 52 ΣΠΚ [Παράλειψη καταστολής αντίστασης], 150 παρ. 3 ΣΠΚ [Διαρπαγή σε εχθρικό έδαφος]

Άρθρο 86. Παραβάσεις περί την απονομή της δικαιοσύνης

1. Στρατιωτικός που επιχειρεί να επέμβει στην απονομή της δικαιοσύνης από τα στρατιωτικά δικαστήρια, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών.

2. Στρατιωτικός που κλήθηκε να λάβει μέρος στη σύνθεση στρατιωτικού δικαστηρίου και δεν προσήλθε αδικαιολόγητα τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.
[αντιστ. άρθρ. 85 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

46 ΠΚ [Ηθικός αυτουργός και άμεσος συνεργός], 47 ΠΚ [Απλός συνεργός], 224 επ. ΠΚ [Εγκλήματα σχετικά με την απονομή της δικαιοσύνης], 6 παρ. 6 ΠΔ 454/1995 «Καθορισμός τρόπου κληρώσεως των αξιωματικών ως στρατοδικών» (ΦΕΚ Α' 268/29.12.95), 6 παρ. 7 ΥΑ Φ.454.1/297561 της 9-8-95 (Εθνικής Άμυνας) «Σύνταξη Πίνακα Αξιωματικών και διαδικασία κληρώσεως αυτών ως στρατοδικών» (ΦΕΚ Β' 707/10.8.95).

Άρθρο 87. Μη καταγγελία στρατιωτικών εγκλημάτων

Στρατιωτικός ο οποίος με οποιονδήποτε τρόπο έλαβε γνώση ότι άλλος τέλεσε στρατιωτικό έγκλημα και παραλείπει να το καταγγείλει αμέσως, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

[αντιστ. άρθρ. 86 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

231 ΠΚ [Υπόθαλψη εγκληματία], 232 ΠΚ [Παρασιώπηση εγκλημάτων], 37 ΚΠΔ [Υποχρέωση για την ανακοίνωση αξιόποινης πράξης], 41 ΣΠΚ [Υπόθαλψη], 49 ΣΠΚ [Μη αναγγελία στάσης]

Νομολογία:

ΠεντΣτρΞάνθης 480/2001 ΠΛογ 2001, 2558

ΣυμβΣτρΛαρ 53/1995 Υπερ 1996, 110 (με πρόταση Ι. Μποζίνη)

ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 220/1994 Υπερ 1995, 159 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)

Άρθρο 88. Παρακώλυση άσκησης δικαιωμάτων

1. Στρατιωτικός που με απειλή, προσταγή, υποσχέσεις, δώρα ή με άλλα αθέμιτα μέσα, επιχειρεί να αποτρέψει κατώτερό του από το να υποβάλει νομότυπα παράπονα, έγκληση, μήνυση ή να ασκήσει άλλα νόμιμα δικαιώματά του, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών.

2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται ο στρατιωτικός που, με τα παραπάνω μέσα καλύπτει ή επιχειρεί να καλύψει παράπονο που περιήλθε σ' αυτόν κατά νόμιμο τρόπο.

[αντιστ. άρθρ. 87 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

21 ΠΚ [Προσταγή], 236 ΠΚ [Ενεργητική δωροδοκία], 333 ΠΚ [Απειλή], 10 παρ. 9, 63 παρ. 2 στοιχ. α' (9), 78 παρ. 6 ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Νομολογία:

ΔιατΕισΝαυτΠειρ 73/1996 (Ν. Παπαδακάκη) Υπερ 1997, 1095

Άρθρο 89. Ελευθέρωση και απόκρυψη κρατουμένου

1. Στρατιωτικός που ελευθερώνει ή αποκρύπτει φυλακισμένο ή κρατούμενο με διαταγή της αρχής, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

2. Στρατιωτικός που από αμέλεια γίνεται υπαίτιος ελευθέρωσης κρατουμένου, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών, αν ήταν για οποιονδήποτε λόγο υπόχρεος στη φύλαξή του. Ο υπαίτιος μένει ατιμώρητος, αν με δική του προσπάθεια συλληφθεί εκείνος που απέδρασε μέσα σε δεκαπέντε ημέρες.

[αντιστ. άρθρ. 88 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

172 ΠΚ [Ελευθέρωση φυλακισμένου], 28 παρ. 2 ΣΠΚ [Βοήθεια σε κατάσκοπο], 92 ΣΠΚ [Ελευθέρωση αιχμαλώτου], 93 ΣΠΚ [Απόκρυψη αιχμαλώτου], 42 [Απόδραση κρατουμένου] ΠΔ 427/1994 (ΦΕΚ Α' 242/30.12.1994) «Κύρωση Κανονισμού Στρατιωτικών Φυλακών»

Νομολογία:

ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 278/1988 Αρμ 1989, 385 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)

Άρθρο 90. Απόδραση κρατουμένου

Στρατιωτικός που είναι φυλακισμένος ή που κρατείται με διαταγή της αρχής και αποδρά, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών. Η ποινή αυτή εκτίεται ολόκληρη μετά την έκτιση της ποινής που επιβλήθηκε ή που θα επιβληθεί για την πράξη για την οποία ήταν κρατούμενος αυτός που απέδρασε.

[αντιστ. άρθρ. 89 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

173 παρ. 1 ΠΚ [Απόδραση κρατουμένου], 91 ΣΠΚ [Βίαιη απόδραση κρατουμένων], 40 παρ. 3 στοιχ β', 41, 42, 44 παρ. 2 στοιχ. γ' ΠΔ 427/1994 (ΦΕΚ Α' 242/30.12.1994) «Κύρωση Κανονισμού Στρατιωτικών Φυλακών»

Νομολογία:

ΠεντΣτρΑθ 122/1996 ΠοινΧρ ΜΣΤ' (1996), 1340

ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 278/1988 Αρμ 1989, 385

Άρθρο 91. Βίαιη απόδραση κρατουμένων

Στρατιωτικοί φυλακισμένοι ή κρατούμενοι με διαταγή της αρχής που με ενωμένες δυνάμεις επιχειρούν βίαια να αποδράσουν, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους. Η ποινή αυτή εκτίεται ολόκληρη μετά την έκτιση της ποινής που επιβλήθηκε ή που θα επιβληθεί για την πράξη για την οποία ήταν κρατούμενοι οι υπαίτιοι.

[αντιστ. άρθρ. 90 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

174 παρ. 1 στοιχ. α' & παρ. 3 ΠΚ [Στάση κρατουμένων], 90 ΣΠΚ [Απόδραση κρατουμένου], 40 παρ. 3 στοιχ. β', 41, 42, 44 παρ. 2 στοιχ. γ' ΠΔ 427/1994 (ΦΕΚ Α' 242/30.12.1994) «Κύρωση Κανονισμού Στρατιωτικών Φυλακών»

Άρθρο 92. Ελευθέρωση αιχμαλώτου

1. Στρατιωτικός που ελευθερώνει αιχμάλωτο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και αν είχε αναλάβει τη φύλαξή του, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

2. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και ο απλός συνεργός, αν είναι αξιωματικός.

3. Στρατιωτικός που από αμέλεια γίνεται υπαίτιος ελευθέρωσης αιχμαλώτου στη φύλαξη του οποίου ήταν υπόχρεος, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών. Αν όμως με δική του προσπάθεια συλληφθεί εκείνος που απέδρασε μέσα σε δεκαπέντε ημέρες, μένει ατιμώρητος.

[αντιστ. άρθρ. 91 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

89 παρ. 2 εδ. β' ΣΠΚ [Ελευθέρωση και απόκρυψη κρατουμένου], 172 ΠΚ [Ελευθέρωση φυλακισμένου], 4 έως 12 των **Κανονισμών των Νόμων και Εθίμων του κατά Ξηράν Πολέμου**, προσαρτημένων στις Συμβάσεις της Χάγης του 1899 (ΒΛ 21.12.1900) και 1907, 4 & 5 της **Σύμβασης ΙΙΙ της Γενεύης του 1949** «Περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου» (Ν 3481/1956, ΦΕΚ Α' 3), 44 & 45 του **Πρόσθετου Πρωτοκόλλου Ι του 1977** στις Συμβάσεις της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949, «Για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων» (Ν 1786/1988, ΦΕΚ Α' 125)

Άρθρο 93. Απόκρυψη αιχμαλώτου

Όποιος αποκρύπτει αιχμάλωτο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και αν είναι στρατιωτικός με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

[αντιστ. άρθρ. 92 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

89 παρ. 2 εδ. β' ΣΠΚ [Ελευθέρωση και απόκρυψη κρατουμένου], 172 ΠΚ [Ελευθέρωση φυλακισμένου], 4 έως 12 των **Κανονισμών των Νόμων και Εθίμων του κατά Ξηράν Πολέμου**, προσαρτημένων στις Συμβάσεις της Χάγης του 1899 (ΒΛ 21.12.1900) και 1907, 4 & 5 της **Σύμβασης ΙΙΙ της Γενεύης του 1949** «Περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου» (Ν 3481/1956, ΦΕΚ Α' 3), 44 & 45 του **Πρόσθετου Πρωτοκόλλου Ι του 1977** στις Συμβάσεις της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949, «Για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων» (Ν 1786/1988, ΦΕΚ Α' 125)

Άρθρο 94. Μη τήρηση του πλοίου σε θέση μάχης

Κυβερνήτης που δεν προσπάθησε να φέρει το πλοίο του σε θέση μάχης ή δεν το διατήρησε στην καθορισμένη γι' αυτό θέση μάχης, τιμωρείται με ισόβια ή πρόσκαιρη κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 124 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 95. Πρόκληση πανικού ή αταξίας

1. Όποιος κατά τη διάρκεια μάχης ή σε περίπτωση τρικυμίας, προσάραξης, ναυαγίου, πυρκαϊάς ή οποιουδήποτε άλλου σοβαρού κινδύνου, ενώ βρίσκεται σε πλοίο του στρατού ή επίτακτο ή σε πλοίο που συνοδεύεται από πλοίο του στρατού, ενσπείρει πανικό ή συντελεί στην αταξία του πληρώματος κατά οποιοδήποτε τρόπο, τιμωρείται με φυλάκιση, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

2. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται επίσης και όποιος ενώ επιβαίνει σε αεροσκάφος του στρατού ή επίτακτο ή σε αεροσκάφος που συνοδεύεται από αεροσκάφος του στρατού, ενσπείρει πανικό ή συντελεί στην αταξία του πληρώματος κατά οποιοδήποτε τρόπο.

3. Αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει και έκπτωση.

[αντιστ. άρθρ. 127, 174 ιγ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 96. Υποστολή σημαίας

Τιμωρείται με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη:

α) Διοικητής ή κυβερνήτης, ο οποίος σε ναυμαχία υποστέλλει τη σημαία χωρίς να εξαντλήσει όλα τα μέσα άμυνας.

β) Αξιωματικός που τάχθηκε κατά οποιοδήποτε τρόπο υπέρ μιας τέτοιας απόφασης.

γ) Όποιος ενώ βρίσκεται σε πολεμικό πλοίο, υποστέλλει τη σημαία κατά τη μάχη, χωρίς διαταγή του κυβερνήτη.

δ) Όποιος ενώ βρίσκεται σε πολεμικό πλοίο, κατά τη μάχη, δίνει εντολή για παράδοση ή υποστολή της σημαίας ή για παύση του πυρός, χωρίς διαταγή του κυβερνήτη.

[αντιστ. άρθρ. 129, 130 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

16 παρ. 1 ΣΠΚ [Παράδοση θέσης], 17 παρ. 1 ΣΠΚ [Συνθηκολόγηση σε μη οχυρωμένη θέση], 13 παρ. 1 στοιχ. β' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Άρθρο 97. Πρόωρη εγκατάλειψη πλοίου ή αεροσκάφους

1. Κυβερνήτης που σε περίπτωση απώλειας του πλοίου του με πρόθεση δεν το εγκαταλείπει τελευταίος, τιμωρείται σε ειρηνική περίοδο με ισόβια κάθειρξη και σε πολεμική περίοδο με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

2. Με κάθειρξη τιμωρείται κυβερνήτης ή χειριστής αεροσκάφους που σε περίπτωση κινδύνου το εγκαταλείπει πριν καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασώσει το αεροσκάφος, το πλήρωμα και τους επιβάτες ή για να μην προκαλέσει κίνδυνο ανθρώπου. Αν από την πράξη αυτή επήλθε θάνατος επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη. Αν η πράξη τελέσθηκε σε πολεμική περίοδο επιβάλλεται θάνατος* ή ισόβια κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 134, 174 ιδ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

76 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη φυλακής, θέσης ή περιοχής προς επιτήρηση], 82 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη αρχηγίας ή σχηματισμού], 98 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη πλοίου ή τόπου ναυαγίου χωρίς διαταγή], 101 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη συνοδείας], 102 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη συνοδείας από αμέλεια], 107 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη πλοίου από πλοηγό],

111 ΣΠΚ [Αποχωρισμός από συνοδεία], 124 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη αεροσκάφους ή τόπου προσγείωσης χωρίς διαταγή], 14 παρ. 7 στοιχ. β΄ ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α΄ 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Άρθρο 98. Εγκατάλειψη πλοίου ή τόπου ναυαγίου χωρίς διαταγή

Όποιος επιβαίνει σε πλοίο από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 97 και το εγκαταλείπει χωρίς διαταγή, ενώ αυτό βρίσκεται σε κίνδυνο ή σε περίπτωση ναυαγίου, αποβιβάζεται ή απομακρύνεται από την ακτή χωρίς άδεια, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

[αντιστ. άρθρ. 135 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

76 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη φυλακής, θέσης ή περιοχής προς επιτήρηση], 82 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη αρχηγίας ή σχηματισμού], 97 ΣΠΚ [Πρόωρη εγκατάλειψη πλοίου ή αεροσκάφους], 101 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη συνοδείας], 102 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη συνοδείας από αμέλεια], 107 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη πλοίου από πλοηγό], 111 ΣΠΚ [Αποχωρισμός από συνοδεία], 124 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη αεροσκάφους ή τόπου προσγείωσης χωρίς διαταγή], 14 παρ. 7 στοιχ. β΄ ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α΄ 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Άρθρο 99. Αποχωρισμός πλοίου από το πλοίο του αρχηγού

1. Διοικητής ή κυβερνήτης που αποχωρίζεται με το πλοίο του από το πλοίο του αρχηγού του, καθώς και όποιος ενώ επιβαίνει στο πλοίο, προκαλεί τον αποχωρισμό αυτό, τιμωρείται:

α) Με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη, αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον του εχθρού.

β) Με κάθειρξη, αν η πράξη τελέσθηκε σε πολεμική περίοδο.

2. Αν ο χωρισμός προκλήθηκε από αμέλεια, ο υπαίτιος τιμωρείται :

α) Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους στην περ. α΄ της προηγούμενης παραγράφου.

β) Με φυλάκιση τριών μηνών μέχρι ενός έτους στην περ. β΄ της προηγούμενης παραγράφου.

[αντιστ. άρθρ. 136 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε΄ του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α΄ 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Άρθρο 100. Παράλειψη προσπάθειας προς συνένωση

Κυβερνήτης ή χειριστής πλοίου ή αεροσκάφους ή διοικητής σχηματισμού πλοίων ή αεροσκαφών που σε πολεμική περίοδο αποχωρίσθηκε από τον αρχηγό του ή το σχηματισμό λόγω ανωτέρας βίας και δεν κάνει ότι μπορεί για την ταχύτερη επανένωσή του με αυτόν, τιμωρείται με φυλάκιση.

[αντιστ. άρθρ. 137 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 101. Εγκατάλειψη συνοδείας

1. Αξιωματικός του πολεμικού ναυτικού, ο οποίος σε πολεμική περίοδο εγκαταλείπει χωρίς εύλογη αιτία τη νηοπομπή που διατάχθηκε να συνοδεύσει, τιμωρείται με κάθειρξη. Αν όμως από την εγκατάλειψη η νηοπομπή ή μέρος της καταστράφηκε, υπέστη βλάβη ή υπέκυψε στον εχθρό, επιβάλλεται θάνατος (*) ή ισόβια κάθειρξη.

2. Κατά τις διακρίσεις της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται και ο αξιωματικός ή υπαξιωματικός, ο οποίος σε πολεμική περίοδο εγκαταλείπει τα αεροσκάφη, πλοία ή το στρατιωτικό τμήμα που διατάχθηκε να συνοδεύσει ή να καλύψει από αέρος.

[αντιστ. άρθρ. 138, 174 ζ' παρ. 1 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

76 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη φυλακής, θέσης ή περιοχής προς επιτήρηση], 82 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη αρχηγίας ή σχηματισμού], 97 ΣΠΚ [Πρόωρη εγκατάλειψη πλοίου ή αεροσκάφους], 98 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη πλοίου ή τόπου ναυαγίου χωρίς διαταγή], 102 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη συνοδείας από αμέλεια], 107 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη πλοίου από πλοηγό], 111 ΣΠΚ [Αποχωρισμός από συνοδεία], 124 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη αεροσκάφους ή τόπου προσγείωσης χωρίς διαταγή], 14 παρ. 7 στοιχ. β' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Άρθρο 102. Εγκατάλειψη συνοδείας από αμέλεια

1. Αξιωματικός του πολεμικού ναυτικού που σε πολεμική περίοδο από αμέλεια αποχωρίζεται από τη νηοπομπή που διατάχθηκε να συνοδεύσει ή από μέρος αυτής, τιμωρείται με φυλάκιση.

2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και ο αξιωματικός ή υπαξιωματικός της πολεμικής αεροπορίας που σε πολεμική περίοδο, από αμέλεια, αποχωρίζεται από τα αεροσκάφη, πλοία ή από το στρατιωτικό τμήμα που διατάχθηκε να συνοδεύσει ή να καλύψει από αέρος.

[αντιστ. άρθρ. 139, 174 ζ' παρ. 2 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

76 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη φυλακής, θέσης ή περιοχής προς επιτήρηση], 82 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη αρχηγίας ή σχηματισμού], 97 ΣΠΚ [Πρόωρη εγκατάλειψη πλοίου ή αεροσκάφους], 98 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη πλοίου ή τόπου ναυαγίου χωρίς διαταγή], 101 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη συνοδείας], 107 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη πλοίου από πλοηγό], 111 ΣΠΚ [Αποχωρισμός από συνοδεία], 124 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη αεροσκάφους ή τόπου προσγείωσης χωρίς διαταγή], 14 παρ. 7 στοιχ. β' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Άρθρο 103. Απώλεια ή βλάβη πλοίου ή αεροσκάφους

1. Αρχηγός, διοικητής, κυβερνήτης ή πλοηγός που προκαλεί απώλεια, σύγκρουση, προσάραξη ή αιχμαλωσία πλοίου ή βλάβη που θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια του πλοίου ή τη μαχητική του ικανότητα τιμωρείται :

α) Σε ειρηνική περίοδο με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

β) Σε πολεμική περίοδο με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

2. Με τις ποινές της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται και ο κυβερνήτης ή ο χειριστής αεροσκάφους που προκαλεί απώλεια ή αιχμαλωσία του αεροσκάφους ή βλάβη του που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη μαχητική ικανότητα ή την ασφάλεια του αεροσκάφους ή των επιβατών του.

3. Αν η πράξη των παρ.1 και 2 τελέσθηκε από αμέλεια, επιβάλλεται σε ειρηνική περίοδο φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και σε πολεμική περίοδο φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

[αντιστ. άρθρ. 140, 142, 174 λδ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Νομολογία:

ΣυμβΝαυτΠειρ **243/1997** Υπερ 1998, 379 (με πρόταση Γ. Δουβλέκα και παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)

ΣυμβΔιαρκΝαυτΠειρ **496/1991** ΠοινΧρ ΜΒ' (1992), 212 (με πρόταση Ν. Μακρή)

Άρθρο 104

Αν η πράξη των παραγράφων 1 και 2 του προηγούμενου άρθρου τελέσθηκε από άλλον, επιβάλλεται σε ειρηνική περίοδο κάθειρξη και σε πολεμική περίοδο ισόβια κάθειρξη, εάν δε τελέσθηκε από αμέλεια, επιβάλλεται σε ειρηνική περίοδο φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και σε πολεμική περίοδο φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

[αντιστ. άρθρ. 140, 174 λδ' παρ. 2 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Νομολογία:

ΑΠ **1234/2003** ΠοινΧρ ΝΔ' (2004), 320 & ΠΛογ 2003, 1399

ΣυμβΔιαρκΝαυτΠειρ **496/1991** ΠοινΧρ ΜΒ' (1992), 212 (με πρόταση Ν. Μακρή)

Άρθρο 105. Πυρκαϊά σε πλοίο από αμέλεια

1. Αρχηγός, διοικητής ή κυβερνήτης που από αμέλεια προκαλεί πυρκαϊά σε πλοίο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

2. Αν η πράξη της προηγούμενης παραγράφου τελέσθηκε από άλλον επιβαίνοντα στο πλοίο, επιβάλλεται φυλάκιση.

[αντιστ. άρθρ. 141 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

266 ΠΚ [Εμπρησμός από αμέλεια]

Άρθρο 106. Πρόσκρουση ή πτώση αεροσκάφους από αμέλεια

Κυβερνήτης ή χειριστής αεροσκάφους που από αμέλεια προκαλεί πρόσκρουση ή πτώση αεροσκάφους, τιμωρείται με φυλάκιση.

[αντιστ. άρθρ. 174 λε' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

103 παρ. 2 ΣΠΚ [Απώλεια ή βλάβη πλοίου ή αεροσκάφους]

Άρθρο 107. Εγκατάλειψη πλοίου από πλοηγό

Πλοηγός που εγκαταλείπει πολεμικό πλοίο ή εμπορικό πλοίο που ανήκει σε νηοπομπή, αν και ανέλαβε ή επιφορτίσθηκε να το πλοηγήσει, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Αν η εγκατάλειψη έγινε ενώπιον του εχθρού, τιμωρείται με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 143 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

() Σημ.: Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.*

Σχετ. διατάξεις:

76 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη φυλακής, θέσης ή περιοχής προς επιτήρηση], 82 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη αρχηγίας ή σχηματισμού], 97 ΣΠΚ [Πρόωρη εγκατάλειψη πλοίου ή αεροσκάφους], 98 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη πλοίου ή τόπου ναυαγίου χωρίς διαταγή], 101 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη συνοδείας], 102 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη συνοδείας από αμέλεια], 111 ΣΠΚ [Αποχωρισμός από συνοδεία], 124 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη αεροσκάφους ή τόπου προσγείωσης χωρίς διαταγή], 14 παρ. 7 στοιχ. β' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Άρθρο 108. Παραπλάνηση πλοίου από πλοηγό

1. Πλοηγός που με χειρισμούς, οδηγίες ή υποδείξεις περιάγει σε σφάλμα τον κυβερνήτη κατά την πλοήγηση πολεμικού πλοίου ή πλοίου που ανήκει σε νηοπομπή με αποτέλεσμα να προκληθεί κίνδυνος για το πλοίο ή τη νηοπομπή ή τους επιβαίνοντες, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με κάθειρξη.

2. Αν η πράξη τελέσθηκε από αμέλεια τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

[αντιστ. άρθρ. 144 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

14 παρ. 7 στοιχ. β' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Άρθρο 109. Πλοηγία σε εχθρικό πλοίο

Στρατιωτικός ή πλοηγός που παρέχει συνδρομή σε πλοηγία εχθρικού πλοίου, τιμωρείται με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 145 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

() Σημ.: Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.*

Άρθρο 110. Απώλεια πλοίου νηοπομπής

Πλοίαρχος εμπορικού πλοίου νηοπομπής ο οποίος σε πολεμική περίοδο προκαλεί με πρόθεση την απώλεια του πλοίου του ή τη σύλληψή του από τον εχθρό, τιμωρείται με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 146 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Άρθρο 111. Αποχωρισμός από συνοδεία

Πλοίαρχος εμπορικού πλοίου ή κυβερνήτης ή χειριστής αεροσκάφους πολιτικής αεροπορίας που σε πολεμική περίοδο με πρόθεση εγκαταλείπει τη νηοπομπή ή συνοδεία, στην οποία ανήκει το πλοίο ή το αεροσκάφος, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

[αντιστ. άρθρ. 147, 174 η' παρ. 1 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

76 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη φυλακής, θέσης ή περιοχής προς επιτήρηση], 82 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη αρχηγίας ή σχηματισμού], 97 ΣΠΚ [Πρόωρη εγκατάλειψη πλοίου ή αεροσκάφους], 98 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη πλοίου ή τόπου ναυαγίου χωρίς διαταγή], 101 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη συνοδείας], 102 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη συνοδείας από αμέλεια], 124 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη αεροσκάφους ή τόπου προσγείωσης χωρίς διαταγή]

Άρθρο 112. Γενική διάταξη

Αν οι πράξεις των άρθρων 110 και 111 τελέσθηκαν από αμέλεια, ο υπαίτιος τιμωρείται με φυλάκιση.

[αντιστ. άρθρ. 149, 174 η' παρ. 2 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 113. Ανυπακοή πλοίαρχου ή κυβερνήτη

Πλοίαρχος εμπορικού πλοίου νηοπομπής ή κυβερνήτης ή χειριστής αεροσκάφους της πολιτικής αεροπορίας που ανήκει σε συνοδεία, ο οποίος σε πολεμική περίοδο, δεν υπακούει στις διαταγές ή τα σήματα του αρχηγού της νηοπομπής ή της συνοδείας, τιμωρείται με κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 148, 174 θ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

53 ΣΠΚ [Ανυπακοή], 54 ΣΠΚ [Ανυπακοή σε διαταγή για αναχώρηση], 126 ΣΠΚ [Ανυπακοή σε διαταγή του κυβερνήτη], 163 ΣΠΚ [Ανυπακοή αιχμαλώτου]

Άρθρο 114. Μη χρησιμοποίηση όλων των μέσων για διάσωση πλοίου

Κυβερνήτης ο οποίος σε περίπτωση πυρκαϊάς, προσάραξης, σύγκρουσης ή ναυαγίου, από αμέλεια δεν χρησιμοποιεί κάθε μέσο που έχει στη διάθεσή του για τη

διάσωση του πλοίου από την καταστροφή, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

[αντιστ. άρθρ. 150 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

277 ΠΚ [Πρόκληση ναυαγίου], 278 ΠΚ [(Από αμέλεια πρόκληση ναυαγίου)]

Άρθρο 115. Παράλειψη παροχής βοήθειας σε πλοίο

1. Πλοίαρχος εμπορικού πλοίου ο οποίος δεν παρέχει βοήθεια σε πολεμικό πλοίο που βρίσκεται σε κατάσταση κινδύνου ή ανάγκης, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

2. Αν στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου επήλθε η απώλεια του πλοίου, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 151 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

277 ΠΚ [Πρόκληση ναυαγίου], 278 ΠΚ [(Από αμέλεια πρόκληση ναυαγίου)]

Άρθρο 116. Απαγορευμένο άναμμα φωτιάς

1. Στρατιωτικός που χωρίς άδεια ανάβει ή αφήνει αναμμένη φωτιά σε στρατιωτικές εγκαταστάσεις ή κατάσταση και ιδίως σε στρατιωτικές αποθήκες, σε ναύσταθμο, αεροδρόμιο, αεροπορική βάση, πτέρυγα ή σε πλοίο ή αεροσκάφος, εκτός του προορισμένου για τη χρήση αυτή μέρους, κατά τρόπο ώστε να κινδυνεύει η ασφάλειά τους ή εγκαταλείπει τη φωτιά αν και ήταν επιφορτισμένος με την επιτήρησή της, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

2. Αν η πράξη της προηγούμενης παραγράφου οφείλεται σε αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.

[αντιστ. άρθρ. 152, 174 κα' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

264 ΠΚ [Εμπρησμός], 266 ΠΚ [Εμπρησμός από αμέλεια], 433 ΠΚ [Παράβαση διατάξεων για την προφύλαξη από τη φωτιά], 55 παρ. 2 στοιχ. α' ΣΠΚ [Παράβαση και εκβίαση στρατιωτικής εντολής], 13 παρ. 1 στοιχ. η' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Άρθρο 117. Εισαγωγή επικίνδυνων υλών

Στρατιωτικός που εισάγει χωρίς άδεια σε πλοίο ή αεροσκάφος εκρηκτικές ή εύφλεκτες ύλες, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

[αντιστ. άρθρ. 153 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

272 ΠΚ [Παραβάσεις σχετικές με τις εκρηκτικές ύλες]

Άρθρο 118. Ένωση κατά της εξουσίας του κυβερνήτη

Αν δύο ή περισσότεροι επιβαίνοντες σε πλοίο ή αεροσκάφος από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 95 ενώθηκαν με σκοπό να στερήσουν τον κυβερνήτη από την

εξουσία του ή να θέσουν σε κίνδυνο την ασφάλεια του πλοίου ή του αεροσκάφους, τιμωρούνται με κάθειρξη, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

[αντιστ. άρθρ. 154, 174 ιζ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 119. Κατάληψη νοσοκομειακού ή επίθεση εναντίον του

Στρατιωτικός που αυθαίρετα καταλαμβάνει, κατακρατεί ή επιτίθεται σε πλοίο, αεροσκάφος ή όχημα, χαρακτηρισμένο κατά το διεθνές δίκαιο ως νοσοκομειακό, τιμωρείται με κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 155, 156 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

14 παρ. 14 στοιχ. δ' ΠΔ 130/1984, 21 έως 28 Πρόσθετου Πρωτοκόλλου Ι του 1977 στις Συμβάσεις της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949, «Για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων» που κυρώθηκε με το Ν 1786/1988 (ΦΕΚ Α' 125), 11 Πρόσθετου Πρωτοκόλλου ΙΙ του 1977 στις Συμβάσεις της Γενεύης της 12^{ης} Αυγούστου 1949, «Για την προστασία των θυμάτων των μη διεθνών ενόπλων συγκρούσεων» που κυρώθηκε με το Ν 2105/1992 (ΦΕΚ Α' 196)

Άρθρο 120. Παράνομη επιβίβαση επιβατών και φόρτωση εμπορευμάτων

1. Όποιος επιβιβάζει ή επιτρέπει να επιβιβαστούν επιβάτες ή φορτώνει ή επιτρέπει να φορτωθούν εμπορεύματα σε πλοία από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 95, χωρίς την άδεια του Υπουργού, τιμωρείται με φυλάκιση.

2. Τα εμπορεύματα της προηγούμενης παραγράφου δημεύονται.

[αντιστ. άρθρ. 159 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

76 ΠΚ [Δήμευση]

Άρθρο 121. Παραβάσεις κατά τη συντήρηση αεροσκαφών

1. Ο υπεύθυνος ή υπόλογος αξιωματικός ή υπαξιωματικός που παραλείπει να επιθεωρήσει, σύμφωνα με τους κανονισμούς, αεροσκάφος ή αεροπορικό υλικό ή υπογράφει πιστοποιητικό ή έγγραφο επιθεώρησης αεροσκάφους ή αεροπορικού υλικού χωρίς να βεβαιωθεί για την ακρίβειά του, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

2. Αν από την πράξη προκλήθηκε κίνδυνος προσώπου ή απωλείας του αεροσκάφους ή απειλήθηκε η μαχητική ικανότητα του στρατού, επιβάλλεται κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 174 γ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 122. Παράλειψη παροχής βοήθειας

Αρχηγός, κυβερνήτης πλοίου ή αεροσκάφους ή χειριστής αεροσκάφους, ο οποίος χωρίς εύλογη αιτία ή αντίθετη διαταγή, παραλείπει να παράσχει βοήθεια σε στρατιωτικό τμήμα ή σε οποιοδήποτε αεροσκάφος ή πλοίο που βρίσκεται σε κίνδυνο, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

[αντιστ. άρθρ. 174 ια' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 123. Παράλειψη αναζήτησης αεροσκάφους

Διοικητής, αρχηγός σχηματισμού, κυβερνήτης ή χειριστής αεροσκάφους ή άλλος στρατιωτικός επιφορτισμένος με υπηρεσία εδάφους, ο οποίος, ενώ είναι υπεύθυνος για την αναζήτηση αεροσκάφους που αδικαιολόγητα έχει καθυστερήσει, παραλείπει να προβεί στις ενδεδειγμένες ενέργειες, τιμωρείται:

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.
- β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

[αντιστ. άρθρ. 174 ιβ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 124. Εγκατάλειψη αεροσκάφους ή τόπου προσγείωσης χωρίς διαταγή

Όποιος επιβαίνει σε αεροσκάφος στρατιωτικό, επίτακτο ή συνοδευόμενο από στρατιωτικό και το εγκαταλείπει χωρίς διαταγή του κυβερνήτη, όταν τούτο βρίσκεται σε κίνδυνο, ή σε περίπτωση προσγείωσης αποβιβάζεται ή απομακρύνεται από αυτό χωρίς άδεια του κυβερνήτη, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

[αντιστ. άρθρ. 174 ιε' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

76 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη φυλακής, θέσης ή περιοχής προς επιτήρηση], 82 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη αρχηγίας ή σχηματισμού], 97 ΣΠΚ [Πρόωρη εγκατάλειψη πλοίου ή αεροσκάφους], 98 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη πλοίου ή τόπου ναυαγίου χωρίς διαταγή], 101 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη συνοδείας], 102 ΣΠΚ [Εγκατάλειψη συνοδείας από αμέλεια]

Άρθρο 125. Σωματική βία ή απειλή εναντίον κυβερνήτη

1. Όποιος επιβαίνει σε αεροσκάφος στρατιωτικό, επίτακτο ή συνοδευόμενο από στρατιωτικό και μεταχειρίζεται σωματική βία ή απειλή για να εξαναγκάσει τον κυβερνήτη να το προσγειώσει ή άλλο μέλος του πληρώματος να προκαλέσει την προσγείωσή του, σε τόπο διαφορετικό από εκείνον του προορισμού του, τιμωρείται:

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.
- β) Σε πολεμική περίοδο, με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

2. Αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός και η ποινή που επιβλήθηκε δεν επιφέρει καθάριση, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει και έκπτωση.

[αντιστ. άρθρ. 174 ιστ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιπτώσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

13 στοix. δ' ΠΚ [Εννοια όρων του Κώδικα], 45 παρ. 3, 63, 65 παρ. 3, 150 παρ. 2, 159 ΣΠΚ

Άρθρο 126. Ανυπακοή σε διαταγή του κυβερνήτη

Όποιος επιβαίνει σε αεροσκάφος στρατιωτικό ή επίτακτο και αρνείται να υπακούσει σε διαταγή του κυβερνήτη που αφορά την τήρηση των κανονισμών και την ασφάλεια του αεροσκάφους και των επιβατών, τιμωρείται με φυλάκιση.

[αντιστ. άρθρ. 174 ιη' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

53 ΣΠΚ [Ανυπακοή], 54 ΣΠΚ [Ανυπακοή σε διαταγή για αναχώρηση], 113 ΣΠΚ [Ανυπακοή πλοίαρχου ή κυβερνήτη], 163 ΣΠΚ [Ανυπακοή αιχμαλώτου]

Άρθρο 127. Παράβαση κανονισμών εναέριας κυκλοφορίας

Τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών ή σε περίπτωση υποτροπής με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών κυβερνήτης ή χειριστής αεροσκάφους ο οποίος:

α) Δέχεται φορτίο ή επιβάτες πέρα από τα όρια που επιτρέπονται από τους κανονισμούς ή τις τεχνικές προδιαγραφές ή τις διαταγές που έλαβε.

β) Δεν συμμορφώνεται με διαταγή που εκδόθηκε αρμόδια ή με αεροπορικό σήμα σχετικά με την πτήση.

γ) Πετά σε ύψος μικρότερο του επιτρεπομένου από τους κανονισμούς ή τις διαταγές, χωρίς να συντρέχει περίπτωση προσγείωσης απογείωσης ή ανωτέρας βίας.

δ) Πετά παραβαίνοντας τον κανονισμό εναέριας κυκλοφορίας, χωρίς εύλογη αιτία, κατά τρόπο που μπορεί να προκαλέσει βλάβη σε πρόσωπα ή πράγματα.

ε) Απογειώνεται χωρίς κανονική θεώρηση των απαιτούμενων εγγράφων για την πτήση και χωρίς να τηρήσει τους περιορισμούς που επιβάλλονται από τους σχετικούς κανονισμούς.

στ) Πετά υπό καιρικές συνθήκες που απαιτούν τη χρησιμοποίηση ειδικών οργάνων, χωρίς να είναι εφοδιασμένος με αυτά, ή χωρίς να έχει τις απαιτούμενες ειδικές ικανότητες για τη χρησιμοποίησή τους ή χωρίς να τα χρησιμοποιεί, εκτός αν έλαβε αντίθετη διαταγή ή η ενέργεια αυτή είναι η μόνο επιβεβλημένη για τη διάσωση του αεροσκάφους.

[αντιστ. άρθρ. 174 ιθ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Νομολογία:

ΑΠ 1494/1986 ΠοινΧρ ΑΖ' (1987), 186, ΑΠ 1054/1986 ΠοινΧρ ΑΣΤ' (1986), 923, ΑΠ 577/1984 ΠοινΧρ ΑΔ' (1984), 991

Άρθρο 128. Απόρριψη αντικειμένων από αεροσκάφος

Όποιος επιβαίνει σε αεροσκάφος στρατιωτικό ή επίτακτο και χωρίς να υφίσταται ανάγκη απορρίπτει ή διατάσσει να απορριφθούν αντικείμενα που μπορούν να προξενήσουν ζημία σε πρόσωπα ή πράγματα ή ρύπανση, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

[αντιστ. άρθρ. 174 κ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 129. Μετάδοση ψευδούς σήματος

Όποιος δίνει ή μεταβιβάζει κατά οποιοδήποτε τρόπο ψευδή σήματα ή πληροφορίες ή δεν παρέχει την απαιτούμενη ραδιοναυτιλιακή βοήθεια ή δημιουργεί τεχνητές ραδιοηλεκτρονικές παρεμβολές ή επεμβαίνει στη λειτουργία ηλεκτρονικού

υπολογιστή, με σκοπό να καταστρέψει ή να βλάψει αεροσκάφος ή να παρακωλύσει την πτήση του ή να προκαλέσει την αποτυχία της αποστολής του, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με κάθειρξη και αν επήλθε το σκοπούμενο αποτέλεσμα με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη και αν δεν δημιουργήθηκε κίνδυνος, με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

[αντιστ. άρθρ. 174 κβ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

291 ΠΚ [Διατάραξη της ασφάλειας σιδηροδρόμων, πλοίων και αεροσκαφών]

Άρθρο 130. Είσοδος χωρίς άδεια σε απαγορευμένο χώρο αεροδρομίου

Όποιος χωρίς άδεια εισέρχεται ή οδηγεί τροχοφόρα ή ζώα σε απαγορευμένους χώρους αεροδρομίου ή βοηθητικού πεδίου προσγείωσης, που χρησιμοποιείται από το στρατό τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών.

[αντιστ. άρθρ. 174 κγ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

23 ΣΠΚ [Είσοδος σε απαγορευμένους τόπους]

Άρθρο 131. Τοποθέτηση εμποδίων σε τόπους κίνησης αεροσκαφών

1. Όποιος με πρόθεση τοποθετεί οποιοδήποτε εμπόδιο σε διαδρόμους ή άλλους χώρους προσγείωσης, ζώνες τροχοδρόμησης ή χώρους στάθμευσης αεροσκαφών ή προκαλεί οποιαδήποτε φθορά τους ή οποιαδήποτε καταστροφή ή βλάβη σε αεροπορικές εγκαταστάσεις του στρατού, προορισμένες για άμεση εξυπηρέτηση της πτήσης αεροσκάφους ή τις αλλοιώνει κατά οποιοδήποτε τρόπο, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με ισόβια κάθειρξη και αν δεν προέκυψε κίνδυνος για την μαχητική ικανότητα του στρατού ή σε πρόσωπα ή πράγματα, με κάθειρξη.

2. Αν η πράξη της παρ.1 τελέσθηκε από αμέλεια, ο υπαίτιος τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

[αντιστ. άρθρ. 174 κδ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

292 ΠΚ [Παρακώλυση συγκοινωνιών], 13 παρ. 1 στοιχ. η' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Άρθρο 132. Μη τήρηση εγγράφων ή σημάτων

Τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών, αν δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 242 ΠΚ, κυβερνήτης αεροσκάφους ο οποίος:

- α) Δεν συμπληρώνει κανονικά τα βιβλία του αεροσκάφους.
β) Αναγράφει ή επιτρέπει να αναγραφούν ψευδή στοιχεία στα έγγραφα του αεροσκάφους.
γ) Κυβερνά ή χειρίζεται, σε καιρό ειρήνης, αεροσκάφος με πλαστά ή παραποιημένα διακριτικά σήματα χωρίς σχετική διαταγή.
[αντιστ. άρθρ. 174 κε' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

242 ΠΚ [Ψευδής βεβαίωση, νόθευση κλπ.]

Άρθρο 133. Παραβάσεις σχετικές με απαγορευμένη περιοχή

1. Κυβερνήτης ή χειριστής αεροσκάφους, ο οποίος, χωρίς διαταγή ή εύλογη αιτία, πετά πάνω από απαγορευμένη ζώνη ή προσγειώνεται σ' αυτήν ή παραβαίνει άλλους περιοριστικούς όρους πτήσης που σχετίζονται με την περιοχή αυτή, τιμωρείται:

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση.
β) Σε πολεμική περίοδο, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.
2. Αν η πράξη τελέσθηκε από αμέλεια, ο υπαίτιος τιμωρείται:
α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.
β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

[αντιστ. άρθρ. 174 κστ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 134. Διέλευση πάνω από ξένο έδαφος ή προσγείωση σε μη προσδιορισμένους τόπους

1. Κυβερνήτης ή χειριστής αεροσκάφους, ο οποίος χωρίς εύλογη αιτία:

- α) Προσγειώνεται σε τόπο διαφορετικό από εκείνον όπου διατάχθηκε να προσγειωθεί ή, σε ειρηνική περίοδο, πετά πάνω από ξένη χώρα τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.
β) Σε πολεμική περίοδο πετά πάνω από ξένη χώρα ή από έδαφος που κατέχεται από τον εχθρό ή προσγειώνεται σε τέτοια χώρα ή έδαφος, τιμωρείται με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη.

2. Αν η πράξη της προηγούμενης παραγράφου τελέσθηκε από αμέλεια επιβάλλεται, στην περίπτωση του στοιχείου α' φυλάκιση και στην περίπτωση του στοιχείου β' φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

[αντιστ. άρθρ. 174 κζ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) *Σημ.: Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.*

Άρθρο 135. Παράνομη χρήση αεροσκάφους

Όποιος παρανόμως χρησιμοποιεί αεροσκάφος ή αεροπορικό υλικό, τιμωρείται: α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών. β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

[αντιστ. άρθρ. 174 λα' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

291 ΠΚ [Διατάραξη της ασφάλειας σιδηροδρόμων, πλοίων και αεροσκαφών], 136 ΣΠΚ [Παράνομη παραχώρηση αεροσκάφους], 137 ΣΠΚ [Παράνομη παραχώρηση χρήσης συσκευής ασυρμάτου]

Άρθρο 136. Παράνομη παραχώρηση αεροσκάφους

Διοικητής, κυβερνήτης ή οποιοσδήποτε άλλος στρατιωτικός αρμόδιος για τον χειρισμό, συντήρηση, επισκευή ή φύλαξη αεροσκάφους, ο οποίος παρανόμως παραχωρεί ή επιτρέπει σε άλλον την χρήση ή το χειρισμό αεροσκάφους ή αεροπορικού υλικού, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 174 λβ', 174 λγ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

291 ΠΚ [Διατάραξη της ασφάλειας σιδηροδρόμων, πλοίων και αεροσκαφών], 135 [Παράνομη χρήση αεροσκάφους], 137 ΣΠΚ [Παράνομη παραχώρηση χρήσης συσκευής ασυρμάτου], 63 παρ. 2 στοιχ. γ' (5) ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Άρθρο 137. Παράνομη παραχώρηση χρήσης συσκευής ασυρμάτου

Κυβερνήτης, χειριστής ή ασυρματιστής αεροσκάφους, ο οποίος επιτρέπει παρανόμως σε άλλον να χρησιμοποιήσει τη συσκευή ασυρμάτου, καθώς και όποιος παρανόμως χρησιμοποιεί τη συσκευή αυτή, τιμωρείται με φυλάκιση.

[αντιστ. άρθρ. 174 λγ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

291 ΠΚ [Διατάραξη της ασφάλειας σιδηροδρόμων, πλοίων και αεροσκαφών], 135 ΣΠΚ [Παράνομη χρήση αεροσκάφους], 136 ΣΠΚ [Παράνομη παραχώρηση αεροσκάφους]

Άρθρο 138. Πρόκληση κατάληψης ή καταστροφής αεροσκάφους.

Στρατιωτικός που σε πολεμική περίοδο, με πρόθεση παραβαίνει τα καθήκοντά του, με αποτέλεσμα ο εχθρός να καταλάβει ή να καταστρέψει, ολικά ή μερικά, αεροσκάφος, εφόσον το αποτέλεσμα αυτό οφείλεται σε αμέλειά του, τιμωρείται με κάθειρξη. Αν η παράβαση των καθηκόντων τελέσθηκε από αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών. Αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει και έκπτωση.

[αντιστ. άρθρ. 174 λστ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

139 ΣΠΚ [Πρόκληση καταστροφής ή κατάληψης υλικού του στρατού από ουδέτερο κράτος]

Άρθρο 139. Πρόκληση καταστροφής ή κατάληψης υλικού του στρατού από ουδέτερο κράτος

1. Τιμωρείται με κάθειρξη ισόβια ή πρόσκαιρη, στρατιωτικός που σε πολεμική περίοδο προκαλεί με πρόθεση:

α) Την κατάληψη από ουδέτερο κράτος αεροσκάφους ή πλοίου ή άλλου υλικού του στρατού που επηρεάζει σημαντικά τη μαχητική ικανότητα και ιδίως άρματα μάχης ή πυροβόλα, με αποτέλεσμα να τεθεί το υλικό αυτό υπό μεσεγγύηση ή

β) Την καταστροφή σε ουδέτερο κράτος υλικού του στρατού από το αναφερόμενο στο στοιχείο α'.

2. Αν η πράξη τελέσθηκε από αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους. Αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει και έκπτωση.
[αντιστ. άρθρ. 174 λζ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

138 ΣΠΚ [Πρόκληση κατάληψης ή καταστροφής αεροσκάφους], 13 παρ. 1 στοιχ. η' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Εγκλήματα κατά απορρήτων

Άρθρο 140. Αποσφράγιση, υπεξαγωγή ή καταστροφή εγγράφων ή άλλων αντικειμένων

1. Όποιος χωρίς δικαίωμα ανοίγει, υπεξάγει ή καταστρέφει έγγραφο ή άλλο αντικείμενο οποιασδήποτε στρατιωτικής ή διπλωματικής υπηρεσίας του οποίου ανέλαβε τη φύλαξη ή μεταφορά ή εν γνώσει επιτρέπει σε άλλον την επιχείρηση τέτοιας πράξης, ή βοηθά την τέλεσή της, ή γνωστοποιεί σε τρίτο το περιεχόμενο εγγράφου που ο ίδιος γνωρίζει λόγω της υπηρεσίας του ή της εργασίας του τιμωρείται, αν η πράξη δεν επισύρει βαρύτερη ποινή κατ' άλλη διάταξη:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών,

β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

2. Αν το κατά την παρ. 1 έγγραφο ή αντικείμενο έχει νομίμως χαρακτηριστεί ως απόρρητο επιβάλλεται σε ειρηνική περίοδο φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και σε πολεμική περίοδο κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 93 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

13 γ' ΠΚ [Έννοια όρων του Κώδικα], 146 ΠΚ [Παραβίαση μυστικών της Πολιτείας], 178 ΠΚ [Παραβίαση σφραγίδων που έθεσε η αρχή], 222 ΠΚ [Υπεξαγωγή εγγράφων], 252 ΠΚ [Παραβίαση υπηρεσιακού απορρήτου], 370 ΠΚ [Παραβίαση του απορρήτου των επιστολών], 13 παρ. 1 στοιχ. ζ' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό», 438 ΚΠολΔ.

Νομολογία:

ΣυμβΑερΛαρ 23/1999 Υπερ 2000, 1086 (με πρόταση Δ. Κατσαμπέρη και παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)

Άρθρο 141. Απώλεια απορρήτων

1. Όποιος από αμέλεια γίνεται πρόξενος απώλειας ή καταστροφής εγγράφων, βιβλίων ή άλλων αντικειμένων οποιασδήποτε στρατιωτικής υπηρεσίας, τα οποία χαρακτηρίστηκαν νομίμως ως απόρρητα και παραδόθηκαν σ' αυτόν για μεταφορά, φύλαξη ή διαχείριση, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

2. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και ο στρατιωτικός που τελεί την πράξη της προηγούμενης παραγράφου, σε σχέση με έγγραφα ή άλλα αντικείμενα διπλωματικής υπηρεσίας.

[αντιστ. άρθρ. 94 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

147 ΠΚ [(Από αμέλεια παραβίαση μυστικών της Πολιτείας)], 13 παρ. 1 στοιχ. ζ', 63 παρ. 2 στοιχ. γ' (9) ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Νομολογία:

ΣυμβΔιαρκΣτρΑερΛαρ 25/1993 Υπερ 1995, 554 (με πρόταση Π. Χριστοφοράκου και παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)

ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 478/1988 Αρμ 1991, 498 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)

Άρθρο 142. Παράλειψη διασφάλισης απορρήτων

Όποιος σε πολεμική περίοδο και ενώ βρίσκεται σε κίνδυνο να αιχμαλωτισθεί ή να πέσει στα χέρια του εχθρού, δεν προσπαθεί με κάθε τρόπο να αποκρύψει ή να εξαφανίσει τα έγγραφα ή άλλα αντικείμενα οποιασδήποτε στρατιωτικής υπηρεσίας, που χαρακτηρίστηκαν νομίμως ως απόρρητα και του παραδόθηκαν για χρήση, φύλαξη ή μεταφορά, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

[αντιστ. άρθρ. 95 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

13 παρ. 1 στοιχ. ζ', 14 παρ. 5 ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Άρθρο 143. Μυστικές πληροφορίες στρατιωτικής σημασίας

Ως μυστικές πληροφορίες στρατιωτικής σημασίας θεωρούνται οι αναφερόμενες:

α) Στην κατάσταση γενικά του στρατού και του πολεμικού υλικού, στα έργα οχύρωσης, στα κρυπτογραφικά μέσα συνεννόησης, στο δίκτυο των στρατιωτικών συγκοινωνιών, στις θέσεις του στρατού, στους τόπους ανεφοδιασμού και στην κατάσταση των προμηθειών σε όπλα, πολεμοφόδια, καύσιμα, τρόφιμα ή χρήματα.

β) Στο σχέδιο οργάνωσης ή σύνθεσης του στρατού, στο σχέδιο και τα προπαρασκευαστικά μέτρα επιστράτευσης ή κινητοποίησης του στρατού και στα σχέδια στρατιωτικής επιχείρησης.

γ) Σε στρατιωτικές μετακινήσεις ή μεταφορές που εκτελούνται ή σχεδιάζονται.

δ) Στην κατάσταση της υγείας ή του φρονήματος και πειθαρχίας του στρατού ή στον αριθμό των τραυματιών, νεκρών ή αιχμαλώτων.

ε) Σε κάθε αντικείμενο που χαρακτηρίστηκε νομίμως ως απόρρητο.

[αντιστ. άρθρ. 98 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

22 ΣΠΚ [Αθέμιτη συλλογή πληροφοριών], 27 ΣΠΚ [Πληροφορίες στον εχθρό από αιχμαλώτους], 144 ΣΠΚ [Μετάδοση στρατιωτικών μυστικών], 13 παρ. 1 στοιχ. ζ' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Νομολογία:

Άρθρο 144. Μετάδοση στρατιωτικών μυστικών

1. Στρατιωτικός και όποιος ανήκει στην υπηρεσία του στρατού που παράνομα και με πρόθεση παραδίδει ή ανακοινώνει σε άλλον ή αφήνει με οποιονδήποτε τρόπο να περιέλθουν στην κατοχή ή στη γνώση άλλου μυστικές πληροφορίες στρατιωτικής σημασίας, τιμωρείται με κάθειρξη.

2. Αν πρόκειται για πληροφορίες μικρής σημασίας, ο υπαίτιος τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

3. Αν η πράξη τελέσθηκε σε πολεμική περίοδο για να ωφελήσει ξένο κράτος ή για να βλάψει το ελληνικό κράτος, επιβάλλεται θάνατος (*) ή ισόβια κάθειρξη.

4. Αν οι πράξεις των παρ. 1 και 2 έγιναν από αμέλεια, ο υπαίτιος τιμωρείται:

α) Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών, αν οι πληροφορίες της παραγράφου 1 ή τα αντικείμενα που τις περιέχουν είναι εμπιστευμένα ή προσιτά σ' αυτόν λόγω της υπηρεσίας του ή μετά από εντολή της αρχής και με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, αν ανακοινώθηκαν ή παραδόθηκαν σε ξένο κράτος ή σε κατάσκοπό του.

β) Με φυλάκιση μέχρι ενός έτους, σε κάθε άλλη περίπτωση.

5. Ο υπαίτιος τιμωρείται, κατά τις παραπάνω διατάξεις και αν το έγκλημα τελέσθηκε μετά την έξοδό του από την υπηρεσία, εφόσον οι πληροφορίες ή τα αντικείμενα της παραγράφου 1 είχαν περιέλθει σε κατοχή ή γνώση του λόγω της υπηρεσίας του.

6. Αν ο αποδέκτης των μυστικών ήταν κατάσκοπος, μπορεί ο υπαίτιος να απαλλαγεί από την ποινή, εφόσον ανάγγειλε την πράξη στις αρχές, με αποτέλεσμα να συλληφθεί έγκαιρα ο κατάσκοπος ή να προληφθεί ο κίνδυνος.

7. Η απόπειρα και η προσφορά για την τέλεση των πράξεων αυτών τιμωρούνται με την ποινή του τετελεσμένου εγκλήματος.

[αντιστ. άρθρ. 97, 99, 100 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) *Σημ.*: Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιπτώσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:

146 ΠΚ [Παραβίαση μυστικών της Πολιτείας], 147 ΠΚ [(Από αμέλεια παραβίαση μυστικών της Πολιτείας)], 252 ΠΚ [Παραβίαση υπηρεσιακού απορρήτου], 253 ΠΚ [(Τιμώρηση των πράξεων των άρθρων 248 μέχρι και 252 και μετά την αποχώρηση του υπαλλήλου από την υπηρεσία)], 370 επ. ΠΚ [Παραβίαση απορρήτων], 28 παρ. 2 ΣΠΚ [Βοήθεια σε κατάσκοπο], 89 παρ. 2 εδ. β' ΣΠΚ [Ελευθέρωση και απόκρυψη κρατουμένου], 92 παρ. 3 εδ. β' ΣΠΚ [Ελευθέρωση αιχμαλώτου], 13 παρ. 1 στοιχ. ζ' ΠΔ 130/1984 «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

(*) *Σημ.*: Τα άρθρα 147 & 253 ΠΚ, δε φέρουν τίτλο στο κείμενο του νόμου

Νομολογία:

ΣυμβΑερΛαρ 23/1999 Υπερ 2000, 1086 (με πρόταση Δ. Κατσαμπέρη και παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)

ΑΠ 820/1985 ΠοινΧρ ΛΣΤ' (1986), 43

Άρθρο 145. Ανακοίνωση στρατιωτικών πληροφοριών

Στρατιωτικός και όποιος ανήκει στην υπηρεσία του στρατού, που χωρίς έγκριση της στρατιωτικής αρχής ανακοινώνει ή δημοσιεύει με οποιοδήποτε μέσο πληροφορίες

σχετικές με το στρατό, άλλες από τις αναφερόμενες στο άρθρο 143, ικανές να κλονίσουν την εμπιστοσύνη του κοινού σ' αυτόν, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.

[αντιστ. άρθρ. 96 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

191 ΠΚ [(Διασπορά ψευδών ειδήσεων)]*, 252 ΠΚ [Παραβίαση υπηρεσιακού απορρήτου], 253 ΠΚ [(Τιμώρηση των παραβιάσεων απορρήτων των άρθρων 248 μέχρι και 252 και μετά την αποχώρηση του υπαλλήλου από την υπηρεσία)]*, 370 επ. ΠΚ [Παραβίαση απορρήτων].

(*) Σημ.: Τα άρθρα 191 & 253 ΠΚ, δε φέρουν τίτλο στο κείμενο του νόμου.

Νομολογία:

ΑΠ 820/1985 ΠοινΧρ ΛΣΤ' (1986), 43

Άρθρο 146. Υπεξαίρεση ή φθορά ναυτιλιακών εγγράφων

Στρατιωτικός, ο οποίος υπεξαιρεί, καταστρέφει, βλάπτει ή υπεξάγει ναυτιλιακά έγγραφα από πλοίο που καταλήφθηκε ή αιχμαλωτίστηκε από το στρατό τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

[αντιστ. άρθρ. 158 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

222 ΠΚ [Υπεξαγωγή εγγράφων], 375 ΠΚ [Υπεξαίρεση], 381 ΠΚ [Φθορά ξένης ιδιοκτησίας], 382 ΠΚ [Διακεκριμένες περιπτώσεις φθοράς], 10 παρ. 2 ΣΠΚ [Έκπτωση], 147 ΣΠΚ [Κλοπή και υπεξαίρεση στρατιωτικών πραγμάτων], 155 ΣΠΚ [Κλοπή σε πλοίο αιχμαλωτισμένο]

ΕΒΔΟΜΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Εγκλήματα κατά της περιουσίας

Άρθρο 147. Κλοπή και υπεξαίρεση στρατιωτικών πραγμάτων

1. Στρατιωτικός που διαπράττει κλοπή ή υπεξαίρεση πραγμάτων τα οποία ανήκουν στο κράτος ή σε στρατιωτικό ή έχουν αποσταλεί ή έχουν αποχωρισθεί προς αποστολή στο στρατό, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών. Αν το αντικείμενο της πράξης είναι:

α) Είδος οπλισμού ή πολεμοφόδια, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

β) Ιδιαιτέρως μεγάλης αξίας, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών.

2. Αν το αντικείμενο της κλοπής είναι πράγματα που είναι προσιτά στο δράστη λόγω της υπηρεσίας του, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

3. Στρατιωτικός που διαπράττει κλοπή σε βάρος ιδιώτη ο οποίος του παραχώρησε κατάλυμα κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

4. Αν η υπεξαίρεση πραγμάτων που ανήκουν στο κράτος τελέσθηκε από στρατιωτικό υπόλογο, στον οποίο έχει ανατεθεί η φύλαξη, διαχείριση, διανομή ή παράδοσή τους, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

5. Σε πολεμική περίοδο στον υπαίτιο των πράξεων που προβλέπονται στις παρ.1 έως 4, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και αν το αντικείμενο της πράξης είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας, ισόβια κάθειρξη.

6. Η διάταξη του άρθρου 379 ΠΚ (*) εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων, η δε διάταξη του άρθρου 377 παρ. 1 ΠΚ, εφαρμόζεται επίσης εφόσον η κλοπή ή η υπεξαίρεση αφορά σε πράγματα μικρής στρατιωτικής σημασίας και ευτελούς αξίας.

7. Οι ποινές του άρθρου αυτού επιβάλλονται εφόσον οι πράξεις δεν τιμωρούνται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

[αντιστ. άρθρ. 115, 118, 174 λ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Γίνεται λόγος εδώ για εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 379 ΠΚ, πριν από την τροποποίησή της με το άρθρο 14 παρ. 1 του Ν. 2721/1999. Στην ισχύουσα μορφή του το άρθρο 379 ΠΚ περιλαμβάνει δύο παραγράφους. Βλ. Άρθρο 379 ΠΚ [Απόδοση του ιδιοποιημένου πράγματος]: «1. Το αξιόποινο της κλοπής και της υπεξαίρεσης εξαλείφεται αν ο υπαίτιος, με δική του θέληση και πριν ακόμη εξετασθεί με οποιονδήποτε τρόπο για την πράξη του από τις αρχές, απέδωσε χωρίς παράνομη βλάβη κάποιου τρίτου το πράγμα ή ικανοποίησε εντελώς τον ζημιωμένο. Η μερική μόνο απόδοση ή ικανοποίηση εξαλείφει το αξιόποινο κατά το αντίστοιχο μόνο μέρος. 2. Ο υπαίτιος της πράξης της υπεξαίρεσης εφόσον η πράξη αυτή δεν τιμωρείται σε βαθμό κακουργήματος, απαλλάσσεται από κάθε ποινή αν ικανοποίησε εντελώς τον ζημιωθέντα με τη θέλησή του, μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου με την καταβολή του κεφαλαίου, των τόκων υπερημερίας και των δικαστικών εξόδων που έχουν εκκαθαριστεί και δηλώσει τούτο ο παθών ή οι κληρονόμοι του».

Σχετ. διατάξεις:

258 ΠΚ [Υπεξαίρεση στην υπηρεσία], 372 ΠΚ [Κλοπή], 375 ΠΚ [Υπεξαίρεση], 377 ΠΚ [Κλοπές και υπεξαίρεσεις ευτελούς αξίας], 379 ΠΚ [Απόδοση του ιδιοποιημένου πράγματος], 10 παρ. 2, 33 παρ. 2 στοιχ. α', αα', 146, 149, 155, 160 ΣΠΚ, 12, 18 & 21 ΝΔ 721/1970 «Περί οικονομικής μερίμνης και λογιστικού των Ενόπλων Δυνάμεων»

Νομολογία:

ΑΠ 181/2004 ΠοινΔικ 2004, 628

ΣυμβΕφΘεσ 547/2003 ΠοινΔικ 2004, 930 (με παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)

ΑΠ 2029/2002 ΠοινΔικ 2003, 464

ΠεντΣτρΞάνθης 480/2001 ΠΛογ 2001, 2558

ΠεντΣτρΘεσ 609/2000 ΠοινΔικ 2001, 731

ΣυμβΣτρΘεσ 145/1999 Υπερ 1999, 1457 (με πρόταση Σ. Παπασταύρου)

ΣτρΛαρ 222/1999 ΠοινΧρ ΝΑ' (2001), 459

ΝαυτΠειρ 748/1998 ΠοινΔικ 1999, 356

ΑΠ 1354/1997 ΠοινΧρ ΜΖ' (1997), 1491 & Υπερ 1998, 540 (με παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)

ΑναθΔικ 114/1997 Υπερ 1998, 1126 (με παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)

ΣτρΧαν 44/1997 ΠοινΧρ ΜΗ' (1998), 532

ΣυμβΝαυτΠειρ 230/1997 Υπερ 1998, 1313 (με πρόταση Γ. Δουβλέκα)

ΣυμβΝαυτΠειρ 228/1997 Υπερ 1998, 615 (με πρόταση Γ. Δουβλέκα και αντιθ. παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)

ΑερΑθ 429/1997 ΠοινΔικ 1999, 59

ΑΠ 74/1996 ΠοινΧρ ΜΣΤ' (1996), 1437

ΣυμβΣτρΑθ 845/1996 ΠοινΧρ ΜΖ' (1997), 1086 (με πρόταση Γ. Σπυρόπουλου)

ΣυμβΝαυτΠειρ 418/1996 Υπερ 1997, 102 (με πρόταση Ν. Παπαδακάκη)

ΣυμβΣτρΘεσ 241/1995 ΠοινΧρ ΜΣΤ' (1996), 586 (με πρόταση Σ. Παπασταύρου)

ΣυμβΣτρΛαρ 2/1995 Υπερ 1997, 370 (με παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)

ΑΠ 50/1994 ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), 298

ΑΠ 759/1993 ΠοινΧρ ΜΓ' (1993), 536

ΣυμβΔιαρκΝαυτΠειρ 528/1993 ΠοινΧρ ΜΓ' (1993), 1200 (με πρόταση Ν. Μακρή)

ΣυμβΔιαρκΝαυτΠειρ **10/1993** ΠοινΧρ ΜΓ' (1993), 452 (με πρόταση *Ν. Μακρή*)
ΔιαρκΣτρΘεσ **728/1991** Υπερ 1992, 931 (με πρόταση *Ι. Μποζίνη*)
ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ **137/1991** Υπερ 1992, 1485 (με πρόταση *Ι. Μποζίνη*)
ΣυμβΔιαρκΝαυτΠειρ **232/1991** Υπερ 1992, 149 (με πρόταση *Ν. Μακρή*)
ΑΠ **963/1990** Υπερ 1992, 45
ΣυμβΔιαρκΣτρΑθ **1091/1990** Υπερ 1992, 376 (με πρόταση *Χ. Πανταζή*)
ΣυμβΔιαρκΣτρΑθ **934/1990** Υπερ 1992, 145 (με πρόταση *Ε. Χαριτάκη*)
ΑΠ **703/1989** ΠοινΧρ Μ' (1990), 91
ΑΠ **1217/1988** ΠοινΧρ ΛΘ' (1988), 126
ΑΠ **1139/1988** ΠοινΧρ ΛΘ' (1988), 90
ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ **242/1988** Αρμ 1988, 1239 (με πρόταση *Α. Παπαδαμάκη*)

Άρθρο 148. Πλαστογραφία, ψευδής βεβαίωση, νόθευση κ.λ.π.

1. Στρατιωτικός υπόλογος που κατά τη στρατιωτική διαχείριση τελεί πράξη προβλεπόμενη από τα άρθρα 216 και 242 του ποινικού κώδικα, τιμωρείται με κάθειρξη.
2. Σε πολεμική περίοδο στον υπαίτιο των πράξεων της προηγούμενης παραγράφου, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη ή κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.
3. Οι ποινές του άρθρου αυτού επιβάλλονται εφόσον οι πράξεις δεν τιμωρούνται βαρύτερα με άλλη διάταξη.
[αντιστ. άρθρ. 115 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

216 ΠΚ [Πλαστογραφία], 242 ΠΚ [Ψευδής βεβαίωση, νόθευση κλπ.], 10 παρ. 2 ΣΠΚ, 63 παρ. 2 στοιχ. γ' (5) ΠΔ **130/1984** (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Νομολογία:

ΣυμβΕφΘεσ **547/2003** ΠοινΔικ 2004, 930 (με παρατηρήσεις *Α. Παπαδαμάκη*)
ΑΠ **181/2004** ΠοινΔικ 2004, 628
ΑΠ **995/2001** ΠΛογ 2001, 1749
ΣυμβΣτρΘεσ **145/1999** Υπερ 1999, 1457 (με πρόταση *Σ. Παπασταύρου* και παρατηρήσεις *Α. Παπαδαμάκη*)
ΣυμβΑΠ **729/1998** ΠοινΧρ ΜΘ' (1999), 249 & ΠοινΔικ 1998, 650
ΑΠ **1354/1997** ΠοινΧρ ΜΗ' (1998), 476
ΣυμβΣτρΧαν **44/1997** ΠοινΧρ ΜΗ' (1998), 532 (με πρόταση *Α. Ποτίδη*)
ΣυμβΣτρΘεσ **241/1995** ΠοινΧρ ΜΣΤ' (1996), 586 (με πρόταση *Σ. Παπασταύρου*)
ΑΠ **561/1995** ΠοινΧρ ΜΕ' (1995), 893
ΣυμβΔιαρκΣτρΛαρ **253/1992** ΠοινΧρ ΜΓ' (1993), 907 (με πρόταση *Π. Χριστοφοράκου*)
ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ **137/1991** Υπερ 1992, 1485 (με πρόταση *Ι. Μποζίνη*)

Άρθρο 149. Σύληση νεκρού και κλοπή κατά πληγωμένου ή ναυαγού

1. Στρατιωτικός που συλεί νεκρό ή διαπράττει κλοπή σε βάρος τραυματία, αρρώστου, ναυαγού ή θύματος ατυχήματος, τιμωρείται:
 - α) Με κάθειρξη, αν η πράξη τελέστηκε κατά τη διάρκεια εχθροπραξιών ή αμέσως μετά από αυτές.
 - β) Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους σε κάθε άλλη περίπτωση, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.
2. Αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 380 του ποινικού κώδικα ή αν η σύληση του νεκρού έγινε με τρόπο ιδιαιτέρως απεχθή, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη.

[αντιστ. άρθρ. 116, 174 λ' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

373 ΠΚ [(Σύληση νεκρού με τυμβωρυχία)], 380 ΠΚ [Ληστεία], 147, 155, 160 ΣΠΚ, 14 παρ. 14 στοιχ. γ' & 14 παρ. 15 στοιχ. β' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό», 16 Συμβάσεως IV της Γενεύης του 1949 «Περί προστασίας των πολιτών εν καιρώ πολέμου» που κυρώθηκε με το Ν 3481/1956 (ΦΕΚ Α' 3), 8 στοιχ. α' & β' [Ορολογία], 34 [Σορός των νεκρών] Πρόσθετου Πρωτοκόλλου I του 1977 στις Συμβάσεις τις Γενεύης της 12^{ης} Αυγούστου 1949 «Για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», που υπογράφηκε στη Γενεύη στις 8.6.1977 και κυρώθηκε από τη χώρα μας με το Ν 1786/1988 (ΦΕΚ Α' 125), 7 [Προστασία και περίθαλψη] Πρόσθετου Πρωτοκόλλου II του 1977 στις Συμβάσεις τις Γενεύης της 12^{ης} Αυγούστου 1949 «Για την προστασία των θυμάτων των μη διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», που υπογράφηκε στη Γενεύη στις 8.6.1977 και κυρώθηκε από τη χώρα μας με το Ν 2105/1992 (ΦΕΚ Α' 196).

Άρθρο 150. Διαρπαγή σε εχθρικό έδαφος

1. Στρατιωτικός που σε εχθρικό έδαφος κατεχόμενο από τον Ελληνικό στρατό επιδίδεται σε διαρπαγές, παίρνοντας στην κατοχή του χωρίς εξουσιοδότηση ή άμεση ανάγκη, τρόφιμα ή αντικείμενα ιματισμού ή εξάρτησης, (*) ή άλλα αντικείμενα, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και όποιος ανήκει στην υπηρεσία ή την ακολουθία του στρατού και τελεί τις παραπάνω πράξεις.

2. Αν η πράξη της προηγούμενης παραγράφου τελέσθηκε με σωματική βία κατά προσώπου ή από αξιωματικό ή από δύο ή περισσότερους ενωμένους, επιβάλλεται κάθειρξη.

3. Αξιωματικός ή υπαξιωματικός που δεν χρησιμοποιεί κάθε μέσο που έχει στη διάθεσή του, για να παρεμποδίσει την παραπάνω πράξη, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

[αντιστ. άρθρ. 117 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Ορθότερα "εξάρτυσης". Βλ. σχετ., Λεξικόν της Νέας Ελληνικής Γλώσσας «Πρωΐας», εκδ. Στ. Π. Δημητράκου, Αθήναι, χ.χ., τόμος Α', σελ. 955.

Σχετ. διατάξεις:

13 στοιχ. δ' ΠΚ [Έννοια όρων του Κώδικα], 59 παρ. 3 ΣΠΚ [Βιαιοπραγία κατά ανωτέρου ή κατωτέρου], 14 παρ. 15 στοιχ. δ' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό», 33 εκδ. β', 47 επ. Συμβάσεως IV της Γενεύης του 1949 «Περί προστασίας των πολιτών εν καιρώ πολέμου» που κυρώθηκε με το Ν 3481/1956 (ΦΕΚ Α' 3), 54 [Προστασία στόχων απαραίτητων στην επιβίωση του άμαχου πληθυσμού], 58 γ' [Προφυλακτικά μέτρα κατά των συνεπειών των επιθέσεων] Πρόσθετου Πρωτοκόλλου I του 1977 στις Συμβάσεις τις Γενεύης της 12^{ης} Αυγούστου 1949 «Για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», που υπογράφηκε στη Γενεύη στις 8.6.1977 και κυρώθηκε από τη χώρα μας με το Ν 1786/1988 (ΦΕΚ Α' 125)

Άρθρο 151. Ενεχυρίαση

Στρατιωτικός που ενεχυριάζει πράγματα διαπεπιστευμένα σ' αυτόν για την υπηρεσία, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι ενός έτους και αν ενεχυριάζει πράγματα του ιματισμού του, με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.

β) Σε πολεμική περίοδο με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

[αντιστ. άρθρ. 119 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

153 ΣΠΚ [Αγορά, απόκρυψη ή αποδοχή ως ενεχύρου], 1209 επ. ΑΚ, 1036-1040 ΑΚ

Άρθρο 152. Εκμετάλλευση εμπιστευμένων

1. Με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών τιμωρείται ο στρατιωτικός ο οποίος:

α) Χωρίς πρόθεση υπεξαίρεσης ή απιστίας τοκίζει ή μεταχειρίζεται κατά άλλο τρόπο προς όφελος δικό του ή άλλου ή παραχωρεί σε άλλον προς χρήση χρήματα ή πράγματα των οποίων έχει την κατοχή λόγω της υπηρεσίας του.

β) Χρησιμοποιεί παράνομα στρατιωτικό εργαστήριο για να κατασκευάσει πράγματα δικά του ή άλλου.

γ) Χρησιμοποιεί παράνομα την εργασία του προσωπικού που έχει υπό τις διαταγές του, προς όφελος δικό του ή άλλου.

2. Αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει και έκπτωση.

3. Σε πολεμική περίοδο επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

[αντιστ. άρθρ. 120 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

257 ΠΚ [Εκμετάλλευση εμπιστευμένων πραγμάτων], 390 ΠΚ [Απιστία]

Νομολογία:

ΣυμβΝαυτΠειρ 225/1997 Υπερ 1998, 1305 (με πρόταση Ν. Μακρή και παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)

ΣυμβΣτρΘεσ 161/1996 Υπερ 1997, 95 (με πρόταση Α. Παπαδαμάκη)

ΑΠ 282/1994 ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), 475

ΑΠ 1848/1993 ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), 189

ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 137/1991 Υπερ 1992, 1485 (με πρόταση Ι. Μποζίνη)

ΑΠ 196/1989 ΠοινΧρ ΛΘ' (1989), 804

Άρθρο 153. Αγορά, απόκρυψη ή αποδοχή ως ενεχύρου

Όποιος σε πολεμική περίοδο πωλεί, αγοράζει, αποκρύπτει ή δέχεται ως ενέχυρο πράγμα του οποίου νομίμως απαγορεύεται η ελεύθερη διάθεση για την εξυπηρέτηση των στρατιωτικών αναγκών, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

[αντιστ. άρθρ. 121 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 154. Νοθεία

1. Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών, τιμωρείται ο στρατιωτικός ή ο υπάλληλος της στρατιωτικής υπηρεσίας, ο οποίος ενώ είναι εντεταλμένος να διαχειρίζεται, πωλεί, διανέμει ή παραδίδει τρόφιμα ή άλλα είδη βιοτικής ανάγκης ή οποιαδήποτε στρατιωτικά πράγματα:

α) Πωλεί, διανέμει ή θέτει σε κυκλοφορία τέτοια πράγματα νοθευμένα ή παραποιημένα ή αλλοιωμένα ή στερούμενα των απαραίτητων θρεπτικών ουσιών.

β) Τα νοθεύει ή τα παραποιεί ο ίδιος.

γ) Κατέχει ή μεταχειρίζεται ζυγαριές ή μέτρα ή σταθμά ανακριβή ή διαφορετικά από αυτά που έλαβε διαταγή να χρησιμοποιεί ή αρνείται τη μέτρηση ή τη στάθμιση ή

πωλεί ή χορηγεί με μέτρο είδη των οποίων η πώληση είναι καθορισμένη να γίνεται με σταθμά. Τα ανακριβή μέτρα ή σταθμά ή ζυγαριές κατάσχονται και καταστρέφονται.

2. Αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει και έκπτωση.

3. Σε πολεμική περίοδο, ο υπαίτιος τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

[αντιστ. άρθρ. 122 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

281 ΠΚ [Νοθεία τροφίμων], 447 ΠΚ [Παραβάσεις σχετικές με τα μέτρα και τα σταθμά], 193 παρ. 2 στοιχ. στ' ΣΠΚ [Δικαιοδοσία των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων]

Νομολογία:

ΑΠ 1567/1994 ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), 1286

Άρθρο 155. Κλοπή σε πλοίο αιχμαλωτισμένο

Στρατιωτικός που τελεί κλοπή σε πλοίο αιχμαλωτισμένο, πριν υψωθεί σ' αυτό η εθνική σημαία, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

[αντιστ. άρθρ. 157 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

146 ΣΠΚ [Υπεξαίρεση ή φθορά ναυτιλιακών εγγράφων], 147 ΣΠΚ [Κλοπή και υπεξαίρεση στρατιωτικών πραγμάτων], 149 ΣΠΚ [Σύλληψη νεκρού και κλοπή κατά πληγωμένου ή ναυαγού], 150 ΣΠΚ [Διαρπαγή σε εχθρικό έδαφος], 160 ΣΠΚ [Κλοπή σε βάρος αιχμαλώτου]

ΟΓΔΟΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Αιχμαλῶτοι - Άμαχοι

Άρθρο 156. Εξύβριση, απειλή ή βιαιοπραγία κατά αιχμαλώτου

1. Στρατιωτικός που εξυβρίζει ή απειλεί αιχμάλωτο ή βιαιοπραγεί κατ' αυτού, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται και αν η πράξη που προβλέπεται σ' αυτήν τελέσθηκε εναντίον αιχμαλώτου από άλλο αιχμάλωτο, ο οποίος ορίσθηκε από την ελληνική στρατιωτική αρχή επικεφαλής αιχμαλώτων για την εκτέλεση της υπηρεσίας τους.

[αντιστ. άρθρ. 160 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

308 επ. ΠΚ [Σωματικές βλάβες], 333 ΠΚ [Απειλή], 361 ΠΚ [Εξύβριση], 59 ΣΠΚ [Βιαιοπραγία κατά ανωτέρου ή κατωτέρου], 60 ΣΠΚ [Εξύβριση ανωτέρου ή κατωτέρου], 162 παρ. 2 ΣΠΚ [Εξύβριση, απειλή ή βιαιοπραγία από αιχμάλωτο], 163 παρ. 2 ΣΠΚ [Ανυπακοή αιχμαλώτου], 193 παρ. 1 ΣΠΚ [Δικαιοδοσία των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων], 14 §§ 14 στοιχ. β', 15 στοιχ. α', 16 ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό», 4, 13, 14 Συμβάσεως ΙΙΙ της Γενεύης του 1949 «Περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου», η οποία κυρώθηκε με το Ν 3481/1956 (ΦΕΚ Α' 3/5.1.1956), 44 Πρόσθετου

Πρωτοκόλλου Ι του 1977 στις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949 «Για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», το οποίο κυρώθηκε με το Ν 1786/1988 (ΦΕΚ Α' 125), 8 παρ. 2 β' (xxi) **Καταστατικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου** το οποίο κυρώθηκε με το Ν 3003/2002 (ΦΕΚ Α' 75/8.4.02).

Άρθρο 157. Ωμότητες εναντίον αιχμαλώτου

Στρατιωτικός που διαπράττει βασανιστήρια ή άλλες προσβολές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, κατά τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 137Α του ΠΚ, σε βάρος αιχμαλώτου, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών, εφόσον δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

[αντιστ. άρθρ. 161 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

137Α ΠΚ [Βασανιστήρια και άλλες προσβολές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας], 3 ΕΣΔΑ, 5 Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, 1 παρ. 1 της Σύμβασης κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης και ταπεινωτικής, μεταχείρισης ή τιμωρίας που κυρώθηκε με το Ν 1782/1988 (ΦΕΚ Α' 116/3.6.88), 14 παρ. 14 στοιχ. β', 15 στοιχ. α', θ', 16 ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό», 3 παρ. 1 α', 13, 14 της Συμβάσεως ΙΙΙ της Γενεύης του 1949 «Περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου», η οποία κυρώθηκε με το Ν 3481/1956 (ΦΕΚ Α' 3/5.1.1956), 11, 75 παρ. 2 του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου Ι του 1977 στις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949 «Για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», το οποίο κυρώθηκε με το Ν 1786/1988 (ΦΕΚ Α' 125), 8 παρ. 2 α' (ii) & (iii) του Καταστατικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου το οποίο κυρώθηκε με το Ν 3003/2002 (ΦΕΚ Α' 75/8.4.02).

Άρθρο 158. Προσβολή της θρησκείας αιχμαλώτου

Στρατιωτικός που αυθαίρετα παρακωλύει την εύλογη, εντός των ορίων που επιβάλλουν τα ορισμένα μέτρα τάξης που έχουν ληφθεί από τη στρατιωτική αρχή, άσκηση των θρησκευτικών καθηκόντων αιχμαλώτου ή ενώπιόν του καθυβρίζει τη θρησκεία του, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

[αντιστ. άρθρ. 162 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

13 παρ. 1 & 2 εδ. α', β', 16 παρ. 2 Σ, 199 ΠΚ [Καθύβριση θρησκευμάτων], 200 ΠΚ [Διατάραξη θρησκευτικών συναθροίσεων], 9 ΕΣΔΑ, 18 Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα που κυρώθηκε με το Ν 2462/1997, 18 Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, 34 έως 37 της Συμβάσεως ΙΙΙ της Γενεύης του 1949 «Περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου», η οποία κυρώθηκε με το Ν 3481/1956 (ΦΕΚ Α' 3/5.1.1956)

Άρθρο 159. Εξαναγκασμός αιχμαλώτου σε παροχή πληροφοριών

Στρατιωτικός που μεταχειρίζεται σωματική βία ή απειλή σωματικής βίας για να εξαναγκάσει αιχμάλωτο σε παροχή πληροφοριών που μπορούν να βλάψουν τα συμφέροντα της πατρίδας του ή σε παροχή εργασίας που έχει άμεση σχέση με τις πολεμικές επιχειρήσεις ή απαγορεύεται από τις διεθνείς συμβάσεις, τιμωρείται με

φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

[αντιστ. άρθρ. 163 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

27 ΣΠΚ [Πληροφορίες στον εχθρό από αιχμαλώτους], 157 ΣΠΚ [Ωμότητες εναντίον αιχμαλώτου], 14 παρ. 13, 17 ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό», 13, 17, 49, 50, 52 Συμβάσεως ΙΙΙ της Γενεύης του 1949 «Περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου», η οποία κυρώθηκε με το Ν 3481/1956 (ΦΕΚ Α' 3/5.1.1956), 8 παρ. 2 β' (xxi) του Καταστατικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, το οποίο κυρώθηκε με το Ν 3003/2002 (ΦΕΚ Α' 75/8.4.02).

Άρθρο 160. Κλοπή σε βάρος αιχμαλώτου

Στρατιωτικός που διαπράττει κλοπή σε βάρος αιχμαλώτου, τον οποίο έχει υπό τη φύλαξή του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

[αντιστ. άρθρ. 164 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

147 ΣΠΚ [Κλοπή και υπεξαίρεση στρατιωτικών πραγμάτων], 149 ΣΠΚ [Σύλληψη νεκρού και κλοπή κατά πληγωμένου ή ναυαγού], 155 ΣΠΚ [Διαρπαγή σε εχθρικό έδαφος], 18 Συμβάσεως ΙΙΙ της Γενεύης του 1949 «Περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου», η οποία κυρώθηκε με το Ν 3481/1956 (ΦΕΚ Α' 3/5.1.1956).

Άρθρο 161. Βιαιοπραγία εναντίον αμάχων

Στρατιωτικός που χωρίς πρόκληση ή ανάγκη βιαιοπραγεί εναντίον αμάχων πολιτών του εχθρικού κράτους, ή συλλαμβάνει πρόσωπα ως ομήρους, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

[αντιστ. άρθρ. 166 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

14 παρ. 15 στοιχ. ε' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό», 1 παρ. 1 της Διεθνούς Συμβάσεως κατά της Συλλήψεως Ομήρων που κυρώθηκε με το Ν 1688/1987 (ΦΕΚ Α' 29/13.3.87), 4 Σύμβασης ΙΙΙ της Γενεύης του 1949, «Περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου» που κυρώθηκε με το Ν 3481/1956 (ΦΕΚ Α' 3/5.1.1956), 27, 31, 34 Σύμβασης ΙV της Γενεύης του 1949, «Περί προστασίας των πολιτών εν καιρώ πολέμου» που κυρώθηκε με το Ν 3481/1956 (ΦΕΚ Α' 3/5.1.1956) 43, 50 Πρόσθετου Πρωτοκόλλου Ι του 1977, στις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949, «Για την προστασία των θυμάτων των μη διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», που κυρώθηκε με το Ν 1786/1988 (ΦΕΚ Α' 125)

Άρθρο 162. Εξύβριση, απειλή ή βιαιοπραγία από αιχμάλωτο

1. Αιχμάλωτος που εξυβρίζει, απειλεί ή βιαιοπραγεί εναντίον έλληνα στρατιωτικού, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται και αν το έγκλημα που προβλέπεται σ' αυτήν τελέσθηκε από αιχμάλωτο εναντίον άλλου αιχμαλώτου, ο οποίος

ορίσθηκε από την ελληνική στρατιωτική αρχή επικεφαλής αιχμαλώτων για την εκτέλεση της υπηρεσίας τους.

[αντιστ. άρθρ. 167, 168 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

156 παρ. 2 ΣΠΚ [Εξύβριση, απειλή ή βιαιοπραγία κατά αιχμαλώτου], 163 παρ. 2 ΣΠΚ [Ανυπακοή αιχμαλώτου], 193 παρ. 1 ΣΠΚ [Δικαιοδοσία των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων], Σύμβαση ΙΙΙ της Γενεύης του 1949 «Περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου», η οποία κυρώθηκε με το Ν 3481/1956 (ΦΕΚ Α' 3/5.1.1956), Πρόσθετο Πρωτόκολλο Ι του 1977 στις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949 «Για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», το οποίο κυρώθηκε με το Ν 1786/1988 (ΦΕΚ Α' 125), Καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου το οποίο κυρώθηκε με το Ν 3003/2002 (ΦΕΚ Α' 75/8.4.02).

Άρθρο 163. Ανυπακοή αιχμαλώτου

1. Αιχμάλωτος που δεν υπακούει σε νόμιμη και σύμφωνη με τις διεθνείς συμβάσεις διαταγή έλληνα στρατιωτικού που έχει υποχρέωση να τον φυλάξει, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται και αν το έγκλημα που προβλέπεται σ' αυτήν τελέσθηκε από αιχμάλωτο ως προς διαταγή άλλου αιχμαλώτου, ο οποίος ορίσθηκε από την ελληνική στρατιωτική αρχή επικεφαλής αιχμαλώτων για την εκτέλεση της υπηρεσίας τους.

[αντιστ. άρθρ. 169, 170 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

53 ΣΠΚ [Ανυπακοή], 54 ΣΠΚ [Ανυπακοή σε διαταγή για αναχώρηση], 126 ΣΠΚ [Ανυπακοή σε διαταγή του κυβερνήτη], 193 παρ. 1 ΣΠΚ [Δικαιοδοσία των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων], Σύμβαση ΙΙΙ της Γενεύης του 1949 «Περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου», η οποία κυρώθηκε με το Ν 3481/1956 (ΦΕΚ Α' 3), Πρόσθετο Πρωτόκολλο Ι του 1977 στις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949 «Για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», το οποίο κυρώθηκε με το Ν 1786/1988 (ΦΕΚ Α' 125)

Άρθρο 164. Στάση αιχμαλώτων

1. Σε κατάσταση στάσης θεωρούνται οι αιχμάλωτοι, οι οποίοι, τρεις ή περισσότεροι ενωμένοι διαπράττουν το έγκλημα της ανυπακοής αιχμαλώτου ή βιαιοπραγούν κατά προσώπων ή προβαίνουν σε καταστροφή πραγμάτων.

2. Οι υποκινητές και όσοι τέθηκαν επικεφαλής της στάσης, καθώς και οι συμμετοχοί αξιωματικοί και υπαξιωματικοί τιμωρούνται με θάνατο (*) ή ισόβια κάθειρξη και οι λοιποί με κάθειρξη.

3. Αν για οποιοδήποτε λόγο δεν τελέσθηκε η πράξη, οι υποκινητές της τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και εκείνοι που αποδέχθηκαν την πρόσκληση για την τέλεση στάσης, με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

[αντιστ. άρθρ. 171 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) *Σημ.: Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' του Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.*

Σχετ. διατάξεις:

46 παρ. 2 ΣΠΚ [Στάση], 47 παρ. 2 ΣΠΚ [Ομαδική απείθεια], 51 παρ. 2 ΣΠΚ [Αντίσταση], 163 ΣΠΚ [Ανυπακοή αιχμαλώτου], 165 ΣΠΚ [Ομαδική απείθεια αιχμαλώτων], 193 παρ. 1 ΣΠΚ [Δικαιοδοσία των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων], 40 παρ. 3 στοιχ. β', 41, 44 παρ. 2 στοιχ. β', δ', ζ' ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό», Σύμβαση ΙΙΙ της Γενεύης του 1949 «Περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου», η οποία κυρώθηκε με το Ν 3481/1956 (ΦΕΚ Α' 3), Πρόσθετο Πρωτόκολλο Ι του 1977 στις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949 «Για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», το οποίο κυρώθηκε με το Ν 1786/1988 (ΦΕΚ Α' 125), Πρόσθετο Πρωτόκολλο ΙΙ του 1977 στις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949 «Για την προστασία των θυμάτων των μη διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», το οποίο κυρώθηκε με το Ν 2105/1992 (ΦΕΚ Α' 196)

Άρθρο 165. Ομαδική απείθεια αιχμαλώτων

1. Σε κατάσταση ομαδικής απείθειας θεωρούνται οι αιχμάλωτοι οι οποίοι, εκτός από την περίπτωση του άρθρου 164, τρεις ή περισσότεροι ενωμένοι:

α) Επιμένουν στην υποβολή ομαδικού παραπόνου, αίτησης ή αναφοράς, προφορικής ή γραπτής.

β) Υποβάλλουν χωριστά, αλλά μετά από προηγούμενη συμφωνία, το ίδιο παράπονο, αίτηση ή αναφορά.

2. Οι υποκινητές τιμωρούνται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και οι λοιποί με φυλάκιση.

3. Οι υποκινητές ομαδικής απείθειας αιχμαλώτων που δεν πραγματοποιήθηκε τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

[αντιστ. άρθρ. 172 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

46 παρ. 2 ΣΠΚ [Στάση], 47 παρ. 1 & 2 ΣΠΚ [Ομαδική απείθεια], 51 παρ. 2 ΣΠΚ [Αντίσταση], 164 παρ. 2 & 3 ΣΠΚ [Στάση αιχμαλώτων], 193 παρ. 1 ΣΠΚ [Δικαιοδοσία των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων], 77 παρ. 3 ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό», Σύμβαση ΙΙΙ της Γενεύης του 1949 «Περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου», η οποία κυρώθηκε με το Ν 3481/1986 (ΦΕΚ Α' 3), Πρόσθετο Πρωτόκολλο Ι του 1977 στις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949 «Για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», το οποίο κυρώθηκε με το Ν 1786/1988 (ΦΕΚ Α' 125), Πρόσθετο Πρωτόκολλο ΙΙ του 1977 στις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949 «Για την προστασία των θυμάτων των μη διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», το οποίο κυρώθηκε με το Ν 2105/1992 (ΦΕΚ Α' 196)

Άρθρο 166. Παράβαση διαταγών αρχηγού

Όποιος παραβαίνει τις γενικές διαταγές του αρχηγού του ελληνικού στρατού που δρουν σε κατεχόμενα ξένα εδάφη ή εξουσιοδοτημένου από αυτόν αρχηγού, τιμωρείται με φυλάκιση.

[αντιστ. άρθρ. 174 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Άρθρο 167. Δικαστήρια

1. Η ποινική δικαιοσύνη στο στρατό απονέμεται από τα στρατιωτικά δικαστήρια και τον Άρειο Πάγο.

2. Οι στρατιωτικοί δικαστές και οι αναθεωρητές περιβάλλονται με εγγυήσεις λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας.

3. Οι αποφάσεις των στρατιωτικών δικαστηρίων είναι ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένες.

[αντιστ. άρθρ. 175 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

87 παρ. 1 Σ [Δικαστικοί Λειτουργοί και υπάλληλοι]: «1. Η δικαιοσύνη απονέμεται από δικαστήρια συγκροτούμενα από τακτικούς δικαστές, που απολαμβάνουν λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία», 93 παρ. 3 Σ [Οργάνωση και δικαιοδοσία των δικαστηρίων]: «3. Κάθε δικαστική απόφαση πρέπει να είναι ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένη και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση...», 96 παρ. 4 στοιχ. α' Σ [Οργάνωση και δικαιοδοσία των δικαστηρίων]: «4. Ειδικοί νόμοι ορίζουν: α) Τα σχετικά με τα στρατοδικεία, ναυτοδικεία και αεροδικεία, στην αρμοδιότητα των οποίων δεν μπορεί να υπαχθούν ιδιώτες.», 96 παρ. 5 Σ [Οργάνωση και δικαιοδοσία των δικαστηρίων]: «Τα δικαστήρια του στοιχείου α' της προηγούμενης παραγράφου συγκροτούνται κατά πλειοψηφία από μέλη του δικαστικού σώματος των ενόπλων δυνάμεων, που περιβάλλονται με τις εγγυήσεις λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας του άρθρου 87 παρ. 1 του Συντάγματος. Για τις συνεδριάσεις και αποφάσεις των δικαστηρίων αυτών εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 έως 4 του άρθρου 93. Τα σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής, καθώς και ο χρόνος που θα αρχίσει η ισχύς τους, ορίζονται με νόμο.», 139 ΚΠΔ, 6 παρ. 2 ΕΣΔΑ, 2 παρ. 1 [Στρατιωτικά δικαστήρια] & 6 παρ. 2 [Στρατιωτικοί Δικαστές] ΠΔ 21/2002 (ΦΕΚ Α' 12/25.1.2002) «Κανονισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας των Στρατιωτικών Δικαστηρίων και του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου».

Νομολογία:

ΟλΣτΕ 2857/2003 ΠοινΔικ 2003, 1233 (με παρατηρήσεις Αρ. Γιαρένη, Κρ.

Κοκκινάκη)

ΑΠ 834/1998 ΠοινΧρ ΜΘ' (1999), 435

ΔιοικΠρωτΑθ 9878/1998 ΠοινΔικ 1998, 1122

ΕιδΔικΑγωγΚακ 31/1997 Αρμ ΝΒ' (1998), 226

ΕΔΑΔ, Χατζηαναστασίου κατά Ελλάδος, 16.12.1992, Series A, No 252, ΠοινΧρ ΜΓ' (1993), 337

Άρθρο 168. Ίδρυση, λειτουργία

1. Σε όλη την επικράτεια λειτουργούν:

α) Πέντε στρατοδικεία με έδρα την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, την Ξάνθη, τη Λάρισα και τα Χανιά.

β) Δύο ναυτοδικεία με έδρα τον Πειραιά και τα Χανιά.

γ) Τρία αεροδικεία με έδρα την Αθήνα, τη Λάρισα και τα Χανιά.

δ) Ένα Αναθεωρητικό Δικαστήριο με έδρα την Αθήνα.

2. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού μπορεί:

α) Να ιδρύονται ή να καταργούνται στρατοδικεία, να ορίζεται ή να μεταβάλλεται ή έδρα, η κατά τόπο αρμοδιότητά τους και ο χρόνος έναρξης και λήξης της λειτουργίας τους.

β) Να ορίζεται ότι στρατιωτικό δικαστήριο ή τμήμα του μπορεί να συνεδριάζει και εκτός της έδρας του, οπότε ορίζεται και ο τόπος συνεδρίασης.

γ) Να ορίζεται ότι στρατοδικείο μπορεί να λειτουργεί συγχρόνως και ως δικαστήριο άλλου κλάδου των ενόπλων δυνάμεων, εφόσον υπηρετούν στρατιωτικοί του κλάδου αυτού στην περιφέρειά του, οπότε ορίζεται και ο χρόνος έναρξης ή και λήξης της λειτουργίας του με την αρμοδιότητα αυτή.

3. Τα στρατιωτικά δικαστήρια μπορούν, με απόφαση του Υπουργού, να χωρίζονται σε τμήματα.

[αντιστ. άρθρ. 177, 205 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

2 [Στρατιωτικά δικαστήρια] & 3 [Εποπτεία] **ΠΔ 21/2002** (ΦΕΚ Α' 12/25.1.2002) «Κανονισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας των Στρατιωτικών Δικαστηρίων και του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου», **ΠΔ 164/2000** (ΦΕΚ Α' 148/23.6.2000) «Ίδρυση Ναυτοδικείου και Αεροδικείου στη Θεσσαλονίκη», **ΠΔ 83/1997** (ΦΕΚ Α' 72/14.5.1997) «Ίδρυση Στρατοδικείου στα Ιωάννινα», **ΠΔ 340/1997** (ΦΕΚ Α' 232/21.11.1997) «Καθορισμός τόπου εκτός έδρας συνεδρίασεως του Β' τμήματος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου», **ΠΔ 272/1995** (ΦΕΚ Α' 152/27.7.95) «Καθορισμός της κατά τόπον αρμοδιότητας του Στρατοδικείου Ξάνθης», **ΠΔ 420/1995** (ΦΕΚ Α' 242/22.11.1995) «Καθορισμός τόπου εκτός έδρας συνεδρίασεως του Β' τμήματος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου», **ΥΑ (Εθν. Άμυνας) Δ. 454.2/298093/ ΣΧ.739 της 31.8.1995** (ΦΕΚ Β' 777/11.9.1995) «Χωρισμός του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου σε Τμήματα»

Άρθρο 169. Δικαστικά καταστήματα

1. Αν ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, τα στρατιωτικά δικαστήρια συνεδριάζουν στα δικαστικά καταστήματα που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού. Ο πρόεδρος ορίζει την αίθουσα συνεδριάσεων κάθε δικαστηρίου με πράξη του, που κοινοποιείται στο δικηγορικό σύλλογο και δημοσιεύεται με κάθε πρόσφορο τρόπο.

2. Αν για οποιονδήποτε λόγο είναι αδύνατη η συνεδρίαση του δικαστηρίου στην ορισμένη αίθουσα, ο δικαστής που διευθύνει τη συνεδρίαση ορίζει άλλη αίθουσα του καταστήματος, με πράξη του ή με προφορική δήλωσή του που καταχωρίζεται στα πρακτικά και γνωστοποιείται με τον προσφορότερο τρόπο, πριν από την έναρξη της συνεδρίασης ή την επανάληψή της.

[χωρίς αντιστ. άρθρ. στον προγενέστερο ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

224 παρ. 5 **ΣΠΚ, ΥΑ (Εθν. Άμυνας) Φ.454.1/301083** της 11.12.95 (ΦΕΚ Β' 1040/18.12.1995) «Καθορισμός των Δικαστικών καταστημάτων στα οποία θα συνεδριάζουν τα στρατιωτικά δικαστήρια», **ΥΑ (Εθν. Άμυνας) Φ.454.2/13381Σ.120**

της 15-7-97 (ΦΕΚ Β' 612/21.7.1997) «Καθορισμός του δικαστικού καταστήματος στο οποίο θα λειτουργήσει το στρατοδικείο Ιωαννίνων»

Άρθρο 170. Διαρρύθμιση αιθουσών

1. Στην αίθουσα συνεδριάσεων υπάρχει ιδιαίτερη έδρα για το δικαστήριο, ειδικά έδρανα για τους δικηγόρους και χωριστές θέσεις για τους διαδίκους, τους κατηγορουμένους, τους μάρτυρες και τους ακροατές. Οι λεπτομέρειες της διαρρύθμισης των αιθουσών των συνεδριάσεων των δικαστηρίων ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού.

2. Η θέση του δικαστή που διευθύνει τη συνεδρίαση, είναι στο μέσο των άλλων δικαστών, του εισαγγελέα στα δεξιά και του γραμματέα στα αριστερά τους.

[χωρίς αντιστ. άρθρ. στον προγενέστερο ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 171. Τοποθέτηση στρατιωτικών δικαστών

1. Σε κάθε στρατοδικείο τοποθετούνται:

α) Ένας στρατιωτικός δικαστής Α' ή Β', ως πρόεδρος.

β) Δύο ή περισσότεροι στρατιωτικοί δικαστές Α', Β', Γ', Δ' ή πάρεδροι, ως δικαστές.

γ) Ένας ή περισσότεροι στρατιωτικοί δικαστές Β', Γ' ή Δ', ως ανακριτές.

2. Στην εισαγγελία του στρατοδικείου τοποθετούνται ένας στρατιωτικός δικαστής Α' ή Β' ως εισαγγελέας και ένας ή περισσότεροι στρατιωτικοί δικαστές Β', Γ', Δ' ή πάρεδροι, ως αντεισαγγελείς.

[αντιστ. άρθρ. 178 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

42 παρ. 1 [Τοποθετήσεις – Προαγωγές] Ν 2304/1995 (ΦΕΚ Α' 83/11.5.1995) «Κύρωση του Κώδικα Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων», 188 ΣΠΚ [Συγκρότηση], 218 παρ. 2 ΣΠΚ [(Συγκρότηση στρατιωτικών δικαστηρίων σε πολεμική περίοδο)], 5 παρ. 1 [Πρόεδρος στρατοδικείου], 7 παρ. 1 [Εισαγγελία στρατιωτικού δικαστηρίου], 8 [Εισαγγελέας και αντεισαγγελέας στρατοδικείου], 11 [Ολομέλεια στρατοδικείου], 21 [Καθήκοντα Προέδρου], 22 [Καθήκοντα εισαγγελέα] ΠΔ 21/2002 (ΦΕΚ Α' 12/25.1.2002) «Κανονισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας των Στρατιωτικών Δικαστηρίων και του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου»

Άρθρο 172. Σύνθεση στρατοδικείων

1. Τα στρατοδικεία συντίθενται κατά πλειοψηφία από στρατιωτικούς δικαστές, καθώς και από στρατοδίκες. Ως στρατοδίκες ορίζονται αξιωματικοί απόφοιτοι των παραγωγικών σχολών αξιωματικών των τριών κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων. Αν κατηγορούμενοι είναι μόνο λιμενικοί, ως στρατοδίκες μπορεί να ορίζονται και αξιωματικοί γενικών υπηρεσιών του λιμενικού σώματος.

2. Στις δημόσιες συνεδριάσεις παρίσταται ο εισαγγελέας του δικαστηρίου και δικαστικός γραμματέας.

3. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν είναι δυνατή η σύνθεση του δικαστηρίου με συμμετοχή κατά πλειοψηφία στρατιωτικών δικαστών από εκείνους που υπηρετούν σ' αυτό, ο πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου ορίζει άλλους στρατιωτικούς δικαστές προς συμπλήρωση της σύνθεσης.

4. Τους στρατιωτικούς δικαστές κάθε δικασίμου ορίζει ο πρόεδρος του στρατοδικείου από αυτούς που υπηρετούν ή έχουν διατεθεί στο δικαστήριο. Οι

στρατοδικές επιλέγονται με κλήρωση, από πίνακα των αξιωματικών του δευτέρου και τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 που υπηρετούν στην έδρα και αν αυτοί δεν επαρκούν, στην περιφέρεια του δικαστηρίου. Η κλήρωση γίνεται το πρώτο δεκαήμερο κάθε μήνα, για τις δικασίμους του επόμενου μήνα. Κάθε λεπτομέρεια σχετική με τον τρόπο σύνταξης του πίνακα, τους λόγους ανικανότητας και τα κωλύματα αναγραφής σ' αυτόν, καθώς και με την κλήρωση των στρατοδικών, ρυθμίζεται με απόφαση του Υπουργού που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5. Για την εφαρμογή των δικονομικών διατάξεων αυτού του κώδικα, οι στρατιωτικοί δικαστές θεωρούνται αρχαιότεροι από τους ομοιοβάθμους τους στρατοδικές που μετέχουν στη σύνθεση του στρατοδικείου.

[αντιστ. άρθρ. 180, 184, 188 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

96 παρ. 5 Σ [Οργάνωση και δικαιοδοσία των δικαστηρίων]: «Τα δικαστήρια του στοιχείου α' της προηγούμενης παραγράφου συγκροτούνται κατά πλειοψηφία από μέλη του δικαστικού σώματος των ενόπλων δυνάμεων, που περιβάλλονται με τις εγγυήσεις λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας του άρθρου 87 παρ. 1 του Συντάγματος. Για τις συνεδριάσεις και αποφάσεις των δικαστηρίων αυτών εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 έως 4 του άρθρου 93. Τα σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής, καθώς και ο χρόνος που θα αρχίσει η ισχύς τους, ορίζονται με νόμο.», 187 ΣΠΚ [Σύνθεση Αναθεωρητικού Δικαστηρίου], 32 παρ. 2 και 3 ΚΠΔ [Ακρόαση του εισαγγελέα] & 12 παρ. 1 ΚΠΔ [Δικαστικός γραμματέας], 4 παρ. 3 [Συγκρότηση στρατοδικείου], 5 παρ. 1 [Πρόεδρος στρατοδικείου], 6 παρ. 1 [Στρατιωτικοί δικαστές], 10 [Στρατοδικές] ΠΔ 21/2002 (ΦΕΚ Α' 12/25.1.2002) «Κανονισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας των Στρατιωτικών Δικαστηρίων και του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου», ΠΔ 454/1995 (ΦΕΚ Α' 268/29.12.95) «Καθορισμός τρόπου κληρώσεως των αξιωματικών ως στρατοδικών», ΥΑ (Εθν. Άμυνας) Φ.454.1/297561 της 9.8.95 (ΦΕΚ Β' 707/10.8.95) «Σύνταξη Πίνακα Αξιωματικών και διαδικασία κληρώσεως αυτών ως στρατοδικών»

Νομολογία:

ΟλΣτΕ 2857/2003 ΠοινΔικ 2003, 1233 (με παρατηρήσεις Αρ. Γιαρένη, Κρ.

Κοκκινάκη)

ΔιοικΠρωτΑθ 9878/1998 ΠοινΔικ 1998, 1122

Άρθρο 173. Αναπλήρωση προέδρου

Το πρόεδρο όταν απουσιάζει, κωλύεται ή δεν υπάρχει, αναπληρώνει κατά σειρά ο κατά βαθμό ανώτερος ή αρχαιότερος από τους στρατιωτικούς δικαστές που υπηρετούν στο στρατοδικείο και αν δεν υπάρχει, άλλος που ορίζεται από τον πρόεδρο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

[αντιστ. άρθρ. 182 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

189 ΣΠΚ [Αναπλήρωση προέδρου (του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου)], 5 παρ. 2 [Πρόεδρος στρατοδικείου] ΠΔ 21/2002 (ΦΕΚ Α' 12/25.1.2002) «Κανονισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας των Στρατιωτικών Δικαστηρίων και του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου»

Άρθρο 174. Αναπλήρωση εισαγγελέα

1. Τον εισαγγελέα όταν απουσιάζει, κωλύεται ή δεν υπάρχει, αναπληρώνει κατά σειρά ο κατά βαθμό ανώτερος ή αρχαιότερος αντεισαγγελέας ή εισαγγελικός πάρεδρος και αν δεν υπάρχει, τον αναπληρώνει στρατιωτικός δικαστής οποιουδήποτε βαθμού, που ορίζεται από τον Πρόεδρο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

2. Ο εισαγγελέας εάν κρίνει ότι ενδέχεται να κωλυθεί λόγω της προβλεπόμενης μεγάλης διάρκειας μιας δίκης, μπορεί να ορίσει αναπληρωτή του, που συμπαρίσταται σε όλη τη διάρκεια της δίκης, δεν δικαιούται όμως να υποβάλει προτάσεις προς το δικαστήριο εκτός αν αναπληρώνει τον εισαγγελέα.

[αντιστ. άρθρ. 183 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

190 ΣΠΚ [Αναπλήρωση εισαγγελέα (του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου)], 32 παρ. 2 ΚΠΔ [Ακρόαση του εισαγγελέα], 8 [Εισαγγελέας και αντεισαγγελέας στρατοδικείου] ΠΔ 21/2002 (ΦΕΚ Α' 12/25.1.2002) «Κανονισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας των Στρατιωτικών Δικαστηρίων και του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου»

Άρθρο 175. Καθήκοντα εισαγγελέων και ανακριτών

Οι εισαγγελείς, αντεισαγγελείς και ανακριτές των στρατιωτικών δικαστηρίων εκτελούν τα καθήκοντά τους σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠΔ).

[αντιστ. άρθρ. 185 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

7 παρ. 1 [Εισαγγελία στρατιωτικού δικαστηρίου], 22 [Καθήκοντα εισαγγελέα στρατοδικείου], 23 [Αρμοδιότητες εισαγγελέα στρατοδικείου], 31 [Καθήκοντα ανακριτών], 33 [Βιβλία που τηρούνται στον ανακριτή] ΠΔ 21/2002 (ΦΕΚ Α' 12/25.1.2002) «Κανονισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας των Στρατιωτικών Δικαστηρίων και του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου»

Νομολογία:

ΟλΣτΕ 2857/2003 ΠοινΔικ 2003, 1233 (με παρατηρήσεις Αρ. Γιαρένη, Κρ.

Κοκκινάκη)

ΔιοικΠρωτΑθ 9878/1998 ΠοινΔικ 1998, 1122

Άρθρο 176. Βαθμός και αναπλήρωση ανακριτή

1. Ο βαθμός του ανακριτή δεν εξαρτάται από το βαθμό του κατηγορουμένου.

2. Τον ανακριτή αν απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνει άλλος ανακριτής, που ορίζεται από τον πρόεδρο του στρατοδικείου, από αυτούς που υπηρετούν στο ίδιο δικαστήριο. Αν δεν υπάρχει άλλος ανακριτής ή αυτός που υπηρετεί απουσιάζει ή κωλύεται, ο πρόεδρος ορίζει άλλο στρατιωτικό δικαστή από αυτούς που υπηρετούν στο ίδιο δικαστήριο. Αν δεν υπάρχει τέτοιος ή κωλύεται, τον ανακριτή αναπληρώνει άλλος στρατιωτικός δικαστής, που ορίζεται από τον Πρόεδρο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

[αντιστ. άρθρ. 186 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

178 ΣΠΚ [Συγκρότηση στρατοδικείου – Βαθμός προέδρου και μελών], 179 ΣΠΚ [Σύνθεση με συγκατηγορούμενους διαφόρου βαθμού και σε περίπτωση συνάφειας],

180 ΣΠΚ [Σύνθεση με κατηγορούμενο απόστρατο στρατιωτικό], 181 ΣΠΚ [Σύνθεση με κατηγορούμενο αιχμάλωτο], 31 [Καθήκοντα ανακριτών] ΠΔ 21/2002 (ΦΕΚ Α' 12/25.1.2002) «Κανονισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας των Στρατιωτικών Δικαστηρίων και του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου»

Άρθρο 177. Αναπλήρωση δικαστικών λειτουργών

1. Αν υπάρχει έλλειψη δικαστικών λειτουργών στην έδρα του Στρατοδικείου, μπορεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Δικαιοσύνης, που εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, να ανατεθούν καθήκοντα προέδρου, εισαγγελέα, ανακριτών και μελών στρατοδικείου σε δικαστικούς λειτουργούς των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων, που υπηρετούν στην έδρα του στρατοδικείου, κατά την αντιστοιχία τους προς τους βαθμούς των πρώτων.

2. Οι δικαστικοί λειτουργοί στους οποίους ανατίθενται τα κατά την προηγούμενη παράγραφο καθήκοντα δεν απαλλάσσονται από τα κύρια καθήκοντά τους.

[αντιστ. άρθρ. 187 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

191 ΣΠΚ [Αναπλήρωση των μελών (του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου)]

Νομολογία:

ΔιοικΠρωτΑθ 9878/1998 ΠοινΔικ 1998, 1122

Άρθρο 178. Συγκρότηση στρατοδικείου - Βαθμός προέδρου και μελών

1. Το στρατοδικείο δικάζει ως τριμελές ή πενταμελές. Το τριμελές στρατοδικείο συγκροτείται από τον πρόεδρο, από ένα στρατιωτικό δικαστή ή πάρεδρο και από ένα στρατοδίκη. Το πενταμελές στρατοδικείο συγκροτείται από τον πρόεδρο, από δύο ή τρεις στρατιωτικούς δικαστές ή από ένα ή δύο στρατιωτικούς δικαστές και ένα πάρεδρο και από ένα ή δύο στρατοδίκες. Οι στρατοδίκες δεν επιτρέπεται να έχουν βαθμό ανώτερο από το βαθμό του προέδρου. Στη σύνθεση του στρατοδικείου δεν μπορεί να μετάσχει ο ανακριτής της υπόθεσης.

2. Ο βαθμός του προέδρου και των στρατοδικών που μετέχουν στη σύνθεση του στρατοδικείου μεταβάλλεται ανάλογα με το βαθμό του κατηγορουμένου, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

<i>Κατηγορούμενος</i>	<i>Πρόεδρος</i>	<i>Στρατοδίκες</i>
1. Στρατιώτης μέχρι και Υπολοχαγός	Στρατιωτικός Δικαστής Α' ή Β'	Τουλάχιστον Λοχαγοί
2. Λοχαγός	Στρατιωτικός Δικαστής Α' ή Β'	Τουλάχιστον Ταγματάρχες
3. Ταγματάρχης	Στρατιωτικός Δικαστής Α' ή Β'	Τουλάχιστον Αντισυνταγματάρχες
4. Αντισυνταγματάρχης	Στρατιωτικός Δικαστής Α'	Τουλάχιστον Συνταγματάρχες
5. Συνταγματάρχης	Μέλος Αναθεωρητικού Δικαστηρίου	Τουλάχιστον Ταξίαρχοι
6. Ταξίαρχος	Μέλος Αναθεωρητικού Δικαστηρίου	Τουλάχιστον Ταξίαρχοι αρχαιότεροι του κατηγορουμένου

7. Υποστράτηγος	Αναθεωρητής Β΄	Τουλάχιστον Υποστράτηγοι αρχαιότεροι του κατηγορουμένου
8. Αντιστράτηγος	Ο Πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου	Τουλάχιστον Αντιστράτηγοι αρχαιότεροι του κατηγορουμένου
9. Στρατηγός	Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου ή Αρεοπαγίτης οριζόμενος από την Ολομέλεια του Α.Π.	Στρατηγοί αρχαιότεροι του κατηγορουμένου

3. Στις περιπτώσεις 5, 6 και 7 του πίνακα ο Πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου ορίζει, κατόπιν αιτήσεως του εισαγγελέα του αρμοδίου στρατοδικείου, το μέλος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου που θα προεδρεύσει.

4. Στις περιπτώσεις που προεδρεύει του στρατοδικείου ο Πρόεδρος ή μέλος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου ή Αντιπρόεδρος του ΑΠ ή Αρεοπαγίτης, ο τακτικός πρόεδρος μετέχει υποχρεωτικά στη σύνθεση.

5. Στις περιπτώσεις 1 έως και 4 του πίνακα, οι στρατιωτικοί δικαστές που συμμετέχουν στη σύνθεση του στρατοδικείου πρέπει να έχουν βαθμό στρατιωτικού δικαστή Β΄ ή Γ΄ ή Δ΄ ή παρέδρου, στις δε περιπτώσεις 5 έως και 9, πρέπει να έχουν βαθμό στρατιωτικού δικαστή Α΄ ή Β΄ ή Γ΄. Σε περίπτωση έλλειψης ή κωλύματος, ο ένας μόνο απ΄ αυτούς μπορεί να αναπληρωθεί από στρατιωτικό δικαστή Δ.

6. Στην περίπτωση 8 του πίνακα οι στρατοδίκες λαμβάνονται, αν χρειασθεί και από τους αντίστοιχους βαθμούς άλλων κλάδων των ενόπλων δυνάμεων. Σε περίπτωση έλλειψης, ο εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, μετά από αίτηση του εισαγγελέα του αρμοδίου στρατοδικείου, στέλνει στον πρόεδρο του στρατοδικείου αυτού κατάσταση με τα ονόματα στρατηγών, ναυάρχων, πτεράρχων, αντιστρατήγων, αντιναυάρχων και αντιπτεράρχων, οι οποίοι αποστρατεύθηκαν την τελευταία πενταετία και πριν από την αποστρατεία τους ήταν αρχαιότεροι του κατηγορουμένου. Αν η κατάσταση έχει λιγότερους από οκτώ, λόγω έλλειψης, η πενταετία αυξάνει ανά έτος μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός αυτός. Ένα τουλάχιστον μήνα πριν από τη δικάσιμο, ο πρόεδρος του στρατοδικείου με κλήρωση επιλέγει από αυτούς τον απαιτούμενο αριθμό τακτικών και αναπληρωματικών, οι οποίοι και ανακαλούνται στην ενέργεια από τον Υπουργό, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και διατίθενται στον πρόεδρο του στρατοδικείου για να μετάσχουν στη σύνθεση ως στρατοδίκες.

7. Η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται ανάλογα και στην περίπτωση 9 του πίνακα, οπότε αν κληρωθούν αντιστράτηγοι, αντιναύαρχοι ή αντιπτεράρχοι, απονέμεται σ΄ αυτούς ο βαθμός του στρατηγού, ναυάρχου ή πτεράρχου αντίστοιχα, μέχρι να εκδοθεί η απόφαση του στρατοδικείου.

8. Ο τρόπος και οι λοιπές λεπτομέρειες της κλήρωσης των στρατοδικών στις περιπτώσεις των παραγράφων 3 και 4 καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού.

9. Κατά την εφαρμογή του άρθρου αυτού για τη σύνθεση των ναυτοδικείων ή αεροδικείων, λαμβάνονται υπόψη οι αντίστοιχοι βαθμοί του ναυτικού ή της αεροπορίας.

10. Το δικαστικό συμβούλιο του στρατοδικείου συντίθεται από τον πρόεδρο και δύο στρατιωτικούς δικαστές, από τους οποίους ο ένας μπορεί να είναι πάρεδρος.

[αντιστ. άρθρ. 189 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

96 παρ. 5 εδ. α΄ Σ, 188 ΣΠΚ [Συγκρότηση (Αναθεωρητικού Δικαστηρίου)], 4 παρ. 1 & 2 [Συγκρότηση στρατοδικείου] ΠΔ 21/2002 (ΦΕΚ Α΄ 12/25.1.2002) «Κανονισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας των Στρατιωτικών Δικαστηρίων και του Αναθεωρητικού

Δικαστηρίου», ΠΔ 454/1995 (ΦΕΚ Α΄ 268/29.12.95) «Καθορισμός τρόπου κληρώσεως των αξιωματικών ως στρατοδικών» ΥΑ (Εθν. Άμυνας) Φ.454.1/297561 της 9.8.1995 (ΦΕΚ Β΄ 707/10.8.95) «Σύνταξη Πίνακα Αξιωματικών και διαδικασία κληρώσεως αυτών ως στρατοδικών»

Άρθρο 179. Σύνθεση με συγκατηγορούμενους διαφόρου βαθμού και σε περίπτωση συναφείας

Σε περίπτωση συμμετοχής ή συνάφειας, για τη σύνθεση του στρατοδικείου λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός του ανωτέρου από τους κατηγορούμενους.

[αντιστ. άρθρ. 193 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

128 ΚΠΑ [Εκδίκαση συναφών], 129 ΚΠΑ [Ποια εγκλήματα θεωρούνται συναφή], 130 ΚΠΑ [Αρμοδιότητα σε περίπτωση συμμετοχής], 131 ΚΠΑ [Διατήρηση της αρμοδιότητας σε περίπτωση συνάφειας και συναιτιότητας], 7 παρ. 8 έως 12 [Στρατιωτική Ιεραρχία – Οι βαθμοί] ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α΄ 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Άρθρο 180. Σύνθεση με κατηγορούμενο απόστρατο στρατιωτικό

1. Αν κατηγορείται απόστρατος στρατιωτικός για πράξη που τελέσθηκε πριν αποστρατευθεί, για τη σύνθεση του στρατοδικείου λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός που είχε πριν από την αποστράτευσή του.

2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται και σε κατηγορούμενο στρατιωτικό που στερήθηκε ή απώλεσε με οποιοδήποτε τρόπο το βαθμό του, για πράξη που τελέσθηκε πριν από τη στέρηση ή την απώλεια του βαθμού του.

[αντιστ. άρθρ. 194 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

9 ΣΠΚ [Καθαίρεση], 10 ΣΠΚ [Εκπτώση], 7 παρ. 8 έως 12 [Στρατιωτική Ιεραρχία – Οι βαθμοί] ΠΔ 130/1984 (ΦΕΚ Α΄ 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

Άρθρο 181. Σύνθεση με κατηγορούμενο αιχμάλωτο

Όταν κατηγορούμενος είναι αιχμάλωτος εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 178, 179 και 180 και λαμβάνεται υπόψη, αν είναι δυνατό, ο βαθμός του ανάλογα με τους βαθμούς των Ελλήνων αξιωματικών.

[αντιστ. άρθρ. 195 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

178 ΣΠΚ [Συγκρότηση στρατοδικείου – Βαθμός προέδρου και μελών], 179 ΣΠΚ [Σύνθεση με συγκατηγορούμενους διαφόρου βαθμού και σε περίπτωση συνάφειας], 180 ΣΠΚ [Σύνθεση με κατηγορούμενο απόστρατο στρατιωτικό], 193 παρ. 1 ΣΠΚ [Δικαιοδοσία των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων], 4 & 5 Συμβάσεως ΙΙΙ της Γενεύης του 1949 «Περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου», που κυρώθηκε με το Ν 3481/1956 (ΦΕΚ Α΄ 3) 44 Πρόσθετου Πρωτοκόλλου Ι του 1977, στις Συμβάσεις της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949 «για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων», που κυρώθηκε με το Ν 1786/1988 (ΦΕΚ Α΄ 125)

Άρθρο 182. Συμπάρεδρα μέλη

1. Αν ο πρόεδρος του στρατοδικείου προβλέπει ότι κάποια δίκη θα διαρκέσει πολύ, μπορεί να προσλάβει μέχρι δύο στρατιωτικούς δικαστές και μέχρι δύο στρατοδίκες, ως συμπάρεδρα μέλη.

2. Τα συμπάρεδρα μέλη αναπληρώνουν, κατά τη σειρά του βαθμού ή της αρχαιότητάς τους, μέλος του στρατοδικείου, ίδιας με τη δική τους ιδιότητας, σε περίπτωση κωλύματός του κατά τη διάρκεια της δίκης και συμμετέχουν στη διαδικασία όχι όμως και στη διάσκεψη, εκτός αν έχει λάβει χώρα αναπλήρωση. Σε περίπτωση κωλύματος του προέδρου, προεδρεύει ο αρχαιότερος στρατιωτικός δικαστής της σύνθεσης είτε είναι τακτικό είτε είναι συμπάρεδρο μέλος, ανεξάρτητα από το βαθμό του κατηγορουμένου και των στρατοδικών.

[αντιστ. άρθρ. 197 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

191 ΣΠΚ [Αναπλήρωση των μελών (του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου)]

Άρθρο 183. Ορκωμοσία στρατοδικών

Κατά την έναρξη της διαδικασίας στο ακροατήριο οι στρατοδίκες που μετέχουν στη σύνθεση του στρατοδικείου, μετά από πρόσκληση του προέδρου, δίνουν τον παρακάτω όρκο:

“Ορκίζομαι ότι θα εκτελέσω πιστά και ευσυνείδητα τα καθήκοντα του στρατοδίκη, καταβάλλοντας κάθε προσπάθεια για τη διακρίβωση της αλήθειας, κρίνοντας αμερόληπτα και εφαρμόζοντας το νόμο για την ορθή απονομή της δικαιοσύνης”.

[αντιστ. άρθρ. 198 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

398 ΚΠΔ [Όρκος ενόρκων]

Άρθρο 184. Δικαστικός γραμματέας

1. Σε κάθε στρατοδικείο τοποθετούνται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ένας ή περισσότεροι δικαστικοί γραμματείς αξιωματικοί και ανθυπασπιστές, οι οποίοι αποτελούν τη γραμματεία του.

2. Κατά τις συνεδριάσεις των στρατοδικείων στο ακροατήριο καθήκοντα γραμματέα εκτελεί πάντοτε αξιωματικός ή ανθυπασπιστής δικαστικός γραμματέας, ο οποίος συντάσσει τα πρακτικά με ευθύνη δική του και του δικαστή που διευθύνει τη συνεδρίαση.

[αντιστ. άρθρ. 199 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

12 ΚΠΔ [Δικαστικός Γραμματέας], 185 ΣΠΚ [Αναπλήρωση του γραμματέα], 186 ΣΠΚ [Γραμματέας Συμβουλίου], 192 ΣΠΚ [Γραμματεία], 218 παρ. 1 ΣΠΚ

Άρθρο 185. Αναπλήρωση του γραμματέα

Τον γραμματέα όταν απουσιάζει, κωλύεται ή δεν υπάρχει, αναπληρώνει, με παραγγελία του προέδρου, άλλος αξιωματικός ή ανθυπασπιστής δικαστικός

γραμματέας. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης είναι δυνατό, μετά από απόφαση του δικαστηρίου, σε περίπτωση κωλύματος του γραμματέα που μετέχει στη συνεδρίαση, να τον αναπληρώσει άλλος γραμματέας. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται και χωρίς τη σύμπραξη γραμματέα και καταχωρίζεται στα πρακτικά από το νέο γραμματέα.

[αντιστ. άρθρ. 200 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

12 παρ. 2 ΚΠΔ [Δικαστικός Γραμματέας], 184 ΣΠΚ [Δικαστικός Γραμματέας], 186 ΣΠΚ [Γραμματέας Συμβουλίου], 192 ΣΠΚ [Γραμματεία], 219 εδ. 3 ΣΠΚ [Σύνθεση]

Άρθρο 186. Γραμματέας συμβουλίου

Στη συνεδρίαση του δικαστικού συμβουλίου μετέχει δικαστικός γραμματέας, ο οποίος αναπληρώνεται σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο.

[αντιστ. άρθρ. 201 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

12 παρ. 3 ΚΠΔ [Δικαστικός Γραμματέας], 184 ΣΠΚ [Δικαστικός Γραμματέας], 185 ΣΠΚ [Αναπλήρωση του γραμματέα], 192 ΣΠΚ [Γραμματεία]

Άρθρο 187. Σύνθεση Αναθεωρητικού Δικαστηρίου

1. Το Αναθεωρητικό Δικαστήριο δικάζει με τριμελή ή πενταμελή σύνθεση στην οποία μετέχουν ο πρόεδρος και ανάλογος αριθμός αναθεωρητών. Στις συνεδριάσεις στο ακροατήριο παρίσταται ο εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, καθώς και δικαστικός γραμματέας.

2. Για την εκδίκαση των ενδίκων μέσων της αναθεώρησης και έφεσης κατ' αποφάσεως στρατοδικείου, στη σύνθεση του οποίου είχε προεδρεύσει ο Πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου ή Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου ή Αρεοπαγίτης, το Αναθεωρητικό Δικαστήριο προεδρεύεται από τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου ή το νόμιμο αναπληρωτή του, καθήκοντα δε εισαγγελέα στο ακροατήριο, μπορεί να ασκήσει ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου ή ο νόμιμος αναπληρωτής του, κατόπιν αιτήσεως του Υπουργού.

3. Το δικαστικό συμβούλιο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου συντίθεται από τον Πρόεδρο και δύο αναθεωρητές.

[αντιστ. άρθρ. 206, 211 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

96 παρ. 5 εδ. α' Σ, 172 ΣΠΚ [Σύνθεση στρατοδικείων], 37 [Δικαιοδοσία του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου] ΠΔ 21/2002 (ΦΕΚ Α' 12/25.1.2002) «Κανονισμός Οργανώσεως και Λειτουργίας των Στρατιωτικών Δικαστηρίων και του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου»

Νομολογία:

ΑναθΔικ 36/1991 ΠοινΧρ ΜΒ' (1992), 986

Άρθρο 188. Συγκρότηση

1. Στο Αναθεωρητικό Δικαστήριο τοποθετούνται ένας Αναθεωρητής Α' ως Πρόεδρος, τρεις Αναθεωρητές Β' ως Αντιπρόεδροι και τουλάχιστον έξι αναθεωρητές Γ' ως μέλη.

2. Στην εισαγγελία του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου τοποθετούνται ένας Αναθεωρητής Α΄ ως Εισαγγελέας και ένας ή περισσότεροι Αναθεωρητές Γ΄ ως Αντεισαγγελείς. (*)

[αντιστ. άρθρ. 207 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Το άρθρο παρατίθεται όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 23 παρ. 4 του Ν 3036/2002 (ΦΕΚ Α΄ 171) και ισχύει από 23.7.2002. Πριν την αντικατάστασή του είχε ως εξής: «1. Στο Αναθεωρητικό Δικαστήριο τοποθετούνται ένας αναθεωρητής Α΄ ως πρόεδρος, δύο αναθεωρητές Β΄, ως αντιπρόεδροι και τουλάχιστον έξι αναθεωρητές Γ΄ ως μέλη. 2. Στην εισαγγελία του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου τοποθετούνται ένας αναθεωρητής Β΄ ως εισαγγελέας και ένας ή περισσότεροι αναθεωρητές Γ΄ ως αντεισαγγελείς»

Σχετ. διατάξεις:

171 παρ. 2, 178, 218 παρ. 1 ΣΠΚ, 42 παρ. 3 Ν 2304/1995 (ΦΕΚ Α΄ 83/11.5.1995) «Κύρωση του Κώδικα Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων», 3 παρ. 2 & 3 [Εποπτεία], 38 [Ειδικά καθήκοντα του Προέδρου του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου], 39 [Ειδικά καθήκοντα του Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου] ΠΔ 21/2002 (ΦΕΚ Α΄ 12/25.1.2002) «Κανονισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας των Στρατιωτικών Δικαστηρίων και του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου»

Άρθρο 189. Αναπλήρωση προέδρου

Τον πρόεδρο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, όταν απουσιάζει, κωλύεται ή δεν υπάρχει αναπληρώνουν κατά σειρά αρχαιότητας οι αντιπρόεδροι και αν κωλύονται ή δεν υπάρχουν, το κατά βαθμό ή αρχαιότητα επόμενο μέλος του Δικαστηρίου.

[αντιστ. άρθρ. 209 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

173 ΣΠΚ, 38 [Ειδικά καθήκοντα του Προέδρου του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου] ΠΔ 21/2002 (ΦΕΚ Α΄ 12/25.1.2002) «Κανονισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας των Στρατιωτικών Δικαστηρίων και του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου»

Νομολογία:

ΑΠ 834/1998 ΠοινΧρ ΜΘ΄ (1999), 435

Άρθρο 190. Αναπλήρωση εισαγγελέα

1. Τον εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, όταν απουσιάζει, κωλύεται ή δεν υπάρχει, αναπληρώνουν κατά σειρά αρχαιότητας οι αντεισαγγελείς και σε περίπτωση που κωλύονται και αυτοί ή δεν υπάρχουν, το νεότερο κατά σειρά μέλος του Δικαστηρίου.

2. Στο ακροατήριο μπορεί να αναπληρώσει τον εισαγγελέα ή αντεισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, όταν κωλύονται ή δεν υπάρχουν, στρατιωτικός δικαστής Α΄ ή Β΄, ο οποίος ορίζεται από τον πρόεδρο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

[αντιστ. άρθρ. 210 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

174 ΣΠΚ, 39 [Ειδικά καθήκοντα του Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου] ΠΔ 21/2002 (ΦΕΚ Α΄ 12/25.1.2002) «Κανονισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας των Στρατιωτικών Δικαστηρίων και του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου»

Άρθρο 191. Αναπλήρωση των μελών

1. Τα μέλη του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, όταν απουσιάζουν, κωλύονται ή δεν υπάρχουν, αναπληρώνουν μέχρι δύο το πολύ στρατιωτικοί δικαστές Α΄ ή Β΄. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται ανάλογα και το άρθρο 178.

2. Το άρθρο 182 εφαρμόζεται ανάλογα και στο Αναθεωρητικό Δικαστήριο.

[αντιστ. άρθρ. 212 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

177 ΣΠΚ [Αναπλήρωση δικαστικών λειτουργιών], 178 ΣΠΚ [Συγκρότηση στρατοδικείου – Βαθμός προέδρου και μελών], 182 ΣΠΚ [Συμπάρεδρα μέλη]

Νομολογία:

ΑΠ 1113/2002 ΠΛογ 2002, 1164

ΑΠ 834/1998 ΠοινΧρ ΜΘ΄ (1999), 435

Άρθρο 192. Γραμματεία

Τα άρθρα 184, 185 και 186 εφαρμόζονται ανάλογα και στο Αναθεωρητικό Δικαστήριο.

[αντιστ. άρθρ. 213 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

12 ΚΠΔ, 45 [Γραμματεία του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου] ΠΔ 21/2002 (ΦΕΚ Α΄ 12/25.1.2002) «Κανονισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας των Στρατιωτικών Δικαστηρίων και του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου»

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

Άρθρο 193. Δικαιοδοσία των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων

1. Στη δικαιοδοσία των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων υπάγονται όσοι είναι στρατιωτικοί κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης, καθώς και οι αιχμάλωτοι πολέμου.

2. Οι στρατιωτικοί δεν υπάγονται στα στρατιωτικά, αλλά στα κοινά ποινικά δικαστήρια για:

α) Μη στρατιωτικά εγκλήματα, που διαπράττουν κατά τη διάρκεια της αδείας, αργίας ή διαθεσιμότητας, όταν αυτές υπερβαίνουν τους τρεις μήνες ή κατά τη διάρκεια της λιποταξίας.

β) Πλημμελήματα και πταίσματα που διαπράττουν στο ακροατήριο οποιουδήποτε κοινού ποινικού δικαστηρίου, αν αυτά δικασθούν αμέσως σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΠΔ.

γ) Παραβάσεις των νόμων για τη διεξαγωγή των δημοσίων εκλογών ή δημοψηφίσματος.

δ) Τα εγκλήματα της ναυταπάτης, πειρατείας και μονομαχίας καθώς και τα εγκλήματα που τελούνται κατά τη διάρκεια της μονομαχίας.

ε) Παραβάσεις του τελωνειακού και δασικού κώδικα και των νόμων περί θήρας και αλιείας.

στ) Παραβάσεις των φορολογικών νόμων και του αγορανομικού κώδικα, με εξαίρεση τις πράξεις του άρθρου 154 του κώδικα αυτού.

ζ) Κακουργήματα και πλημμελήματα που με ειδικούς νόμους υπάγονται στα εφετεία.

η) Εγκλήματα που διαπράττουν σε βάρος οργάνων της Ελληνικής Αστυνομίας, όταν τα όργανα αυτά εκτελούν τα καθήκοντά τους ή για λόγους που έχουν σχέση με αυτά.

[αντιστ. άρθρ. 241, 243 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

-με την παρ. 1: 96 παρ. 4 στοιχ. α' Σ, 17 ΠΚ

-με την παρ. 2 α': 29 επ. [Άδειες απουσίας Αξιωματικών και Ανθυπαπιστών], 35 επ. [Άδειες απουσίας οπλιτών] **ΠΔ 130/1984** (ΦΕΚ Α' 42/10.4.1984) «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό»

-με την παρ. 2 β': 116, 117, 118 **ΚΠΔ**

-με την παρ. 2 δ': 215 **ΝΔ 187/73** «Κώδιξ Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου», 316 **ΠΚ**

-με την παρ. 2 ε': **Ν 1165/1918** «Τελωνειακός Κώδικας», 268 επ. **ΝΔ 86/1969** «Δασικός Κώδικας»

-με την παρ. 2 στ': 30 επ. **ΝΔ 136/1946** «Αγορανομικός Κώδικας»

-με την παρ. 2 ζ': 111 παρ. 1, 2, 4, 5, 6 **ΚΠΔ**, 231, 232, 264, 265, 322, 324 παρ. 2 & 3, 394 **ΠΚ**, 6 **Ν 10/1975**, 2, 6 παρ. 1 **Ν 1300/1982**, 27 παρ. 2 **Ν 1419/1984**, 21 παρ. 1 **Ν 1729/1987**, 9, 10 παρ. 1 γ' **Ν 1738/1987**, 15 παρ. 4 **Ν 2168/1993**.

Νομολογία:

ΣυμβΕφΘες **547/2003** ΠοινΔικ 2004, 930 (με παρατηρήσεις *Α. Παπαδαμάκη*)

ΣυμβΑΠ **314/2003** ΠοινΔικ 2003, 849

ΣυμβΑΠ **1287/2001** ΠοινΔικ 2001, 1323

ΣυμβΑΠ **1373/2000** ΠοινΔικ 2001, 223

ΣυμβΑΠ **376/2000** ΠοινΔικ 2000, 695

ΣυμβΑΠ **617/2000** ΠοινΔικ 2000, 1215 (με πρόταση *Α. Βασιλόπουλου*)

ΣυμβΕφΠειρ **283/1999** Αρμ ΝΓ' (1999), 1594 (με πρόταση *Α. Ζύγουρα*)

ΠεντΑερΑθ **45/1988** ΠοινΔικ 1999, 57 (με παρατηρήσεις *Ν. Κουλούρη*)

ΑΠ **593/1997** ΠοινΧρ ΜΗ' (1998), 142

ΑΠ **19/1996** ΠοινΧρ ΜΣΤ' (1996), 1303

ΑΠ **1567/1994** ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), 1286

ΔιαρκΣτρΛαρ **97/1994** ΠοινΧρ ΜΕ' (1995), 242

ΑΠ **295/1993** ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), 691

ΑΠ **955/1991** ΠοινΧρ ΜΑ' (1991), 1284 & Υπερ 1991, 1110

ΔιαρκΝαυτΠειρ **385/1991** ΠοινΧρ ΜΒ' (1992), 611

ΔιαρκΝαυτΠειρ **409/1990** Υπερ 1991, 500

ΔιαρκΣτρΑερΑθ **183/1990** Υπερ 1991, 275

ΔιαρκΣτρΛαρ **256/1989** Υπερ 1991, 696

ΑΠ **1613/1986** ΠοινΧρ ΛΖ' (1987), 210

ΑΠ **1482/1986** ΠοινΧρ ΛΖ' (1987), 184

ΑΠ **1213/1986** ΠοινΧρ ΛΖ' (1987), 34

ΑΠ **1745/1984** ΠοινΧρ ΛΕ' (1985), 553

ΑΠ **1291/1982** ΠοινΧρ ΛΓ' (1983), 491

ΑΠ **1000/1980** ΠοινΧρ ΛΑ' (1981), 150

ΑΠ **965/1980** ΠοινΧρ ΛΑ' (1981), 126

Άρθρο 194. Αρμοδιότητα των στρατοδικείων

1. Οι στρατιωτικοί υπάγονται:

α) Του στρατού ξηράς, στην αρμοδιότητα του στρατοδικείου.
β) Του πολεμικού ναυτικού και του λιμενικού σώματος, στην αρμοδιότητα του ναυτοδικείου.

γ) Της πολεμικής αεροπορίας, στην αρμοδιότητα του αεροδικείου.

2. Οι στρατιωτικοί που ανήκουν στα κοινά σώματα των ενόπλων δυνάμεων, υπάγονται στην αρμοδιότητα του στρατοδικείου του κλάδου των ενόπλων δυνάμεων στον οποίο υπηρετούσαν κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης. Όσοι απ' αυτούς υπηρετούν στο Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας ή σε υπηρεσίες υπαγόμενες σ' αυτό υπάγονται στην αρμοδιότητα του στρατοδικείου.

3. Οι αιχμάλωτοι πολέμου υπάγονται στο στρατοδικείο του κλάδου των ενόπλων δυνάμεων που έχει την ευθύνη της φύλαξής τους κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης.

[αντιστ. άρθρ. 241, 243, 244 β' προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

221, 222 ΣΠΚ

Νομολογία:

ΣυμβΑΠ 314/2003 ΠοινΔικ 2003, 849

ΣυμβΑΠ 1287/2001 ΠοινΔικ 2001, 1323

ΣυμβΑΠ 1373/2000 ΠοινΔικ 2001, 223

ΑΠ 19/1996 ΠοινΧρ ΜΣΤ' (1996), 1303

ΑΠ 1217/1988 ΠοινΧρ ΛΘ' (1989), 126

ΑΠ 1613/1986 ΠοινΧρ ΛΖ' (1987), 210

ΑΠ 1188/1984 ΠοινΧρ ΛΕ' (1985), 248

ΑΠ 1111/1982 ΠοινΧρ ΛΓ' (1983), 380

ΑΠ 77/1981 ΠοινΧρ ΛΑ' (1981), 456

ΑΠ 965/1980 ΠοινΧρ ΛΑ' (1981), 126

Άρθρο 195. Συμμετοχή στρατιωτικών και ιδιωτών

Αν στο έγκλημα συμμετέχουν στρατιωτικοί και ιδιώτες, αρμόδια είναι :

α) Τα κοινά ποινικά δικαστήρια, αν το έγκλημα είναι του κοινού ποινικού δικαίου.

β) Τα στρατοδικεία για τους στρατιωτικούς και τα κοινά ποινικά δικαστήρια για τους ιδιώτες, αν το έγκλημα είναι στρατιωτικό.

[αντιστ. άρθρ. 248 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

130 §§ 1, 3, 5 ΚΠΔ [Αρμοδιότητα σε περίπτωση συμμετοχής], 131 ΚΠΔ [Διατήρηση της αρμοδιότητας σε περίπτωση συνάφειας και συναιτιότητας]

Νομολογία:

ΣυμβΑΠ 1287/2001 ΠοινΔικ 2001, 1323

ΣυμβΑΠ 1373/2000 ΠοινΔικ 2001, 223

ΣυμβΑΠ 617/2000 ΠοινΔικ 2000, 1215 (με πρόταση Α. Βασιλόπουλου)

ΑΠ 729/1998 ΠοινΧρ ΜΘ' (1999), 249

ΣυμβΔιαρκΣτρΑθ 1794/1993 ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), 107 (με πρόταση Ε. Κονταξάκη)

Άρθρο 196. Συμμετοχή στρατιωτικών διαφορετικών κλάδων

1. Αν οι συμμετοχοί σε έγκλημα υπάγονται σε στρατοδικεία διαφορετικών κλάδων, αρμόδιο για όλους είναι εκείνο στο οποίο υπάγεται ο συμμετέχων του οποίου η πράξη επισύρει τη βαρύτερη ποινή και αν δεν μπορεί να γίνει διάκριση με βάση τη

βαρύτητα της ποινής, το στρατοδικείο του οποίου ο εισαγγελέας άσκησε πρώτα την ποινική δίωξη και σε περίπτωση ταυτόχρονης άσκησης, κατά σειρά το στρατοδικείο, ναυτοδικείο και αεροδικείο.

2. Αν το έγκλημα τελέσθηκε σε τόπο που βρίσκεται σε θέση που πολιορκείται, όλοι οι συμμετοχοί υπάγονται στο στρατοδικείο του κλάδου στον οποίο ανήκει αυτός που ασκεί τη διοίκηση.

[αντιστ. άρθρ. 249 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 197. Αρμοδιότητα επί συναφών, κατ' εξακολούθηση και διαρκών εγκλημάτων

1. Αν συρρέουν εγκλήματα που υπάγονται άλλα σε στρατιωτικά δικαστήρια και άλλα στα κοινά ποινικά δικαστήρια, δικάζονται από το δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία για το βαρύτερο έγκλημα. Κατ' εξαίρεση, η λιποταξία δικάζεται πάντα από τα στρατιωτικά δικαστήρια.

2. Αν από τις μερικότερες πράξεις ενός κατ' εξακολούθηση εγκλήματος, άλλες τελέσθηκαν σε χρόνο που ο δράστης ήταν στρατιωτικός και άλλες που ήταν ιδιώτης, δικάζουν για όλες τα κοινά ποινικά δικαστήρια. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται ανάλογα και στα διαρκή εγκλήματα.

[αντιστ. άρθρ. 250 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

128 ΚΠΔ [Εκδίκαση συναφών], 129 ΚΠΔ [Ποια εγκλήματα θεωρούνται συναφή], 131 ΚΠΔ [Διατήρηση της αρμοδιότητας σε περίπτωση συνάφειας και συναιτιότητας], 98 ΠΚ [Έγκλημα κατ' εξακολούθηση]

Νομολογία:

ΣυμβΕφΘεσ 547/2003 ΠοινΔικ 2004, 930 (με παρατηρήσεις Α. Παπαδαμάκη)
ΣυμβΑΠ 1287/2001 ΠοινΧρ ΝΒ' (2002), 519 (με παρατηρήσεις Θ. Σάμιου)
ΣυμβΑΠ 617/2000 ΠοινΔικ 2000, 1215 (με πρόταση Α. Βασιλόπουλου)
ΣυμβΑΠ 729/1998 ΠοινΧρ ΜΘ' (1999), 249 & ΠοινΔικ 1998, 650
ΣυμβΣτρΘεσ 228/1995 ΠοινΧρ ΜΣΤ' (1996), 1517 (με πρόταση Σ. Παπασταύρου)
ΑΠ 295/1993 ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), 691
ΣυμβΔιαρκΣτρΛαρ 295/1993 ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), σελ. 691 (με πρόταση Π. Χριστοφοράκου)
ΑΠ 570/1992 ΠοινΧρ ΜΒ' (1992), 578
ΑΠ 1801/1991 ΠοινΧρ ΜΒ' (1992), 374
ΣυμβΔιαρκΝαυτΠειρ 385/1991 ΠοινΧρ ΜΒ' (1992), 611 (με αντίθετη πρόταση Ν. Μακρή)
ΣυμβΔιαρκΝαυτΠειρ 409/1990 Υπερ 1991, 500 (με πρόταση Ν. Μακρή)
ΣυμβΔιαρκΣτρΑερΑθ 21/1990 Υπερ 1992, 148 (με πρόταση Δ. Μπακόλα)
ΑΠ 1364/1989 ΠοινΧρ Μ' (1990), 599
ΑΠ 1188/1984 ΠοινΧρ ΛΕ' (1985), 248
ΑΠ 998/1981 ΠοινΧρ ΛΒ' (1982), 283

Άρθρο 198. Αρμοδιότητα καθ' ύλη

1. Στην αρμοδιότητα του τριμελούς στρατοδικείου υπάγονται τα πταίσματα, καθώς και τα πλημμελήματα, τα οποία κατά τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και άλλους ειδικούς ποινικούς νόμους υπάγονται στην αρμοδιότητα του μονομελούς πλημμελειοδικείου. Τα λοιπά εγκλήματα υπάγονται στην αρμοδιότητα του πενταμελούς στρατοδικείου. (*)

2. Το Αναθεωρητικό Δικαστήριο δικάζει:

α) Εφέσεις:

(1) Με τριμελή σύνθεση, κατ' αποφάσεων των τριμελών στρατοδικείων.

(2) Με πενταμελή σύνθεση, κατ' αποφάσεων των πενταμελών στρατοδικείων

β) Αναθεωρήσεις, με πενταμελή σύνθεση.

[αντιστ. άρθρ. 241, 243, 264, 265 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) Η παράγραφος 1, τίθεται όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 74 παρ. 2 Ν 3421/2005.

Άρθρο 199. Τοπική αρμοδιότητα

1. Αρμόδιο κατά τόπο στρατοδικείο είναι κατά σειρά εκείνο στην περιφέρεια του οποίου τελέσθηκε η πράξη, του τόπου όπου υπηρετεί ή κατοικεί ή διαμένει ο κατηγορούμενος κατά το χρόνο άσκησης της ποινικής δίωξης ή του τόπου όπου συνελήφθη.

2. Για τις πράξεις που τελούνται στην αλλοδαπή αρμόδια είναι τα στρατοδικεία που εδρεύουν στην Αθήνα και στον Πειραιά.

[αντιστ. άρθρ. 251 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

122 παρ. 1 **ΚΠΔ** [Προσδιορισμός], 125 **ΚΠΔ** [Προτίμηση], 6 **ΠΚ** [Εγκλήματα ημεδαπών στην αλλοδαπή], 7 **ΠΚ** [Εγκλήματα αλλοδαπών στην αλλοδαπή], 8 **ΠΚ** [Εγκλήματα στην αλλοδαπή που τιμωρούνται πάντοτε κατά τους ελληνικούς νόμους], 2 **ΣΠΚ** [Τοπικά όρια ισχύος του Κώδικα]

Νομολογία:

ΣυμβΣτρΛαρ **12/1999** Υπερ 1999, 710 (με παρατηρήσεις *Α. Παπαδαμάκη*)

ΣυμβΑναθΔικ **7/1996** Υπερ 1997, 891 (με πρόταση *Γ. Γκόνη* και παρατηρήσεις *Α. Παπαδαμάκη*)

ΣυμβΑΠ **77/1981** ΠοινΧρ ΛΑ' (1981), 456

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΟΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 200

1. Στο χώρο δικαιοδοσίας των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων, ο εισαγγελέας του στρατοδικείου έχει αρμοδιότητες αντίστοιχες με εκείνες του εισαγγελέα πλημμελειοδικών και του δημοσίου κατηγορού και ο εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, με εκείνες του εισαγγελέα εφετών ή του Αρείου Πάγου κατά περίπτωση. Προκαταρκτική εξέταση μπορούν να αναθέτουν στα πρόσωπα της παρ. 1 του επόμενου άρθρου.

2. Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας ή επί λιμενικών ο Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας, έχει το δικαίωμα να παραγγέλει την ποινική δίωξη κάθε αξιόποινης πράξης.

[αντιστ. άρθρ. 269 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

27 **ΚΠΔ** [Άσκηση της ποινικής δίωξης], 31 **ΣΠΚ** [Δικαιώματα εισαγγελέα], 43 **ΚΠΔ** [Έναρξη ποινικής δίωξης], 44 **ΚΠΔ** [Αναβολή και αναστολή της ποινικής δίωξης], 45 **ΚΠΔ** [Αποχή από ποινική δίωξη], 45Α **ΚΠΔ** [Αποχή από ποινική δίωξη ανηλίκου],

243 **ΚΠΑ** [ΠΡΟΑΝΑΚΡΙΣΗ, Πότε και από ποιόν ενεργείται], 246 **ΚΠΑ** [Ποιος ενεργεί την κύρια ανάκριση]

Νομολογία:

ΟλΣτΕ 2857/2003 ΠοινΔικ 2003, 1233 (με παρατηρήσεις *Αρ. Γιαρένη, Κρ. Κοκκινάκη*)

ΔιοικΠρΑθ 9878/1998 ΠοινΔικ 1998, 1122

ΣυμβΔιαρκΝαυτΠειρ 346/1993 ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), 1186

ΣυμβΔιαρκΝαυτΠειρ 124/1991 Υπερ 1991, 1195

Άρθρο 201. Προανάκριση

1. Προανάκριση για τα εγκλήματα αρμοδιότητας των στρατοδικείων ενεργούν αξιωματικοί με παραγγελία του αρμόδιου εισαγγελέα του στρατοδικείου, ο οποίος κατ' εξαίρεση μπορεί να αναθέτει την ενέργεια προανάκρισης και σε γενικό ή ειδικό προανακριτικό υπάλληλο (άρθρα 33 και 34 **ΚΠΑ**), εκτός από τους πταισματοδίκες και ειρηνοδίκες.

2. Οι προανακριτικοί υπάλληλοι της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και οι διοικητές σωμάτων με διοικητική αυτοτέλεια ή οι αξιωματικοί τους οποίους αυτοί ορίζουν, ενεργούν προανάκριση, χωρίς παραγγελία του εισαγγελέα, για τα εγκλήματα που διαπράττουν οι στρατιωτικοί:

α) Αν είναι αυτόφωρα.

β) Αν από την αναβολή υπάρχει κίνδυνος να ματαιωθεί η δυσχερανθεί η βεβαίωση του εγκλήματος ή η ανακάλυψη του δράστη ή η αποκατάσταση της βλάβης.

Στις περιπτώσεις αυτές ειδοποιούν με το ταχύτερο δυνατό μέσο τον αρμόδιο εισαγγελέα του στρατοδικείου και ενεργούν σύμφωνα με τις εντολές και οδηγίες του. Ο συλλαμβανόμενος για αυτόφωρο έγκλημα αποστέλλεται στον αρμόδιο εισαγγελέα του στρατοδικείου χωρίς αναβολή και πάντως μέσα στις προθεσμίες που ορίζει το Σύνταγμα, μαζί με τη σχετική δικογραφία.

3. Η προανάκριση και η ανάκριση γίνεται με την παρουσία γραμματέα. Ως γραμματέας μπορεί να χρησιμοποιηθεί δικαστικός γραμματέας ή άλλος στρατιωτικός ή υπάλληλος της στρατιωτικής υπηρεσίας και σε περίπτωση που αυτοί δεν υπάρχουν, ενήλικος ιδιώτης κατάλληλος κατά την κρίση του ανακριτή.

[αντιστ. άρθρ. 275, 280, 281, 285, 287 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

33 **ΚΠΑ** [Γενικοί ανακριτικοί υπάλληλοι], 34 **ΚΠΑ** [Ειδικοί ανακριτικοί υπάλληλοι], 243 **ΚΠΑ** [Πότε και από ποιόν ενεργείται]

Νομολογία:

1η Στρατιά/Γρ.Δικαστικού/ΒΥΔ: 543/1992, Υπερ 1993, 387 (με παρατηρήσεις *Α. Παπαδαμάκη*)

Άρθρο 202. Σύλληψη ή προσωρινή κράτηση στρατιωτικού

Σε περίπτωση σύλληψης ή προσωρινής κράτησης στρατιωτικού που είναι σε ενέργεια, ειδοποιείται αμέσως από τον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή στρατοδικείου ή από την ανακριτική αρχή, η υπηρεσία όπου υπηρετεί ή το αρμόδιο γενικό επιτελείο ή η πλησιέστερη στρατιωτική αρχή.

[αντιστ. άρθρ. 281 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

275 **ΚΠΑ** [Στα αυτόφωρα εγκλήματα], 276 **ΚΠΑ** [Σύλληψη με ένταλμα], 277 **ΚΠΑ** [Εκτέλεση του εντάλματος σύλληψης], 278 **ΚΠΑ** [Πώς γίνεται η σύλληψη], 279 **ΚΠΑ**

[Προσαγωγή του κατηγορουμένου], 280 ΚΠΔ [Κατάσχεση πειστηρίων], 281 ΚΠΔ [Κράτηση προσώπου που συλλαμβάνεται], 282 ΚΠΔ [Προσωρινή κράτηση και περιοριστικοί όροι], 283 ΚΠΔ [Ενταλμα προσωρινής κράτησης], 284 ΚΠΔ [Προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου], 285 ΚΠΔ [Προσφυγή του προσωρινώς κρατουμένου], 286 ΚΠΔ [Άρση ή αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης και των περιοριστικών όρων], 287 ΚΠΔ [Διάρκεια της προσωρινής κράτησης], 288 ΚΠΔ [Προκειμένου για έγκλημα που συρρέει κατ' ιδέαν ή τελέστηκε κατ' εξακολούθηση], 296 ΚΠΔ [Σκοπός των περιοριστικών όρων], 297 ΚΠΔ [Διαδικασία της εγγυοδοσίας], 298 ΚΠΔ [Λόγοι για την αντικατάσταση των περιοριστικών όρων με προσωρινή κράτηση], 302 ΚΠΔ [Η τύχη της εγγύησης], 303 ΚΠΔ [Απόδοση της εγγύησης], 304 ΚΠΔ [Πλειστηριασμός των πραγμάτων που υποθηκεύθηκαν ή δόθηκαν ως ενέχυρο]

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ

Άρθρο 203. Ποια επιτρέπονται

Κατά των βουλευμάτων των συμβουλίων και των αποφάσεων των στρατιωτικών δικαστηρίων, επιτρέπονται τα ένδικα μέσα της έφεσης, της αίτησης αναθεώρησης και της αίτησης αναίρεσης.

[αντιστ. άρθρ. 406 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

462 επ. ΚΠΔ [Ένδικα μέσα], 204, 208 επ., 211 επ., 227, 232 παρ. 1 ΣΠΚ

Νομολογία:

ΣυμβΑΠ 141/2004 ΠοινΔικ 2004, 623

ΑΠ 1780/2000 ΠοινΔικ 2001, 444

ΔιοικΠρωτΑθ 9878/1998 ΠοινΔικ 1998, 1122

ΑΠ 1272/1993 ΠοινΧρ ΜΓ' (1993), 1120 & Υπερ 1994, 79

Άρθρο 204. Κατά βουλευμάτων

1. Κατά των βουλευμάτων του δικαστικού συμβουλίου του στρατοδικείου επιτρέπονται τα ένδικα μέσα που προβλέπονται από τις διατάξεις του ΚΠΔ, στα πρόσωπα και με τις προϋποθέσεις που ορίζονται σ' αυτόν. Στις περιπτώσεις του άρθρου 484 παρ. 1 στοιχ. α', γ', δ' και ζ' ΚΠΔ, εκτός από την περίπτωση που το συμβούλιο αποφάνθηκε για υπόθεση που δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία του, αντί του ένδικου μέσου της αναίρεσης, επιτρέπεται η αίτηση αναθεώρησης.

2. Κατά των βουλευμάτων του δικαστικού συμβουλίου του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, εκτός από αυτά που αποφαινούνται επί αιτήσεων αναθεώρησης, επιτρέπεται αναίρεση, κατά τις διατάξεις του ΚΠΔ.

[αντιστ. άρθρ. 317 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

462 επ., 484 παρ. 1 στοιχ. α', γ', δ', ζ' ΚΠΔ

203, 208 επ., 232 παρ. 1 ΣΠΚ

Νομολογία:

ΣυμβΑΠ 141/2004 ΠοινΔικ 2004, 623

ΑΠ 184/1994 ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), 360

Άρθρο 205. Έφεση κατ' αποφάσεων

Έφεση κατά αθωωτικής απόφασης στρατοδικείου μπορούν να ασκήσουν ο κατηγορούμενος και ο πολιτικώς ενάγων, μηνυτής ή εγκαλών, για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 486 παρ. 1 περ. α' και β' ΚΠΔ αντίστοιχα, καθώς και ο εισαγγελέας κατά των αποφάσεων του στρατοδικείου όπου ασκεί τα καθήκοντά του.

[αντιστ. άρθρ. 408 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

486 παρ.1 περ. α' και β' ΚΠΔ

Άρθρο 206

1. Ο καταδικασμένος και ο εισαγγελέας μπορούν να ασκήσουν έφεση κατά των αποφάσεων:

α) Του τριμελούς στρατοδικείου υπό τις προϋποθέσεις της περίπτωσης α' του άρθρου 489 παρ. 1 ΚΠΔ, αν πρόκειται για πταίσμα και της περίπτωσης β', αν πρόκειται για πλημμέλημα ή αν επιβλήθηκε πρόσθετη στρατιωτική υπηρεσία τουλάχιστον ενός μηνός.

β) Του πενταμελούς στρατοδικείου αν ο κατηγορούμενος καταδικάσθηκε για κακούργημα, υπό τις προϋποθέσεις δε της περίπτωσης γ' του άρθρου 489 παρ.1 ΚΠΔ, αν καταδικάσθηκε για πλημμέλημα.

γ) Οποιοδήποτε στρατοδικείου που επέβαλε την ποινή της έκπτωσης ή οποιαδήποτε ποινή που συνεπάγεται στέρηση βαθμού ή στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων ή την έκτιση άλλης ποινής που είχε ανασταλεί και υπερέβαινε τους τρεις μήνες ή συνεπαγόταν τις παραπάνω στέρσεις.

2. Ο πολιτικώς ενάγων μπορεί να ασκήσει έφεση κατά καταδικαστικής απόφασης, όπως ορίζει το άρθρο 488 ΚΠΔ και ειδικότερα τα στοιχεία α' και β', όταν πρόκειται για απόφαση του τριμελούς στρατοδικείου που αφορά πταίσμα ή πλημμέλημα, αντίστοιχα και όπως ορίζει το στοιχείο γ', όταν πρόκειται για απόφαση του πενταμελούς στρατοδικείου.

[αντιστ. άρθρ. 408 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

488, 489 παρ.1 περ. α', β', γ' ΚΠΔ

Άρθρο 207

1. Ο εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου μπορεί να εκκαλεί μέσα σε προθεσμία είκοσι ημερών από τη δημοσίευσή τους, κάθε απόφαση του στρατοδικείου είτε υπέρ είτε κατά του κατηγορουμένου.

2. Η προθεσμία της αντέφεσης που προβλέπεται στο άρθρο 494 ΚΠΔ (*) είναι για τον εισαγγελέα του στρατοδικείου δέκα ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας που δίνεται στον κατηγορούμενο για να ασκήσει έφεση. Οι λοιποί δικαιούμενοι μπορούν να ασκήσουν αντέφεση μέχρι τη δικάσιμο της κύριας έφεσης, ακόμη και στο ακροατήριο, πριν όμως αρχίσει η συζήτηση, με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά της συνεδρίασης.

[αντιστ. άρθρ. 409 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Με το άρθρο 46 του Ν 3160/2003 «Επιτάχυνση της ποινικής διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 165/30.6.2003), καταργήθηκαν τα άρθρα 494, 495 και 496 ΚΠΔ στα οποία προβλεπόταν ο θεσμός της αντέφεσης.

Σχετ. διατάξεις:
494 ΚΠΔ

Νομολογία:
ΑΠ 846/2002 ΠοινΧρ ΝΓ' (2003), 239

Άρθρο 208. Αίτηση αναθεώρησης κατ' αποφάσεων

Αίτηση αναθεώρησης κατ' αποφάσεων του στρατοδικείου επιτρέπεται στις περιπτώσεις και στα πρόσωπα που έχουν δικαίωμα αναίρεσης κατά τα άρθρα 504 έως 506 ΚΠΔ, στην έκταση που μπορούν να εφαρμοσθούν στη διαδικασία ενώπιον των στρατοδικείων, καθώς και όταν το στρατοδικείο κηρύσσεται αναρμόδιο λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας των στρατιωτικών δικαστηρίων.

[αντιστ. άρθρ. 411 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:
504, 505, 506 ΚΠΔ, 203, 204 παρ. 1, 232 παρ. 1 ΣΠΚ

Άρθρο 209

Οι λόγοι αναίρεσης του άρθρου 510 παρ. 1 περ. Α', Β', Γ', ΣΤ', Ζ', Η' και Θ' στοιχ. β' έως και στ' Κ.Π.Δ. (*) αποτελούν λόγους αναθεώρησης των αποφάσεων του στρατοδικείου.

[αντιστ. άρθρ. 412 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

(*) **Σημ.:** Μετά την κατάργηση της περιπτώσεως Η' της παρ. 1 του άρθρου 510 ΚΠΔ που επήλθε με το άρθρο 50 παρ. 4 του Ν 3160/2003 «Επιτάχυνση της ποινικής διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 165/30.6.2003), το άρθρο 209 ΣΠΚ θα πρέπει να διαβαστεί ως εξής: «Οι λόγοι αναίρεσης του άρθρου 510 παρ. 1 περ. Α', Β', Γ', ΣΤ', Ζ', και Η' στοιχ. α' έως και δ' Κ.Π.Δ. αποτελούν λόγους αναθεώρησης των αποφάσεων του στρατοδικείου».

Σχετ. διατάξεις:
510 παρ.1 περ. Α', Β', Γ', ΣΤ', Ζ', Η' στοιχ. α' έως και δ' ΚΠΔ, 201 παρ. 1 ΣΠΚ

Νομολογία:
ΑΠ 1780/2000 ΠοινΔικ 2001, 444

Άρθρο 210

Οι διατάξεις του ΚΠΔ που αναφέρονται στην αναίρεση εφαρμόζονται ανάλογα και όταν πρόκειται για αναθεώρηση. Το Αναθεωρητικό Δικαστήριο και ο Εισαγγελέας του ενεργούν κατά περίπτωση όπως ο Άρειος Πάγος και ο Εισαγγελέας του όταν πρόκειται για αναίρεση.

[χωρίς αντιστ. άρθρ. στον προγενέστερο ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 211. Αίτηση αναίρεσης κατ' αποφάσεων

Αίτηση αναίρεσης επιτρέπεται κατά τις διατάξεις του ΚΠΔ στα πρόσωπα και με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται σ' αυτόν:

α) Κατά των αποφάσεων του στρατοδικείου, αλλά μόνο για τους λόγους του άρθρου 510 παρ.1 ΚΠΔ που δεν συνιστούν λόγους αναθεώρησης.

β) Κατά των αποφάσεων του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, εκτός από αυτές που αποφαίνονται επί αιτήσεων αναθεώρησης.

[αντιστ. άρθρ. 423, 424, 426, 427 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

510 παρ.1 ΚΠΔ, 203, 204 παρ. 2, 209 ΣΠΚ

Νομολογία:

-Απόλυτη ακυρότητα

ΑΠ 725/1988 ΠοινΧρ ΛΗ' (1988), 849

-Έλλειψη αιτιολογίας

ΑΠ 45/1996 ΠοινΧρ ΜΣΤ' (1996), 1433

ΑΠ 738/1995 ΠοινΧρ ΜΕ' (1995), 1367 & Υπερ 1996, 957

ΑΠ 282/1994 ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), 475

ΑΠ 1848/1993 ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), 189

ΑΠ 1661/1993 Υπερ 1994, 811

ΑΠ 656/1992 (Ολομ.)Υπερ 1992, 1391

ΑΠ 933/1991 ΠοινΧρ ΜΑ' (1991), 1277

ΑΠ 963/1990 Υπερ 1992, 45

ΑΠ 1139/1988 ΠοινΧρ ΛΘ' (1989), 90

ΑΠ 531/1984 (Ολομ.) ΠοινΧρ ΛΔ' (1984), 950

ΑΠ 125/1981 ΠοινΧρ ΛΑ' (1981), 482

-Έλλειψη νομίμου βάσεως

ΑΠ 106/1994 ΠοινΧρ ΜΔ' (1994), 333

ΑΠ 1175/1993 ΠοινΧρ ΜΓ' (1993), 874

ΑΠ 1029/1991 ΠοινΧρ ΜΒ' (1992), 19

ΑΠ 1573/1988 ΠοινΧρ ΛΘ' (1989), 394

ΑΠ 456/1986 ΠοινΧρ ΛΣΤ' (1986), 651

-Παραβίαση της δημοσιότητας της διαδικασίας

ΑΠ 531/1984 (Ολομ.) ΠοινΧρ ΛΔ' (1984), 950

ΑΠ 647/1983 ΠοινΧρ ΛΓ' (1983), 901

-Έλλειψη ακροάσεως

ΑΠ 738/1995 ΠοινΧρ ΜΕ' (1995), 1367

-Υπέρβαση εξουσίας

ΑΠ 1482/1998 ΠοινΔικ 1988, 1205

ΑΠ 1654/1986 ΠοινΧρ ΛΖ' (1987), 284

Άρθρο 212

1. Η προθεσμία ασκήσεως των αιτήσεων αναθεώρησης και αναίρεσης είναι είκοσι ημέρες, αρχίζει δε από την καταχώρηση των στοιχείων της απόφασης καθαρογραμμένης σε ειδικό βιβλίο καθαρογραφής αποφάσεων που τηρείται στη γραμματεία του δικαστηρίου.

2. Η προθεσμία της αίτησης αναίρεσης αρχίζει μετά την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας της αίτησης αναθεώρησης. Αν ασκήθηκε αναθεώρηση, η προθεσμία αναίρεσης αρχίζει από την απόρριψή της εφόσον ο διάδικος ήταν παρών κατά την απαγγελία της απόφασης, αλλιώς από την επίδοση της απόφασης που απορρίπτει την αίτηση αναθεώρησης.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Δικαιοσύνης ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες τήρησης του βιβλίου καθαρογραφής αποφάσεων.

[αντιστ. άρθρ. 425 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

473 παρ. 3 ΚΠΔ, ΥΑ (Εθν. Άμυνας & Δικαιοσύνης) Φ.454.1/300060/ΣΧ 1131 της 3.11.1995 (ΦΕΚ Β΄ 944/15.11.1995) «Τήρηση Ειδικού Βιβλίου Καθαρογραφής Αποφάσεων Στρατιωτικών Δικαστηρίων»

Νομολογία:

ΣυμβΑΠ 1811/1992 ΠοινΧρ ΜΒ΄ (1992), 1083
ΣυμβΑΠ 1250/1992 ΠοινΧρ ΜΒ΄ (1992), 860
ΣυμβΑΠ 782/1989 ΠοινΧρ Μ΄ (1990), 163
ΣυμβΑΠ 565/1988 ΠοινΧρ ΛΗ΄ (1988), 711
ΣυμβΑΠ 205/1988 ΠοινΧρ ΛΗ΄ (1988), 505
ΣυμβΑΠ 706/1987 ΠοινΧρ ΛΖ΄ (1987), 618
ΣυμβΑΠ 1768/1986 ΠοινΧρ ΛΖ΄ (1987), 292
ΣυμβΑΠ 656/1985 ΠοινΧρ ΛΕ΄ (1985), 903
ΣυμβΑΠ 965/1984 ΠοινΧρ ΛΕ΄ (1985), 149

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Άρθρο 213. Εφαρμογή Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

1. Οι διατάξεις του ΚΠΔ και οι λοιπές διατάξεις που εφαρμόζονται στις διαδικασίες ενώπιον των κοινών ποινικών δικαστηρίων και αρχών, εφαρμόζονται και στις διαδικασίες ενώπιον των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων και αρχών, εκτός αν ο κώδικας αυτός ή άλλος ειδικός νόμος ορίζουν διαφορετικά.

2. Για την εφαρμογή των άρθρων 531 και 532 ΚΠΔ είναι αρμόδια τα κοινά ποινικά δικαστήρια και όταν η καταδίκη επιβλήθηκε από στρατιωτικά δικαστήρια.

3. Εφόσον ο καταδικασμένος στρατιωτικός κρατείται στις στρατιωτικές φυλακές, η αναβολή ή διακοπή εκτέλεσης της ποινής κατ' άρθρο 559 στοιχ. β΄, γ΄ και δ΄ ΚΠΔ διατάσσεται από τα αντίστοιχα στρατιωτικά δικαστήρια ή αρχές.

[αντιστ. άρθρ. 434 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

3 ΣΠΚ, 66 ΠΚ, 111 παρ. 1,2, 132 παρ. 1,2, 157, 277 παρ. 4, 283 παρ. 2 (τελευταίο εδ.), 426 παρ. 2, 531, 532, 549 παρ. 3, 555 παρ. 1 (τελευταίο εδ.), 559 στοιχ. β΄, γ΄, δ΄ ΚΠΔ, ΠΔ 427/1994 (ΦΕΚ Α΄ 242/30.12.1994) «Κύρωση Κανονισμού Στρατιωτικών Φυλακών», ΚΥΑ Φ.900/13321 (Εθνικής Άμυνας, Δικαιοσύνης) της 17.6.1997 (ΦΕΚ Β΄ 498/18.6.1997) «Καθορισμός των προϋποθέσεων εκτέλεσης στις Δικαστικές Φυλακές Κορίνθου της προσωρινής κρατήσεως και των ποινών φυλακίσεων που επιβάλλονται σε ορισμένους στρατιωτικούς»

Νομολογία:

ΔιοικΠρΑθ 9878/1998 ΠοινΔικ 1998, 1122
ΠεντΣτρΛαρ 382/1995 Ποιν Χρ ΜΣΤ΄ (1996), 955
ΣυμβΔιαρκΣτρΘεσ 482/1993 Υπεράσπιση 1994, 149
ΣυμβΔιαρκΣτρΑερΑθ 560/1992 Υπεράσπιση 1993, 672
ΑΠ 403/1991 Υπεράσπιση 1991, 626

Άρθρο 214. Αντιστοιχία όρων

Για την εφαρμογή του Κώδικα αυτού, όπου στον ΚΠΔ ή σε άλλες δικονομικές διατάξεις αναφέρεται:

- α) Υπουργός Δικαιοσύνης, νοείται ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας.
- β) Δικαστήριο, εισαγγελέας πλημμελειοδικών, ανακριτής και συμβούλιο πλημμελειοδικών, νοούνται το στρατιωτικό δικαστήριο, ο εισαγγελέας στρατοδικείου, ο ανακριτής και το συμβούλιο του στρατοδικείου αντίστοιχα.
- γ) Μονομελές πλημμελειοδικείο η πταισματοδικείο και δημόσιος κατηγορος, νοούνται το τριμελές στρατοδικείο και ο εισαγγελέας στρατοδικείου αντίστοιχα.
- δ) Τριμελές πλημμελειοδικείο, νοείται το πενταμελές στρατοδικείο.
- ε) Εισαγγελέας εφετών, εφετείο και συμβούλιο εφετών, νοούνται ο εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, το Αναθεωρητικό Δικαστήριο και το συμβούλιο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου αντίστοιχα.

[χωρίς αντιστ. άρθρ. στον προγενέστερο ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Νομολογία:

ΠεντΣτρΛαρ 382/1995 ΠοινΧρ ΜΣΤ' (1996), 955

Άρθρο 215. Συνήγορος κατηγορουμένου

Στα κακουργήματα, αν ο κατηγορούμενος δεν έχει ως συνήγορο δικηγόρο της επιλογής του, το δικαστήριο διορίζει υποχρεωτικά ως συνήγορο δικηγόρο από τον πίνακα του οικείου δικηγορικού συλλόγου. Ο κατηγορούμενος δικαιούται οποτεδήποτε να αρνηθεί την υπεράσπισή του από το δικηγόρο που του διόρισε το δικαστήριο και να δηλώσει ότι θα υπερασπίσει ο ίδιος τον εαυτό του.

[χωρίς αντιστ. άρθρ. στον προγενέστερο ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

226 ΣΠΚ, 6 παρ. 3 εδ. γ' ΕΣΔΑ, 96 Α', 100 παρ. 3, 200 παρ. 1, 376, 423 παρ. 1 ΚΠΔ

ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΣΕ ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

Άρθρα 216

Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού μπορεί να ορισθεί ότι σε πολεμική περίοδο εφαρμόζονται στα στρατιωτικά δικαστήρια τα άρθρα 217 έως 228, κατά παρέκκλιση των γενικών διατάξεων.

[χωρίς αντιστ. άρθρ. στον προγενέστερο ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 217

Ως έδρα στρατοδικείου μπορεί να ορισθεί η έδρα σώματος στρατού ή μεραρχίας ή μονάδας που ενεργεί μεμονωμένα ή ανεξάρτητα, ή στόλου ή μοίρας ή ναυτικής διοίκησης ή αεροπορικής διοίκησης ή αεροπορικής βάσης ή πτέρυγας.

[αντιστ. άρθρ. 215, 219 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 218

1. Ως πρόεδροι, στρατιωτικοί δικαστές, εισαγγελείς, αντεισαγγελείς και ανακριτές των στρατιωτικών δικαστηρίων σε πολεμική περίοδο, τοποθετούνται δικαστικοί λειτουργοί από το μόνιμο ή έφεδρο προσωπικό του δικαστικού σώματος των ενόπλων δυνάμεων. Ως γραμματείς τοποθετούνται δικαστικοί γραμματείς του δικαστικού σώματος των ενόπλων δυνάμεων.

2. Για την τοποθέτηση στρατιωτικών δικαστών στα στρατιωτικά δικαστήρια σε πολεμική περίοδο ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 171. Ως πρόεδροι όμως και εισαγγελείς μπορούν να τοποθετηθούν και στρατιωτικοί δικαστές Γ'.

3. Οπλίτες γραφείας τοποθετούνται κατά προτίμηση υπάλληλοι της στρατιωτικής δικαιοσύνης ή της γραμματείας των δικαστηρίων που έχουν στρατευθεί.

[αντιστ. άρθρ. 217 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

171 παρ. 2, 184 παρ. 1 ΣΠΚ

Άρθρο 219. Σύνθεση

Τα στρατιωτικά δικαστήρια σε πολεμική περίοδο δικάζουν πάντοτε με πενταμελή σύνθεση. Ο πρόεδρος και οι στρατοδίκες σε περίπτωση ανάγκης μπορεί να έχουν βαθμό κατώτερο αυτού που προβλέπεται για τη σύνθεση των στρατοδικείων σε ειρηνική περίοδο, όχι όμως κατώτερο από το βαθμό του κατηγορουμένου. Το γραμματέα όταν κωλύεται ή δεν υπάρχει, αναπληρώνει, με παραγγελία του προέδρου, οπλίτης της παραγράφου 3 του άρθρου 218.

[αντιστ. άρθρ. 218, 222 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

172, 179-181, 185 ΣΠΚ

Άρθρο 220

Αν κατηγορείται ανώτατος αξιωματικός που διοίκησε στρατιωτικό σώμα, στόλο ή μοίρα, αεροπορική διοίκηση, βάση ή πτέρυγα, ναυτική ή αεροπορική περιοχή ή περιφέρεια, για πράξη που τελέσθηκε κατά τη διάρκεια της διοίκησής του, δεν μπορούν να ορισθούν ως στρατοδίκες αξιωματικοί που υπηρέτησαν υπό τις διαταγές του κατά τη χρονική αυτή περίοδο και ήταν, κατά την ίδια περίοδο, ανώτατοι αξιωματικοί.

[αντιστ. άρθρ. 224 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 221. Αρμοδιότητα

1. Στην αρμοδιότητα των στρατοδικείων σε πολεμική περίοδο υπάγονται:

α) Εφόσον λειτουργούν σε μεραρχία ή άλλη ανεξάρτητη μονάδα ή μονάδα που ενεργεί μεμονωμένα, τα πρόσωπα που ανήκουν στη μεραρχία ή τη μονάδα αυτή.

β) Εφόσον λειτουργούν σε σώμα στρατού, αυτοί που ανήκουν στο σώμα και δεν υπάγονται σε μεραρχιακό ή άλλο στρατοδικείο.

2. Στην αρμοδιότητα των ναυτοδικείων σε πολεμική περίοδο υπάγονται:

α) Εφόσον λειτουργούν σε μοίρα ή ναυτική διοίκηση, τα πρόσωπα που ανήκουν σ' αυτές.

β) Εφόσον λειτουργούν σε στόλο, τα πρόσωπα που ανήκουν σ' αυτόν, αλλά δεν υπάγονται σε ναυτοδικείο μοίρας ή ναυτικής διοίκησης.

3. Στην αρμοδιότητα των αεροδικείων σε πολεμική περίοδο υπάγονται:

α) Εφόσον λειτουργούν σε αεροπορική βάση ή πτέρυγα τα πρόσωπα που ανήκουν σ' αυτές.

β) Εφόσον λειτουργούν σε αεροπορική διοίκηση, τα πρόσωπα που ανήκουν σ' αυτήν, αλλά δεν υπάγονται σε αεροδικείο βάσης ή πτέρυγας.

[αντιστ. άρθρ. 258 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

194 ΣΠΚ

Άρθρο 222

Με διαταγή του Υπουργού μπορεί να υπαχθούν στην αρμοδιότητα των στρατιωτικών δικαστηρίων σε πολεμική περίοδο, στρατιωτικές μονάδες ή τμήματα ή σχηματισμοί ή υπηρεσίες του ίδιου κλάδου των ενόπλων δυνάμεων, που δεν υπάγονται σ' αυτά, αλλά βρίσκονται στο χώρο επιχειρησιακής ευθύνης της μονάδας όπου λειτουργεί το στρατιωτικό δικαστήριο.

[αντιστ. άρθρ. 256 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

ΕΒΔΟΜΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΕ ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

Άρθρο 223

Εφόσον προκύπτουν αποχρώσεις ενδείξεις, η κύρια ανάκριση περατώνεται με απ' ευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, εάν συμφωνεί και ο Ανακριτής. Κατά της απ' ευθείας κλήσης δεν χωρεί προσφυγή.

[αντιστ. άρθρ. 384 παρ. 4 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 224

1. Η εισαγωγή στο ακροατήριο μπορεί, αν έχει ληφθεί απολογία του κατηγορουμένου, να γίνει και χωρίς άλλες ανακριτικές πράξεις, εφόσον πρόκειται για πλημμέλημα και χωρίς κυρία ανάκριση εφόσον πρόκειται για κακούργημα. Απολογία δεν απαιτείται αν ο κατηγορούμενος φυγοδικεί ή είναι άγνωστης διαμονής. Το κλητήριο θέσπισμα και ο κατάλογος των μαρτύρων κοινοποιούνται σαρανταοκτώ ώρες τουλάχιστον πριν από τη δικάσιμο. Στα αυτόφωρα εγκλήματα επιτρέπεται η άμεση εισαγωγή στο ακροατήριο και αφού τα παραπάνω έγγραφα κοινοποιηθούν σ' αυτόν εικοσιτέσσερις τουλάχιστον ώρες πριν από την έναρξη της συνεδρίασης. Η αναβολή της συζήτησης είναι πάντοτε δυνατή. Αν υπάρχει ανάγκη, επιτρέπεται και η άμεση βίαιη προσαγωγή των μαρτύρων, με εντολή του εισαγγελέα και χωρίς προηγούμενη κλήτευσή τους.

2. Αν υπάρχουν συμμετοχοί ή συναφή εγκλήματα, μπορεί ο εισαγγελέας του στρατοδικείου και στην περίπτωση ακόμη που λόγω της συνάφειας ή συμμετοχής είναι αρμόδια τα κοινά δικαστήρια, να παραπέμψει στο ακροατήριο του κατηγορουμένου στρατιωτικούς ή ορισμένους μόνο απ' αυτούς ή ορισμένα μόνο από τα εγκλήματά τους, εφόσον ο χωρισμός, κατά την κρίση του, δεν προκαλεί βλάβη. Επίσης το δικαστήριο μπορεί κατά την κρίση του, να διατάξει το χωρισμό της δίκης ως προς ορισμένους από τους κατηγορουμένους ή για ορισμένα από τα εγκλήματά τους.

3. Με αιτιολογημένη διαταγή του προέδρου του δικαστηρίου, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα, μπορεί να διαταχθεί η σύλληψη και προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου, συγχρόνως με την επίδοση του κλητηρίου θεσπίσματος ή μετά απ' αυτήν. Μπορεί όμως ο πρόεδρος ύστερα από αίτηση του κατηγορουμένου ή

και αυτεπαγγέλτως και μετά από πρόταση του εισαγγελέα, να ανακαλέσει τη διαταγή ή να διατάξει την προσωρινή απόλυση του κατηγορουμένου.

4. Κατά του κλητηρίου θεσπίσματος δεν επιτρέπεται προσφυγή.

5. Το δικαστήριο συνεδριάζει σε οποιοδήποτε τόπο και χρόνο, ακόμη και στο ύπαιθρο, ύστερα από απόφαση του προέδρου.

[αντιστ. άρθρ. 386 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Άρθρο 225

Οι διατάξεις που ρυθμίζουν την πολιτική αγωγή δεν έχουν εφαρμογή στα στρατιωτικά δικαστήρια σε πολεμική περίοδο.

[χωρίς αντιστ. άρθρ. στον προγενέστερο ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

63 επ., 82 επ. ΚΠΔ

Άρθρο 226

1. Ο κατηγορούμενος δικαιούται να παρίσταται με συνήγορο δικηγόρο. Αν ο δικηγόρος του δεν εμφανισθεί κατά την ώρα της δίκης, δικαιούται να διορίσει ως συνήγορό του στρατιωτικό της επιλογής του, ο οποίος οφείλει να αποδεχθεί το διορισμό αν βρίσκεται στην έδρα του δικαστηρίου και δεν κωλύεται για υπηρεσιακούς λόγους. Ο κατηγορούμενος δικαιούται επίσης να ορίσει ως συνήγορό του συγγενή ή φίλο του.

2. Αν ο κατηγορούμενος δεν έχει ορίσει συνήγορο κατά την προηγούμενη παράγραφο, ο πρόεδρος του δικαστηρίου διορίζει υποχρεωτικά ως συνήγορο δικηγόρο από αυτούς που υπηρετούν στην έδρα του δικαστηρίου ή, αν δεν υπάρχουν δικηγόροι, στρατιωτικό, κατά προτίμηση δικηγόρο ή πτυχιούχο νομικής.

[χωρίς αντιστ. άρθρ. στον προγενέστερο ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

215 ΣΠΚ, 6 παρ. 3 εδ. γ' ΕΣΔΑ

Άρθρο 227

1. Κατά των βουλευμάτων δεν επιτρέπεται η άσκηση ενδίκων μέσων.

2. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού, μπορεί να απαγορευθεί η περιορισθεί ή άσκηση ενδίκων μέσων κατ' αποφάσεων, εκτός αν επιβάλλεται η ποινή του θανάτου ή της ισόβιας κάθειρξης.

[χωρίς αντιστ. άρθρ. στον προγενέστερο ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:

203 ΣΠΚ, 466 παρ. 1 εδ. γ' ΚΠΔ

Άρθρο 228

1. Σε πολεμική περίοδο, εφόσον οι ανάγκες των στρατιωτικών επιχειρήσεων το επιβάλλουν, ο Υπουργός με αιτιολογημένη απόφασή του, μπορεί να αναβάλλει ή να διακόψει την εκτέλεση κάθε ποινής που έχει επιβληθεί από στρατιωτικό δικαστήριο,

ακόμη και αν πρόκειται για την ποινή του θανάτου* Η αναβολή ή η διακοπή της εκτέλεσης παύει να ισχύει αυτοδικαίως όταν λήξει η πολεμική περίοδος. Αν αναβάλλεται εκτέλεση θανατικής ποινής, αποφασίζεται συγχρόνως και αν ο κατάδικος θα μείνει ελεύθερος.

2. Την άρση της αναβολής ή διακοπής που προβλέπεται στην παράγραφο 1, μπορεί να διατάξει ο Υπουργός, αν αποδειχθεί ότι αυτός για τον οποίο χορηγήθηκε δεν ήταν άξιος της αναβολής ή διακοπής ή όταν εκλείψουν οι λόγοι για τους οποίους χορηγήθηκε. Στην περίπτωση αυτή εκτελείται η απόφαση.

3. Αν διαταχθεί, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, αναβολή ή διακοπή εκτέλεσης της ποινής, αναβάλλονται και οι συνέπειες που προκύπτουν από την καταδίκη αυτή ή εξαιτίας αυτής από άλλες προηγούμενες καταδίκες.

4. Η προθεσμία της παραγραφής των ποινών που η εκτέλεσή τους αναβλήθηκε ή διακόπηκε αναστέλλεται για όσο χρόνο διαρκεί η αναβολή ή η διακοπή αυτή.

5. Η πράξη αναβολής ή διακοπής της ποινής, καθώς και η άρση τους, σημειώνεται σε ειδικό βιβλίο και κοινοποιείται στον εισαγγελέα του δικαστηρίου, με επιμέλεια του οποίου γίνεται μνεία της στο περιθώριο της καταδικαστικής απόφασης.

[αντιστ. άρθρ. 338, 391 προγενέστερου ΣΠΚ (Α.Ν.2803/41)]

Σχετ. διατάξεις:
555 ΚΠΔ

ΤΡΙΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 229

Ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας αρχίζει να ισχύει έξι μήνες μετά τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η έναρξη ισχύος του Κώδικα αυτού μπορεί να ανασταλεί με απόφαση του Υπουργού για χρονικό διάστημα μέχρι έξι μηνών σε περίπτωση που δεν έχει ακόμη αρχίσει να ισχύει ο νόμος που προβλέπει το άρθρο 96 παρ.5 εδ. γ' του Συντάγματος.

Άρθρο 230

Από την ημέρα που αρχίζει να ισχύει ο Κώδικας αυτός καταργούνται ο ΑΝ 2803/1941 «περί Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικος», ο ΑΝ 2840/1941 «περί εισαγωγικού νόμου του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικος», εκτός από το άρθρο 1 παρ. 2, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν μεταγενέστερα, καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του Κώδικα αυτού ή αφορά θέμα που ρυθμίζεται απ' αυτόν.

Άρθρο 231

Από την ημερομηνία που αρχίζει να ισχύει ο Κώδικας αυτός, οι παραπομπές σε άρθρα του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα που καταργείται θεωρείται ότι γίνονται στις αντίστοιχες διατάξεις του Κώδικα αυτού.

* Σημ.: Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ε' Ν 3289/2004 (ΦΕΚ Α' 227/26.11.2004) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ. 13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις», όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία.

Σχετ. διατάξεις:
462 ΠΚ, 597 ΚΠΔ

Άρθρο 232

1. Οι δίκες που εκκρεμούν σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας και σε οποιονδήποτε βαθμό συνεχίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα αυτού. Οι πράξεις της ποινικής διαδικασίας που τελέσθηκαν όταν ίσχυαν οι διατάξεις που καταργούνται διατηρούν το κύρος τους. Το παραδεκτό των ενδίκων μέσων κρίνεται από το χρόνο δημοσίευσης της απόφασης. Αιτήσεις αναθεώρησης κατά αποφάσεων, οι οποίες αφορούν υποθέσεις που δεν ανήκουν πλέον στην αρμοδιότητα των στρατιωτικών δικαστηρίων, εκδικάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά την άσκηση των αιτήσεων αυτών.

2. Οι προθεσμίες του καταργούμενου Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα, των οποίων η παρέλευση οδηγεί σε απαράδεκτο ή σε αποκλεισμό από δικαίωμα, αν εκπνέουν μέσα σε δέκα ημέρες από την έναρξη της ισχύος του κώδικα αυτού, παρατείνονται για δεκαπέντε ημέρες.

Σχετ. διατάξεις:
596 ΚΠΔ

Νομολογία:
ΑΠ 19/1996 ΠοινΧρ ΜΣΤ' (1996) 1303

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Κώδικα που κυρώνεται με αυτόν, όπως ορίζεται στο άρθρο 229 αυτού.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 30 Ιανουαρίου 1995

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Γ. ΚΟΥΒΕΛΑΚΗΣ

**ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ**

ΕΜ. ΜΠΕΝΤΕΝΙΩΤΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.
Αθήνα, 30 Ιανουαρίου 1995

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Γ. ΚΟΥΒΕΛΑΚΗΣ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 2304/1995

(ΦΕΚ Α' 83/11.5.1995)

«Κύρωση του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων»

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται ο Κώδικας Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων του οποίου το κείμενο ακολουθεί, όπως καταρτίστηκε από την αναθεωρητική νομοπαρασκευαστική επιτροπή του άρθρου 6 παρ. 10 του ν.1911/1990.

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Έκταση εφαρμογής – Λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία

Άρθρο 1

Οι διατάξεις του Κώδικα αυτού εφαρμόζονται στους δικαστικούς λειτουργούς του δικαστικού σώματος ενόπλων δυνάμεων.

Άρθρο 2. Λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία

Οι δικαστικοί λειτουργοί του δικαστικού σώματος ενόπλων δυνάμεων απολαύουν λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Διαγωνισμός – Διορισμός

Άρθρο 3. Διαγωνισμός

Σε θέση παρέδρου διορίζεται αυτός που πέτυχε στο σχετικό διαγωνισμό, ο οποίος γίνεται από ειδική επιτροπή.

Άρθρο 4. Εξεταστική επιτροπή

1. Η εξεταστική επιτροπή που διενεργεί το διαγωνισμό διορισμού των παρέδρων αποτελείται από:

- α) τον Πρόεδρο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, ως Πρόεδρο,
- β) τον Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου,
- γ) έναν καθηγητή ποινικού δικαίου, έναν καθηγητή αστικού δικαίου και έναν καθηγητή συνταγματικού ή διοικητικού δικαίου νομικής σχολής ελληνικού πανεπιστημίου, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τον Πρόεδρο του οικείου τμήματος μετά από αίτημα του Προέδρου του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, ως μέλη.

2. Ο Πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αναπληρώνεται από τον Εισαγγελέα του αυτού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση αυτήν ο Εισαγγελέας αναπληρώνεται από Αναθεωρητή τον οποίο ορίζει ο ίδιος.

3. Ο Εισαγγελέας, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, αναπληρώνεται από Αναθεωρητή τον οποίο ορίζει ο Πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

4. Γραμματέας της επιτροπής ορίζεται ο γραμματέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου ή ο νόμιμος αναπληρωτής του.

Άρθρο 5. Ποιοι γίνονται δεκτοί στο διαγωνισμό

Γίνονται δεκτοί στα διαγωνισμό:

- α) δικαστικοί λειτουργοί,
- β) δικηγόροι που έχουν τουλάχιστον ένα χρόνο δικηγορία,
- γ) όσοι έχουν διατελέσει δικηγόροι ή δικαστικοί λειτουργοί για έναν τουλάχιστον χρόνο,
- δ) πτυχιούχοι νομικού τμήματος ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος της ημεδαπής ή ισότιμου της αλλοδαπής, εφόσον είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος νομικών ή πολιτικών επιστημών ή κάτοχοι μεταπτυχιακού διπλώματος των ίδιων επιστημών που απονέμεται από ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής, μετά από παρακολούθηση τουλάχιστον ενός έτους μεταπτυχιακών μαθημάτων και εξετάσεις,
- ε) κάτοχοι πτυχίου αμφοτέρων των τμημάτων της Νομικής Σχολής (πολιτικού και νομικού), εφόσον τουλάχιστον το ένα από τα πτυχία αυτά έχουν λάβει με βαθμό τουλάχιστον λίαν καλώς και
- στ) στρατιωτικοί δικαστικοί γραμματείς και οι κάθε βαθμού δημόσιοι υπάλληλοι, αφού συμπληρώσουν δύο χρόνια υπηρεσίας μετά τη λήψη πτυχίου νομικού τμήματος ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος ή ένα χρόνο, εφόσον έχουν τριετή συνολική υπηρεσία δικαστικού γραμματέως ή δημοσίου υπαλλήλου, αντίστοιχα.

Οι δικηγόροι οι πτυχιούχοι των εδαφίων δ' και ε' και οι δημόσιοι υπάλληλοι γίνονται δεκτοί μόνο εφόσον έχουν υπηρετήσει τη νόμιμη στρατιωτική τους θητεία ή έχουν απαλλαγεί νόμιμα από αυτήν.

Άρθρο 6. Διεξαγωγή διαγωνισμού

1. Ο διαγωνισμός ενεργείται μόνο για την πλήρωση των κενών θέσεων δικαστικών λειτουργών που υπάρχουν κατά το χρόνο της προκηρύξεως του διαγωνισμού. Στις κενές θέσεις υπολογίζονται και αυτές που θα προκύψουν κατά την 30η Ιουνίου του έτους της ενάρξεως του διαγωνισμού με την αποχώρηση δικαστικών λειτουργών λόγω ορίου ηλικίας. Στην υπουργική απόφαση προκηρύξεως πρέπει να μνημονεύεται ο αριθμός των θέσεων που θα πληρωθούν με το διαγωνισμό.

2. Ο διαγωνισμός περιλαμβάνει γραπτή και προφορική εξέταση στα εξής μαθήματα:

- α) ποινικό δίκαιο,
- β) ποινική δικονομία,
- γ) στρατιωτικό ποινικό δίκαιο (ουσιαστικό - Δικονομία και οργανισμό των στρατιωτικών δικαστηρίων),
- δ) αστικό δίκαιο,
- ε) συνταγματικό δίκαιο και
- στ) διοικητικό δίκαιο.

Προαιρετική είναι η εξέταση σε μια ή περισσότερες από τις γλώσσες αγγλική, γαλλική, γερμανική και ιταλική. Η εξέταση αυτή είναι γραπτή και προφορική και γίνεται είτε από μέλος της επιτροπής ή από ειδικό εξεταστή που ορίζει ο πρόεδρος της επιτροπής. Η επιτυχής εξέταση στην ξένη γλώσσα με βαθμό τουλάχιστον δεκαπέντε (με άριστα το 20) προσανξάνει το σύνολο της βαθμολογίας του υποψηφίου με μια μονάδα για κάθε ξένη γλώσσα.

3. Η σειρά κατατάξεως των επιτυχόντων σε περίπτωση ισοψηφίας καθορίζεται με κλήρωση.

4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και σύμφωνη γνώμη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, καθορίζονται ο τρόπος προκηρύξεως του διαγωνισμού, οι αναγκαίες δημοσιεύσεις, ο τρόπος υποβολής των αιτήσεων και δικαιολογητικών, ο έλεγχος των προσόντων, οι υγειονομικές επιτροπές, τα κριτήρια, η διαδικασία και ο χρόνος εξέτασεως της σωματικής ικανότητας και υγείας των υποψηφίων, ο τρόπος διενέργειας του διαγωνισμού, βαθμολόγησης και εξαγωγής των αποτελεσμάτων και η ανακήρυξη των επιτυχόντων, όπως και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. (*)

(*) **Σημ.:** Βάσει της προαναφερόμενης παρ. 4 του άρθρου 6, και κατόπιν της εκδόσεως των υπ' αριθμ. 49/11.7.1996 και 45/12.9.1997 Αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων, εκδόθηκε το ΠΔ 390/1997 (ΦΕΚ Α' 276/30.12.1997) «Τρόπος διενέργειας διαγωνισμού για την πλήρωση κενών θέσεων παρέδρων στο Δικαστικό Σώμα Ενόπλων Δυνάμεων», το οποίο καθόρισε όλα τα σχετικά με την προκήρυξη και τη διενέργεια του διαγωνισμού ζητήματα, όπως και κάθε άλλη, σχετιζόμενη με αυτόν, αναγκαία λεπτομέρεια.

Άρθρο 7. Πράξη διορισμού

Οι επιτυχόντες στο διαγωνισμό διορίζονται, κατά τη σειρά επιτυχίας τους με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας. Αυτοί τοποθετούνται κατά προτίμηση στα στρατιωτικά δικαστήρια που υπηρετούν πάνω από έξι (6) συνολικά δικαστικοί λειτουργοί.

Άρθρο 8. Δημοσίευση του διατάγματος διορισμού

Το διάταγμα του διορισμού δημοσιεύεται περιληπτικά στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η περίληψη περιλαμβάνει:

- α) την ημερομηνία του διατάγματος,
- β) όλα τα στοιχεία του διοριζόμενου (το όνομα, το επώνυμο, το όνομα του πατέρα και της μητέρας, τον τόπο και το έτος γεννήσεως),
- γ) το δικαστήριο στο οποίο τοποθετείται,
- δ) το βαθμό και
- ε) κάθε άλλο ειδικό προσδιορισμό που υπάρχει στο διάταγμα.

Άρθρο 9. Κοινοποίηση του διορισμού

1. Το διάταγμα του διορισμού ανακοινώνεται στον διοριζόμενο με έγγραφο του Υπουργού Εθνικής Άμυνας. Το έγγραφο αυτό επιδίδεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη δημοσίευση του διατάγματος.

2. Στο έγγραφο της προηγούμενης παραγράφου πρέπει να αναφέρονται ο αριθμός και η ημερομηνία του Φύλλου της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, όπου δημοσιεύτηκε η περίληψη του άρθρου 8.

3. Στο πιο πάνω έγγραφο ορίζεται και προθεσμία δέκα έως τριάντα ημερών από την επίδοση, για την ορκωμοσία και την ανάληψη υπηρεσίας από τον διοριζόμενο. Αν δεν ορίζεται, η προθεσμία θεωρείται ότι αυτή είναι τριάντα ημερών. Έστερα από αίτηση του διοριζόμενου, είναι δυνατόν να παραταθεί η προθεσμία αυτή και στις δύο πιο πάνω περιπτώσεις, για τριάντα ακόμη ημέρες.

4. Αν δεν πραγματοποιηθεί η επίδοση που προβλέπει η παράγραφος 1, θεωρείται ότι η επίδοση του εγγράφου του Υπουργού Εθνικής Άμυνας έγινε την τριακοστή ημέρα από τη δημοσίευση του διατάγματος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από τότε αρχίζει και η προθεσμία των τριάντα ημερών για την ορκωμοσία και την ανάληψη υπηρεσίας από τον διοριζόμενο.

Άρθρο 10. Αποδοχή του διορισμού

1. Η δημόσια υπηρεσιακή σχέση του δικαστικού λειτουργού δημιουργείται με το διορισμό και την αποδοχή του.

2. Η αποδοχή δηλώνεται με την ορκωμοσία. Πριν από την ορκωμοσία δεν επιτρέπεται ανάληψη υπηρεσίας.

3. Ο αποδεχόμενος το διορισμό του δίνει τον όρκο του στρατιωτικού και τον όρκο του επόμενου άρθρου. Ο τελευταίος δίνεται ενώπιον στρατιωτικού δικαστηρίου σε δημόσια συνεδρίασή του.

4. Για την ορκωμοσία συντάσσεται πρακτικό.

Άρθρο 11. Όρκος δικαστικού λειτουργού

Ο τύπος του όρκου είναι: "Ορκίζομαι να φυλάττω πίστη στην πατρίδα, υπακοή στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου".

Άρθρο 12. Ανάληψη υπηρεσίας

Η ανάληψη υπηρεσίας από το δικαστικό λειτουργό βεβαιώνεται με έκθεση. Αυτή συντάσσεται από το γραμματέα του δικαστηρίου στο οποίο τοποθετήθηκε και υπογράφεται και από τον διοριζόμενο.

Άρθρο 13. Ανάκληση του διορισμού

1. Το προεδρικό διάταγμα του διορισμού ανακαλείται, αν ο διοριζόμενος δεν τον αποδεχθεί ρητά ή σιωπηρά. Σιωπηρή μη αποδοχή υπάρχει όταν περάσει η προθεσμία χωρίς αυτός να έχει ορκισθεί και να έχει αναλάβει υπηρεσία.

2. Διορισμός, που έγινε χωρίς να τηρηθούν οι διατάξεις αυτού του νόμου, ανακαλείται μέσα σε δύο χρόνια από τη δημοσίευση του διατάγματος. Αν τον παράνομο διορισμό προκάλεσε ή υποβοήθησε ο ενδιαφερόμενος, η ανάκληση χωρεί και μετά την πάροδο αυτής της προθεσμίας.

3. Παρά την ανάκληση: α) Εκείνος που διορίστηκε παράνομα έχει τις ευθύνες του δικαστικού λειτουργού, για όσο χρονικό διάστημα άσκησε τα καθήκοντά του. β) Οι πράξεις του είναι έγκυρες. γ) Δεν αναζητούνται οι αποδοχές που του καταβλήθηκαν μέχρι την ανάκληση του διορισμού.

Άρθρο 14. Ιθαγένεια δικαστικού λειτουργού

1. Δικαστικός λειτουργός διορίζεται εκείνος που έχει την ελληνική ιθαγένεια.
2. Έλληνας το γένος, που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια, είναι δυνατόν να διορισθεί δικαστικός λειτουργός σύμφωνα με τις εξαιρέσεις που προβλέπονται από ειδικούς νόμους.
3. Αλλογενής, που έχει αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια, δεν διορίζεται δικαστικός λειτουργός.

Άρθρο 15. Ηλικία δικαστικού λειτουργού

1. Δικαστικός λειτουργός διορίζεται εκείνος που συμπλήρωσε το 27ο έτος και δεν έχει υπερβεί το 35ο έτος της ηλικίας του.
2. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου, ως ημέρα γεννήσεως λαμβάνεται εκείνη που αποδεικνύεται από ληξιαρχική πράξη, η οποία έχει συνταχθεί μέσα σε ενενήντα ημέρες το πολύ από την ημέρα της γεννήσεως.
3. Αν δεν έχει συνταχθεί τέτοια ληξιαρχική πράξη, ως ημέρα γεννήσεως λαμβάνεται η 30ή Ιουνίου του έτους γεννήσεως. Τότε το έτος γεννήσεως αποδεικνύεται από τα σχετικά μητρώα του οικείου δήμου ή της κοινότητας. Αν υπάρχουν περισσότερες εγγραφές στα μητρώα, επικρατεί η χρονικά προγενέστερη.
4. Δικαστικές αποφάσεις που βεβαιώνουν την ηλικία ή διορθώνουν τις σχετικές εγγραφές δεν λαμβάνονται υπόψη.

Άρθρο 16. Ανίσχυρο προνομίων

Διατάξεις νόμων που θεσπίζουν προνόμια για την κατά προτίμηση κατάληψη θέσεων, δεν έχουν εφαρμογή για το διορισμό σε θέση δικαστικού λειτουργού.

Άρθρο 17. Κωλύματα διορισμού

Δεν διορίζεται δικαστικός λειτουργός:

- α. Εκείνος που δεν είναι γραμμένος στα μητρώα αρρένων προκειμένου για άνδρα ή στα γενικά μητρώα των δημοτών, προκειμένου για γυναίκα.
- β. Εκείνος που στερήθηκε τα πολιτικά του δικαιώματα, με αμετάκλητη καταδίκη και μετά τη λήξη του χρόνου στέρησης.
- γ. Εκείνος που καταδικάστηκε αμετάκλητα σε ποινή στέρησης της ελευθερίας μεγαλύτερη από τρεις μήνες για έγκλημα εκ δόλου.
- δ. Εκείνος που καταδικάστηκε αμετάκλητα σε οποιαδήποτε ποινή, για κλοπή (άρθρα 372, 373, 374 Π.Κ.), ζωοκλοπή, απάτη (άρθρα 386, 386α Π.Κ.), υπεξαίρεση κοινή ή στην υπηρεσία (άρθρα 375, 258 Π.Κ.), εκβίαση (άρθρο 385 Π.Κ.), πλαστογραφία (άρθρο 216 Π.Κ.), πλαστογραφία πιστοποιητικών (άρθρο 217 Π.Κ.), πλαστογραφία και κατάχρηση ενσήμων (άρθρο 218 Π.Κ.), ψευδή βεβαίωση και νόθευση (άρθρο 242 Π.Κ.), προσβολή συμβόλων του ελληνικού κράτους (άρθρο 181 Π.Κ.), ψευδορκία και ψευδή ανώμοτη κατάθεση (άρθρα 224, 225 Π.Κ.), παραπλάνηση σε ψευδορκία (άρθρο 228 Π.Κ.), ψευδή καταμήνυση (άρθρο 229 Π.Κ.), απιστία δικηγόρου (άρθρο 233 Π.Κ.), απιστία περί την υπηρεσία (άρθρο 256 Π.Κ.), δωροδοκία (άρθρα 235, 236, 237 Π.Κ.), καταπίεση (άρθρο 244 Π.Κ.), παράβαση καθήκοντος (άρθρο 259 Π.Κ.), συκοφαντική δυσφήμιση (άρθρο 363 Π.Κ.), υφαρπαγή ψευδούς βεβαιώσεως (άρθρο 220 Π.Κ.), υπεξαγωγή εγγράφου (άρθρο 222 Π.Κ.), παραβίαση υπηρεσιακού απορρήτου (άρθρο 252 Π.Κ.), έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής (άρθρα 336 έως 353 Π.Κ.), παραβίαση του απορρήτου των τηλεφωνημάτων και της προφορικής συνομιλίας (άρθρα 370Α, 370Β, 370Γ Π.Κ.) για παραβίαση της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, λαθρεμπορίας, όπλων, πυρομαχικών κ.λ.π., τυχερών παιχνιδιών, εκδόσεως ακάλυπτης επιταγής, καθώς και για ανυποταξία, λιποταξία, προσβολή της σημαίας ή του στρατού (άρθρο 74 Σ.Π.Κ.), δυσφήμιση ανωτέρου (άρθρο 78 Σ.Π.Κ.), κλοπή ή υπεξαίρεση στρατιωτικών πραγμάτων και πλαστογραφία (άρθρο 115 Σ.Π.Κ.).
- ε. Εκείνος που έχει τεθεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη.
- στ. Εκείνος που έχει παυθεί οριστικώς από θέση δικαστικού λειτουργού, δημοσίου υπαλλήλου ή υπαλλήλου νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή υπαλλήλου του ευρύτερου δημόσιου τομέα.
- ζ. Εκείνος που έχει απολυθεί από θέση δικαστικού λειτουργού, δημοσίου υπαλλήλου ή υπαλλήλου νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή υπαλλήλου του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή από θέση δικηγόρου ή συμβολαιογράφου, λόγω αμετάκλητης ποινικής καταδίκης ή για πειθαρχικούς λόγους.

η. Εκείνος ο οποίος δεν έχει το ήθος και το χαρακτήρα που αρμόζουν σε δικαστικό λειτουργό. Για το ήθος και το χαρακτήρα του υποψηφίου δικαστικού λειτουργού αποφαινεται με αιτιολογημένη απόφασή του, μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου:

α) το δικαστικό συμβούλιο του Πρωτοδικείου του τόπου της κατοικίας του, που συγκροτείται κατά τις διατάξεις του οργανισμού των δικαστηρίων, εάν είναι δικηγόρος, ασκούμενος δικηγόρος, πτυχιούχος ή δημόσιος υπάλληλος,

β) το δικαστικό συμβούλιο του στρατιωτικού δικαστηρίου στο οποίο υπηρετεί ο στρατιωτικός δικαστικός γραμματέας ή στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται η υπηρεσία εκείνου που δεν υπηρετεί σε αυτό. Σε περίπτωση που η απόφαση δεν είναι θετική ή ομόφωνη, το θέμα του ήθους των συγκεκριμένων υποψηφίων δικαστικών λειτουργών παραπέμπεται από το συμβούλιο υποχρεωτικά στο Συμβούλιο Εφετών ή στο συμβούλιο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, αντίστοιχα.

θ. Εκείνος που έχει παραπεμφθεί για πλημμέλημα από εκείνα που αναφέρονται στην παράγραφο δ' αυτού του άρθρου ή για κακούργημα, καθώς και εκείνος που έχει καταδικασθεί με οριστική απόφαση για ένα από αυτά τα εγκλήματα. Το κώλυμα αυτό ισχύει μέχρις ότου εκδοθεί αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα ή αμετάκλητη αθωωτική απόφαση.

ι. Εκείνος που δεν είναι αρτιμελής και υγιής σωματικά ή ψυχικά. Η εξέταση της υγείας των υποψηφίων δικαστικών λειτουργών γίνεται με τη διαδικασία που καθορίζεται από το προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 6 του παρόντος.

Άρθρο 18. Άρση κωλυμάτων

1. Η παραγραφή κακούργηματος ή πλημμελήματος από εκείνα που αναφέρονται στην περίπτωση δ' του προηγούμενου άρθρου ή κακούργηματος δεν αίρει το κώλυμα, εφόσον ο υπονήφιος έχει παραπεμφθεί αμετακλήτως στο ακροατήριο. Επίσης δεν αίρουν το κώλυμα η αποκατάσταση, η χάρη και η αναστολή εκτελέσεως της ποινής, έστω και αν πέρασε ο χρόνος της αναστολής.

2. Η παραγραφή της ποινής, που έχει επιβληθεί με την καταδικαστική απόφαση ή η άρση των συνεπειών της αποφάσεως για ένα από τα εγκλήματα της παραγράφου 1 δεν αίρει το κώλυμα.

Άρθρο 19. Χρόνος συνδρομής προσόντων και ελλείψεως κωλυμάτων

1. Τα απαιτούμενα προσόντα για το διορισμό πρέπει να συντρέχουν κατά το χρόνο της ενάρξεως του διαγωνισμού και κατά το χρόνο του διορισμού. Μόνο το προσόν της ηλικίας αρκεί να υπάρχει κατά το χρόνο ενάρξεως του διαγωνισμού.

2. Τα κώλυμα, που αναφέρονται στο άρθρο 17, πρέπει να μην υπάρχουν κατά το χρόνο του διαγωνισμού και κατά το χρόνο του διορισμού.

Άρθρο 20. Αναδιορισμός

1. Επιτρέπεται ο αναδιορισμός στο δικαστικό σώμα ενόπλων δυνάμεων του δικαστικού λειτουργού που παραιτήθηκε ή απολύθηκε από αυτό λόγω σωματικής ανικανότητας, μέχρι και το βαθμό του Στρατιωτικού Δικαστή Β' σε κενή θέση, ομοιόβαθμη εκείνης από την οποία έχει αποχωρήσει. Πρέπει όμως εκείνος που παραιτήθηκε ή απολύθηκε :

α) να ζητήσει τον αναδιορισμό του μέσα σε πέντε χρόνια από την έξοδό του από την υπηρεσία,

β) να έχει όλα τα προσόντα που απαιτούνται για το διορισμό δικαστικού λειτουργού. πλην της ηλικίας,

γ) να μην έχει κώλυμα διορισμού και

δ) να έχει τριετή τουλάχιστον προϋπηρεσία, εφόσον δεν απολύθηκε ή παραιτήθηκε για λόγους υγείας.

2. Ο αναδιορισμός εκείνου που απολύθηκε λόγω ελλείψεως σωματικής ή ψυχικής υγείας γίνεται μετά από διαπίστωση της πλήρους αποκαταστάσεως της σωματικής ή ψυχικής του υγείας. Η διαπίστωση αυτή γίνεται από τη δευτεροβάθμια υγειονομική επιτροπή με τη διαδικασία που καθορίζεται από το προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται συμφωνία την παρ. 4 του άρθρου 6.

3. Για τον αναδιορισμό και την αρχαιότητα του αναδιοριζομένου αποφαινεται το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του σώματος, μετά από αφαίρεση του εκτός υπηρεσίας χρόνου.

4. Οι διατάξεις των άρθρων 7- 13 και 19 του παρόντος εφαρμόζονται και στην περίπτωση του αναδιορισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Θεμελιώδη καθήκοντα του δικαστικού λειτουργού

Άρθρο 21. Πίστη στην πατρίδα και στη δημοκρατία

Ο δικαστικός λειτουργός οφείλει πίστη και αφοσίωση στην πατρίδα και στη δημοκρατία. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του υπόκειται μόνο στο Σύνταγμα και στους νόμους. Είναι

υποχρεωμένος να μη συμμορφώνεται με διατάξεις που έχουν θεσπιστεί κατά κατάλυση του Συντάγματος.

Άρθρο 22. Εχεμύθεια του δικαστικού λειτουργού

Ο δικαστικός λειτουργός οφείλει να τηρεί εχεμύθεια για γεγονότα ή πληροφορίες που γνωρίζει από την εκτέλεση των καθηκόντων του ή λόγω της ιδιότητάς του.

Άρθρο 23. Διαμονή του δικαστικού λειτουργού

1. Ο δικαστικός λειτουργός οφείλει να διαμένει στην πόλη, όπου είναι η έδρα του δικαστηρίου στο οποίο υπηρετεί ή σε προάστιο της. Η Αθήνα και ο Πειραιάς με τα προάστιά τους θεωρούνται μια πόλη.

2. Επιτρέπεται απομάκρυνση του δικαστικού λειτουργού από την έδρα του κατά τις ημέρες αργίας, μετά από προφορική συναίνεση του προέδρου του δικαστηρίου στο οποίο υπηρετεί.

Άρθρο 24. Απεργία δικαστικών λειτουργών

Η απεργία, με οποιαδήποτε μορφή, απαγορεύεται.

Άρθρο 25. Εκδηλώσεις πολιτικού χαρακτήρα

Απαγορεύονται στους δικαστικούς λειτουργούς οποιασδήποτε μορφής εκδηλώσεις υπέρ ή κατά πολιτικών κομμάτων.

Άρθρο 26. Συμμετοχή σε σωματεία και οργανώσεις

Απαγορεύεται η συμμετοχή δικαστικού λειτουργού σε σωματεία, ιδρύματα ή ενώσεις και γενικά σε οργανώσεις που έχουν κρυφούς σκοπούς ή δραστηριότητες ή που επιβάλλουν στα μέλη τους μυστικότητα. Επιτρέπεται όμως η συμμετοχή σε επιστημονικές ενώσεις και σωματεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ Ασυμβίβαστα – Κωλύματα

Άρθρο 27. Ασυμβίβαστα

1. Απαγορεύεται στους δικαστικούς λειτουργούς να παρέχουν οποιαδήποτε άλλη έμμισθη υπηρεσία, να ασκούν άλλα επαγγέλματα ή να συμμετέχουν σε διοικητικά συμβούλια επιχειρήσεων και εμπορικών εταιριών.

2. Επιτρέπεται η εκλογή τους ως μελών της Ακαδημίας ή ως καθηγητών ανώτατων σχολών οποιασδήποτε βαθμίδας, καθώς και η συμμετοχή τους σε συμβούλια ή επιτροπές ή ομάδες εργασίας.

3. Η συμμετοχή δικαστικών λειτουργών σε συμβούλια ή επιτροπές ή ομάδες εργασίας πρέπει να προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου. Στην περίπτωση αυτή αποφασίζει για τη συμμετοχή ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας μετά από πρόταση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου. Η συμμετοχή του δικαστικού λειτουργού, κατά τα λοιπά, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τη συγκρότηση και τη λειτουργία του συμβουλίου, της επιτροπής ή της ομάδας εργασίας.

"4. (*) Μέχρι να ιδρυθεί το Σώμα των Αξιοματικών Νομικών Συμβούλων επιτρέπεται η ανάθεση στους δικαστικούς λειτουργούς διοικητικών καθηκόντων είτε παράλληλα προς την άσκηση των κυρίων καθηκόντων τους είτε αποκλειστικά, μόνον όπου προβλέπεται από διάταξη νόμου ή κανονισμού, ύστερα από απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Στις περιπτώσεις αυτές δεν επιτρέπεται η ανάθεση άλλων καθηκόντων ή υπηρεσιών εκτός των καθαρώς νομικών."

5. Απαγορεύεται η συμμετοχή δικαστικών λειτουργών στην Κυβέρνηση.

(*) Σημ.: Η παράγραφος 4 του άρθρου 27 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 παρ. 4 του Ν 2913/2001 (ΦΕΚ Α' 102) και ισχύει από 23.5.2001.

Άρθρο 28. Κωλύματα από προϋπηρεσία ή συγγένεια

1. Δεν επιτρέπεται η υπηρεσία δικαστικού λειτουργού:

α. Σε δικαστήριο στην έδρα του οποίου ήταν διορισμένος ως δικηγόρος, πριν περάσουν πέντε χρόνια από το διορισμό του ως δικαστικού λειτουργού, και

β. Σε δικαστήριο στην έδρα του οποίου υπηρετεί ως δικηγόρος σύζυγος ή συγγενής του μέχρι δεύτερου βαθμού.

2. Τα κωλύματα της παρ. 1 δεν ισχύουν για τα δικαστήρια της Αθήνας, του Πειραιά, της Θεσσαλονίκης και της Λάρισας.

3. Δικαστικός λειτουργός που η τοποθέτηση ή η μετάθεσή του έγινε αντίθετα προς τις πιο πάνω διατάξεις, οφείλει να υποβάλει δήλωση για το κώλυμα αμέσως μόλις λάβει γνώση. Την ίδια υποχρέωση έχει και αν το κώλυμα ανακύψει εκ των υστέρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Δικαιώματα δικαστικών λειτουργών

Άρθρο 29. Εκπαιδευτική άδεια

Επιτρέπεται η χορήγηση εκπαιδευτικής άδειας απουσίας στην αλλοδαπή στους δικαστικούς λειτουργούς, εφόσον γνωρίζουν καλώς τη γλώσσα της χώρας στην οποία πρόκειται να μεταβούν για εκπαίδευση.

Άρθρο 30. Δικαιούχοι εκπαιδευτικής άδειας

Ο αριθμός των δικαστικών λειτουργών που αποστέλλονται στην αλλοδαπή με εκπαιδευτική άδεια, για κάθε εκπαιδευτικό έτος, ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που εκδίδεται μέχρι τέλους Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους.

Άρθρο 31. Διαδικασία χορηγήσεως

1. Οι άδειες χορηγούνται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας το αργότερο μέχρι τέλους Μαρτίου του έτους ενάρξεως της άδειας, μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου δικαστικού λειτουργού και σύμφωνη γνώμη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου του Σώματος. Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο αποφαινεται μετά από ερώτημα του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και μόνο μέχρι του αριθμού των αναφερόμενων σε αυτό θέσεων. Στην αίτηση πρέπει να προσδιορίζονται τα θέματα με τα οποία πρόκειται να ασχοληθεί ο δικαστικός λειτουργός και να επισυνάπτονται τα τυχόν δικαιολογητικά. Ο Υπουργός έχει δικαίωμα διαφωνίας με τη γνώμη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, επί της οποίας αποφαινεται το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο με ενδεκαμελή σύνθεση.

2. Η εκπαιδευτική άδεια χορηγείται για διάστημα μέχρι ένα έτος και είναι δυνατόν να παραταθεί μέχρι ένα ακόμη έτος, με τις αυτές προϋποθέσεις.

3. Η διαπίστωση της γνώσεως της γλώσσας της χώρας στην οποία πρόκειται να μεταβεί ο δικαστικός λειτουργός γίνεται από μέλος του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου ή από οριζόμενο από αυτό άλλον δικαστικό λειτουργό ή ειδικό εξεταστή.

Άρθρο 32. Υποχρεώσεις εκπαιδευομένων

Αυτός που πήρε εκπαιδευτική άδεια οφείλει να αναφέρει, με δήλωσή του στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, την ημερομηνία αναχωρήσεως και εγκαταστάσεώς του στην αλλοδαπή, την έναρξη της εκπαιδεύσεώς του, καθώς και τον τόπο και τη διεύθυνση της διαμονής του. Οφείλει επίσης, στο τέλος κάθε εξαμήνου, να υποβάλλει στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και στον Πρόεδρο του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου λεπτομερή έκθεση για τη συντελεσθείσα εργασία και για την πορεία της εκπαιδεύσεώς του, με τα αποδεικτικά των σπουδών του. Παράβαση της υποχρεώσεως αυτής είναι δυνατόν να επιφέρει την ανάκληση του υπολοίπου της εκπαιδευτικής άδειας.

Άρθρο 33. Αποδοχές εκπαιδευομένων

1. Στους δικαστικούς λειτουργούς που αποστέλλονται με εκπαιδευτική άδεια, παρέχονται στο διπλάσιο οι αποδοχές της οργανικής τους θέσεως, καθώς και τα έξοδα μεταβάσεως και επιστροφής (οδοιπορικά).

2. Σε αυτόν που πήρε υποτροφία από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών ή από οποιονδήποτε άλλον οργανισμό ή ξένο κράτος, οι πλέον των τακτικών αποδοχών του καταβάλλονται μειωμένες κατά το ποσό της υποτροφίας.

Άρθρο 34. Διακοπή εκπαιδευτικής άδειας

Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας είναι δυνατόν, μετά από σύμφωνη γνώμη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, να διακόπτει οποτεδήποτε την εκπαιδευτική άδεια, αν οι ανάγκες της υπηρεσίας το επιβάλλουν ή αν ο δικαστικός λειτουργός δεν παρουσιάζει την αναμενόμενη επίδοση ή ασκήθηκε εις βάρος του πειθαρχική δίωξη.

Άρθρο 35. Ανάθεση ειδικών εργασιών

Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας ή ο Πρόεδρος του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου είναι δυνατόν να αναθέσει σε δικαστικό λειτουργό, που βρίσκεται με εκπαιδευτική άδεια στην αλλοδαπή, τη μελέτη ή έρευνα ορισμένων ζητημάτων που αφορούν τη λειτουργία των δικαστηρίων ή των φυλακών

και τη νομοθεσία περί της δικαιοσύνης ή άλλα ειδικά θέματα νομοθεσίας, της χώρας στην οποία εκπαιδεύεται

Άρθρο 36. Υποχρέωση υπηρεσίας - Υπέρβαση άδειας

1. Οι δικαστικοί λειτουργοί που πήραν εκπαιδευτική άδεια είναι υποχρεωμένοι, μετά την επιστροφή τους, να υπηρετήσουν ως δικαστικοί λειτουργοί επί χρόνο τετραπλάσιο του χρόνου της άδειας τους.

2. Αν οι δικαστικοί λειτουργοί αθετήσουν την υποχρέωσή τους αυτή, οφείλουν να επιστρέψουν στο Δημόσιο, εντός ενός έτους τις ληφθείσες κατά το χρόνο της άδειας επιπλέον αποδοχές και τα έξοδα μεταβάσεως και επιστροφής, με το νόμιμο τόκο από τη λήψη τους. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα εισπράξεως δημόσιων εσόδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

Άρθρο 37. Πάρεδροι

1. Οι πάρεδροι διανύουν διετή δοκιμαστική υπηρεσία, στη διάρκεια της οποίας έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του δικαστικού λειτουργού.

2. Ο Πρόεδρος και ο Εισαγγελέας του στρατιωτικού δικαστηρίου παρακολουθούν με ιδιαίτερη προσοχή τους παρέδρους που υπηρετούν υπό την εποπτεία τους σε ό,τι αφορά την επιμέλεια, εργατικότητα και την εκδηλούμενη έφεση προσαρμογής τους στις απαιτήσεις του δικαστικού λειτουργήματος, τους καθοδηγούν στην τεχνική της εργασίας και τους βοηθούν στην ορθή εκπλήρωση των καθηκόντων τους. Για κάθε έτος υπηρεσίας του παρέδρου ο Πρόεδρος συντάσσει ειδική έκθεση, στην οποία γίνεται αξιολόγηση της αποδόσεώς του και ειδική αναφορά στο ήθος, την επιστημονική κατάρτιση, την κρίση, την αντίληψη και τη συμπεριφορά του. Στο τέλος της εκθέσεως διατυπώνεται και κρίση για την καταλληλότητα του παρέδρου να διορισθεί σε θέση Στρατιωτικού Δικαστή Δ΄. Ο Πρόεδρος που μετακινείται πριν συμπληρωθεί έτος από την τοποθέτηση του παρέδρου στο δικαστήριο συντάσσει υποχρεωτικά έκθεση πριν από τη μετακίνησή του αν είχε την εποπτεία του για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών μηνών.

3. Οι εκθέσεις και κάθε άλλο χρήσιμο στοιχείο για την απόδοση ή την καταλληλότητα των παρέδρων τοποθετούνται σε ειδικό για καθένα τους φάκελο, που στο τέλος της δοκιμαστικής υπηρεσίας υποβάλλεται στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο μέσω της διευθύνσεως στρατιωτικής δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Άρθρο 38. Δοκιμαστική υπηρεσία - Επιμόρφωση

1. Στη διάρκεια της δοκιμαστικής τους υπηρεσίας οι πάρεδροι:

- α) μετέχουν στη σύνθεση του στρατιωτικού δικαστηρίου ή του δικαστικού συμβουλίου,
- β) ασκούν τα λοιπά καθήκοντα των Στρατιωτικών Δικαστών Δ΄, κατά την κρίση του προέδρου του δικαστηρίου, πλην εκείνων του τακτικού ανακριτή και
- γ) οι τοποθετούμενοι στην εισαγγελία ασκούν τα καθήκοντα του εισαγγελέα, κατά την κρίση του εισαγγελέα του δικαστηρίου, πλην της κινήσεως ποινικής δίωξης.

2. Οι πάρεδροι είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν κατά τη διάρκεια της δοκιμαστικής τους υπηρεσίας μαθήματα επιμορφώσεως, μία φορά τουλάχιστον ανά δεκαπενθήμερο. Την εποπτεία των μαθημάτων αυτών έχει ένας Στρατιωτικός Δικαστής Β΄ ή Γ΄, που ορίζεται από τον πρόεδρο του δικαστηρίου. Οι λεπτομέρειες παρακολουθήσεως των μαθημάτων καθορίζονται από τον πρόεδρο του δικαστηρίου.

Άρθρο 39. Στρατιωτικοί Δικαστές Δ΄

1. Μετά τη συμπλήρωση της διετούς δοκιμαστικής υπηρεσίας το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο αποφασίζει, ύστερα από ερώτημα του Υπουργού Εθνικής Άμυνας για το διορισμό των παρέδρων σε θέσεις Στρατιωτικών Δικαστών Δ΄. Η απόφαση είναι αιτιολογημένη και λαμβάνει υπόψη τις σχετικές με αυτούς εκθέσεις των προέδρων και επιθεωρητών, όπως και κάθε στοιχείο σχετικό με το ήθος, την επιστημονική κατάρτιση, την ποιοτική και ποσοτική απόδοση της εργασίας και της επίδοσή τους γενικά. Αν αντίθετα το Συμβούλιο κρίνει ότι ο πάρεδρος δεν πρέπει να διορισθεί Στρατιωτικός Δικαστής Δ΄, λόγω ελλείψεως ήθους ή ανεπάρκειας, αποφασίζει αιτιολογημένα την οριστική του απόλυση από την υπηρεσία, που γίνεται με προεδρικό διάταγμα το οποίο εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

2. Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο μπορεί επίσης με αιτιολογημένη απόφασή του να παρατείνει τη δοκιμαστική υπηρεσία του παρέδρου για ένα χρόνο, αν κρίνει ότι αυτός δεν είναι ακόμα ώριμος να διορισθεί Στρατιωτικός Δικαστής Δ΄. Αν όμως και μετά την πάροδο του πρόσθετου αυτού χρόνου κρίνει το Συμβούλιο ότι δεν πρέπει να διορισθεί Στρατιωτικός Δικαστής Δ΄, αποφασίζει

ταυτόχρονα με αιτιολογημένη απόφαση, την οριστική του απόλυση από την υπηρεσία, η οποία γίνεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

3. Οι πάρεδροι διορίζονται για την πλήρωση κενών θέσεων Στρατιωτικών Δικαστών Δ', σύμφωνα με τη σειρά επιτυχίας τους στο σχετικό διαγωνισμό. Ως κενές θέσεις Στρατιωτικών Δικαστών Δ' θεωρούνται και οι κενές θέσεις των ανωτέρων βαθμών. Οι πάρεδροι που κρίνονται διοριστέοι από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο διορίζονται υποχρεωτικά Στρατιωτικοί Δικαστές Δ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

Μητρώο και ατομικοί φάκελοι των δικαστικών λειτουργών

Άρθρο 40. Ατομικοί φάκελοι

1. Για κάθε δικαστικό λειτουργό τηρείται στη Διεύθυνση Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του Σώματος ατομικός φάκελος, όπου περιλαμβάνονται όλα τα αναφερόμενα στο διορισμό του και στην προσωπική του κατάσταση στοιχεία και έγγραφα, οι εκθέσεις των επιθεωρητών, οι πειθαρχικές και ποινικές του διώξεις, οι αποφάσεις που εκδόθηκαν σχετικά με αυτές, καθώς και τα έγγραφα που τηρούνται στον ατομικό του φάκελο μέχρι την έναρξη της ισχύος του παρόντος.

2. Έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν γνώση του φακέλου:

- α) ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας,
- β) τα μέλη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου,
- γ) τα μέλη του οικείου πειθαρχικού συμβουλίου ή δικαστηρίου,
- δ) ο επιθεωρητής και
- ε) ο ίδιος ο δικαστικός λειτουργός.

Ανακοίνωση στοιχείων του φακέλου σε άλλα πρόσωπα απαγορεύεται.

3. Οι λεπτομέρειες τηρήσεως των ατομικών φακέλων ρυθμίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

Άρθρο 41. Μητρώο

1. Μητρώο των δικαστικών λειτουργών τηρείται στη Διεύθυνση Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

2. Στο μητρώο αυτό, σε ξεχωριστό φύλλο για κάθε δικαστικό λειτουργό, αναγράφονται η οικογενειακή κατάσταση του δικαστικού λειτουργού, τα προσόντα, τα του διορισμού, οι μεταβολές της καταστάσεως, οι ηθικές αμοιβές, οι πειθαρχικές ποινές και κάθε άλλο στοιχείο που αφορά την υπηρεσιακή του δραστηριότητα.

3. Η παράγραφος 3 του προηγούμενου άρθρου εφαρμόζεται και για τον τύπο του μητρώου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

Τοποθετήσεις – Προαγωγές – Μεταθέσεις – Αποσπάσεις

Άρθρο 42. Τοποθετήσεις - Προαγωγές

1. Οι τοποθετήσεις των διοριζόμενων ή προαγόμενων δικαστικών λειτουργών, οι μεταθέσεις και αποσπάσεις τους ενεργούνται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ύστερα από απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου.

2. Οι προαγωγές των δικαστικών λειτουργών μέχρι το βαθμό του Αναθεωρητή Γ', ενεργούνται με προεδρικά διατάγματα, μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και ύστερα από απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου του Σώματος. Η απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου προκαλείται με ερώτημα του Υπουργού, μέσα σε ένα μήνα από την κένωση ή την κατανομή νέων θέσεων, η δε προαγωγή του δικαστικού λειτουργού ανατρέχει στη λήξη της μηνιαίας προθεσμίας από την κένωση ή την κατανομή.

"3. (*) Η επιλογή του Προέδρου του Εισαγγελέα και των Αντιπροέδρων του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου γίνεται με απόφαση του ΚΥ.Σ.Ε.Α., το οποίο ύστερα από εισήγηση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, επιλέγει τους μεν Πρόεδρο και Εισαγγελέα μεταξύ των Αναθεωρητών Β', τους δε Αντιπροέδρους μεταξύ των Αναθεωρητών Γ', που έχουν τα νόμιμα προσόντα. Οι αναθεωρητές Β', που επιλέγονται για τη θέση του Προέδρου ή του Εισαγγελέα και οι Αναθεωρητές Γ', που επιλέγονται σε θέση Αντιπροέδρου, προάγονται με προεδρικό διάταγμα σε Αναθεωρητές Α' και Β' αντίστοιχα."

(*) Σημ.: Η παρ. 3 του άρθρου 42 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 23 του Ν 3036/2002 (ΦΕΚ Α' 171) και ισχύει από 23.7.2002.

Άρθρο 43. Προϋποθέσεις προαγωγής

Για την προαγωγή δικαστικού λειτουργού σε ανώτερο βαθμό απαιτούνται:

- α. Η ύπαρξη κενής θέσεως ανώτερου βαθμού, εφόσον οι θέσεις είναι οργανικά διακεκριμένες.
- β. Η συμπλήρωση του νόμιμου χρόνου παραμονής στον κατεχόμενο βαθμό. Στο χρόνο αυτόν δεν υπολογίζεται ο χρόνος προσωρινής παύσεως, αδικαιολόγητης αποχής από τα καθήκοντα λόγω της οποίας επιβλήθηκε τελεσίδικα πειθαρχική ποινή, ο χρόνος προσωρινής αργίας και αναρρωτικής αδείας πέραν του έτους.(*)
- γ. Η συνδρομή των ουσιαστικών προσόντων που απαιτούνται για τον ανώτερο βαθμό.

(*) Η περίπτωση β' του ανωτέρω άρθρου, τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 77 παρ. 1 Ν. 3421/2005

Άρθρο 44. Τρόποι προαγωγής

1. Κρίνονται ως κατ' απόλυτη εκλογή προακτέοι, μεταξύ όλων εκείνων που έχουν τα τυπικά προσόντα, οι δικαστικοί λειτουργοί που συγκεντρώνουν εξαιρετικά προσόντα μορφώσεως, ήθους και εργατικότητας. Ως κατ' εκλογή προακτέοι κρίνονται οι δικαστικοί λειτουργοί που συγκεντρώνουν τα προσόντα μορφώσεως, ήθους και εργατικότητας για να ανταποκριθούν πλήρως στα καθήκοντα του ανώτερου βαθμού.
2. Οι αποφάσεις του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου πρέπει να είναι αιτιολογημένες. Ειδικότερη αιτιολογία απαιτείται προκειμένου για προαγωγή κατ' απόλυτη εκλογή ή για μη προαγωγή.

Άρθρο 45. Προαγωγές

1. Η προαγωγή στους βαθμούς του Στρατιωτικού Δικαστή Γ' και του Στρατιωτικού Δικαστή Β' γίνεται κατ' εκλογή.
2. Η προαγωγή στους βαθμούς του Στρατιωτικού Δικαστή Α' και του Αναθεωρητή γίνεται μόνο κατ' απόλυτη εκλογή.
3. Αυτοί που προάγονται με την ίδια απόφαση διατηρούν τη μεταξύ τους σειρά αρχαιότητας.

Άρθρο 46. Τυπικά προσόντα προαγωγής

1. Σε Στρατιωτικό Δικαστή Γ' προάγεται Στρατιωτικός Δικαστής Δ' με πέντε τουλάχιστον χρόνια υπηρεσίας στο βαθμό του.
2. Σε Στρατιωτικό Δικαστή Β' προάγεται Στρατιωτικός Δικαστής Γ' που έχει τέσσερα τουλάχιστον χρόνια υπηρεσίας στο βαθμό του ή δέκα χρόνια υπηρεσίας συνολικά ως Στρατιωτικός Δικαστής Γ' και Δ'.
3. Σε Στρατιωτικό Δικαστή Α' προάγεται Στρατιωτικός Δικαστής Β' που έχει τέσσερα τουλάχιστον χρόνια υπηρεσίας στο βαθμό του ή οκτώ χρόνια υπηρεσίας συνολικά ως Στρατιωτικός Δικαστής Β' και Γ'.
4. Σε Αναθεωρητή Γ' προάγεται Στρατιωτικός Δικαστής Α' που έχει δύο τουλάχιστον χρόνια υπηρεσίας στο βαθμό του ή επτά χρόνια υπηρεσίας συνολικά ως Στρατιωτικός Δικαστής Α' και Β'.
5. Σε Αναθεωρητή Β' προάγεται Αναθεωρητής Γ' που έχει δύο τουλάχιστον χρόνια υπηρεσίας στο βαθμό του 6. Σε Αναθεωρητή Α' προάγεται Αναθεωρητής Β' ανεξαρτήτως χρόνου υπηρεσίας στο βαθμό του.

Άρθρο 47. Μεταθέσεις

1. Οι δικαστικοί λειτουργοί μπορεί να μετατίθενται:
 - α) για πλήρωση κενής θέσης, ύστερα από αίτηση ή αν συντρέχουν υπηρεσιακές ανάγκες,
 - β) αν υποβληθούν αιτήσεις αμοιβαίας μετάθεσης,
 - γ) αν η μετάθεση επιβάλλεται λόγω συνθηκών που δημιουργούν στο δικαστικό λειτουργό δυσχέρειες στην εκπλήρωση των καθηκόντων του
 - δ) αν υπάρχει περίπτωση κωλύματος.
2. Μετάθεση δικαστικού λειτουργού χωρίς αίτησή του γίνεται μόνο με αιτιολογημένη απόφαση, του οικείου Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, κατά της οποίας χωρεί αίτηση ανάκλησης από τον ενδιαφερόμενο ενώπιον του ίδιου Συμβουλίου για σπουδαίο λόγο. Η αίτηση αυτή ασκείται στη Γραμματεία του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου μέσα σε δέκα ημέρες από την τηλεγραφική ειδοποίηση του ενδιαφερομένου, στην οποία προβαίνει ο Γραμματέας του Συμβουλίου. Αν η μετάθεση γίνεται για λόγους που ανάγονται στη συμπεριφορά ή την εκτέλεση των καθηκόντων του δικαστικού λειτουργού, απαιτείται προηγούμενη έγγραφη κλήση του σε ακρόαση. Δεν χωρεί αίτηση ανάκλησης από τον δικαστικό λειτουργό κατά της μετάθεσής του εντός του ίδιου νομού. (*)
3. Δημόσιος υπάλληλος και υπάλληλος νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου σύζυγος δικαστικού λειτουργού μετατίθεται ύστερα από αίτησή του στην περιφέρεια όπου υπηρετεί ο σύζυγός του, εφόσον υπάρχει κενή θέση σε αντίστοιχη υπηρεσία. Η αποδοχή της αίτησης δεν είναι

υποχρεωτική για τη διοίκηση αν δεν έχει παρέλθει έτος από προηγούμενη μετάθεση. Δικαστικοί λειτουργοί σύζυγοι δικαστικών λειτουργών μετατίθενται ύστερα από αίτησή τους στην περιφέρεια που υπηρετεί ο άλλος σύζυγος, εφόσον δεν υπάρχει κώλυμα συνυπηρέτησης.

(*) **Σημ.:** Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του ανωτέρω άρθρου, προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 77 Ν 3421/2005.

Άρθρο 48. Αποσπάσεις

1. Επιτρέπεται η απόσπαση δικαστικών λειτουργών, αν υπάρχει υπηρεσιακή ανάγκη ενισχύσεως των υπηρετούντων σε άλλο ομοιόβαθμο δικαστήριο.

2. Η διαπίστωση της υπηρεσιακής ανάγκης γίνεται με αιτιολογημένη έκθεση του Προέδρου του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου ή του Επιθεωρητή. Στην έκθεση περιλαμβάνεται και πρόταση για το δικαστήριο από το οποίο είναι δυνατόν να αποσπασθεί ο δικαστικός λειτουργός.

3. Η διάρκεια της αποσπάσεως δεν είναι δυνατόν να υπερβεί τους έξι μήνες. Επιτρέπεται παράταση μόνο μέχρι έξι μήνες ακόμη.

4. Νέα απόσπαση του ίδιου δικαστικού λειτουργού δεν επιτρέπεται πριν περάσουν δύο χρόνια από τη λήξη της πρώτης ανεξάρτητα από το βαθμό που είχε εκείνος όταν αποσπάστηκε.

5. Μετά τη λήξη ή την ανάκληση της αποσπάσεως, ο δικαστικός λειτουργός επανέρχεται αυτοδικαίως και υποχρεωτικώς στην οργανική θέση του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄

Αρχαιότητα δικαστικών λειτουργών

Άρθρο 49. Καθορισμός αρχαιότητας

1. Η αρχαιότητα των δικαστικών λειτουργών σε κάθε βαθμό ιεραρχίας καθορίζεται από τη χρονολογία υπογραφής του προεδρικού διατάγματος διορισμού ή προαγωγής τους. Μεταξύ περισσότερων που διορίζονται ή προάγονται με το ίδιο προεδρικό διάταγμα, αρχαιότερος θεωρείται αυτός που προηγείται στο διάταγμα. Στο διάταγμα αυτό τηρείται υποχρεωτικά η σειρά που έχει τεθεί στην περί προαγωγής απόφασή του ΚΥ.Σ.Ε.Α. ή του Ανώτατου Συμβουλίου και σε περίπτωση διορισμού η σειρά επιτυχίας στο διαγωνισμό.

2. Ο Αναθεωρητής που επιλέγεται ως Εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου καθίσταται αρχαιότερος έναντι των άλλων Αναθεωρητών Β΄.

3. Σε περίπτωση διαφωνίας του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ως προς την παράλειψη δικαστικού λειτουργού ή προσφυγής του τελευταίου, όταν το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο αποφανθεί υπέρ της προαγωγής, η απόφασή του θεωρείται σύγχρονη με την απόφαση του Συμβουλίου που τον παρέλειψε. Το Συμβούλιο τότε αποκαθιστά τον προαγόμενο στη σειρά αρχαιότητάς του.

4. Σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότερα προεδρικά διατάγματα, με την ίδια ή διαφορετική χρονολογία, λαμβάνεται υπόψη η χρονολογία και η σειρά των σχετικών αποφάσεων του ΚΥ.Σ.Ε.Α. ή του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου.

Άρθρο 50. Πίνακες αρχαιότητας

1. Κάθε Ιανουάριο συντάσσονται από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας πίνακες της σειράς αρχαιότητας των δικαστικών λειτουργών που υπηρετούν την 1η Ιανουαρίου. Στους πίνακες αυτούς σημειώνεται η χρονολογία υπογραφής των διαταγμάτων του αρχικού διορισμού και της τελευταίας προαγωγής του δικαστικού λειτουργού, καθώς και το έτος γεννήσεως.

2. Τους πίνακες κυρώνει ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας. Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας αποστέλλει μέχρι τέλος Μαρτίου κάθε έτους αντίτυπο των πινάκων αυτών στους προέδρους των δικαστηρίων για να κοινοποιηθούν στους δικαστικούς λειτουργούς.

3. Οι ενδιαφερόμενοι έχουν δικαίωμα να ασκήσουν ένσταση κατά των πινάκων αρχαιότητας μέσα σε ένα μήνα απότου έλαβαν γνώση του περιεχομένου τους. Η ένσταση ασκείται με κατάθεσή της στη γραμματεία του δικαστηρίου, όπου υπηρετεί ο ενιστάμενος, διαβιβάζεται μέσω του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του Σώματος και κοινοποιείται στους θιγόμενους από αυτή. Σε περίπτωση παραδοχής της ενστάσεως τροποποιείται ο πίνακας με πράξη του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που ανακοινώνεται στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, στον ενδιαφερόμενο και στους θιγόμενους. Κατά της αποφάσεως του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου χωρεί προσφυγή, σε κάθε περίπτωση, από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον, ενώπιον του αυτού Συμβουλίου με ενδεκαμελή σύνθεση. Η προσφυγή αυτή ασκείται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της πράξεως του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ή των νέων πινάκων αρχαιότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄

Βαθμοί ιεραρχίας – Αντιστοιχία

Άρθρο 51. Βαθμοί

Οι βαθμοί της ιεραρχίας των δικαστικών λειτουργών του δικαστικού σώματος ενόπλων δυνάμεων είναι οι εξής:

- α. Αναθεωρητής Α΄
- β. Αναθεωρητής Β΄
- γ. Αναθεωρητής Γ΄
- δ. Στρατιωτικός Δικαστής Α΄
- ε. Στρατιωτικός Δικαστής Β΄
- στ. Στρατιωτικός Δικαστής Γ΄
- ζ. Στρατιωτικός Δικαστής Δ΄
- η. Πάρεδρος Στρατιωτικού Δικαστηρίου

Άρθρο 52. Αντιστοιχία

1. Εξομοιώνονται βαθμολογικά:

- α. Ο Πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου και ο Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου.
- β. Οι Αναθεωρητές και οι Αρεοπαγίτες.
- γ. Οι Στρατιωτικοί Δικαστές Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄ και οι Πάρεδροι του δικαστικού σώματος ενόπλων δυνάμεων και οι Πρόεδροι Εφετών, Εφέτες, Πρόεδροι Πρωτοδικών, Πρωτοδίκες και Πάρεδροι των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων, αντίστοιχα.

2. Η αρχαιότητα μεταξύ αυτών που εξομοιώνονται προσδιορίζεται από τη χρονολογία προαγωγής τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄

Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων

Άρθρο 53. Αρμοδιότητα

Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του δικαστικού σώματος ενόπλων δυνάμεων αποφασίζει για το διορισμό των Στρατιωτικών Δικαστών Δ΄ και για τις τοποθετήσεις, μεταθέσεις, αποσπάσεις και προαγωγές των δικαστικών λειτουργών του σώματος. Επίσης αποφασίζει, γνωμοδοτεί ή προτείνει και σε κάθε άλλη περίπτωση που ορίζεται από το νόμο.

Άρθρο 54. Έδρα και σύνθεση

Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο εδρεύει στο κατάστημα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου. Συγκροτείται από πέντε μέλη, εκτός εάν πρόκειται να αποφασίσει επί προσφυγής, οπότε συγκροτείται από ένδεκα μέλη. Τακτικά μέλη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου είναι ο Πρόεδρος και ο Εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου και τρεις μεν Αναθεωρητές, που ορίζονται με κλήρωση, για την πενταμελή σύνθεση, έξι δε Αναθεωρητές και τρεις Αρεοπαγίτες, που ορίζονται με κλήρωση, για την ενδεκαμελή σύνθεση.

Άρθρο 55. Κλήρωση και θητεία των μελών του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου

1. Η κλήρωση των μελών του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου γίνεται από το Αναθεωρητικό Δικαστήριο στην πρώτη δημόσια συνεδρίαση του μηνός Δεκεμβρίου.

2. Για την κλήρωση των μελών του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου ο Πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου θέτει σε μια κληρωτίδα ως κλήρους σφαιρίδια αδιαφανή με τα ονόματα όλων των Αναθεωρητών, πλην του Εισαγγελέα και σε άλλη κληρωτίδα με τα ονόματα όλων των Αρεοπαγιτών, τα οποία δίδονται σε αυτόν από τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου. Ακολούθως εξάγει από κάθε κληρωτίδα κατά σειρά εννέα και δεκαέξι σφαιρίδια, αντίστοιχα. Οι τρεις πρώτοι κληρωθέντες Αναθεωρητές αποτελούν τα τακτικά μέλη της πενταμελούς συνθέσεως, ενώ οι επόμενοι έξι Αναθεωρητές και οι πρώτοι τρεις Αρεοπαγίτες αποτελούν τα λοιπά τακτικά μέλη για τη συγκρότηση της ενδεκαμελούς συνθέσεως. Οι επόμενοι πέντε Αρεοπαγίτες αποτελούν τα αναπληρωματικά μέλη της πενταμελούς συνθέσεως, ενώ οι τελευταίοι οκτώ αποτελούν τα αναπληρωματικά μέλη της ενδεκαμελούς συνθέσεως.

3. Εάν ο αριθμός των Αναθεωρητών δεν επαρκεί για τη συγκρότηση του Συμβουλίου, σύμφωνα με την παράγραφο 2, τότε ο αριθμός των Αναθεωρητών που ελλείπουν προστίθεται κατά περίπτωση και σειρά κληρώσεως στον αντίστοιχο αριθμό Αρεοπαγιτών.

4. Αυτοί που κληρώνονται γίνονται τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου χωρίς καμιά άλλη διατύπωση. Η θητεία τους αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η

Δεκεμβρίου του επόμενου από την κλήρωση έτους. Για την κλήρωση συντάσσεται πρακτικό το οποίο διαβιβάζεται στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Άρθρο 56. Συμπληρωματική κλήρωση

1. Για την αντικατάσταση τακτικών μελών που αποχώρησαν από την υπηρεσία γίνεται συμπληρωματική κλήρωση κατά τον ως άνω τρόπο.

2. Η κλήρωση γίνεται σε δημόσια συνεδρίαση του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου και σε αυτή μετέχουν τα αναπληρωματικά μέλη του Συμβουλίου, καθώς και οι Αναθεωρητές και Αρεοπαγίτες που δεν αποτελούν ήδη τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου. Ο Πρόεδρος βγάζει από κάθε κληρωτίδα τόσα σφαιρίδια όσα και τα τακτικά μέλη που αντικαθίστανται.

3. Για την αντικατάσταση αναπληρωματικών μελών που αποχώρησαν από την υπηρεσία ή κληρώθηκαν συμπληρωματικά ως τακτικά μέλη γίνεται συμπληρωματική κλήρωση, όπως και στην προηγούμενη παράγραφο, στην οποία μετέχουν οι Αναθεωρητές και Αρεοπαγίτες που δεν αποτελούν ήδη τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου.

4. Εάν ο αριθμός των Αναθεωρητών δεν επαρκεί για την αντικατάσταση, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, των τακτικών μελών που αποχώρησαν από την υπηρεσία, τότε, οι μεν Αναθεωρητές της πενταμελούς συνθέσεως αντικαθίστανται από ανάλογο αριθμό Αναθεωρητών της ενδεκαμελούς συνθέσεως, κατά τη σειρά που έχουν κληρωθεί, οι τελευταίοι δε, σε κάθε περίπτωση, από ανάλογο αριθμό Αναθεωρητών ή Αρεοπαγίτων, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος και με ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 3 του προηγούμενου άρθρου.

5. Αυτοί που κληρώνονται γίνονται τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου χωρίς καμία άλλη διατύπωση και η θητεία τους λήγει μαζί με τη θητεία και των λοιπών μελών του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου.

Άρθρο 57. Αναπλήρωση και εξαίρεση μελών – Γραμματέας

1. "Ο πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου προεδρεύει στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο και όταν απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνεται από τον Εισαγγελέα του αυτού Δικαστηρίου, σε περίπτωση δε απουσίας και κωλύματος και του Εισαγγελέα αυτός αναπληρώνεται από το νεότερο Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου ή σε περίπτωση κωλύματος και του τελευταίου από τον αμέσως αρχαιότερο μη κωλύόμενο αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου". (*) Τα λοιπά μέλη του Συμβουλίου αναπληρώνονται από αναπληρωματικά μέλη κατά τη σειρά της κληρώσεώς τους.

2. Όσα ισχύουν για την εξαίρεση των μελών του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου ισχύουν αντίστοιχα και για την εξαίρεση των μελών του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου.

3. Καθήκοντα γραμματέα του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου εκτελεί ο γραμματέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου και σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος ο νόμιμος αναπληρωτής του.

(*) *Σημ.: Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 57 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 23 παρ. 2 του Ν 3036/2002 (ΦΕΚ Α' 171) και ισχύει από 23.7.2002.*

Άρθρο 58. Αποφάσεις

1. Οι αποφάσεις του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου προκαλούνται ύστερα από σχετικά ερώτημα του Υπουργού Εθνικής Άμυνας προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου.

2. Οι αιτήσεις των δικαστικών λειτουργών, οι εκθέσεις δικαστικών αρχών, όπως και κάθε έγγραφο άλλης αρχής που απευθύνεται στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, υποβάλλονται σε αυτό δια του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

3. Το Συμβούλιο να να μορφώσει πληρέστερα γνώμη μπορεί να ζητήσει πληροφορίες και στοιχεία από τον επιθεωρητή. Μπορεί, επίσης, να καλεί τον ίδιο το δικαστικό λειτουργό για την παροχή εξηγήσεων και να ενεργεί ειδική εξέταση ή επιθεώρηση αναθέτοντάς την στον επιθεωρητή. Ο επιθεωρητής, που δεν είναι μέλος του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, μπορεί να κληθεί από τον Πρόεδρο και προφορικά ακόμη για την παροχή πληροφοριών και στοιχείων στο Συμβούλιο.

4. Οι αποφάσεις του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία, ύστερα από ψηφοφορία που είναι φανερή και είναι πάντοτε αιτιολογημένες. Αν κατά την ψηφοφορία διατυπωθούν περισσότερες από δύο γνώμες, εφαρμόζονται ανάλογα αυτά που ορίζονται στο άρθρο 302 παράγραφος 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Η γνώμη των μειοψηφούντων καταχωρίζεται στα πρακτικά.

5. Οι αποφάσεις του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου εκδίδονται μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη λήψη του σχετικού ερωτήματος και διαβιβάζονται από τον Πρόεδρό του στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την έκδοσή τους, μαζί με κυρωμένο αντίγραφο του πρακτικού συνεδριάσεως.

6. Στον κρινόμενο δίνεται, ύστερα από αίτησή του, απόσπασμα του πρακτικού το οποίο εκδίδει ο Γραμματέας του Συμβουλίου.

Άρθρο 59. Διαφωνία Υπουργού - Προσφυγή δικαστικών λειτουργών

1. Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών αφότου περιέλθει στο Υπουργείο η απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, μπορεί να διαφωνήσει προς την απόφαση και να παραπέμψει την υπόθεση στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο με ενδεκαμελή σύνθεση, εκθέτοντας τους λόγους της διαφωνίας. Το Συμβούλιο δεν δεσμεύεται από τους λόγους της διαφωνίας, αλλά υποχρεούται να εξετάσει στο σύνολό της την υπόθεση που παραπέμφθηκε σε αυτό.

2. Προσφυγή κατά της αποφάσεως του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, που αφορά προαγωγές ή άλλο αίτημα σχετικό με την υπηρεσιακή κατάστασή του, έχει δικαίωμα να ασκήσει και ο δικαστικός λειτουργός που κρίθηκε και παραλείφθηκε από αυτές ή δεν έγινε δεκτό άλλο αίτημά του σχετικό με την υπηρεσιακή του κατάσταση. Η προσφυγή κατατίθεται στον Πρόεδρο του δικαστηρίου στο οποίο υπηρετεί ο δικαστικός λειτουργός, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δέκα (10) ημερών από τότε που γνωστοποιήθηκε σε αυτόν από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας η απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου. Η προσφυγή διαβιβάζεται αμέσως στο Πρόεδρο του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, δια του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

3. Ο δικαστικός λειτουργός που έχει ασκήσει προσφυγή καλείται, ύστερα από αίτησή του, στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο για την παροχή προφορικών εξηγήσεων και την προσκόμιση στοιχείων. Η κλήτευση είναι υποχρεωτική και γίνεται εγγράφως τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση της προσφυγής. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 3 έως 6 του προηγούμενου άρθρου.

4. Η άσκηση της διαφωνίας του Υπουργού, όπως και η προσφυγή του δικαστικού λειτουργού, αναστέλλουν την εκτέλεση της αποφάσεως του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου μέχρι να εκδοθεί η απόφαση του Συμβουλίου με την ενδεκαμελή σύνθεση. Η εκτέλεση της αποφάσεως του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου αναστέλλεται επίσης και κατά τη διάρκεια της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής από τον ενδιαφερόμενο δικαστικό λειτουργό.

5. Η εφαρμογή των αποφάσεων του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου με ενδεκαμελή σύνθεση και του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, κατά των οποίων δεν ασκήθηκε διαφωνία ή προσφυγή, είναι υποχρεωτική για τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄

Προσωρινή αργία δικαστικών λειτουργών

Άρθρο 60. Αργία

1. Ο δικαστικός λειτουργός που στερήθηκε την προσωπική του ελευθερία με ένταλμα προσωρινής κρατήσεως, με βούλευμα ή με δικαστική απόφαση ή στον οποίο επιβλήθηκαν περιοριστικοί όροι τίθεται αυτοδικαίως σε κατάσταση προσωρινής αργίας. Αν εκλείψει ο λόγος για τον οποίο ο δικαστικός λειτουργός τέθηκε σε κατάσταση προσωρινής αργίας, επανέρχεται αυτοδικαίως στην υπηρεσία.

2. Ο δικαστικός λειτουργός είναι δυνατόν να τεθεί σε κατάσταση προσωρινής αργίας όταν εκκρεμεί εναντίον του:

α) ποινική δίωξη για έγκλημα που μπορεί να επισύρει αποστέρηση των πολιτικών του δικαιωμάτων ή

β) πειθαρχική δίωξη για παράπτωμα που μπορεί να επισύρει την ποινή της οριστικής παύσεως.

3. Η θέση σε κατάσταση προσωρινής αργίας κατά την προηγούμενη παράγραφο γίνεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου του Σώματος.

4. Η κατάσταση προσωρινής αργίας της παραγράφου 2 αρχίζει ή τελειώνει από την ανακοίνωση στο δικαστικό λειτουργό του σχετικού προεδρικού διατάγματος. Δεν απαιτείται έκδοση προεδρικού διατάγματος για τη λήξη της αργίας, αν εκδοθεί αθωωτική απόφαση ή απαλλακτικό βούλευμα (που έγιναν αμετάκλητα) ή τελεσίδικη απαλλακτική πειθαρχική απόφαση. Στις περιπτώσεις αυτές ο δικαστικός λειτουργός επανέρχεται αυτοδικαίως στην υπηρεσία. Επίσης, επανέρχεται αυτοδικαίως στην υπηρεσία, αν καταδικάστηκε αμετάκλητα για έγκλημα ή τιμωρήθηκε τελεσίδικα για πειθαρχικό παράπτωμα, που δεν συνεπάγονται την οριστική παύση από την υπηρεσία. Στις περιπτώσεις αυτοδίκαιης επανόδου εκδίδεται διαπιστωτικό προεδρικό διάταγμα, μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

5. Από τις αποδοχές του δικαστικού λειτουργού που έχει τεθεί σε αργία παρακρατείται το ένα τέταρτο (1/4). Τούτο αποδίδεται στο δικαστικό λειτουργό, αν απαλλαγεί από την κατηγορία, με

απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου. Είναι δυνατόν να του αποδοθεί, με απόφαση του ίδιου Συμβουλίου, αν καταδικασθεί για έγκλημα ή τιμωρηθεί για πειθαρχικό παράπτωμα που δεν συνεπάγονται την οριστική παύση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ΄

Λύση της δημόσιας υπηρεσιακής σχέσεως

Άρθρο 61. Τρόποι λύσεως

Η δημόσια υπηρεσιακή σχέση των δικαστικών λειτουργών του δικαστικού σώματος ενόπλων δυνάμεων λύνεται με το θάνατο, την παραιτήση, την οριστική παύση και την αποχώρηση λόγω ορίου ηλικίας, κατά τα οριζόμενα στα επόμενα άρθρα. Λύεται επίσης, ειδικά για τον Πρόεδρο και τον Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, λόγω ανικανότητας εκτελέσεως των υπηρεσιακών τους καθηκόντων που οφείλεται σε νόσο ή αναπηρία, σωματική ή πνευματική, όταν για το λόγο αυτόν τους χορηγείται για την ίδια πάθηση αναρρωτική άδεια η οποία υπερβαίνει συνολικά ή τμηματική, τους δώδεκα (12) μήνες μη εφαρμόζόμενου του άρθρου 65 παρ. 2 εδ. α΄ του παρόντος Κώδικα σε συνδυασμό με την παρ. 5 του ίδιου άρθρου. (*)

() Σημ.: Το τελευταίο εδάφιο του ανωτέρω άρθρου, προστέθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 77 Ν 3421/2005.*

Άρθρο 62. Παραίτηση

1. Ο δικαστικός λειτουργός έχει το δικαίωμα να παραιτηθεί εγγράφως. Αίρεση, όρος ή προθεσμία, που τέθηκαν στο έγγραφο παραίτησεως θεωρούνται ότι δεν γράφτηκαν.

2. Η αποδοχή της παραίτησεως πρέπει να γίνει μέσα σε ένα (1) μήνα από την υποβολή της. Μέσα στην ίδια προθεσμία, αυτός που παραιτήθηκε έχει το δικαίωμα να ανακαλέσει εγγράφως την παραίτησή του, εφόσον το διάταγμα της αποδοχής δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί.

3. Δεν είναι υποχρεωτική για τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας η αποδοχή της παραίτησεως και δεν έχει εφαρμογή η παρακάτω παράγραφος 5, αν κατά το χρόνο υποβολής της παραίτησεως η χώρα τελεί σε κατάσταση πολέμου, πολιορκίας ή γενικής επιστρατεύσεως ή είναι εκκρεμής σε βάρος του παραιτούμενου:

α) ποινική δίωξη για κακούργημα ή για πλημμέλημα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 17 εδάφιο δ΄ ή

β) πειθαρχική δίωξη.

4. Η λύση της δημόσιας υπηρεσιακής σχέσεως επέρχεται από τη στιγμή που θα ανακοινωθεί σε αυτόν που παραιτήθηκε το προεδρικό διάταγμα αποδοχής της παραίτησεως.

5. Θεωρείται ότι έγινε αποδεκτή η παραίτηση και λύνεται αυτοδικαίως η δημόσια υπηρεσιακή σχέση, ενενήντα (90) ημέρες μετά την υποβολή της, εφόσον μέχρι την ημέρα αυτή δεν έχει δημοσιευθεί και ανακοινωθεί το διάταγμα της αποδοχής της παραίτησεως.

Άρθρο 63. Αποχώρηση λόγω ορίου ηλικίας

1. Οι δικαστικοί λειτουργοί μέχρι και το βαθμό του Στρατιωτικού Δικαστή Α΄ αποχωρούν υποχρεωτικά από την υπηρεσία μόλις συμπληρώσουν το 60ό έτος της ηλικίας τους. Οι Αναθεωρητές αποχωρούν μόλις συμπληρώσουν το 62ο έτος της ηλικίας τους. Κατ' εξαίρεση ο Πρόεδρος και ο Εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου αποχωρούν πριν από τη συμπλήρωση του παραπάνω ορίου ηλικίας, εφόσον συμπληρώσουν δύο (2) έτη στις θέσεις αυτές. Για τους ήδη υπηρετούντες στις ανωτέρω θέσεις η διετία υπολογίζεται από τη δημοσίευση του παραπάνω νόμου. Οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων, οι οποίοι φέρουν τους βαθμούς του Αναθεωρητή Β΄ και Γ΄, αποχωρούν της υπηρεσίας ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους ανεξάρτητα από το όριο ηλικίας, εφόσον συμπληρώνουν οκτώ (8) χρόνια στον ένα ή συνολικά και στους δυο αυτούς βαθμούς, από την προαγωγή τους στο βαθμό του Αναθεωρητή Γ΄ (*) Για την εφαρμογή της διατάξεως αυτής θεωρείται ως ημέρα συμπληρώσεως του ορίου ηλικίας ή του χρόνου υπηρεσίας του Αναθεωρητή Α΄ η 30ή Ιουνίου του έτους αποχωρήσεως κατά την οποία λύνεται η υπηρεσιακή σχέση.

2. Η ηλικία των αποχωρούντων δικαστικών λειτουργών αποδεικνύεται κατά το άρθρο 14. Αν από τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτό το άρθρο δεν προκύπτει η ημέρα γεννήσεως, τότε αυτή αποδεικνύεται από το μητρώο του δικαστικού λειτουργού, που καταρτίστηκε κατά τις διατάξεις τις ισχύουσες κατά το χρόνο του αρχικού του διορισμού ή από άλλη σχετική δήλωση που υποβλήθηκε κατά νόμο από αυτόν. Άλλως, ως ημέρα γεννήσεως λογίζεται η 30η Ιουνίου του έτους γεννήσεως.

3. Το προεδρικό διάταγμα που βεβαιώνει την αποχώρηση από την υπηρεσία πρέπει να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και να ανακοινωθεί στον αποχωρούντα δικαστικό λειτουργό μέχρι την 20ή Ιουλίου του έτους αποχώρησεως.

(*) **Σημ.:** Η παρ. 1 του άρθρου 63 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την περ. α' της παρ. 12 του άρθρου 5 του Ν 2408/96 (Α' 104) και ισχύει από 4.6.1996. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου αυτού, τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 77 του Ν 3421/2005, ενώ το τέταρτο εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 77 του Ν 3421/2005.

Άρθρο 64. Επίτιμος τίτλος

1. Ο δικαστικός λειτουργός, που συμπλήρωσε είκοσι πέντε (25) έτη δικαστικού λειτουργού, διατηρεί τιμητικά τον τίτλο της θέσης που κατείχε τελευταία και μετά τη λύση της δημόσιας υπηρεσιακής σχέσης. (*) Αυτό μνημονεύεται στο προεδρικό διάταγμα αποχώρησεως από την υπηρεσία. Η διάταξη του πρώτου εδαφίου ισχύει και για όσους δικαστικούς λειτουργούς είχαν συμπληρώσει, κατά τη λύση της δημόσιας υπηρεσιακής σχέσεως, είκοσι πέντε (25) χρόνια πραγματικής υπηρεσίας δικαστικού λειτουργού και οι οποίοι αποχώρησαν από το δικαστικό σώμα Ενόπλων Δυνάμεων πριν από την 23.5.2001. Η απονομή του επίτιμου τίτλου της θέσεως που κατείχαν κατά την αποχώρησή τους σε όσους αποκτούν το δικαίωμα αυτό με βάση το προηγούμενο εδάφιο, γίνεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, κατόπιν αποφάσεως του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου στην οποία μνημονεύονται όλοι οι δικαιούμενοι. (*)

2. Ο δικαστικός λειτουργός, που έχει παυθεί οριστικά για πειθαρχικό αδίκημα ή κατά τις διατάξεις του άρθρου 65 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 περίπτωση β', καθώς και αυτός που τιμωρήθηκε στο βαθμό εξόδου από την υπηρεσία με πειθαρχική ποινή προσωρινής παύσεως στερείται τον τίτλο της παραγράφου 1 του παρόντος.

3. Από τον τίτλο αυτόν εκπίπτει αυτοδικαίως εκείνος που καταδικάστηκε αμετάκλητα για μια από τις πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 17 εδάφιο δ'.

(*) **Σημ.:** Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 64 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 14 του Ν 2913/2001 (ΦΕΚ Α' 102) και ισχύει από 23.5.2001.

(*) **Σημ.:** Τα μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 64 εδάφια, προστέθηκαν με την παρ. 6 του άρθρου 77 του Ν 3421/2005

Άρθρο 65. Οριστική παύση

1. Εκτός από την περίπτωση της επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσεως λόγω πειθαρχικού παραπτώματος, ο δικαστικός λειτουργός παύεται οριστικά:

- α) αν στερήθηκε τα πολιτικά του δικαιώματα λόγω αμετάκλητης καταδίκης,
- β) αν καταδικάστηκε αμετάκλητα σε ποινή στερητική της ελευθερίας ανώτερη των τριών μηνών για έγκλημα εκ δόλου,
- γ) αν καταδικάστηκε αμετάκλητα σε οποιαδήποτε ποινή για έγκλημα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 17 εδάφιο δ'.

2. Είναι δυνατόν να παυθεί οριστικά ο δικαστικός λειτουργός: α) για ανικανότητα εκτελέσεως των υπηρεσιακών του καθηκόντων, λόγω νόσου ή αναπηρίας, σωματικής ή πνευματικής, β) για υπηρεσιακή ανεπάρκεια.

3. Για την οριστική παύση του δικαστικού λειτουργού, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, αποφασίζει το δικαστήριο που είναι αρμόδιο για την επιβολή της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσεως.

4. Η διαδικασία για την οριστική παύση του δικαστικού λειτουργού ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου κινείται σε κάθε περίπτωση από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας. Την ίδια διαδικασία για τους δικαστικούς λειτουργούς μέχρι το βαθμό του Στρατιωτικού Δικαστή Α' είναι δυνατόν να κινήσει και ο Εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, διαβιβάζοντας τα σχετικά στοιχεία στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

5. Ως προς τη λοιπή διαδικασία για την παύση δικαστικού λειτουργού εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις που ισχύουν για τους δικαστικούς λειτουργούς πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης.

Άρθρο 65Α (*)

1. Οι Αναθεωρητές Γ' και οι Στρατιωτικοί Δικαστές του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων, που αποχωρούν από την υπηρεσία με παραίτηση, προάγονται στον επόμενο βαθμό, εφόσον έχουν τα τυπικά προς προαγωγή προσόντα και κριθούν προακτέοι από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά πάροδο ενός (1) πλήρους ημερολογιακού

μήνα από την προαγωγή τους, αποχωρούν από την υπηρεσία ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους (*)

2. Οι Αναθεωρητές Γ' και οι Στρατιωτικοί Δικαστές που αποχωρούν από την υπηρεσία λόγω ορίου ηλικίας ή με οριστική παύση για ανικανότητα εκτελέσεως των υπηρεσιακών τους καθηκόντων, λόγω νόσου ή σωματικής ή πνευματικής αναπηρίας, προάγονται στον επόμενο βαθμό, εφόσον κριθούν προακτέοι από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, ανεξάρτητα από την ύπαρξη τυπικών προσόντων. Η ανωτέρω διάταξη ισχύει και για τους δικαστικούς λειτουργούς των Ενόπλων Δυνάμεων, που αποβιβάζονται κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους. Με προεδρικό διάταγμα, που προκαλείται μέσα σε ένα μήνα από την προαγωγή τους, αποχωρούν από την υπηρεσία, εκτός από εκείνους που αποχωρούν λόγω θανάτου, οι οποίοι προάγονται στον επόμενο βαθμό από την προηγούμενη του θανάτου τους.

3. (*) Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 εφαρμόζονται και στους Αναθεωρητές Β', εφόσον αυτοί έχουν έναν χρόνο στον κατεχόμενο βαθμό και κριθούν προακτέοι από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο.

4. Οι Στρατιωτικοί Δικαστές Α' ή Αναθεωρητές μπορεί να ανακαλούνται εντός πέντε (5) ετών από τότε που λύθηκε για αυτούς η δημόσια υπηρεσιακή σχέση, για κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών νομικού συμβούλου σε διοικητικές θέσεις του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και των υπηρεσιών ή των νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που υπάγονται σε αυτό ή εποπτεύονται από αυτό. Η ανάκληση γίνεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας κατόπιν προτάσεως του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Με όμοιο τρόπο γίνεται και η απόλυση. Όσοι ανακαλούνται για τον παραπάνω λόγο, κατά το χρόνο παραμονής τους στην ενέργεια τίθενται εκτός επετηρίδας δικαστικού σώματος.

5. Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας μπορεί να ανακαλεί με απόφασή του στην ενεργό υπηρεσία λόγω σοβαρών ασθενειών δικαστικούς λειτουργούς που αποχώρησαν από την υπηρεσία, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, μετά από γνωμάτευση της αρμόδιας Ανώτατης Υγειονομικής Επιτροπής των Ενόπλων Δυνάμεων και κατόπιν εισηγήσεως του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Όσοι ανακαλούνται για το λόγο αυτόν, εγγράφονται ως προσωπικό εκτός Οργανικής Δύναμης στη Διεύθυνση Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Η απόλυση των παραπάνω γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας μετά από εισήγηση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, αμέσως μόλις εκλείψουν οι λόγοι για τους οποίους ανεκλήθησαν

(*) **Σημ.:** Το άρθρο 65Α προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν 2913/2001 (ΦΕΚ Α' 102) και ισχύει από 23.5.2001.

(*) **Σημ.:** Η παρ. 1 του άρθρου 65Α τίθεται όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 77 του Ν 3421/2005.

(*) **Σημ.:** Οι παρ. 3,4, και 5 του άρθρου 65Α προστέθηκαν με την παρ.8 του άρθρου 77 του Ν 3421/2005.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ' Γενικές διατάξεις

Άρθρο 66

1. Οι διατάξεις του δευτέρου μέρους του παρόντος καθορίζουν την πειθαρχική ευθύνη των δικαστικών λειτουργών του δικαστικού σώματος ενόπλων δυνάμεων, για όλες τις πειθαρχικές τους παραβάσεις.

2. Οι παραπάνω δικαστικοί λειτουργοί διέπονται από τις διατάξεις του μέρους αυτού και όταν λόγω της ιδιότητάς τους μετέχουν σε ειδικά δικαστήρια, συμβούλια και επιτροπές ή όταν τους ανατίθενται διοικητικά καθήκοντα βάσει ειδικών διατάξεων.

Άρθρο 67. Απαγόρευση περισσότερων διώξεων και ποινών για το ίδιο παράπτωμα

1. Κανείς δεν διώκεται για δεύτερη φορά για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα. Τυχόν νέα πειθαρχική αγωγή γι' αυτό κηρύσσεται απαράδεκτη. Εφόσον δεν έχει εκδοθεί απόφαση για την πρώτη πειθαρχική αγωγή, τα στοιχεία που διαβιβάζονται για τη δεύτερη συμπληρώνουν το φάκελο της υπόθεσης.

2. Για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα μία και μόνη πειθαρχική ποινή μπορεί να επιβληθεί.

Άρθρο 68

Αν από την τέλεση του πειθαρχικού παραπτώματος μέχρι την έκδοση αμετάκλητης αποφάσεως ίσχυσαν περισσότεροι νόμοι, εφαρμόζεται ο νόμος που περιέχει τις ευμενέστερες για τον διωκόμενο διατάξεις.

Άρθρο 69. Αυτοτέλεια πειθαρχικής δίκης

1. Η πειθαρχική δίκη είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από κάθε άλλη.
2. Η πειθαρχική δίκη δεν επηρεάζεται από την τυχόν, κατά τη διάρκειά της, προαγωγή ή άλλη μεταβολή της υπηρεσιακής καταστάσεως του διωκόμενου, εκτός αν αυτή επιφέρει και μεταβολή στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του πειθαρχικού οργάνου. Στην περίπτωση αυτή η υπόθεση παραπέμπεται στο αρμόδιο μετά τη μεταβολή πειθαρχικό όργανο.

Άρθρο 70. Σχέση της πειθαρχικής με την ποινική δίκη

Η ποινική δίκη δεν αναστέλλει την πειθαρχική. Ο πειθαρχικός δικαστής μπορεί να διατάξει την αναστολή της πειθαρχικής δίκης μέχρι να περατωθεί η ποινική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΕ΄

Πειθαρχικό παράπτωμα – Άρση ή έλλειψη πειθαρχικής ευθύνης

Άρθρο 71. Έννοια πειθαρχικού παραπτώματος

1. Πειθαρχικό παράπτωμα συνιστά κάθε υπαίτια και καταλογιστή πράξη ή συμπεριφορά, εν γένει, του δικαστικού λειτουργού εντός ή εκτός υπηρεσίας, εφόσον αντίκειται προς τις υποχρεώσεις του από το Σύνταγμα και τις κείμενες διατάξεις ή είναι ασυμβίβαστη προς το αξίωμά του ως δικαστικού λειτουργού ή ως αξιωματικού και θίγει το κύρος της δικαιοσύνης ή του ίδιου.
2. Οι ειδικότερες υποχρεώσεις των δικαστικών λειτουργών καθορίζονται από τις διατάξεις που αναφέρονται στην απονομή της δικαιοσύνης, την εσωτερική οργάνωση και λειτουργία των στρατιωτικών δικαστηρίων και την κατάστασή τους ως δικαστικών λειτουργών και αξιωματικών.
3. Πειθαρχικά παραπτώματα του δικαστικού λειτουργού συνιστούν ιδίως:
 - α. Πράξεις που μαρτυρούν έλλειψη πίστεως και αφοσιώσεως προς την πατρίδα και το δημοκρατικό πολίτευμα της χώρας ή υπονομεύουν τη δημοκρατική νομιμότητα και η συμμετοχή του σε πράξεις που οδηγούν στην κατάλυσή της.
 - β. Η συμμετοχή του σε οργάνωση, της οποίας οι σκοποί είναι κρυφοί ή επιβάλλει στα μέλη της μυστικότητα.
 - γ. Η χρησιμοποίηση της ιδιότητάς του για επιδίωξη ιδιοτελών σκοπών.
 - δ. Η αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην εκτέλεση των καθηκόντων του.
 - ε. Η παράβαση της υπηρεσιακής εχεμύθειας.
 - στ. Η αποσιώπηση των νόμιμων λόγων αποκλεισμού ή εξαιρέσεως.
 - ζ. Η αναξιοπρεπής ή απρεπής συμπεριφορά εντός ή εκτός υπηρεσίας.

Άρθρο 72. Πειθαρχικό παράπτωμα κατ' εξακολούθηση

Περισσότερες πράξεις που αποτελούν εξακολούθηση του ίδιου παραπτώματος θεωρούνται ως ενιαίο σύνολο, η βαρύτητα του οποίου λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό και την επιμέτρηση της ποινής.

Άρθρο 73

Δεν αποτελούν πειθαρχικά παραπτώματα για το δικαστικό λειτουργό:

- α. Η άρνησή του να εφαρμόσει διατάξεις που τίθενται κατά κατάλυση του Συντάγματος ή είναι αντίθετες με αυτό.
- β. Η έκφραση δημόσιας γνώμης, εκτός εάν γίνεται με σκοπό τη μείωση του κύρους της δικαιοσύνης ή υπέρ ή κατά ορισμένου κόμματος ή άλλης ορισμένης πολιτικής οργάνωσης.
- γ. Η συμμετοχή και ανάπτυξη δραστηριότητας σε αναγνωρισμένες ενώσεις δικαστών ή άλλα επιστημονικά σωματεία ή ενώσεις.

Άρθρο 74. Λόγοι που δεν αίρουν την πειθαρχική ευθύνη

1. Η προαγωγή του δικαστικού λειτουργού δεν αίρει τον πειθαρχικό κολασμό για παράπτωμα που διέπραξε πριν από την προαγωγή του.
2. Η χάρη, η αποκατάσταση, καθώς και η με οποιονδήποτε άλλο τρόπο άρση του ποινικώς κολασίμου της πράξεως ή η άρση, εν όλω ή εν μέρει, των συνεπειών της ποινικής καταδίκης δεν αίρουν το πειθαρχικώς κολάσιμο της πράξεως.

Άρθρο 75. Παραγραφή του πειθαρχικού παραπτώματος

1. Τα πειθαρχικά παραπτώματα των δικαστικών λειτουργών παραγράφονται μετά πέντε (5) χρόνια από την τέλεσή τους.

2. Πειθαρχικό παράπτωμα που είναι συγχρόνως και ποινικό δεν παραγράφεται πριν παρέλθει ο χρόνος που ορίζεται για την παραγραφή του τελευταίου. Όσο διαρκεί η ποινική διαδικασία και μέχρι την έκδοση αμετάκλητης αποφάσεως ή αμετάκλητου απαλλακτικού βουλεύματος, αναστέλλεται η παραγραφή του πειθαρχικού παραπτώματος.

3. Ο χρόνος της παραγραφής αναστέλλεται από την επίδοση της πειθαρχικής αγωγής, ο χρόνος όμως της αναστολής αυτής δεν μπορεί να υπερβεί τα δύο (2) έτη μέχρι να εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση για την πειθαρχική δίωξη.

4. Η παραγραφή πειθαρχικού παραπτώματος διακόπτεται με την τέλεση άλλου πειθαρχικού παραπτώματος, που αποσκοπεί στην απόκρυψη του πρώτου ή τη ματαίωση εγέρσεως πειθαρχικής αγωγής γι' αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΣΤ΄ Πειθαρχικές ποινές

Άρθρο 76. Πειθαρχικές Ποινές

Οι πειθαρχικές ποινές που μπορεί να επιβληθούν στο δικαστικό λειτουργό είναι:

- α. Η έγγραφη επίπληξη.
- β. Το πρόστιμο από καθαρές αποδοχές δύο (2) ημερών μέχρι τις αποδοχές δύο (2) μηνών. Ως αποδοχές νοούνται ο βασικός μισθός με τις πάγιες προσανξήσεις.
- γ. Η προσωρινή παύση από δέκα (10) ημέρες μέχρι έξι (6) μήνες και
- δ. Η οριστική παύση.

Άρθρο 77. Οριστική παύση

Η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσεως επιβάλλεται σε ιδιαιτέρως βαριές περιπτώσεις πειθαρχικών παραπτωμάτων, όταν οι συνθήκες τελέσεως και ο βαθμός υπαιτιότητας του διωκομένου μαρτυρούν έλλειψη συνειδήσεως των βασικών του υποχρεώσεων ως δικαστικού λειτουργού ή θίγουν σοβαρά το κύρος της δικαιοσύνης.

Άρθρο 78. Καθορισμός και επιμέτρηση της ποινής

1. Η ποινή που θα επιβληθεί και η επιμέτρησή της προσδιορίζονται :

- α. Από τη βαρύτητα του παραπτώματος.
- β. Από το βαθμό και την πείρα του δικαστικού λειτουργού.
- γ. Από τις περιστάσεις τελέσεως του παραπτώματος.
- δ. Από την ένταση του δόλου ή το βαθμό της αμέλειας του διωκομένου.

2. Όταν πρόκειται για παράπτωμα που οφείλεται σε ελαφρά αμέλεια του διωκομένου, ο πειθαρχικός δικαστής δύναται, εκτιμώντας τις συνθήκες τελέσεως του παραπτώματος και την προσωπικότητά του, να τον κρίνει ατιμώρητο.

Άρθρο 79. Συνολική ποινή

1. Όταν συνεκδικάζονται περισσότερα πειθαρχικά παραπτώματα, εφόσον οι πειθαρχικές ποινές, που έχουν επιβληθεί για καθένα από αυτά, είναι του αυτού είδους, επιβάλλεται μια συνολική ποινή η οποία αποτελείται από την πιο βαρεία ή, όταν οι ποινές είναι ίσες, από τη μια, που προσανξάνεται μέχρι το ανώτερο όριο της. Σε κάθε περίπτωση η επαύξηση δεν δύναται να είναι ανώτερη από τα 3/4 του αθροίσματος των άλλων πειθαρχικών ποινών.

2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται και όταν επιβληθούν περισσότερες πειθαρχικές ποινές του αυτού είδους για πειθαρχικά παραπτώματα τα οποία εκδικάστηκαν χωριστά, εφόσον οι ποινές αυτές δεν έχουν ολοσχερώς αποτιθεί, παραγραφεί ή χαριστεί. Για τον καθορισμό της συνολικής ποινής αρμόδιο είναι το ανώτερο κατά βαθμόν δικαστήριο ή συμβούλιο.

Άρθρο 80. Υποτροπή

1. Εφόσον επιβλήθηκε σε δικαστικό λειτουργό ποινή προστίμου ή προσωρινής παύσεως, η διάπραξη από αυτόν άλλου πειθαρχικού παραπτώματος, πριν από την άρση των συνεπειών της ποινής αυτής, συνιστά υποτροπή.

2. Σε περίπτωση υποτροπής, ο πειθαρχικός δικαστής δύναται είτε να επαυξήσει τη νέα πειθαρχική ποινή μέχρι το ανώτατο όριο της είτε, εφόσον εκτιμήσει ότι η διάπραξη του νεότερου

παραπτώματος είναι ιδιαίτερα επιβαρυντική, να επιβάλλει βαρύτερη πειθαρχική ποινή, μέχρι και την οριστική παύση, σύμφωνα με το άρθρο 77 του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΖ΄

Έναρξη και λήξη πειθαρχικής ευθύνης

Άρθρο 81. Έναρξη της πειθαρχικής ευθύνης

Η πειθαρχική ευθύνη του δικαστικού λειτουργού αρχίζει από την αποδοχή του διορισμού του.

Άρθρο 82. Πράξεις που τελέστηκαν πριν από το διορισμό

1. Πράξεις που τελέστηκαν κατά τη διάρκεια προγενέστερης υπηρεσίας του δικαστικού λειτουργού στον ευρύτερο δημόσιο τομέα ή υπό την ιδιότητα του δικηγόρου τιμωρούνται πειθαρχικώς, εφόσον δεν παρήλθε ο χρόνος παραγραφής που ορίζεται γι' αυτές. Στην περίπτωση αυτή, ο τυχόν εκτός υπηρεσίας χρόνος, εφόσον δεν υπερβαίνει την πενταετία, δεν υπολογίζεται για τη συμπλήρωση της παραγραφής.

2. Η τέλεση από το δικαστικό λειτουργό, κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού και μέχρι την αποδοχή του διορισμού του, παράνομης πράξεως, σχετικής με τη συμμετοχή του στο διαγωνισμό ή τις προϋποθέσεις διορισμού του, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα. Ο χρόνος της παραγραφής αρχίζει από την αποδοχή του διορισμού.

Άρθρο 83. Λήξη της πειθαρχικής ευθύνης

1. Ο δικαστικός λειτουργός που αποχώρησε με οποιονδήποτε τρόπο από την υπηρεσία δεν διώκεται πειθαρχικώς. Η πειθαρχική όμως δίκη που άρχισε πριν από τη λύση της υπηρεσιακής σχέσεως συνεχίζεται μέχρις ότου εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση.

2. Η καταδικαστική απόφαση που εκδίδεται κατά την προηγούμενη παράγραφο δεν εκτελείται. Επιδίδεται πάντως στον τέως δικαστικό λειτουργό και τίθεται στον ατομικό του φάκελο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΗ΄

Πειθαρχικές δικαιοδοσίες

Άρθρο 84. Όργανα ασκήσεως πειθαρχικής δικαιοδοσίας

1. Η πειθαρχική δικαιοδοσία στους δικαστικούς λειτουργούς του δικαστικού σώματος ενόπλων δυνάμεων ασκείται από δικαστήριο και πειθαρχικά συμβούλια.

2. Το δικαστήριο που ασκεί πειθαρχική δικαιοδοσία είναι η ολομέλεια του Αρείου Πάγου.

3. Τα συμβούλια που ασκούν πειθαρχική δικαιοδοσία είναι:

- α. Το πενταμελές πειθαρχικό συμβούλιο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.
- β. Το επταμελές πειθαρχικό συμβούλιο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.
- γ. Το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο του άρθρου 91 του Συντάγματος.

Άρθρο 85. Αρμοδιότητα δικαστηρίου ολομέλειας

1. Η ολομέλεια του Αρείου Πάγου είναι αρμόδια για την επιβολή της ποινής της οριστικής παύσεως σε όλους τους δικαστικούς λειτουργούς του δικαστικού σώματος ενόπλων δυνάμεων.

2. Το παραπάνω δικαστήριο κρίνει αυτόν που διέπραξε πειθαρχικό παράπτωμα, ύστερα από παραπομπή του από το πειθαρχικό συμβούλιο. Εφόσον τελικά το δικαστήριο κρίνει ότι ο δικαστικός λειτουργός είναι υπαίτιος πειθαρχικού παραπτώματος, που τιμωρείται με ποινή κατώτερη από την οριστική παύση, επιβάλλει την ποινή που πρέπει, χωρίς να δεσμεύεται από την απόφαση του πειθαρχικού συμβουλίου για την παραπομπή.

Άρθρο 86. Αρμοδιότητα του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου

Το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο να κρίνει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό τα πειθαρχικά παραπτώματα και να επιβάλλει όλες τις πειθαρχικές ποινές, εκτός από την οριστική παύση, στα μέλη του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

Άρθρο 87. Αρμοδιότητες των άλλων πειθαρχικών συμβουλίων

1. Το πενταμελές πειθαρχικό συμβούλιο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου είναι αρμόδιο να κρίνει σε πρώτο βαθμό τα πειθαρχικά παραπτώματα και να επιβάλλει όλες τις πειθαρχικές ποινές, εκτός από την οριστική παύση, στους δικαστικούς λειτουργούς μέχρι και το βαθμό του Στρατιωτικού Δικαστή Α΄.

2. Το επταμελές πειθαρχικό συμβούλιο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου είναι αρμόδιο να κρίνει τις εφέσεις κατά των πειθαρχικών αποφάσεων, που εκδίδονται σε πρώτο βαθμό από το πενταμελές πειθαρχικό συμβούλιο.

Άρθρο 88. Συγκρότηση δικαστηρίου

Το δικαστήριο που προβλέπεται από το άρθρο 84 παράγραφος 2 του παρόντος συγκροτείται για να ασκήσει τη δικαιοδοσία του, όπως ορίζει ο οργανικός του νόμος.

Άρθρο 89. Συγκρότηση και σύνθεση του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου

1. Το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο, όταν καλείται να αποφανθεί επί πειθαρχικού παραπτώματος μέλους του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, συγκροτείται όπως ορίζει το άρθρο 91 παράγραφος 2 του Συντάγματος, χωρίς τη συμμετοχή των δύο καθηγητών.

2. Σε περίπτωση ελλείψεως ή κωλύματος του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας συμμετέχει και προεδρεύει ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου.

3. Την πειθαρχική αγωγή εγείρει ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας.

4. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις περί συγκροτήσεως και λειτουργίας του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Καταστάσεως Δικαστικών Λειτουργιών πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης.

Άρθρο 90. Συγκρότηση και σύνθεση των άλλων πειθαρχικών συμβουλίων

1. Το πενταμελές πειθαρχικό συμβούλιο συγκροτείται από τον Α' Αντιπρόεδρο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, ως Πρόεδρο, και τέσσερις Αναθεωρητές Γ'.

2. Το επταμελές πειθαρχικό συμβούλιο συγκροτείται από τον Πρόεδρο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, ως Πρόεδρο τρεις Αναθεωρητές Γ' και τρεις Αρεοπαγίτες.

3. Οι Αρεοπαγίτες που μετέχουν στα παραπάνω συμβούλια λαμβάνονται από εκείνους που έχουν κληρωθεί ως μέλη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου του Σώματος, με τη σειρά που έχουν κληρωθεί. Ειδικότερα, οι τρεις πρώτοι Αρεοπαγίτες αποτελούν τα τακτικά μέλη του επταμελούς πειθαρχικού συμβουλίου, οι επόμενοι πέντε αποτελούν τα αναπληρωματικά μέλη του πενταμελούς πειθαρχικού συμβουλίου και οι επόμενοι επτά αποτελούν τα αναπληρωματικά μέλη του επταμελούς πειθαρχικού συμβουλίου.

4. Οι Αναθεωρητές που μετέχουν στα παραπάνω συμβούλια ορίζονται κάθε χρόνο με κλήρωση. Η κλήρωση γίνεται το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Δεκεμβρίου κάθε χρόνου σε δημόσια συνεδρίαση του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου. Σε μια κληρωτίδα τίθενται ως κλήροι σφαιρίδια αδιαφανή με τα ονόματα όλων των Αναθεωρητών Γ' και ο Πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου εξάγει διαδοχικώς επτά σφαιρίδια. Οι Αναθεωρητές των οποίων τα ονόματα αναφέρονται στα τέσσερα πρώτα σφαιρίδια αποτελούν τα τακτικά μέλη του πενταμελούς πειθαρχικού συμβουλίου, ενώ οι Αναθεωρητές που αναφέρονται στα επόμενα τρία σφαιρίδια αποτελούν τα τακτικά μέλη του επταμελούς πειθαρχικού συμβουλίου.

5. Εάν ο αριθμός των Αναθεωρητών δεν επαρκεί για τη συγκρότηση συμβουλίων, σύμφωνα με την παραπάνω παράγραφο 4, εφαρμόζεται ανάλογα η παράγραφος 3 του άρθρου 55.

6. Τα αναπληρωματικά μέλη κατά τη σειρά της κληρώσεώς τους αναπληρώνουν τα τακτικά μέλη που απουσιάζουν ή κωλύονται. Το ίδιο ισχύει σε περίπτωση ελλείψεως τακτικού μέλους, μέχρι να γίνει συμπληρωματική κλήρωση με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 56.

7. Η θητεία των μελών των παραπάνω Πειθαρχικών συμβουλίων αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του επόμενου έτους. Η θητεία των μελών που κληρώνονται συμπληρωματικά, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου, διαρκεί μέχρι τη λήξη του ημερολογιακού έτους.

8. Καθήκοντα γραμματέα στα παραπάνω συμβούλια ασκεί ο δικαστικός γραμματέας, που ορίζεται από τον Πρόεδρο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

Άρθρο 91.

1. Δεν μπορούν να μετάσχουν σε πειθαρχικό συμβούλιο ή δικαστήριο για την εκδίκαση ορισμένης πειθαρχικής υποθέσεως: α. Οι δικαστικοί λειτουργοί κατά των οποίων στρέφεται το πειθαρχικό παράπτωμα. β. Οι συγγενείς εξ αίματος σε ευθεία γραμμή απεριόριστα ή σε πλάγια γραμμή και μέχρι τον τέταρτο βαθμό ή εξ αγχιστείας μέχρι το δεύτερο βαθμό, καθώς και ο σύζυγος εκείνου που διώκεται ή του δικαστικού λειτουργού κατά του οποίου στρέφεται το πειθαρχικό παράπτωμα. γ. Εκείνος που έχει ασκήσει την πειθαρχική δίωξη, καθώς και αυτός που έχει ενεργήσει ανάκριση στην ίδια πειθαρχική υπόθεση. δ. Αυτοί που έχουν εξεταστεί ως μάρτυρες στην ίδια υπόθεση. ε. Οι δικαστές που συμμετείχαν σε ποινική δίκη για την ίδια πράξη. στ. Αυτοί που συνδέονται με ιδιαίτερη φιλία ή

βρίσκονται σε οξεία αντίθεση με αυτόν που διώκεται ή έχουν ιδιαίτερη σχέση με την υπόθεση που κρίνεται ώστε να μπορεί να δημιουργηθεί αμφιβολία για την αμεροληψία τους.

2. Όσοι μετείχαν στο συμβούλιο που έκρινε σε πρώτο βαθμό δεν μπορούν να μετάσχουν και στο δευτεροβάθμιο.

3. Δεν επιτρέπεται η εξαίρεση τόσων μελών ώστε να μην είναι δυνατή η σύνθεση του συμβουλίου από τα υπόλοιπα.

4. Ο δικαστικός λειτουργός, που κωλύεται κατά τα παραπάνω, έχει τις υποχρεώσεις του άρθρου 23 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας που εφαρμόζεται αναλόγως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΘ΄ **Γενικές δικονομικές διατάξεις**

Άρθρο 92. Δίωξη των πειθαρχικών παραπτώματων

1. Η δίωξη των πειθαρχικών παραπτώματων γίνεται αυτεπαγγέλτως με βάση τα στοιχεία που περιέρχονται σε αυτόν που είναι αρμόδιος να την ασκήσει.

2. Τα πειθαρχικά συμβούλια ασχολούνται με μία υπόθεση, μόνον όταν ασκηθεί πειθαρχική δίωξη, το δε πειθαρχικό δικαστήριο μόνον όταν παραπέμπουν σε αυτό την υπόθεση τα πειθαρχικά συμβούλια.

Άρθρο 93

1. Η προδικασία ενώπιον του πειθαρχικού δικαστηρίου και των συμβουλίων είναι μυστική. Η κυρία διαδικασία ενώπιον του πειθαρχικού δικαστηρίου και του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου είναι δημόσια και η απόφασή τους εκδίδεται σε δημόσια συνεδρίαση. Η κυρία διαδικασία στα άλλα πειθαρχικά συμβούλια είναι μυστική.

2. Η πειθαρχική διαδικασία γίνεται ατελώς σε όλα τα στάδιά της. Έξοδα δεν επιδικάζονται ούτε υπέρ ούτε εις βάρος του διωκόμενου.

3. Κατά τη διαδικασία ενώπιον των δευτεροβάθμιων πειθαρχικών συμβουλίων επιτρέπεται συμπάρασταση με δικηγόρο, εφόσον η ποινή που επιβλήθηκε πρωτοδίκως είναι ανώτερη από την ποινή του προστίμου.

Άρθρο 94. Συνάφεια και συμμετοχή

1. Περισσότερα πειθαρχικά παραπτώματα που φέρονται ότι έχουν διαπραχθεί από τον ίδιο δικαστικό λειτουργό, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο πειθαρχικής διώξεως με την άσκηση μιας μόνο πειθαρχικής αγωγής. Εφόσον ο πειθαρχικός δικαστής κρίνει ότι η συνεκδίκηση των παραπάνω παραπτώματων θα προξενήσει βλάβη, διατάσσει χωρισμό.

2. Περισσότερα πειθαρχικά παραπτώματα, για τα οποία ασκήθηκαν χωριστές πειθαρχικές αγωγές, μπορούν να συνεκδικαστούν από τον πειθαρχικό δικαστή εφόσον τούτο δεν προκαλεί βλάβη.

3. Όταν δίδονται περισσότεροι ως συμμετοχοί για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα, η πειθαρχική δίκη γίνεται ενιαία για όλους. Αν οι διωκόμενοι υπάγονται σε πειθαρχικά συμβούλια με διαφορετική καθ' ύλην αρμοδιότητα, αρμόδιο είναι το συμβούλιο στο οποίο υπάγεται ο κατά βαθμόν ανώτερος.

4. Σε περίπτωση συμμετοχής δικαστικών λειτουργών και δικαστικών γραμματέων στο ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα, καθένας υπάγεται στον πειθαρχικό δικαστή, που είναι αρμόδιος γι' αυτόν.

Άρθρο 95. Εκθέσεις - Επιδόσεις

1. Για τη διενέργεια κάθε πράξεως της πειθαρχικής διαδικασίας συντάσσεται έκθεση, εφόσον προβλέπεται ειδικά από τον παρόντα νόμο.

2. Όλες οι κλήσεις και προσκλήσεις προσώπων κατά την πειθαρχική διαδικασία και τα έγγραφα, που η κοινοποίησή τους προβλέπεται από τον παρόντα νόμο, επιδίδονται και συντάσσεται σχετική έκθεση. Τα έγγραφα που πρέπει να επιδοθούν στον διωκόμενο διαβιβάζονται με εμπιστευτική αλληλογραφία στον Πρόεδρο του δικαστηρίου, ο οποίος μεριμνά για την επίδοσή τους. 3. Στα παραπάνω εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 148 μέχρι 153 και 155 μέχρι 163 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο 96. Αρμοδιότητα για την άσκηση πειθαρχικής διώξεως

Αρμόδιοι για την άσκηση πειθαρχικής διώξεως είναι:

α. Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας για όλους τους δικαστικούς λειτουργούς.

β. Ο Εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου για τους δικαστικούς λειτουργούς μέχρι και το βαθμό του Στρατιωτικού Δικαστή Α΄.

Άρθρο 97. Υποχρέωση για την άσκηση της πειθαρχικής διώξεως

1. Ο Εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, όταν λάβει με οποιονδήποτε τρόπο γνώση, ότι τελέστηκε από δικαστικό λειτουργό πράξη, που μπορεί να χαρακτηριστεί ως πειθαρχικά παράπτωμα, υποχρεούται να ασκήσει πειθαρχική αγωγή.

2. Αν τα στοιχεία, που περιέχονται στον Εισαγγελέα, καθώς και όσα συλλέγει ο ίδιος δενπιθανολογούν τη διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος ή τα πραγματικά περιστατικά που βεβαιώνονται δεν συνιστούν πειθαρχικό παράπτωμα ή δεν επισύρουν πειθαρχική κύρωση λόγω εξαλείψεως του αξιοποιήσιμου ή λήξεως της πειθαρχικής ευθύνης, η υπόθεση τίθεται στο αρχείο με αιτιολογημένη πράξη του που κοινοποιείται στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

3. Σε πειθαρχικά παραπτώματα που οφείλονται σε ελαφρά αμέλεια και δικαιολογούν προδήλως μόνο ποινή επιπλήξεως, η δίωξη είναι στη διακριτική ευχέρεια του Εισαγγελέα, ο οποίος πρέπει να λάβει υπόψη το συμφέρον της δικαιοσύνης και τη διαγωγή του δικαστικού λειτουργού εντός της υπηρεσίας και εκτός αυτής.

Άρθρο 98. Γνωστοποίηση πειθαρχικών παραπτωμάτων

1. Πρόεδροι και εισαγγελείς δικαστηρίων, όταν λάβουν γνώση ότι ο δικαστικός λειτουργός που υπηρετεί στο δικαστήριο ή την εισαγγελία διέπραξε πειθαρχικό παράπτωμα, οφείλουν να το ανακοινώσουν στον αρμόδιο για την άσκηση πειθαρχικής διώξεως και να αποστείλουν τα σχετικά στοιχεία.

2. Εκθέσεις επιθεωρητών, που περιέχουν πρόταση για πειθαρχική δίωξη δικαστικού λειτουργού, διαβιβάζονται στον αρμόδιο για την άσκηση πειθαρχικής διώξεως με τα σχετικά στοιχεία.

3. Οι εισαγγελείς πλημμελειοδικών υποχρεούνται να γνωστοποιούν αμέσως στον αρμόδιο για την άσκηση της πειθαρχικής διώξεως κάθε ποινική δίωξη που ασκούν κατά δικαστικού λειτουργού.

4. Αν κατά τη διάρκεια ποινικής ή πειθαρχικής ανακρίσεως προκύπτουν πραγματικά περιστατικά, που συνιστούν άλλο πειθαρχικό παράπτωμα, ο ανακριτής συντάσσει σχετική έκθεση και τη στέλνει αμέσως στον αρμόδιο για την άσκηση της πειθαρχικής διώξεως.

Άρθρο 99.

1. Ο αρμόδιος για την άσκηση της πειθαρχικής διώξεως έχει το δικαίωμα να ενεργεί προκαταρκτική εξέταση για τον έλεγχο των στοιχείων, που έχουν περιέλθει σε αυτόν και την εκτίμηση της συνδρομής των λόγων για την άσκηση πειθαρχικής διώξεως. Η προκαταρκτική εξέταση είναι άτυπη και γίνεται από τον ίδιο ή με εντολή του από άλλο δικαστικό λειτουργό ανώτερο στο βαθμό εκείνου που φέρεται ότι έχει υποπέσει σε πειθαρχικό παράπτωμα.

2. Εκείνος που ενεργεί προκαταρκτική εξέταση οφείλει να ζητήσει προφορικές ή έγγραφες εξηγήσεις από αυτόν που φέρεται ότι έχει υποπέσει σε πειθαρχικό παράπτωμα και μπορεί να ζητήσει πληροφορίες ή τη διαβίβαση άλλων στοιχείων από κάθε άλλη αρχή. Ο καλούμενος να δώσει εξηγήσεις οφείλει να τις δώσει και έχει δικαίωμα να λάβει γνώση όλων των στοιχείων που τον αφορούν.

3. Εκείνος που ενεργεί προκαταρκτική εξέταση μεριμνά επίσης για τη συγκέντρωση των αποδεικτικών στοιχείων και εξετάζει μάρτυρες, αν το κρίνει αναγκαίο.

4. Για την προκαταρκτική εξέταση συντάσσεται έκθεση, της οποίας το πόρισμα πρέπει να έχει επαρκή αιτιολογία.

5. Ο αρμόδιος για την άσκηση της πειθαρχικής διώξεως, αν από την προκαταρκτική εξέταση καταλήξει σε κρίση ότι δεν συντρέχει λόγος ασκήσεως πειθαρχικής διώξεως, θέτει την υπόθεση στο αρχείο με αιτιολογημένη πράξη. Όταν η πράξη αυτή εκδίδεται από τον Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου κοινοποιείται στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

Άρθρο 100. Έναρξη πειθαρχικής διώξεως

1. Η πειθαρχική δίωξη αρχίζει με την έγερση πειθαρχικής αγωγής.

2. Η πειθαρχική αγωγή πρέπει να περιέχει:

α. Το ονοματεπώνυμο και τα υπηρεσιακά στοιχεία του διωκόμενου.

β. Πλήρη και σαφή καθορισμό των πραγματικών περιστατικών, τα οποία στοιχειοθετούν το πειθαρχικό παράπτωμα που του αποδίδεται, τις συνθήκες κάτω από τις οποίες τελέστηκε και τις διατάξεις των νόμων που το προβλέπουν.

3. Η πειθαρχική αγωγή απευθύνεται στο αρμόδιο συμβούλιο και συνοδεύεται από την πειθαρχική δικογραφία που σχηματίστηκε και τα στοιχεία που υπάρχουν. Η αρμοδιότητα του συμβουλίου κρίνεται από το βαθμό του διωκόμενου κατά το χρόνο ασκήσεως της πειθαρχικής αγωγής με την επιφύλαξη της διατάξεως του άρθρου 69 παρ. 2.

4. Εφόσον η πειθαρχική αγωγή ασκείται από τον Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, κοινοποιείται αντίγραφο της στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας. Η πειθαρχική αγωγή κοινοποιείται

επίσης στον πρόεδρο και τον εισαγγελέα του δικαστηρίου όπου υπηρετεί ο δικαστικός λειτουργός, τον οποίο αφορά η πειθαρχική αγωγή.

Άρθρο 101

Η πειθαρχική δίωξη τελειώνει με την έκδοση οριστικής, ανέκκλητης ή τελεσίδικης αποφάσεως πειθαρχικού δικαστηρίου ή συμβουλίου, κατά περίπτωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Κ΄

Προδικασία ενώπιον των πειθαρχικών συμβουλίων

Άρθρο 102. Ορισμός εισηγητή

1. Ο πρόεδρος του πειθαρχικού συμβουλίου ορίζει ένα από τα τακτικά μέλη του ως εισηγητή. Η πράξη ορισμού του εισηγητή με αντίγραφο της πειθαρχικής αγωγής επιδίδεται στον διωκόμενο.

2. Σε περίπτωση κωλύματος του εισηγητή, ο πρόεδρος τον αντικαθιστά με άλλον από τα τακτικά μέλη του συμβουλίου.

3. Ο διωκόμενος έχει δικαίωμα, μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την κοινοποίηση σε αυτόν της πράξεως ορισμού εισηγητή, να ζητήσει την εξαίρεση του τελευταίου, αναφέροντας τους λόγους εξαιρέσεως. Για την αίτηση αποφασίζει το πειθαρχικό συμβούλιο, χωρίς τη συμμετοχή του εισηγητή, του οποίου ζητήθηκε η εξαίρεση. Αν γίνει δεκτή η αίτηση, ο πρόεδρος ορίζει άλλον εισηγητή.

4. Ο διωκόμενος δεν μπορεί να ζητήσει την εξαίρεση και άλλου εισηγητή.

Άρθρο 103. Κλήση σε απολογία

1. Ο εισηγητής μελετά τη δικογραφία και καλεί τον διωκόμενο σε απολογία.

2. Με την κλήση τάσσεται εύλογη προθεσμία για απολογία, όχι βραχύτερη των δέκα (10) ημερών. Η προθεσμία μπορεί να παραταθεί με αίτηση του διωκομένου μέχρι το τριπλάσιο.

3. Από την επίδοση της κλήσεως σε απολογία μέχρι τη λήξη της προθεσμίας, που τάχθηκε, άλλα όχι περισσότερο από δεκαπέντε (15) ημέρες, ο διωκόμενος θεωρείται ότι είναι σε κανονική άδεια, την οποία μπορεί να χρησιμοποιήσει, αφού κάνει σχετική δήλωση στον προϊστάμενό του.

Άρθρο 104. Απολογία

1. Ο διωκόμενος, πριν απολογηθεί, έχει δικαίωμα να λάβει γνώση της δικογραφίας που σχηματίστηκε και να ζητήσει να του χορηγηθούν αντίγραφα της δικογραφίας αφού συνταχθεί σχετική έκθεση.

2. Η απολογία είναι έγγραφη και υποβάλλεται είτε στον εισηγητή με χορήγηση αποδείξεως είτε με συστημένη επιστολή.

3. Στην απολογία του μπορεί ο διωκόμενος να προτείνει μάρτυρες, από τους οποίους οι πέντε εξετάζονται υποχρεωτικώς. Επίσης, μπορεί να αναφέρει την ύπαρξη κρίσιμων εγγράφων ή άλλων στοιχείων που βρίσκονται σε οποιαδήποτε αρχή, με τα οποία πρέπει να συμπληρωθεί η πειθαρχική δικογραφία, με την επιφύλαξη αυτών που ορίζονται στο άρθρο 106 παράγραφος 4.

4. Στην απολογία του ο διωκόμενος επισυνάπτει όσα στοιχεία έχει στη διάθεσή του. Ο διωκόμενος μπορεί να ζητήσει εύλογη προθεσμία για τη συμπληρωματική υποβολή στοιχείων, που δεν βρίσκονται στην κατοχή του.

Άρθρο 105. Ορισμός Ανακριτή

1. Εφόσον, μετά την απολογία του διωκομένου, τα στοιχεία που υπάρχουν στη δικογραφία κρίνονται από τον εισηγητή και τον πρόεδρο επαρκή για να εισαχθεί η υπόθεση στο πειθαρχικό συμβούλιο, ενεργούνται όσα ορίζονται στο άρθρο 111. Εφόσον όμως τα στοιχεία αυτά κρίνονται από τον εισηγητή ή τον πρόεδρο ελλιπή, ο τελευταίος ορίζει με πράξη του ως ανακριτή άλλο μέλος, τακτικό ή αναπληρωματικό, του συμβουλίου και του δίνει παραγγελία να διενεργήσει ανάκριση.

2. Η πράξη του προέδρου για τον ορισμό ανακριτή επιδίδεται στον διωκόμενο. Αυτός έχει δικαίωμα να ζητήσει την εξαίρεση του ανακριτή, όπως ορίζεται και για τον εισηγητή στο άρθρο 102 παράγραφοι 3 και 4.

Άρθρο 106

1. Η ανάκριση αποβλέπει στη συλλογή κάθε πρόσφορου αποδεικτικού στοιχείου και στη διερεύνηση όλων των πραγματικών περιστατικών για το σχηματισμό της κρίσεως του πειθαρχικού συμβουλίου.

2. Ανακριτικές πράξεις είναι κυρίως: α. Η εξέταση μαρτύρων. β. Η εξέταση του διωκομένου. γ. Η αυτοψία. δ. Η πραγματογνωμοσύνη και ε. Η αναζήτηση εγγράφων.

3. Για κάθε ανακριτική πράξη της προηγούμενης παραγράφου συντάσσεται έκθεση.

4. Δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ανακριτικής πράξεως υπηρεσιακό απόρρητο, εφόσον δεν συναινεί στην ανακοίνωσή του η αρμόδια αρχή, καθώς και κάθε επαγγελματικό απόρρητο κατά νόμο.

5. Ο ανακριτής ενεργεί αυτοπροσώπως τις ανακριτικές πράξεις. Εάν πρόκειται να διενεργηθεί ανακριτική πράξη έξω από την έδρα του ανακριτή, μπορεί αυτός, εφόσον δεν κρίνει αναγκαία τη μετακίνησή του ή την κλήτευση των μαρτύρων στην έδρα του, να παραγγείλει τη διενέργειά της από δικαστικό λειτουργό του δικαστικού σώματος ενόπλων δυνάμεων, που υπηρετεί στην περιφέρεια όπου πρόκειται να διενεργηθεί η ανακριτική πράξη, αρκεί να είναι ανώτερος στο βαθμό ή αρχαιότερος του διωκόμενου.

Άρθρο 107. Εξέταση μαρτύρων και του διωκόμενου

1. Οι μάρτυρες εξετάζονται ενόρκως κατά τον τύπο που προβλέπουν τα άρθρα 218 και 220 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

2. Η μη εμφάνιση ή άρνηση καταθέσεως μάρτυρα χωρίς εύλογη αιτία τιμωρείται κατά τις διατάξεις του άρθρου 169 του Ποινικού Κώδικα για απείθεια. Εύλογη αιτία θεωρείται και η συγγένεια του μάρτυρα με τον διωκόμενο σε ευθεία γραμμή μέχρι και τον τρίτο βαθμό.

3. Η εξέταση των μαρτύρων που προτείνει ο διωκόμενος, πέρα από τον αριθμό των πέντε, είναι στην κρίση του ανακριτή. Κατά τα λοιπά, για την εξέταση των μαρτύρων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 213 μέχρι και 217 και 223 μέχρι 227 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

4. Κατά την ανάκριση καλείται υποχρεωτικά από τον ανακριτή ο διωκόμενος για εξέταση, η οποία γίνεται ανωμοτί. Η μη προσέλευση ή η άρνηση του διωκόμενου για εξέταση δεν εμποδίζει την πρόοδο της ανακρίσεως.

5. Ο διωκόμενος, πριν από την εξέτασή του, έχει δικαίωμα να λάβει γνώση των εγγράφων της ανακρίσεως, καθώς και τα δικαιώματα του άρθρου 104 παράγραφοι 1 και 3 του παρόντος.

Άρθρο 108.

1. Η αυτοψία ενεργείται είτε από τον ανακριτή είτε μετά από πρότασή του από ολόκληρο το πειθαρχικό συμβούλιο, για τη διαπίστωση των πραγματικών συνθηκών τελέσεως του πειθαρχικού παραπτώματος ή άλλων συναφών στοιχείων με αυτό.

2. Η εξέταση δημόσιων εγγράφων ή ιδιωτικών εγγράφων που έχουν κατατεθεί σε δημόσια αρχή ενεργείται, εφόσον είναι δυνατόν, στο γραφείο, όπου φυλάσσονται αυτά.

3. Πραγματογνώμονες ορίζονται δικαστικοί λειτουργοί του δικαστικού σώματος ενόπλων δυνάμεων ή δημόσιοι πολιτικοί ή στρατιωτικοί υπάλληλοι ή επιστήμονες ή τεχνικοί από τον πίνακα του άρθρου 185 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Όταν γίνει η πραγματογνωμοσύνη οι αμοιβές των πραγματογνωμόνων εκκαθαρίζονται από τον πρόεδρο του πειθαρχικού συμβουλίου και καταβάλλονται από το Δημόσιο, σύμφωνα με τις διατάξεις για το δημόσιο λογιστικό.

4. Κατά τα λοιπά, στην αυτοψία και στην πραγματογνωμοσύνη εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο 109. Αναζήτηση εγγράφων

1. Ο ανακριτής μπορεί να ζητήσει από κάθε δημόσια αρχή την παροχή σε αυτόν στοιχείων ή την αποστολή πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων για αντικείμενα που ανάγονται στην αρμοδιότητά της ή αντιγράφων των εγγράφων που βρίσκονται στην κατοχή της.

2. Έγγραφα τα οποία κατέχει ιδιώτης μπορούν να ζητηθούν από τον ανακριτή και επιστρέφονται υποχρεωτικά μετά το τέλος της πειθαρχικής δίκης. Ο ανακριτής είναι υποχρεωμένος μετά από αίτησή του ιδιώτη να χορηγήσει ατελώς, εκτός από την απόδειξη, επίσημο αντίγραφο ή απόσπασμα των εγγράφων που παρέλαβε. Αν πρόκειται για έγγραφα αναγκαία στον ιδιώτη προς εξυπηρέτηση συμφέροντός του, αυτά μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εξετάσεως στον τόπο όπου βρίσκονται.

3. Η άρνηση της παραδόσεως ή ανακοινώσεως τιμωρείται κατά τις διατάξεις του άρθρου 169 του Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο 110. Τέλος της ανακρίσεως

Μετά το τέλος της ανακρίσεως, ο ανακριτής υποβάλλει τη δικογραφία στον πρόεδρο του συμβουλίου με το πόρισμά του για την υπόθεση.

Άρθρο 111. Ορισμός δικασίμου - Κλήση του διωκόμενου

1. Ο πρόεδρος του συμβουλίου, όταν λάβει τη δικογραφία της υποθέσεως μετά το τέλος της ανακρίσεως ή όταν κρίνει και αυτός, κατά το άρθρο 105, ότι η ανάκριση δεν είναι αναγκαία, ορίζει με

πράξη του δικάσιμο για τη συζήτηση της υποθέσεως ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου. Η πράξη κοινοποιείται σε όλα τα μέλη του πειθαρχικού συμβουλίου. Η δικάσιμος δεν μπορεί να απέχει χρονικώς λιγότερο από δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση της πράξεως.

2. Η παραπάνω πράξη κοινοποιείται και στον διωκόμενο μαζί με την κλήση για να προσέλθει και λάβει γνώση της δικογραφίας και να παρασταθεί κατά τη συζήτηση. Η κλήση επιδίδεται δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο.

3. Για την προσέλευση του διωκόμενου συντάσσεται έκθεση στην οποία αναφέρεται αν έλαβε γνώση όλης της δικογραφίας. Η έκθεση υπογράφεται από τον διωκόμενο και το γραμματέα. Η μη προσέλευση του διωκόμενου για να λάβει γνώση της δικογραφίας πριν τη συνεδρίαση του πειθαρχικού συμβουλίου δεν εμποδίζει την πρόοδο της πειθαρχικής δίκης.

4. Ο πρόεδρος του συμβουλίου, αυτεπαγγέλτως ή μετά από αίτηση του διωκόμενου, μπορεί να καλέσει ενώπιον του συμβουλίου μάρτυρες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑ΄

Κύρια διαδικασία ενώπιον των πειθαρχικών συμβουλίων

Άρθρο 112. Συνεδρίαση πειθαρχικού συμβουλίου

1. Με την έναρξη της συνεδρίασεως βεβαιώνεται η νόμιμη σύνθεση του συμβουλίου και η παρουσία ή όχι του διωκόμενου.

2. Αν ο διωκόμενος δεν εμφανίστηκε και δεν έχει κλητευθεί νόμιμα ή εμπρόθεσμα ή δεν προσήλθε λόγω ανυπερβλήτου κωλύματος, ορίζεται νέα δικάσιμος και παραγγέλλεται η γνωστοποίησή της.

3. Το συμβούλιο μπορεί και αν δεν συντρέχουν οι όροι της προηγούμενης παραγράφου να αναβάλει τη συνεδρίαση σε νέα δικάσιμο, λόγω της μη προσελεύσεως του διωκόμενου ή μάρτυρα, του οποίου η εμφάνιση κρίνεται αναγκαία ή για άλλο σπουδαίο λόγο. Για τους μάρτυρες εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για τη βίαιη προσαγωγή στο ακροατήριο. Αν δεν συντρέχει περίπτωση αναβολής της συνεδρίασεως, το συμβούλιο προχωρεί στη συζήτηση της υποθέσεως και με απόντα τον διωκόμενο.

4. Ο διωκόμενος μπορεί να ζητήσει την εξαίρεση δύο το πολύ μελών του πειθαρχικού συμβουλίου, αναφέροντας τους λόγους εξαιρέσεως. Για την αίτηση αυτή που υποβάλλεται εγγράφως, μέχρι την έναρξη της συνεδρίασεως, αποφασίζει το συμβούλιο, χωρίς τη συμμετοχή του μέλους του οποίου ζητήθηκε η εξαίρεση, με αιτιολογημένη απόφαση που καταχωρίζεται στα πρακτικά. Τα μέλη των οποίων ζητείται η εξαίρεση ή την εξαίρεση των οποίων αποφάσισε το συμβούλιο, αντικαθίστανται από τα αναπληρωματικά μέλη κατά τη συζήτηση της αιτήσεως εξαιρέσεως ή της υποθέσεως, αντίστοιχα.

5. Κατά τη συζήτηση της υποθέσεως ο εισηγητής διαβάσει την πειθαρχική αγωγή και το πόρισμα της ανακρίσεως. Στη συνέχεια ο πρόεδρος καλεί για εξέταση καθένα από τους μάρτυρες και δίνει το λόγο στον διωκόμενο για να αναπτύξει προφορικά την απολογία του και να απαντήσει στα ερωτήματα που θα θέσουν σε αυτόν τα μέλη του συμβουλίου. Ο διωκόμενος έχει δικαίωμα να υποβάλει υπόμνημα, μέσα σε εύλογη προθεσμία που ορίζει ο πρόεδρος.

Άρθρο 113. Διεύθυνση συζητήσεως - Πρακτικά

1. Ο πρόεδρος του συμβουλίου διευθύνει τη συζήτηση, δίνει το λόγο στον εισηγητή, τον διωκόμενο και το συνήγορό του, απευθύνει ερωτήσεις προς τον διωκόμενο και τους μάρτυρες και δίνει την άδεια στα μέλη του συμβουλίου, στον διωκόμενο και στο συνήγορό του να υποβάλουν ερωτήσεις.

2. Για τη συνεδρίαση του πειθαρχικού συμβουλίου συντάσσεται από το γραμματέα πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από αυτόν και τον πρόεδρο. Το πρακτικό περιέχει με συντομία τις καταθέσεις των μαρτύρων, την προφορική απολογία του διωκόμενου, καθώς και έκθεση για κάθε αξιόλογο γεγονός που συνέβη κατά τη διάρκεια της συνεδρίασεως. Ο πρόεδρος μπορεί να διατάξει την αυτολεξεί καταχώριση ουσιωδών μερών των καταθέσεων ή δηλώσεων, που γίνονται κατά τη συνεδρίαση, επιτρέποντας ενδεχομένως και την υπαγόρευση αυτών.

Άρθρο 114. Προδικαστική απόφαση

Το συμβούλιο εκτιμά ελεύθερα τα αποδεικτικά στοιχεία και αν τα κρίνει ανεπαρκή μπορεί με απόφασή του να διατάξει κρείσσονες αποδείξεις. Εφόσον αποφασιστεί η διενέργεια αυτοψίας, αυτή διενεργείται από το συμβούλιο. Η προδικαστική απόφαση επιδίδεται στον διωκόμενο και όταν εκτελεσθούν όσα διατάσσονται με αυτή επαναλαμβάνεται η κυρία διαδικασία, όπως ορίζεται στο άρθρο 112 του Κώδικα.

Άρθρο 115. Οριστική απόφαση

1. Για την έκδοση οριστικής απόφασης, το συμβούλιο σε διάσκεψη μελετά όλη τη δικογραφία και στη συνέχεια γίνεται ψηφοφορία, παρουσία και του γραμματέα, για τα ζητήματα που ανακύπτουν στην υπόθεση. Αν σε κάποιο ζήτημα σχηματίζονται περισσότερες από δύο γνώμες, αυτοί που ψήφισαν υπέρ της δυσμενέστερης για τον διωκόμενο γνώμης ή υπέρ της βαρύτερης ποινής προσχωρούν στην αμέσως ευνοϊκότερη. Το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας για καθένα από τα ζητήματα βεβαιώνεται στο πρακτικό της διασκέψεως, το οποίο υπογράφεται από όλους τους παρισταμένους.

2. Η οριστική απόφαση πρέπει να περιέχει τη σύνθεση του συμβουλίου, το ονοματεπώνυμο και το βαθμό του διωκόμενου, μνεία της τυχόν παραστάσεως του, άλλως της νόμιμης κλητεύσεώς του, περίληψη της κατηγορίας, καθώς και της απολογίας με τους ουσιώδεις ισχυρισμούς του διωκόμενου, αιτιολογικό και διατακτικό. Η απόφαση πρέπει να είναι αιτιολογημένη, τόσο ως προς τη διαπίστωση ή μη της ενοχής, όσο και ως προς την επιμέτρηση της ποινής.

3. Το σχέδιο της απόφασεως συντάσσεται από τον εισηγητή και υπογράφεται από αυτόν και τον πρόεδρο, το δε πρωτότυπό της από τον πρόεδρο και το γραμματέα και καταχωρίζεται στο βιβλίο αποφάσεων του συμβουλίου. Ως χρονολογία εκδόσεώς της απόφασεως λαμβάνεται η χρονολογία υπογραφής του πρωτοτύπου της από τον πρόεδρο.

Άρθρο 116. Κοινοποίηση αποφάσεως

1. Η οριστική απόφαση επιδίδεται με μέριμνα του γραμματέα στον διωκόμενο.

2. Η απόφαση αυτή επιδίδεται και στον πρόεδρο του δικαστηρίου, όπου υπηρετεί ο διωκόμενος και σε όσους έχουν δικαίωμα εφέσεως. Επίσης, επιδίδεται στον εισαγγελέα, εφόσον ο διωκόμενος υπηρετεί σε εισαγγελία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΒ´ Ένδικα μέσα

Άρθρο 117. Έφεση

1. Οι οριστικές αποφάσεις του πενταμελούς πειθαρχικού συμβουλίου είναι εκκλητές.

2. Δικαίωμα εφέσεως σε κάθε απόφαση έχουν:

α. Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας.

β. Ο Εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

3. Δικαίωμα εφέσεως έχει αυτός που τιμωρήθηκε πειθαρχικά ή απαλλάχθηκε με δυσμενή αιτιολογία.

4. Η έφεση ασκείται από αυτόν που διώχθηκε μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από την επίδοση της εκκαλούμενης αποφάσεως και αν αυτός διαμένει στην αλλοδαπή μέσα σε τρεις (3) μήνες. Όταν πρόκειται για τους αναφερομένους στην παράγραφο 2 η έφεση ασκείται μέσα σε ένα (1) μήνα από την κοινοποίηση της αποφάσεως κατά το άρθρο 116 παράγραφος 2, πάντως δε όχι πέρα από τρεις μήνες από την έκδοση της αποφάσεως.

5. Η έφεση ασκείται από αυτόν που διώχθηκε με την κατάθεσή της στο γραμματέα του συμβουλίου που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση και συντάσσεται σχετική έκθεση και από αυτούς που έχουν δικαίωμα εφέσεως κατά την παράγραφο 2 με την αποστολή του εγγράφου που απευθύνεται προς τον παραπάνω γραμματέα, οπότε η έφεση θεωρείται ότι έχει ασκηθεί με την πρωτοκόλληση του εγγράφου. Η έφεση μπορεί να ασκηθεί από αυτόν που διώχθηκε και με κατάθεσή της στο γραμματέα του δικαστηρίου, όπου υπηρετεί ή στον προϊστάμενο της προξενικής αρχής στην αλλοδαπή, οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να την αποστέλλουν αμέσως στο γραμματέα του συμβουλίου που έχει εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση, οπότε θεωρείται ότι ασκήθηκε με την κατάθεσή της.

6. Με την άσκηση της εφέσεως η υπόθεση μεταβιβάζεται στο επταμελές πειθαρχικό συμβούλιο, το οποίο δεν μπορεί να κάνει χειρότερη τη θέση του διωκόμενου, αν μόνο αυτός έχει ασκήσει έφεση.

7. Η προθεσμία για την άσκηση της εφέσεως και η άσκησή της αναστέλλουν την εκτέλεση της αποφάσεως.

8. Ως προς τη διαδικασία ενώπιον του επταμελούς πειθαρχικού συμβουλίου, τα δικαιώματα εκείνου που διώχθηκε, την έκδοση και επίδοση της αποφάσεως προς αυτόν, ισχύουν αναλόγως όσα ορίζονται παραπάνω για το πενταμελές συμβούλιο.

9. Οι αποφάσεις του επταμελούς συμβουλίου δεν υπόκεινται σε κανένα ένδικο μέσο, εκτός από την επανάληψη της πειθαρχικής δίκης.

Άρθρο 118. Επανάληψη πειθαρχικής δίκης

1. Μετά την έκδοση ανέκκλητης ή τελεσίδικης αποφάσεως πειθαρχικού συμβουλίου, μπορεί να ζητηθεί η επανάληψη της πειθαρχικής δίκης:

α) αν μετά την καταδικαστική πειθαρχική απόφαση εκδόθηκε για την ίδια πράξη αμετάκλητη αθωωτική ποινική απόφαση ή αμετάκλητο βούλευμα που αποφαινεται ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία,

β) αν μετά την αθωωτική πειθαρχική απόφαση εκδόθηκε αμετάκλητη καταδικαστική ποινική απόφαση για την ίδια πράξη σε βαθμό πλημμελήματος ή κακουργήματος και

γ) αν μετά την έκδοση καταδικαστικής πειθαρχικής αποφάσεως αποκαλύφθηκαν νέα αποδεικτικά στοιχεία ή ανατράπηκε, με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, η αποδεικτική δύναμη στοιχείων που είχαν ληφθεί υπόψη και γι' αυτό δεν ήταν φανερή η αθωότητα εκείνου που διώχθηκε.

2. Την επανάληψη της πειθαρχικής δίκης ζητά στις περιπτώσεις α' και γ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου αυτός που διώχθηκε πειθαρχικά και στην περίπτωση β' της ίδιας παραγράφου ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας. Η αίτηση απευθύνεται προς το συμβούλιο που έχει εκδώσει την απόφαση κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

3. Η αίτηση επαναλήψεως της πειθαρχικής δίκης ασκείται μέσα σε ένα χρόνο από την ημέρα που έγινε αμετάκλητη η δικαστική απόφαση, στην οποία στηρίζεται, ή αφότου αποκαλύφθηκαν τα νέα αποδεικτικά στοιχεία.

4. Η αίτηση ασκείται κατά το άρθρο 117 παράγραφος 5 του παρόντος.

5. Τυχόν μεταβολή της υπηρεσιακής καταστάσεως αυτού που διώχθηκε δεν επιδρά στην αρμοδιότητα του συμβουλίου που έχει εκδώσει την απόφαση κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου για την επανάληψη της δίκης.

6. Κατά την επανάληψη της δίκης τηρείται η διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 111 έως 115 και η απόφαση που εκδίδεται, εφόσον είναι αθωωτική ή επιβάλλει ελαφρότερη ποινή, διότι έγινε δεκτή η αίτηση που άσκησε ο Υπουργός, εξαφανίζει αυτή που εκδόθηκε αρχικά.

Άρθρο 119. Απαράδεκτο άλλων ενδίκων μέσων

Εκτός από τα ένδικα μέσα που αναφέρονται στα προηγούμενα άρθρα οι αποφάσεις των πειθαρχικών συμβουλίων δεν υπόκεινται σε κανένα άλλο ένδικο μέσο ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου, ούτε σε προσφυγή ενώπιον οποιασδήποτε αρχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΓ΄

Συνέπειες αποφάσεων

Άρθρο 120. Εκτελεστές αποφάσεις

1. Οι ανέκκλητες ή τελεσίδικες πειθαρχικές αποφάσεις είναι υποχρεωτικά εκτελεστές.

2. Όταν η απόφαση είναι ανέκκλητη ή γίνει τελεσίδικη ο πρόεδρος του πειθαρχικού συμβουλίου διατάζει τη επίδοση του κυρωμένου αντιγράφου της εκτελεστής αποφάσεως σε αυτόν που διώχθηκε πειθαρχικά και διαβιβάζει όλη τη δικογραφία με το αποδεικτικό επιδόσεως της αποφάσεως στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας το οποίο επιμελείται για τις περαιτέρω ενέργειες εκτελέσεως.

Άρθρο 121. Καταχώριση πειθαρχικών αποφάσεων

Όλες οι πειθαρχικές αποφάσεις καταχωρίζονται στο μητρώο αυτού που διώχθηκε, αντίγραφο δε αυτών τίθεται στον ατομικό φάκελό του. Οι πειθαρχικοί φάκελοι φυλάσσονται στο αρχείο της Διευθύνσεως Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Άρθρο 122. Εκτέλεση ποινών προστίμου και προσωρινής παύσεως

1. Η εκτέλεση της αποφάσεως περί επιβολής προστίμου ανήκει στον εκκαθαριστή των αποδοχών του τιμωρημένου δικαστικού λειτουργού. Σε περίπτωση μεταγενέστερης αποχωρήσεώς του από την υπηρεσία, τα οφειλόμενα ποσά από την παραπάνω αιτία εισπράττονται κατά τις διατάξεις περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων, σε περίπτωση δε θανάτου, η ποινή δεν εκτελείται.

2. Το ποσόν του προστίμου που επιβλήθηκε παρακρατείται από τις αποδοχές του πρώτου μηνός από την κοινοποίηση της πειθαρχικής αποφάσεως στον εκκαθαριστή αποδοχών. Αν το ποσό τούτο είναι ανώτερο του ενός τετάρτου των μηνιαίων αποδοχών του τιμωρημένου, η παρακράτηση γίνεται σε περισσότερες μηνιαίες δόσεις, που ορίζονται με την πειθαρχική απόφαση, χωρίς να μπορεί καθεμία να υπερβεί το ένα τέταρτο των μηνιαίων αποδοχών.

3. Η εκτέλεση της ποινής προσωρινής παύσεως αρχίζει από την επόμενη ημέρα της κοινοποιήσεως της ανέκκλητης ή τελεσίδικης κατά περίπτωση αποφάσεως στον τιμωρημένο ή από την επόμενη ημέρα εκείνης, κατά την οποία η απόφαση που υπόκειται σε έφεση έγινε τελεσίδικη.

4. Η ποινή της επιπλήξεως θεωρείται ότι εκτελέστηκε με την επίδοση της ανέκκλητης ή τελεσίδικης καταδικαστικής αποφάσεως.

5. Κατά τη διάρκεια εκτελέσεως της ποινής προσωρινής παύσεως, ο τιμωρημένος:

α) δεν μπορεί να ασκήσει τα υπηρεσιακά του καθήκοντα, καθώς και κάθε άλλη αρμοδιότητα που έχει ανατεθεί σε αυτόν με την ιδιότητά του ως δικαστικού λειτουργού και

β) στερείται το μισό των αποδοχών του κάθε μήνα. Η παρακράτηση γίνεται από τον εκκαθαριστή των αποδοχών του και το ποσό που παρακρατείται περιέρχεται στο μετοχικό ταμείο του κλάδου όπου υπηρετεί ο τιμωρημένος.

Άρθρο 123. Παραγραφή πειθαρχικών ποινών

Οι πειθαρχικές ποινές που επιβλήθηκαν με ανέκκλητες ή τελεσίδικες πειθαρχικές αποφάσεις, εφόσον παρέμειναν ανεκτέλεστες, παραγράφονται:

(α) η πειθαρχική ποινή της επιπλήξεως μετά από διετία,

(β) η πειθαρχική ποινή του προστίμου μετά από τριετία και

(γ) η πειθαρχική ποινή της προσωρινής παύσεως μετά από πενταετία από την επιβολή τους.

Άρθρο 124. Άρση συνεπειών

Διαγράφονται από το μητρώο του δικαστικού λειτουργού και δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τις κρίσεις του οι ποινές της επίπληξης μετά ένα έτος, του προστίμου μετά διετία, της προσωρινής παύσεως, έως ένα μήνα, μετά τριετία και της προσωρινής παύσεως άνω του μηνός μετά πενταετία, αν κατά τα χρονικά αυτό διαστήματα δεν έχει επιβληθεί σε αυτόν οποιαδήποτε νέα πειθαρχική ποινή. Αν μέσα στον άνω χρόνο επιβλήθηκε νέα πειθαρχική ποινή, η διαγραφή επέρχεται μετά την πάροδο του χρόνου που προβλέπεται γι' αυτήν, ο οποίος υπολογίζεται από τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται για την πρώτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΔ΄

Διαδικασία ενώπιον του πειθαρχικού δικαστηρίου

Άρθρο 125. Απόφαση για παραπομπή

1. Εφόσον το πειθαρχικό συμβούλιο κρίνει ότι ο δικαστικός λειτουργός που παραπέμφθηκε ενώπιόν του είναι υπαίτιος του πειθαρχικού παραπτώματος και πρέπει να τιμωρηθεί με ποινή οριστικής παύσεως, εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση για παραπομπή της υποθέσεως στο αρμόδιο δικαστήριο.

2. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στον διωκόμενο και διαβιβάζεται αμέσως με όλη τη δικογραφία στον πρόεδρο του παραπάνω δικαστηρίου.

3. Κατά της αποφάσεως για την παραπομπή δεν επιτρέπεται κανένα ένδικο μέσο.

Άρθρο 126. Προδικασία

1. Ο πρόεδρος του δικαστηρίου ορίζει ένα από τα μέλη του ως εισηγητή. Η πράξη ορισμού του εισηγητή επιδίδεται στον διωκόμενο.

2. Κατά την προδικασία δεν απαιτείται επανάληψη αυτών που ορίζονται στα άρθρα 103 μέχρι 110. Κατά τα λοιπά ισχύουν αναλόγως όσα ορίζονται στο άρθρο 111 του παρόντος.

Άρθρο 127. Κύρια διαδικασία

1. Η συνεδρίαση του δικαστηρίου διέπεται από τις οικείες διατάξεις. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζονται στα άρθρα 112 μέχρι 116 του παρόντος.

2. Κατά τη συζήτηση ενώπιον του δικαστηρίου παρίσταται και ο Εισαγγελέας. Ο διωκόμενος μπορεί να παρίσταται αυτοπροσώπως μόνος ή με δικηγόρο ή να εκπροσωπείται από δικηγόρο.

Άρθρο 128. Ένδικο μέσα

Η πειθαρχική δίκη ενώπιον του δικαστηρίου μπορεί να επαναληφθεί κατά τους όρους του άρθρου 118 του παρόντος.

Άρθρο 129. Εκτέλεση

1. Η δικαστική απόφαση που επιβάλλει ποινή οριστικής παύσεως διαβιβάζεται στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας για την έκδοση του σχετικού προεδρικού διατάγματος.

2. Εφόσον το δικαστήριο επέβαλε ελαφρότερη ποινή ή εκήρυξε αθώο τον διωκόμενο, ενεργούνται τα οριζόμενα στα άρθρα 120 μέχρι 124.

3. Εφόσον ο διωκόμενος κηρύχθηκε αθώος ή τιμωρήθηκε με ελαφρότερη ποινή μετά από επανάληψη της δίκης, η δικαστική απόφαση διαβιβάζεται στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, για την έκδοση του προεδρικού διατάγματος για την αποκατάσταση εκείνου που διώχθηκε.

4. Ο δικαστικός λειτουργός που αποκαθίσταται με την ακύρωση ή επιβολή ελαφρότερης πειθαρχικής ποινής καταλαμβάνει την κενή θέση του βαθμού του που τυχόν υπάρχει και σε αντίθετη

περίπτωση παραμένει υπεράριθμος και καταλαμβάνει την πρώτη θέση που θα κενωθεί. Ο απαλλασσόμενος ως αθώς ανακτά τη σειρά αρχαιότητάς του.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΕ΄ Επιθεώρηση

Άρθρο 130

Η επιθεώρηση των στρατιωτικών δικαστηρίων, των γραμματειών τους και των δικαστικών λειτουργών ενεργείται σύμφωνα με τις παρακάτω διατάξεις.

Άρθρο 131. Όργανα επιθεώρησης

1. Την επιθεώρηση ενεργούν: α. Στα στρατιωτικά δικαστήρια και στις αντίστοιχες εισαγγελίες ένας Αναθεωρητής. β. Στις γραμματείες των παραπάνω δικαστηρίων και εισαγγελιών ο ίδιος επιθεωρητής και οι εισαγγελείς των δικαστηρίων αυτών.

2. Με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου ορίζεται το μήνα Δεκέμβριο κάθε έτους ο επιθεωρητής Αναθεωρητής, ο οποίος πρέπει να έχει συμπληρώσει τουλάχιστον ένα (1) χρόνο στο βαθμό του Αναθεωρητή και, εάν είναι δυνατόν, να μην έχει εκτελέσει καθήκοντα επιθεωρητή κατά την προηγούμενη διετία.

3. Η θητεία του επιθεωρητή είναι ετήσια και αρχίζει την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από το διορισμό του. Παράταση της θητείας του μέχρι δύο (2) μήνες είναι δυνατή με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου.

4. Σε περίπτωση θανάτου, κωλύματος ή αποχώρησης από την υπηρεσία του επιθεωρητή ορίζεται, κατά την παράγραφο 2, αντικαταστάτης για το υπόλοιπο της θητείας του.

5. Ο επιθεωρητής Αναθεωρητής, κατά το χρονικό διάστημα της άσκησης των καθηκόντων του, δύναται, με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, να απαλλάσσεται από οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία για ορισμένο διάστημα της θητείας του. Σε περίπτωση παράτασης της θητείας του μπορεί να απαλλάσσεται μέχρι το τέλος του χρόνου της παράτασης.

6. Σε περίπτωση θανάτου, αποχώρησης από την υπηρεσία, μετάθεσης ή κωλύματος του εισαγγελέα, την επιθεώρηση ενεργεί ή συνεχίζει ο αντικαταστάτης του και, εφόσον δεν τοποθετήθηκε αυτός, ο νόμιμος αναπληρωτής του.

Άρθρο 132. Αρμοδιότητες επιθεωρητή και χρόνος επιθεώρησης

1. Ο επιθεωρητής Αναθεωρητής:

α. Επιθεωρεί όλα τα στρατιωτικά δικαστήρια και τις αντίστοιχες εισαγγελίες και γραμματείες.

β. Ενεργεί, ύστερα από παραγγελία του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ή του Προέδρου ή του Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, έκτακτη ή συμπληρωματική επιθεώρηση κάθε δικαστηρίου, εισαγγελίας, γραμματείας ή δικαστικού λειτουργού.

2. Ο επιθεωρητής Αναθεωρητής μεταβαίνει στις έδρες των στρατιωτικών δικαστηρίων για διενέργεια επιθεώρησης από 1ης Ιανουαρίου μέχρι 31ης Δεκεμβρίου. Έκτακτες ή συμπληρωματικές επιθεωρήσεις ενεργεί οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια της θητείας του.

3. Η επιθεώρηση της παραγράφου 1 αφορά την εργασία που συντελέστηκε από την ημέρα ενάρξεως της προηγούμενης επιθεωρήσεως μέχρι την ημέρα ενάρξεως της νέας.

Άρθρο 133. Τρόπος διενέργειας της επιθεώρησης

1. Ο επιθεωρητής εξετάζει τον τρόπο κατά τον οποίο διεξάγεται η υπηρεσία των στρατιωτικών δικαστηρίων, των εισαγγελιών και των γραμματειών και την εργασία που συντελέστηκε κατά το επιθεωρούμενο χρονικό διάστημα. Επίσης εξετάζει την ενημερότητα της υπηρεσίας στη διεκπεραίωση των υποθέσεων, την τακτική και ομαλή διεξαγωγή των συνεδριάσεων και την καταλληλότητα των κτιρίων.

2. Ο επιθεωρητής εξετάζει την εργασία των δικαστικών λειτουργών και διεξάγει κάθε χρήσιμη έρευνα, συμβουλευόμενος και τον πρόεδρο ή τον εισαγγελέα του δικαστηρίου, για τη μόρφωση ασφαλούς γνώμης σχετικά με το ήθος, το σθένος, την επιστημονική κατάρτιση, την υπηρεσιακή απόδοση, την ευθυκρισία, φιλοπονία και υπηρεσιακή και κοινωνική παράσταση των δικαστικών λειτουργών. Οφείλει δε να διεξάγει με κάθε λεπτομέρεια την ερευνά του για το σχηματισμό ασφαλούς

γνώμης ως προς τους επιθεωρουμένους, χρησιμοποιώντας απαραίτητα και την προσωπική επαφή με αυτούς.

Άρθρο 134. Εκθέσεις επιθεώρησης

1. Ο επιθεωρητής συντάσσει γενικές εκθέσεις για τη λειτουργία κάθε στρατιωτικού δικαστηρίου, εισαγγελίας και γραμματείας. Σε αυτές εισηγείται απαραίτητως και τα μέτρα που απαιτούνται για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών αυτών.

2. Ο επιθεωρητής συντάσσει ιδιαίτερη λεπτομερή και ειδικά αιτιολογημένη ατομική έκθεση για κάθε δικαστικό λειτουργό. Στην έκθεση αυτή αξιολογούνται τα εξής προσόντα του δικαστικού λειτουργού:

- α) το ήθος και το σθένος,
- β) η επιστημονική κατάρτιση,
- γ) η κρίση και η αντίληψη,
- δ) η επιμέλεια, η εργατικότητα και η υπηρεσιακή απόδοση,
- ε) η ικανότητα στην απονομή της δικαιοσύνης, ιδιαίτερα στη διεύθυνση της ποινικής διαδικασίας και η συμπεριφορά στο ακροατήριο και
- στ) η συμπεριφορά του γενικά και η κοινωνική παράσταση. Ειδικά για τους τοποθετημένους στις εισαγγελίες αξιολογείται και η ικανότητα στο χειρισμό του προφορικού λόγου.

3. Για την αξιολόγηση του δικαστικού λειτουργού ως προς τα πιο πάνω προσόντα, ο επιθεωρητής χρησιμοποιεί υποχρεωτικά την εξής κλίμακα:

α. Για την επιστημονική κατάρτιση: (1) άρτια ή εξαιρετη, (2) πολύ καλή, (3) περισσότερο από καλή, (4) καλή, (5) μέτρια και (6) ανεπαρκής.

β. Για το ήθος και το σθένος: (1) προσήκον και (2) μη προσήκον.

4. Ο επιθεωρητής σημειώνει επίσης στην ατομική έκθεση των δικαστικών λειτουργών κάθε άλλη παρατήρηση που θεωρεί χρήσιμη.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθιερώνεται ενιαίο έντυπο για τις εκθέσεις επιθεώρησης των δικαστικών λειτουργών. Στο έντυπο αυτό περιλαμβάνονται τα στοιχεία του επιθεωρουμένου, τα αξιολογούμενα προσόντα του και χώρος για την ειδική αιτιολογία ή ειδικές και άλλες παρατηρήσεις.

Άρθρο 135. Υποβολή των εκθέσεων

Οι εκθέσεις του επιθεωρητή υποβάλλονται στον προϊστάμενο της επιθεώρησης μέσα σε δύο (2) μήνες από τη λήξη της ετήσιας επιθεώρησης. Σε περίπτωση έκτακτης ή συμπληρωματικής επιθεώρησης, η έκθεση υποβάλλεται αμέσως μετά τη διενέργειά της. Αντίγραφο της έκθεσης κάθε τακτικής ή έκτακτης επιθεώρησης υποβάλλεται από τον προϊστάμενο της επιθεώρησης στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας και στον Πρόεδρο και στον Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου. Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας θέτει αντίγραφο της έκθεσης επιθεώρησης στον ατομικό φάκελο του επιθεωρουμένου και επιδίδει όμοιο σε αυτόν.

Άρθρο 136. Προϊστάμενος της επιθεώρησης

1. Προϊστάμενος της επιθεώρησης είναι ο νεότερος Αντιπρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

2. Ο προϊστάμενος της επιθεώρησης: α) συγκεντρώνει τις εκθέσεις επιθεώρησης, β) διατυπώνει σε ιδιαίτερη έκθεσή του τις τυχόν παρατηρήσεις του πάνω σε αυτές, γ) ασκεί πειθαρχική αγωγή σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, αν κατά την κρίση του συντρέχει τέτοια περίπτωση, δ) παραγγέλλει έκτακτη επιθεώρηση ή την επανάληψη ή τη συμπλήρωση προηγούμενης, εφόσον συντρέχει λόγος, ε) ενεργεί αυτοπροσώπως επιθεώρηση οποιουδήποτε δικαστηρίου, εισαγγελίας, γραμματείας, ή δικαστικού λειτουργού, αν κατά την κρίση του συντρέχει εξαιρετικός λόγος.

3. Με γενική προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας έκθεσή του, ο προϊστάμενος της επιθεώρησης περιγράφει την κατάσταση των δικαστηρίων, των εισαγγελιών και της γραμματείας τους και υποδεικνύει τα τυχόν αναγκαία μέτρα για την εύρυθμη λειτουργία τους. Επιπλέον, σημειώνει τυχόν ειδικές παρατηρήσεις για δικαστικούς λειτουργούς που υπηρετούν ή υπηρέτησαν σε αυτά, καθώς και για τους δικαστικούς γραμματείς των δικαστηρίων και των εισαγγελιών. Αντίγραφο της έκθεσής του διαβιβάζει στον Πρόεδρο και τον Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΣΤ΄

Άρθρο 137. Προσφυγή του επιθεωρουμένου

1. Η επίδοση των εκθέσεων της επιθεώρησης στους επιθεωρουμένους γίνεται μέσα σε ένα (1) μήνα από την υποβολή τους στο Υπουργείο. Ο επιθεωρούμενος δικαστικός λειτουργός έχει δικαίωμα,

σε τριάντα (30) ημέρες αφότου λάβει την έκθεση, να προσφύγει, υπηρεσιακώς ή με συστημένη επιστολή στον προϊστάμενο της επιθεώρησης και να ζητήσει διόρθωση της έκθεσης ή επανάληψη επιθεωρήσεως μόνο αν η έκθεση:

α) περιέχει ανακριβή περιστατικά,

β) είναι ανατιολόγητη ή

γ) περιέχει ανακριβείς αιτιολογίες ή δυσμενείς κρίσεις και χαρακτηρισμούς, οι οποίοι δεν δικαιολογούνται από τις διαπιστώσεις που αναφέρονται σε αυτήν ή στηρίζονται σε στοιχεία αντικειμενικώς ανακριβή ή ευρίσκονται σε αντίθεση με προηγούμενες εκθέσεις.

2. Ο προϊστάμενος της επιθεώρησης υποβάλλει την προσφυγή, μαζί με τις παρατηρήσεις του, στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο (πενταμελούς συνθέσεως).

3. Αν τα παράπονα κριθούν βάσιμα, το Συμβούλιο, με αιτιολογημένη απόφασή του, προβαίνει σε διόρθωση της έκθεσης, εκτός αν κρίνει αναγκαία την επανάληψη της επιθεώρησης, οπότε διατάσσει άλλον, ειδικά οριζόμενο από αυτό Αναθεωρητή, ο οποίος πρέπει, κατά το δυνατόν να είναι αρχαιότερος του πρώτου επιθεωρητή, να ενεργήσει τη νέα επιθεώρηση. Η απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, με την οποία διατάσσεται διόρθωση της έκθεσης, τίθεται στο φάκελο του επιθεωρουμένου, ενώ η έκθεση που συντάσσεται, ύστερα από επανάληψη της επιθεώρησης, αντικαθιστά την προηγούμενη έκθεση, η οποία αποσύρεται από το φάκελο του επιθεωρουμένου, εφόσον η επανάληψη της επιθεωρήσεως είναι γενική. Αν τα παράπονα κριθούν αβάσιμα, το Συμβούλιο απορρίπτει την προσφυγή με αιτιολογημένη απόφασή του, η οποία τίθεται στο φάκελο του επιθεωρουμένου. Κατά της απόφασης του Συμβουλίου που διορθώνει την έκθεση επιθεωρήσεως και κατά της έκθεσης που συντάσσεται ύστερα από επανάληψη της επιθεωρήσεως δεν παρέχεται δικαίωμα προσφυγής.

4. Οι αποφάσεις του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου και η νέα έκθεση υποβάλλονται και επιδίδονται κατά τις διατάξεις του άρθρου 135 του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΖ΄

Άρθρο 138. Έκθεση για οριστική παύση ή μετάθεση

1. Εάν κατά την επιθεώρηση διαπιστωθεί ανικανότητα ή ανεπάρκεια δικαστικού λειτουργού, ο επιθεωρητής συντάσσει ιδιαίτερη έκθεση και την υποβάλλει στον προϊστάμενο της επιθεώρησης, ο οποίος τη διαβιβάζει, μαζί με τις τυχόν παρατηρήσεις του, στον αρμόδιο για την κίνηση της διαδικασίας οριστικής παύσεως.

2. Εάν από την επιθεώρηση διαπιστωθεί ότι το συμφέρον της δικαιοσύνης επιβάλλει τη μετάθεση δικαστικού λειτουργού, ο επιθεωρητής συντάσσει ιδιαίτερη έκθεση και την υποβάλλει στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, σύμφωνα με τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου, για την κίνηση της σχετικής διαδικασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΗ΄

Επιθεώρηση της γραμματείας

Άρθρο 139

1. Ο επιθεωρητής και οι εισαγγελείς των στρατιωτικών δικαστηρίων επιθεωρούν τους γραμματείς και τις γραμματείες των αντίστοιχων στρατιωτικών δικαστηρίων και εισαγγελιών κατά το χρονικό διάστημα που ορίζεται στο άρθρο 132 παράγραφος 2.

2. Κατά την επιθεώρηση εξετάζεται η ενημερότητα της γραμματείας και η εύρυθμη λειτουργία της. Για κάθε γραμματεία συντάσσεται ιδιαίτερη έκθεση, για την οποία ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 134 παράγραφος 1 και 135. Αντίγραφο της έκθεσης παραδίδεται και στον πρόεδρο του δικαστηρίου.

3. Ειδικά ως προς τη βεβαίωση και είσπραξη χρηματικών ποινών και δικαστικών εξόδων, η επιθεώρηση της γραμματείας από τον οικείο εισαγγελέα γίνεται ανά εξάμηνο. Η σχετική έκθεση συντάσσεται και υποβάλλεται όπως ορίζεται στην παράγραφο 2.

4. Κατά την επιθεώρηση εξετάζεται: α. Εάν τηρούνται οι διατάξεις του Κώδικα για την είσπραξη τελών χαρτοσήμου, την επικόλληση και διαγραφή των ενσήμων, καθώς και οι διατάξεις περί παραστατικών των πόρων των διαφόρων ταμείων για τις παραστάσεις των δικηγόρων. β. Εάν διεξάγεται ορθά η είσπραξη των χρηματικών ποινών και προστίμων, των χρηματικών ποσών που προέρχονται από μετατροπή ποινών, καθώς και των δικαστικών εξόδων και αν τα εισπραχθέντα κατατέθηκαν εγκαίρως στο δημόσιο ταμείο. γ. Εάν έγινε σωστά και εγκαίρως η εκκαθάριση των χρηματικών ποινών και δικαστικών εξόδων και η βεβαίωσή τους στο αρμόδιο ταμείο για είσπραξη. δ. Εάν τηρούνται οι διατάξεις περί προεισπράξεως των αμοιβών των δικηγόρων και περί αναγραφής του αριθμού του δελτίου ταυτότητας αυτών στα πρακτικά ή τις αποφάσεις. ε. Εάν καθαρογράφονται

εγκαίρως οι αποφάσεις και τα βουλεύματα, στ. Εάν έγινε εγκαίρως η επίδοση των ποινικών δικογράφων, ο προσδιορισμός των υποθέσεων, η εκτέλεση των βουλευμάτων και των εν απουσία των κατηγορουμένων εκδιδόμενων αποφάσεων και γενικώς εάν διεξάγεται κανονικώς η υπηρεσία της γραμματείας.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΤΕΛΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΘ΄ Τελικές διατάξεις

Άρθρο 140

1. Το δικαστικό σώμα ενόπλων δυνάμεων υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.
2. Στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας ιδρύεται Διεύθυνση Στρατιωτικής Δικαιοσύνης υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.
3. Οι προβλεπόμενες από τον Κώδικα αρμοδιότητες του Υπουργού Εθνικής Άμυνας δεν μεταβιβάζονται σε άλλα όργανα και ασκούνται δια της Διευθύνσεως Στρατιωτικής Δικαιοσύνης.
4. Οι Στρατιωτικοί Δικαστές και Αναθεωρητές κατά τις συνεδριάσεις των δικαστηρίων φέρουν ειδική τήβεννο, ενώ στην εκτέλεση των λοιπών καθηκόντων τους πολιτική περιβολή. Σε πολεμική περίοδο φέρουν στρατιωτική στολή.

Άρθρο 141

1. Όπου σε άλλες διατάξεις αναφέρονται "Στρατιωτικοί Δικαστικοί Σύμβουλοι" ή "Δικαστικοί Σύμβουλοι" ή "Σύμβουλοι της Στρατιωτικής, Ναυτικής ή Αεροπορικής Δικαιοσύνης" νοούνται οι δικαστικοί λειτουργοί του δικαστικού σώματος ενόπλων δυνάμεων, οι οποίοι και αποτελούν τα μέλη αυτού κατά την έννοια του άρθρου 96 παράγραφος 5 του Συντάγματος.
2. Όπου στον Κώδικα αυτόν αναφέρονται "Στρατιωτικοί Δικαστές Α΄, Β΄, Γ΄ ή Δ΄ Τάξεως" νοούνται οι κατά τις προϊσχύσασες διατάξεις "Δικαστικοί Σύμβουλοι Α΄, Β΄, Γ΄ Τάξεως" και οι "Βοηθοί Δικαστικοί Σύμβουλοι Α΄ Τάξεως", αντίστοιχα.
3. Οι κατά τις κείμενες διατάξεις Επίτροποι και Αντεπίτροποι των στρατιωτικών δικαστηρίων και του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου μετονομάζονται σε Εισαγγελείς και Αντιεισαγγελείς των αντίστοιχων δικαστηρίων. Οι Γραμματείες Επιτρόπου των παραπάνω δικαστηρίων μετονομάζονται αντίστοιχα σε Γραμματείες Εισαγγελιών αυτών.
4. Όπου στον Κώδικα αυτόν αναφέρεται "Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο" νοείται το κατά το άρθρο 54 Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του δικαστικού σώματος ενόπλων δυνάμεων.

Άρθρο 142

Η βαθμολογική αντιστοιχία των δικαστικών λειτουργών του δικαστικού σώματος ενόπλων δυνάμεων προς τους αξιωματικούς των ενόπλων δυνάμεων είναι η ακόλουθη:

- α. Αναθεωρητής Α΄ - Αντιστράτηγος και αντίστοιχοι
- β. Αναθεωρητής Β΄ - Υποστράτηγος και αντίστοιχοι
- γ. Αναθεωρητής Γ΄ - Ταξίαρχος και αντίστοιχοι
- δ. Στρατιωτικός Δικαστής Α΄ - Συνταγματάρχης και αντίστοιχοι
- ε. Στρατιωτικός Δικαστής Β΄ - Αντισυνταγματάρχης και αντίστοιχοι
- στ. Στρατιωτικός Δικαστής Γ΄ - Ταγματάρχης και αντίστοιχοι
- ζ. Στρατιωτικός Δικαστής Δ΄ - Λοχαγός και αντίστοιχοι
- η. Πάρεδρος Στρατιωτικού Δικαστηρίου - Υπολοχαγός και αντίστοιχοι

Άρθρο 143

1. Διατάξεις με τις οποίες καθορίζονται οργανικές θέσεις στο δικαστικό σώμα ενόπλων δυνάμεων εξακολουθούν να ισχύουν.
2. Η σύσταση νέων οργανικών θέσεων ενεργείται με διάταξη νόμου.
3. Σε περίπτωση μείωσης των οργανικών θέσεων οι υπεράριθμοι κατά βαθμό δικαστικοί λειτουργοί εξακολουθούν να υπηρετούν και να εξελίσσονται, καταλαμβάνοντας κενούμενες θέσεις.
4. Η κατανομή των οργανικών θέσεων στα στρατιωτικά δικαστήρια και τις λοιπές υπηρεσίες των ενόπλων δυνάμεων και του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας ενεργείται με τους Πίνακες Οργανώσεως και Υλικού (Π.Ο.Υ.). Οι πίνακες αυτοί εκδίδονται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, μετά σύμφωνη

γνώμη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου του Σώματος, εφόσον αφορούν στα στρατιωτικά δικαστήρια και του Συμβουλίου Αρχηγών Γενικών Επιτελείων, εφόσον αφορούν στις λοιπές θέσεις.

5. Οι τροποποιήσεις και συμπληρώσεις των πινάκων τούτων γίνονται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας με τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου.

6. Οι πίνακες οργανώσεως και υλικού, που υπάρχουν κατά τη δημοσίευση του νόμου που κυρώνει τον Κώδικα, διατηρούνται σε ισχύ και μπορούν να τροποποιηθούν, συμπληρωθούν, αντικατασταθούν ή καταργηθούν με τη διαδικασία του παρόντος άρθρου.

7. Οι οργανικές θέσεις των Αναθεωρητών Γ΄ ορίζονται σε επτά (7).

8. Η κατανομή των υφιστάμενων οργανικών θέσεων κατά βαθμό ενεργείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων. (*)

(*) **Σημ.:** Η παρ. 8 προστέθηκε με τη παρ. 3 άρθρου 14 του Ν 2913/2001 (ΦΕΚ Α 102) και ισχύει από 23.5.2001. Σύμφωνα με αυτήν, και κατόπιν της υπ' αριθμ. 71/2001 απόφασης του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου του Σώματος, εκδόθηκε η Κοινή ΥΑ (Οικονομίας & Οικονομικών, Εθν. Άμυνας) με αριθμό Φ. 000/210068/Σ.24 (ΦΕΚ Β΄ 255/10.2.2004) «Κατανομή κατά βαθμό των υφιστάμενων οργανικών θέσεων των δικαστικών λειτουργιών του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων», με την οποία κατανεμήθηκαν κατά βαθμό οι 141 οργανικές θέσεις των δικαστικών λειτουργιών της στρατιωτικής δικαιοσύνης ως εξής:

1. Αναθεωρητές Α΄, 2 θέσεις.
2. Αναθεωρητές Β΄, 3 θέσεις.
3. Αναθεωρητές Γ΄, 8 θέσεις.
4. Στρατιωτικοί Δικαστές Α΄, 18 θέσεις.
5. Στρατιωτικοί Δικαστές Β΄, 31 θέσεις.
6. Στρατιωτικοί Δικαστές Γ΄, 31 θέσεις.
7. Στρατιωτικοί Δικαστές Δ΄, 28 θέσεις.
8. Πάρεδροι Στρατιωτικών Δικαστηρίων, 20 θέσεις.

Άρθρο 144

Οι δικαστικοί λειτουργοί του δικαστικού σώματος ενόπλων δυνάμεων, όταν εξαιρούνται της δικαιοδοσίας των στρατιωτικών δικαστηρίων για τα παρ' αυτών πραττόμενα εγκλήματα, δωσιδικούν ενώπιον των δικαστηρίων που είναι αρμόδια για τους δικαστικούς λειτουργούς της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης.

Άρθρο 145 (*)

[Παραλείπεται ως μη ισχύον]

(*) **Σημ.:** Το άρθρο 145 καταργήθηκε «από τότε που ίσχυσε», με την περ. β΄ της παρ. 12 του άρθρου 5 του Ν. 2408/96 (ΦΕΚ Α΄ 104/4.6.1996). Πριν από την κατάργησή του είχε ως εξής: «Οι δικαστικοί λειτουργοί του δικαστικού σώματος των ενόπλων δυνάμεων, οι οποίοι κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος φέρουν το βαθμό του Αναθεωρητή, αποχωρούν από την υπηρεσία ανεξάρτητα από το όριο ηλικίας, εφόσον συμπληρώνουν, ο Αναθεωρητής Α΄ Τάξεως δύο (2) χρόνια στο βαθμό αυτόν και οι Αναθεωρητές Β΄ και Γ΄ Τάξεως έξι (6) χρόνια συνολικά στους δύο αυτούς βαθμούς από την προαγωγή τους στο βαθμό του Αναθεωρητή Γ΄ Τάξεως, εφαρμοζομένου αναλόγως του εδαφίου γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 63 του παρόντος».

Άρθρο 146 (*)

Με προεδρικά διατάγματα, που καταρτίζονται μετά από πρόταση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου και εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, καθορίζονται τα θέματα που αναφέρονται στην οργάνωση και λειτουργία εν γένει των στρατιωτικών δικαστηρίων, στη συγκρότηση, στις αρμοδιότητες και στον τρόπο λειτουργίας της ολομέλειας αυτών, στη διάρκεια του δικαστικού έτους και των δικαστικών διακοπών, στις προϋποθέσεις, στην αρμοδιότητα χορήγησης και στη διάρκεια των αδειών εν γένει των δικαστικών λειτουργιών, στον τρόπο κατάρτισης και στο περιεχόμενο των κανονισμών εσωτερικής υπηρεσίας των στρατιωτικών δικαστηρίων, που καταρτίζονται από αυτά, στην πειθαρχική δικαιοδοσία των προέδρων και εισαγγελέων των στρατιωτικών δικαστηρίων επί του στρατιωτικού και πολιτικού προσωπικού που υπηρετεί σε αυτά, στην οργάνωση και στις αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Στρατιωτικής Δικαιοσύνης, καθώς και στην πειθαρχική δικαιοδοσία του Διευθυντή της επί του στρατιωτικού και πολιτικού προσωπικού που υπηρετεί σε αυτήν, στις ηθικές αμοιβές, στον τύπο του δελτίου ταυτότητας και στην αρχή εκδόσεως

αυτού, στα ειδικά προνόμια των επίτιμων δικαστικών λειτουργών, στον τύπο της τηβέννου, της στολής και των διακριτικών σημείων των δικαστικών λειτουργών και γενικώς στα θέματα που προβλέπονται από τον Κώδικα και απαιτούν ειδικότερη ρύθμιση.

(*) **Σημ.:** Το άρθρο 146 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 46 του Ν 2721/1999 (ΦΕΚ Α' 112), ισχύει δε από 3.6.1999.

Άρθρο 147

Οι δικαστικοί λειτουργοί του δικαστικού σώματος ενόπλων δυνάμεων ασφαρίζονται υποχρεωτικώς στο Μετοχικό Ταμείο Στρατού και στο Ταμείο Συντάξεως Νομικών. Όσοι δεν είναι εγγεγραμμένοι στο Ταμείο Συντάξεως Νομικών, κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος, δικαιούνται να εγγραφούν σε αυτό και να αναγνωρίσουν το χρόνο ασφαλίσεως από το διορισμό τους, αφού καταβάλουν τις οφειλόμενες εισφορές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Λ' Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 148

Στους παρέδρους που απολύονται οριστικά, με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 39 του παρόντος Κώδικα, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 108 του ν. 1756/1989 (*) "Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και κατάσταση δικαστικών λειτουργών", όπως ισχύει κάθε φορά.

(*) **Σημ.:** Εκ παραδρομής στο κείμενο του νόμου, αναγράφεται 1989 αντί του ορθού 1988.

Άρθρο 149

Από τη δημοσίευση του νόμου που κυρώνει τον Κώδικα και μέχρι της ισχύος του αναστέλλονται οι κρίσεις των υπηρετούντων στο δικαστικό σώμα Αναθεωρητών και Δικαστικών Συμβούλων.

Άρθρο 150

1. Αναθεωρητές και Δικαστικοί Σύμβουλοι, που ανακλήθηκαν στην ενεργό υπηρεσία κατ' εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 66 του ν.δ/τος 1400/1973 "Περί καταστάσεως αξιωματικών ενόπλων δυνάμεων" και του άρθρου 51 του ν.δ/τος 178/1969 "Περί ιεραρχίας, προαγωγών και τοποθετήσεων των μονίμων αξιωματικών ενόπλων δυνάμεων" ή έχουν τεθεί εκτός οργανικών θέσεων ή έχουν επανέλθει από την κατάσταση της αποστρατείας στην ενεργό υπηρεσία μετά από ευμενή επανάκριση τους και υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του νόμου που κυρώνει τον Κώδικα, εκτελούν καθήκοντα στις κατά το άρθρο 27 διοικητικές θέσεις των υπηρεσιών των ενόπλων δυνάμεων και εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις που ίσχυαν γι' αυτούς πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

2. Η επανάκριση μετά από ακυρωτική απόφαση διοικητικού δικαστηρίου, Αναθεωρητών και Δικαστικών Συμβούλων που αποστρατεύθηκαν με δυσμενή κρίση σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ/τος 178/1969 ενεργείται από τα συμβούλια των οποίων οι αποφάσεις ακυρώθηκαν. Όσοι από αυτούς επανέρχονται στην ενεργό υπηρεσία ύστερα από ευμενή κρίση εκτελούν καθήκοντα στις κατά το άρθρο 27 διοικητικές θέσεις των υπηρεσιών των ενόπλων δυνάμεων και εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις που ίσχυαν για αυτούς πριν από την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 151

1. Μέσα σε ένα (1) μήνα από την έναρξη της ισχύος του παρόντος, το ΚΥ.Σ.Ε.Α. τοποθετεί τους Αναθεωρητές Β' Τάξεως στις θέσεις Εισαγγελέα και Αντιπροέδρων του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου. Μέχρι τότε τα καθήκοντα Εισαγγελέα εκτελεί ο Αναθεωρητής που έχει τοποθετηθεί ως Επίτροπος.

2. Μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη της ισχύος του παρόντος, το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του Σώματος ορίζει τον επιθεωρητή και τοποθετεί τους Προέδρους, Εισαγγελείς, Ανακριτές και λοιπούς Δικαστές στα στρατιωτικά δικαστήρια. Μέχρι τότε στις παραπάνω θέσεις υπηρετούν οι δικαστικοί λειτουργοί που έχουν τοποθετηθεί σε αυτές.

3. Η θητεία του επιθεωρητή που ορίστηκε κατά την παράγραφο 2 διαρκεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του επόμενου έτους.

Άρθρο 152

1. Μέσα σε δύο (2) μήνες από την έναρξη της ισχύος του παρόντος διενεργείται η κλήρωση των μελών του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 55.

2. Η θητεία των μελών του Συμβουλίου αυτού λήγει την 31η Δεκεμβρίου του επόμενου έτους.

Άρθρο 153

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει μετά ένα (1) μήνα από τη δημοσίευση του κυρωτικού του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός από τη διάταξη του άρθρου 149 που ισχύει από της δημοσίευσής του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΛΑ΄ Καταργούμενες διατάξεις

Άρθρο 154

Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος ή αφορά σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτόν καταργείται από την έναρξη της ισχύος του, εκτός αν ορίζεται σε αυτόν διαφορετικά.

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Κώδικα που κυρώνεται με αυτόν, όπως ορίζεται στο άρθρο 153 αυτού.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 11 Μαΐου 1995

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
Α. ΠΕΠΟΝΗΣ

ΥΦΥΠ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΕΜΜ. ΜΠΕΝΤΕΝΙΩΤΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 21/2002
(ΦΕΚ Α' 12/25.1.2002)

**«Κανονισμός Οργανώσεως και Λειτουργίας των Στρατιωτικών
Δικαστηρίων και του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου»**

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

α. Το άρθρο 146 του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων που έχει κυρωθεί με τον Ν. 2304/95, ΦΕΚ 83 Α', όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 46 του Ν. 2721/99, ΦΕΚ 112 Α' "Τροποποίηση και αντικατάσταση διατάξεων των νόμων 1756/1988 (ΦΕΚ 35 Α'), 1729/1987 (ΦΕΚ 144 Α'), του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άλλες διατάξεις".

β. Το άρθρο 29Α του Ν. 1558/85, ΦΕΚ 137 Α', το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/92, ΦΕΚ 154 Α', και τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 2469/97, ΦΕΚ 38 Α', και το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος δεν προκαλείται επιβάρυνση σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

γ. Την πρόταση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων υπό πενταμελή σύνθεση, όπως αυτή διατυπώθηκε με την υπ' αριθμό 56/1999 Απόφαση του.

δ. Την υπ' αριθμό 615/2001 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, αποφασίζουμε:

Άρθρο πρώτο

Εκδίδεται ο Κανονισμός Οργανώσεως και Λειτουργίας των Στρατιωτικών Δικαστηρίων και του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, του οποίου το κείμενο ακολουθεί:

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ**

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1. Έκταση Εφαρμογής

Οι διατάξεις του Κανονισμού αυτού εφαρμόζονται στα στρατιωτικά δικαστήρια.

Άρθρο 2. Στρατιωτικά δικαστήρια

1. Η ποινική δικαιοσύνη στις Ένοπλες Δυνάμεις απονέμεται από τα στρατιωτικά δικαστήρια και τον Άρειο Πάγο (άρθρο 167 παρ. 1 ΣΠΚ). Στρατιωτικά δικαστήρια είναι τα στρατοδικεία, τα ναυτοδικεία, τα αεροδικεία και το Αναθεωρητικό Δικαστήριο (άρθρο 5 παρ. 1 ιγ' & ιδ' ΣΠΚ).

2. Τα στρατιωτικά δικαστήρια λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων (ΚΔΣΕΔ), του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα (ΣΠΚ) και του παρόντος Κανονισμού. Ως δικαστικά καταστήματα υποστηρίζονται από πλευράς διοικητικής μέριμνας από τον αντίστοιχο Κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων.

3. Όπου στον παρόντα Κανονισμό χρησιμοποιείται ο όρος "στρατοδικείο" νοείται και το ναυτοδικείο και το αεροδικείο.

Άρθρο 3. Εποπτεία

1. Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας (ΥΕΘΑ) ασκεί εποπτεία στη διοίκηση της Στρατιωτικής Δικαιοσύνης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
2. Ο Πρόεδρος και ο Εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου ασκούν εποπτεία στα στρατιωτικά δικαστήρια και στις εισαγγελίες τους, καθώς και στις γραμματείες αυτών, αντίστοιχα.
3. Η εποπτεία του Προέδρου και του Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου συνίσταται στην επίβλεψη και στην έκδοση γενικών οδηγιών για την εύρυθμη λειτουργία των στρατιωτικών δικαστηρίων και των εισαγγελιών τους.
4. Οποιαδήποτε οδηγία, σύσταση ή υπόδειξη του Προέδρου ή του Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου σε δικαστικό λειτουργό για ουσιαστικό ή δικονομικό θέμα σε συγκεκριμένη υπόθεση ή κατηγορία υποθέσεων είναι ανεπίτρεπτη και συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΤΡΑΤΟΔΙΚΕΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Άρθρο 4. Συγκρότηση στρατοδικείου

1. Το Τριμελές Στρατοδικείο συγκροτείται από τον Πρόεδρο του στρατοδικείου, ένα Στρατιωτικό Δικαστή ή Πάρεδρο και ένα στρατοδίκη (άρθρο 178 παρ. 1 ΣΠΚ).
2. Το Πενταμελές Στρατοδικείο συγκροτείται από τον Πρόεδρο του στρατοδικείου, τρεις ή δύο Στρατιωτικούς Δικαστές, από τους οποίους ο ένας μπορεί να είναι Πάρεδρος, και ένα ή δύο στρατοδίκες, αντίστοιχα (άρθρο 178 παρ. 1 ΣΠΚ).
3. Στις συνεδριάσεις των στρατοδικείων παρίσταται υποχρεωτικώς εισαγγελέας και δικαστικός γραμματέας (άρθρα 172 παρ. 2, 184 παρ. 2 ΣΠΚ).

Άρθρο 5. Πρόεδρος στρατοδικείου

1. Ως Πρόεδρος στρατοδικείου τοποθετείται δικαστικός λειτουργός που έχει βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Α΄ ή Β΄ (άρθρο 171 παρ. 1α΄ ΣΠΚ).
2. Τον Πρόεδρο όταν απουσιάζει, κωλύεται ή δεν υπάρχει, αναπληρώνει στην μεν άσκηση των αρμοδιοτήτων του ως διευθυντού καταστήματος ο αρχαιότερος Στρατιωτικός Δικαστής που υπηρετεί στο στρατοδικείο (δικαστήριο και εισαγγελία), στη δε άσκηση των δικαστικών καθηκόντων του ο αρχαιότερος από τους Στρατιωτικούς Δικαστές που υπηρετούν στο Δικαστήριο και αν δεν υπάρχει αναπληρωτής, τον αναπληρώνει άλλος Στρατιωτικός Δικαστής που ορίζεται από τον Πρόεδρο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου (άρθρο 173 ΣΠΚ).

Άρθρο 6. Στρατιωτικοί Δικαστές

1. Οι Στρατιωτικοί Δικαστές που έχουν τοποθετηθεί στο δικαστήριο ή έχουν διατεθεί σ' αυτό συμμετέχουν στις συνεδριάσεις του, με τριμελή ή πενταμελή σύνθεση, καθώς και σ' αυτές του δικαστικού συμβουλίου, οριζόμενοι από τον Πρόεδρο του δικαστηρίου (άρθρο 172 παρ. 4, πρώτο εδάφιο, ΣΠΚ).
2. Οι Στρατιωτικοί Δικαστές που μετέχουν στη σύνθεση του δικαστηρίου ή του δικαστικού συμβουλίου, οριζόμενοι από τον Πρόεδρο του δικαστηρίου ή του Συμβουλίου, αντίστοιχα, ως εισηγητές, μεριμνούν για την αιτιολόγηση των αποφάσεων και για τη σύνταξη του σκεπτικού και του διατακτικού των βουλευμάτων, κατά περίπτωση, ελέγχοντας επιπροσθέτως την ορθότητα της καθαρογραφής αυτών, μετά την οποία και προσυπογράφουν στο περιθώριο του πρωτοτύπου της αποφάσεως ή του βουλεύματος, αντίστοιχα.
3. Η αιτιολόγηση της γνώμης της μειοψηφίας γίνεται από το μέλος ή ένα από τα μέλη που μειοψήφησαν.
4. Η αιτιολόγηση των αποφάσεων πρέπει να ολοκληρώνεται μέσα σε τόσο χρόνο, ώστε η καθαρογραφή τους να γίνεται μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από τις οικείες δικονομικές διατάξεις.
5. Κατά την αιτιολόγηση δίδεται προτεραιότητα στις υποθέσεις που αφορούν προσωρινά κρατούμενους, σε εκείνες που ενέχουν κίνδυνο παραγραφής, καθώς και σ' αυτές που αφορούν αξιωματικούς και γενικότερα μονίμους στρατιωτικούς, των οποίων η υπηρεσιακή εξέλιξη επηρεάζεται από την εκκρεμότητα της ποινικής διαδικασίας.

Άρθρο 7. Εισαγγελία στρατιωτικού δικαστηρίου

1. Η εισαγγελία του στρατιωτικού δικαστηρίου είναι δικαστική αρχή ανεξάρτητη από το δικαστήριο και την εκτελεστική εξουσία, δρα ενιαία και αδιαίρετα και έχει ως αποστολή την τήρηση της νομιμότητας και τη δίωξη των αξιοποιώνων πράξεων των στρατιωτικών.

2. Η τοπική αρμοδιότητα της εισαγγελίας του στρατιωτικού δικαστηρίου συμπίπτει με εκείνη του δικαστηρίου στο οποίο λειτουργεί.

Άρθρο 8. Εισαγγελέας και αντεισαγγελέας στρατοδικείου

1. Στην εισαγγελία κάθε στρατοδικείου τοποθετείται ένας δικαστικός λειτουργός με βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Α΄ ή Β΄ ως Εισαγγελέας (άρθρο 171 παρ. 2 ΣΠΚ) και ανάλογος με το φόρτο εργασίας της εισαγγελίας αριθμός Στρατιωτικών Δικαστών ή Παρέδρων, ως Αντεισαγγελείς.

2. Τους εισαγγελικούς λειτουργούς σε κάθε Στρατοδικείο συνδέει σχέση ιεραρχικής εξάρτησης. Ιεραρχικά προϊστάμενος είναι ο Εισαγγελέας του στρατοδικείου.

3. Ο εισαγγελικός λειτουργός οφείλει να εκτελεί την παραγγελία των προϊσταμένων του. Κατά την εκτέλεση όμως των καθηκόντων του και την έκφραση της γνώμης του ενεργεί αδέσμευτα, υπακούοντας στο νόμο και στη συνείδησή του.

4. Ο Εισαγγελέας του στρατοδικείου έχει δικαίωμα να απευθύνει παραγγελίες, γενικές οδηγίες και συστάσεις σχετικές με την άσκηση των καθηκόντων τους, με την επιφύλαξη του άρθρου 3 παρ. 4 του παρόντος, προς τους Αντεισαγγελείς της ίδιας εισαγγελίας και τους ανακριτικούς υπαλλήλους της περιφέρειάς του.

5. Τον Εισαγγελέα όταν απουσιάζει, κωλύεται ή δεν υπάρχει αναπληρώνει ο αρχαιότερος από τους Αντεισαγγελείς που υπηρετούν στην εισαγγελία. Αν δεν υπάρχει αναπληρωτής, τον αναπληρώνει άλλος Στρατιωτικός Δικαστής που ορίζεται κατά τις διατάξεις του ΣΠΚ (άρθρο 174 παρ. 1 ΣΠΚ).

Άρθρο 9. Πάρεδροι

1. Οι Πάρεδροι που υπηρετούν στα στρατοδικεία ως Δικαστές ή Αντεισαγγελείς ασκούν τα ίδια καθήκοντα με τους λοιπούς Στρατιωτικούς Δικαστές που υπηρετούν σε αντίστοιχες θέσεις, εκτός από την εκτέλεση καθηκόντων ανακριτή και την κίνηση ποινικής δίωξης (άρθρο 38 παρ. 1 ΚΔΣΕΔ).

2. Οι Πάρεδροι κατά τη διάρκεια της δοκιμαστικής τους υπηρεσίας παρακολουθούν μαθήματα επιμορφώσεως, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 του ΚΔΣΕΔ, η οποία αφορά κυρίως νομικά θέματα που προκύπτουν κατά τη δικαστηριακή πρακτική.

Άρθρο 10. Στρατοδίκες

Οι στρατοδίκες κάθε δικασίμου επιλέγονται με κλήρωση σύμφωνα με τον ΣΠΚ (άρθρο 172 παρ. 4) και είναι υποχρεωμένοι να παρευρίσκονται στη συνεδρίαση του δικαστηρίου. Σε περίπτωση που αυτό δεν είναι δυνατό λόγω ανυπέρβλητου κωλύματος, οφείλουν να ειδοποιούν οι ίδιοι εγγράφως τον Πρόεδρο του στρατοδικείου αμέσως μόλις παρουσιασθεί το κώλυμα. Η παράλειψη της υποχρέωσης αυτής συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα, ανεξάρτητα από την συνδρομή των όρων του άρθρου 86 ΣΠΚ.

Άρθρο 11. Ολομέλεια στρατοδικείων

1. Η Ολομέλεια του στρατοδικείου αποτελείται από όλους τους Στρατιωτικούς Δικαστές και τους Παρέδρους του στρατοδικείου και της εισαγγελίας. Ο Πρόεδρος του στρατοδικείου προεδρεύει στις συνεδριάσεις της ολομέλειας και σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας του αναπληρώνεται από τον αρχαιότερο Στρατιωτικό Δικαστή του στρατοδικείου.

2. Στην αρμοδιότητα της Ολομέλειας υπάγονται:

α. Η κατάρτιση, συμπλήρωση, τροποποίηση, αντικατάσταση ή κατάργηση διατάξεων του εσωτερικού κανονισμού του στρατοδικείου.

β. Η λήψη αποφάσεων για θέματα οργάνωσης και λειτουργίας του δικαστηρίου ή της εισαγγελίας.

γ. Η κατάρτιση των τμημάτων των διακοπών.

δ. Η λήψη απόφασης ή η γνωμοδότηση για όσα θέματα έχουν υπαχθεί στην αρμοδιότητά της από ειδικές διατάξεις.

3. Την Ολομέλεια συγκαλεί ο Πρόεδρος του στρατοδικείου.

4. Η σύγκληση της Ολομέλειας είναι υποχρεωτική όταν:

α. Ζητηθεί εγγράφως από το ένα τρίτο των μελών που κατά το χρόνο της αίτησης συμμετέχουν σε αυτήν.

β. Ζητηθεί από τον Εισαγγελέα του δικαστηρίου, όταν η σύγκλησή της αφορά ζητήματα γενικότερου ενδιαφέροντος οργάνωσης και λειτουργίας του στρατοδικείου. Στη περίπτωση αυτή προεδρεύει υποχρεωτικά ο Πρόεδρος του στρατοδικείου.

5. Η διαδικασία της σύγκλησης και της διεξαγωγής των εργασιών της Ολομέλειας ρυθμίζεται από τον κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας του στρατοδικείου.

6. Η Ολομέλεια μπορεί να συγκληθεί για να ανταλλάξουν τα μέλη της απόψεις σε νομικά ζητήματα. Στην περίπτωση αυτή η σχετική απόφαση της Ολομέλειας γνωστοποιείται στον Πρόεδρο και στον Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

7. Η Ολομέλεια βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα τουλάχιστον τα τρία τέταρτα των μελών της.

8. Οι αποφάσεις της Ολομέλειας λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της και με φανερή ψηφοφορία. Αν, για κάποιο θέμα, σχηματισθούν περισσότερες από δύο γνώμες, επαναλαμβάνεται η ψηφοφορία για μία από τις δύο επικρατέστερες γνώμες. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η άποψη με την οποία τάχθηκε ο Πρόεδρος.

9. Οι συνεδριάσεις της Ολομέλειας δεν είναι δημόσιες.

10. Ο Πρόεδρος του στρατοδικείου ή ο νόμιμος αναπληρωτής του διορίζει τον εισηγητή του θέματος για το οποίο καλείται η Ολομέλεια να πάρει σχετική απόφαση. Είναι δυνατό για το ίδιο θέμα να διορισθούν παράλληλα περισσότεροι εισηγητές, οι οποίοι μπορούν να κάνουν κατανομή της εργασίας μεταξύ τους. Ο ορισμός του εισηγητή ή των εισηγητών πρέπει να γίνει τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημέρα σύγκλησης της Ολομέλειας. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπου το σχετικό θέμα δεν παρουσιάζει δυσκολίες αντιμετώπισης του, ο διορισμός εισηγητή μπορεί να γίνει και πέντε (5) ημέρες πριν από την ημερομηνία σύγκλησης της Ολομέλειας. Με απόφαση της Ολομέλειας του στρατοδικείου μπορεί επίσης να διορισθεί ένας ή και περισσότεροι εισηγητές σε διάφορα θέματα που πρόκειται να την απασχολήσουν.

11. Καθήκοντα Γραμματέα της Ολομέλειας εκτελεί πάντοτε ο γραμματέας που διευθύνει τη γραμματεία του στρατοδικείου, και αν δεν υπάρχει, απουσιάζει ή κωλύεται τον αναπληρώνει ο αρχαιότερος γραμματέας του στρατοδικείου.

12. Οι δικονομικές διατάξεις που ρυθμίζουν τα σχετικά με τη διάσκεψη και την κατάρτιση των αποφάσεων των δικαστηρίων εφαρμόζονται αναλόγως στις Ολομέλειες των στρατοδικείων.

Άρθρο 12. Κανονισμοί εσωτερικής υπηρεσίας των στρατοδικείων

1. Κάθε στρατοδικείο οφείλει μέσα σε ένα εξάμηνο από τη δημοσίευση του παρόντος να καταρτίσει κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας, ο οποίος συμπληρώνεται, τροποποιείται ή αντικαθίσταται, όταν επιβάλλεται από υπηρεσιακές ανάγκες.

2. Ο κανονισμός καταρτίζεται, συμπληρώνεται ή αντικαθίσταται από την Ολομέλεια του στρατιωτικού δικαστηρίου.

3. Μέχρις ότου εκδοθούν και ισχύουν οι κανονισμοί αυτοί, τα θέματα που αναφέρονται στην παρ. 4 ρυθμίζονται από τον Πρόεδρο του δικαστηρίου ή τον Εισαγγελέα, αντίστοιχα.

4. Οι εσωτερικοί κανονισμοί των στρατιωτικών δικαστηρίων ορίζουν τα τμήματά τους και τον τρόπο συγκρότησής τους, τον αριθμό των δικασίμων και των υποθέσεων καθεμιάς δικασίμου, την κατανομή των υποθέσεων στα τμήματα, το χρονικό διάστημα που θα υπηρετούν οι δικαστές στα τμήματα και επιπλέον ρυθμίζουν οποιοδήποτε ζήτημα ανάγεται στην εσωτερική οργάνωση των υπηρεσιών και την εύρυθμη διεξαγωγή των εργασιών τους.

5. Ένα μήνα πριν από την επικείμενη κατάρτιση, συμπλήρωση, τροποποίηση, αντικατάσταση ή κατάργηση κανονισμού ή διατάξεων του μπορεί να ειδοποιείται εγγράφως ο Δικηγορικός Σύλλογος της έδρας του δικαστηρίου για να υποβάλει, αν επιθυμεί, έγγραφες προτάσεις για θέματα σχετιζόμενα με το αντικείμενο του κανονισμού.

6. Οι κανονισμοί των στρατοδικείων και οι οποιεσδήποτε τροποποιήσεις τους υποβάλλονται στο Αναθεωρητικό Δικαστήριο, η Ολομέλεια του οποίου έχει δικαίωμα, μέσα σε δύο (2) μήνες από την ημέρα που ο κανονισμός θα περιέλθει σ' αυτά, να τον συμπληρώσει ή να τον τροποποιήσει. Μετά την επιστροφή τους από το Αναθεωρητικό Δικαστήριο οι εγκεκριμένοι κανονισμοί δημοσιεύονται με μέριμνα της Διευθύνσεως Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (ΔΣΔ/ΥΠ.ΕΘ.Α.) στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ισχύουν από την ημέρα δημοσίευσής τους ή από τη χρονολογία που αυτοί ορίζουν.

7. Ο Πρόεδρος και ο Εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου έχουν δικαίωμα να ζητήσουν τη σύνταξη, συμπλήρωση, τροποποίηση ή αντικατάσταση των κανονισμών εσωτερικής υπηρεσίας των στρατοδικείων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Άρθρο 13. Γραμματείες στρατιωτικών δικαστηρίων

1. Σε κάθε στρατιωτικό δικαστήριο λειτουργεί γραμματεία δικαστηρίου και γραμματεία εισαγγελίας.

2. Στη γραμματεία του δικαστηρίου προΐσταται ο Πρόεδρος και στη γραμματεία της εισαγγελίας ο Εισαγγελέας.

3. Ως Γραμματείς στις παραπάνω Γραμματείες τοποθετούνται ανώτεροι αξιωματικοί δικαστικοί γραμματείς.

Άρθρο 14. Γραμματεία στρατοδικείου

Η γραμματεία κάθε στρατοδικείου συγκροτείται από αξιωματικούς και ανθυπασιιστές δικαστικούς γραμματείς και από στρατιωτικό και πολιτικό προσωπικό, σύμφωνα με τους εκάστοτε ισχύοντες Πίνακες Οργανώσεως και Υλικού (ΠΟΥ), διαιρείται δε σε τμήματα. Σε κάθε τμήμα ορίζεται από τον Πρόεδρο, ύστερα από εισήγηση του διευθύνοντος τη γραμματεία, προϊστάμενος αυτού. Ο προϊστάμενος του τμήματος διευθύνει το τμήμα και είναι υπεύθυνος για την ομαλή λειτουργία του και τη διεκπεραίωση της υπηρεσίας. Τα τμήματα αυτά μπορούν, με απόφαση του προέδρου, να συγχωνεύονται εάν ο αριθμός του προσωπικού δεν επαρκεί. Τα βασικά τμήματα της γραμματείας κάθε στρατοδικείου είναι:

1. Τμήμα Διοικητικού

Στην αρμοδιότητα του τμήματος αυτού υπάγεται: α) η διεξαγωγή της διοικητικής αλληλογραφίας, β) η υποβολή στον Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου αντιγράφων των αθωωτικών αποφάσεων και των πρακτικών τους, όταν απαιτείται, γ) η σύνταξη δελτίων ποινικού μητρώου, δ) η φύλαξη και η παράδοση των πειστηρίων, ε) η φύλαξη των αποφάσεων και των συγγραμμάτων της βιβλιοθήκης του δικαστηρίου, στ) η χορήγηση αντιγράφων, ζ) η εκκαθάριση και βεβαίωση των δικαστικών εξόδων, η) η υποβολή στον Εισαγγελέα του στρατοδικείου των δικογραφιών που εκδικάστηκαν, θ) η σύνταξη εκθέσεων άσκησης ενδίκων μέσων, ι) η τήρηση των βιβλίων της γραμματείας, ια) η τήρηση του μητρώου και των φακέλων των δικαστικών γραμματέων και υπαλλήλων και του βιβλίου των αδειών και των πειθαρχικών ποινών των υπαλλήλων, ιβ) η διαχείριση των πιστώσεων για τις ανάγκες του δικαστηρίου και ιγ) η καταστροφή των δικογραφιών, σύμφωνα με την ισχύουσα κάθε φορά διαδικασία.

2. Τμήμα Βουλευμάτων

Στην αρμοδιότητα του τμήματος αυτού υπάγεται η επιμέλεια για την εισαγωγή των προτάσεων του Εισαγγελέα στο δικαστικό συμβούλιο, η καθαρογραφή των βουλευμάτων και η καταχώρησή τους στα οικεία βιβλία. Στο τμήμα αυτό τοποθετούνται ως δακτυλογράφοι μόνιμοι υπάλληλοι του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (ΥΠ.ΕΘ.Α.) ή άλλο εθελοντικό ή στρατεύσιμο προσωπικό, οι οποίοι, υπό την εποπτεία του Γραμματέα, ενεργούν τη δακτυλογράφηση και της λοιπής αλληλογραφίας του δικαστηρίου και της εισαγγελίας.

Άρθρο 15. Γραμματείς

1. Οι δικαστικοί γραμματείς που υπηρετούν στα δικαστήρια και στις εισαγγελίες των στρατιωτικών δικαστηρίων, εκτελούν τα καθήκοντα που προβλέπονται από τον ΣΠΚ, από τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠΔ) και από τον παρόντα Κανονισμό, καθώς και όσα ανατίθενται σ' αυτούς από τον Πρόεδρο ή τον Εισαγγελέα, αντίστοιχα.

2. Τις γραμματείες των δικαστηρίων και των εισαγγελιών, διευθύνουν οι εκάστοτε οριζόμενοι ως Γραμματείς, οι οποίοι κατανέμουν την εργασία στα διάφορα τμήματα και είναι υπεύθυνοι για την έγκαιρη και κανονική εκτέλεσή της.

3. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του προϊσταμένου, τη διεύθυνση της γραμματείας ασκεί ο αρχαιότερος δικαστικός γραμματέας που ορίζεται από τον Πρόεδρο ή τον Εισαγγελέα, αντίστοιχα.

Άρθρο 16. Καθήκοντα Γραμματέα δικαστηρίου

1. Ο Γραμματέας του δικαστηρίου υπό την άμεση εποπτεία του Προέδρου:

α. Διευθύνει τη γραμματειακή υπηρεσία του δικαστηρίου.

β. Διεξάγει, μέσω του Προέδρου, την αλληλογραφία του δικαστηρίου.

γ. Ορίζει, με έγκριση του Προέδρου, τους γραμματείς που μετέχουν στις συνεδριάσεις του δικαστηρίου.

δ. Συντάσσει και διαβιβάζει, μέσω του Εισαγγελέα του στρατοδικείου, στον κατά περίπτωση αρμόδιο εισαγγελέα τα δελτία ποινικού μητρώου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

ε. Είναι υπεύθυνος για την παραλαβή και ασφαλή φύλαξη των πειστηρίων και παραδίδει, εντός πενημέρου, στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων όσα από αυτά συνίστανται σε χρήματα ή τιμαλφή, εκτός αν ορίζει διαφορετικά η σχετική απόφαση.

στ. Φυλάσσει τα πρωτότυπα των βουλευμάτων και των αποφάσεων μαζί με τα πρακτικά τους, καθώς και τα τεύχη της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, τις εγκυκλίους των υπουργείων και τα διάφορα

νομικά περιοδικά του τρέχοντος έτους, τα οποία παραδίδει βιβλιοδετημένα στον αρχειοφύλακα του δικαστηρίου το πρώτο τρίμηνο του επόμενου έτους.

ζ. Φυλάσσει τα συγγράμματα που αποτελούν τη βιβλιοθήκη του δικαστηρίου καθώς και τα βιβλία που τηρούνται στη γραμματεία του δικαστηρίου.

η. Χορηγεί, εφ' όσον συντρέχει νόμιμη περίπτωση, ύστερα από έγκριση του Προέδρου, κυρωμένα αντίγραφα ή αποσπάσματα των αποφάσεων και κάθε άλλου εγγράφου της ποινικής διαδικασίας.

θ. Προβαίνει στην εκκαθάριση και βεβαίωση των δικαστικών εξόδων, των οδοιπορικών και των λοιπών εξόδων των μαρτύρων κτλ., σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία για τις εισπράξεις δημοσίων εσόδων. Ενεργεί την εκκαθάριση των χρηματικών ποινών και των ποινών που μετατρέπονται σε χρήμα, εκδίδοντας χωρίς χρονοτριβή σχετικούς πίνακες προς τα αρμόδια Δημόσια Ταμεία. Προς τα ίδια Ταμεία διαβιβάζει για είσπραξη πίνακες εξόδων και τελών που επιβάλλονται με τις αποφάσεις, μόλις αυτές καταστούν αμετάκλητες.

ι. Υποβάλλει στον Εισαγγελέα του στρατοδικείου τις δικογραφίες που εκδικάστηκαν.

ια. Σημειώνει στο περιθώριο κάθε απόφασης δικαστηρίου το ένδικο μέσο που τυχόν ασκήθηκε και το αποτέλεσμα που αυτό είχε.

ιβ. Συντάσσει και καταχωρίζει στα τηρούμενα βιβλία τις εκθέσεις αιτήσεως ακυρώσεως αποφάσεως και διαδικασίας, εφέσεων, αναθεωρήσεων και αναιρέσεων, τις οποίες και υποβάλλει αρμοδίως μαζί με τις σχετικές δικογραφίες, ευθυνόμενος για κάθε καθυστέρηση.

ιγ. Συντάσσει και τηρεί τα βιβλία της γραμματείας.

ιδ. Τηρεί το βιβλίο μεταβολών των δικαστικών λειτουργών, καθώς και την ημερήσια διαταγή του δικαστικού καταστήματος.

ιε. Διαχειρίζεται και διεκπεραιώνει υπό την εποπτεία του Προέδρου τις πιστώσεις που διατίθενται για τις ανάγκες του στρατοδικείου.

ιστ. Το πρώτο δίμηνο κάθε έτους, προβαίνει στον έλεγχο και, με βάση την κείμενη νομοθεσία, στην καταστροφή των δικογραφιών που παραδίδονται από τον αρχειοφύλακα. Για την καταστροφή συντάσσει και υποβάλλει στον Εισαγγελέα του στρατοδικείου και στον ΥΕΘΑ πρακτικό, όπου απαραίτητα μνημονεύεται ο αριθμός και η χρονολογία της απόφασης ή του βουλεύματος καθώς και το ονοματεπώνυμο εκείνου στον οποίο αναφέρονται

ιζ. Συντάσσει τις εκθέσεις υπηρεσιακής αξιολόγησης του στρατιωτικού και πολιτικού προσωπικού, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τις προωθεί για γνωμάτευση.

ιη. Τηρεί τα ατομικά έγγραφα του παραπάνω προσωπικού.

ιθ. Εκτελεί κάθε άλλη υπηρεσία που του αναθέτει ο Πρόεδρος του δικαστηρίου.

2. Στην εκτέλεση των παραπάνω καθηκόντων του επικουρείται από τους δικαστικούς γραμματείς και το πολιτικό και στρατιωτικό προσωπικό του δικαστηρίου.

Άρθρο 17. Γραμματέας έδρας

Στις συνεδριάσεις των στρατιωτικών δικαστηρίων παρίσταται πάντοτε δικαστικός γραμματέας, ο οποίος συντάσσει τα πρακτικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του ΣΠΚ. Ο γραμματέας έδρας μεριμνά για την έγκαιρη παράδοση των δικογραφιών στους οριζόμενους για τη σύνταξη της αιτιολογίας δικαστές (εισηγητές) με τα πρακτικά καθαρογραμμένα και στη συνέχεια καθαρογράφει την απόφαση, μέσα στη νόμιμη προθεσμία. Για το σκοπό αυτό συνεργάζεται άμεσα με τον ορισθέντα ως εισηγητή δικαστή. Τηρεί ειδικό βιβλίο χρέωσης/αποχρέωσης στους εισηγητές.

Άρθρο 18. Γραμματέας Υπηρεσίας

1. Σε κάθε στρατιωτικό δικαστήριο ορίζεται για κάθε μέρα, με διαταγή του προϊσταμένου της γραμματείας του δικαστηρίου, που εγκρίνεται από τον Πρόεδρο του δικαστηρίου, ένας δικαστικός γραμματέας ως "Γραμματέας Υπηρεσίας", ο οποίος είναι υπεύθυνος για την αντιμετώπιση όλων των θεμάτων που ανακύπτουν κατά την υπηρεσία του, επικοινωνώντας όταν απαιτείται με τον κατά περίπτωση αρμόδιο και υποχρεούμενος να βρίσκεται στο δικαστήριο κατά τις μη εργάσιμες ημέρες και ώρες που καθορίζονται με τον εσωτερικό κανονισμό κάθε στρατοδικείου.

2. Στην παραπάνω υπηρεσία εναλλάσσονται όλοι οι δικαστικοί γραμματείς που υπηρετούν στο στρατιωτικό δικαστήριο (δικαστήριο και εισαγγελία) εκτός από τους προϊσταμένους των αντίστοιχων γραμματειών. Στα καθήκοντα αυτά μπορούν να εναλλάσσονται και οι μόνιμοι ή εθελοντές υπαξιωματικοί που υπηρετούν στο στρατοδικείο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον εσωτερικό κανονισμό αυτού.

3. Σε περίπτωση συστέγασης στρατιωτικών δικαστηρίων μπορεί να ορίζεται κοινός Γραμματέας Υπηρεσίας.

Άρθρο 19. Αρχαιοφύλακας

1. Σε κάθε στρατοδικείο ορίζεται ένας δικαστικός γραμματέας ή πολιτικός υπάλληλος ως αρχειοφύλακας, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την φύλαξη των δικογραφιών και των πειστηρίων καθώς και για την τήρηση των σχετικών βιβλίων.

2. Ο αρχειοφύλακας τηρεί τα εξής βιβλία:

- α. Βιβλίο πρωτοκόλλου εσωτερικής αλληλογραφίας.
- β. Βιβλίο διεκπεραίωσης εξωτερικής αλληλογραφίας.
- γ. Βιβλίο δικογραφιών στο οποίο καταγράφονται οι δικογραφίες που παραδίδονται σ' αυτόν προς φύλαξη μετά την εκδίκασή τους, ενημερωμένο σε περίπτωση καταστροφής τους.
- δ. Αλφαβητικό ευρετήριο του βιβλίου δικογραφιών.
- ε. Βιβλίο προσωρινής κίνησης των δικογραφιών.
- στ. Βιβλίο αντικειμένων που κατασχέθηκαν και πειστηρίων.
- ζ. Βιβλίο υλικού στο οποίο καταγράφονται όλα τα υλικά του δικαστηρίου εκτός αυτών της βιβλιοθήκης.

3. Σε όποιο δικαστήριο δεν υπάρχει αρχειοφύλακας, τα καθήκοντα αυτού εκτελεί ο Γραμματέας του δικαστηρίου.

Άρθρο 20. Βιβλία που τηρούνται στη γραμματεία του δικαστηρίου

Στη γραμματεία του δικαστηρίου τηρούνται από το Γραμματέα τα ακόλουθα βιβλία:

- α. Βιβλίο πρωτοκόλλου κοινής αλληλογραφίας.
- β. Βιβλίο πρωτοκόλλου απόρρητης αλληλογραφίας.
- γ. Βιβλίο διεκπεραίωσης αλληλογραφίας.
- δ. Βιβλίο μεταβολών των δικαστικών λειτουργιών.
- ε. Βιβλίο ημερήσιας διαταγής καταστήματος.
- στ. Βιβλίο αποφάσεων.
- ζ. Αλφαβητικό ευρετήριο του βιβλίου αποφάσεων.
- η. Βιβλίο αποφάσεων του δικαστηρίου σε συμβούλιο και αλφαβητικό ευρετήριο του βιβλίου αυτού.
- θ. Βιβλίο βουλευμάτων.
- ι. Αλφαβητικό ευρετήριο του βιβλίου βουλευμάτων.
- ια. Βιβλίο πρωτοκόλλου εισερχομένων και εξερχομένων δικογραφιών στο τμήμα βουλευμάτων.
- ιβ. Βιβλίο ενδίκων μέσων και ενδίκων βοηθημάτων.
- ιγ. Βιβλίο παραδόσεως των δικογραφιών μετά την εκδίκαση.
- ιδ. Βιβλίο παραδόσεως των δικογραφιών από τους γραμματείς της έδρας στον Γραμματέα του δικαστηρίου.
- ιε. Βιβλίο εκκαθάρισης δικαστικών εξόδων και αλφαβητικό ευρετήριο του βιβλίου αυτού.
- ιστ. Βιβλίο μαρτυρικών εξόδων.
- ιζ. Βιβλίο μετατροπής ποινών.
- ιη. Βιβλίο καταχώρησης των δελτίων ποινικού μητρώου που συντάσσονται.
- ιθ. Βιβλίο καθαρογραφής αποφάσεων.
- κ. Βιβλίο κοινοποίησης των βουλευμάτων στον Εισαγγελέα και στον πολιτικώς ενάγοντα.
- κα. Βιβλίο χρέωσης δικογραφιών στους εισηγητές του δικαστικού συμβουλίου.
- κβ. Βιβλίο χρέωσης δικογραφιών στους εισηγητές-δικαστές έδρας.
- κγ. Βιβλίο βιβλιοθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Οργάνωση δικαστηρίου

Άρθρο 21. Καθήκοντα Προέδρου

1. Ο Πρόεδρος του στρατοδικείου:

- α. Ασκει τη διοίκηση του στρατοδικείου ως προς τα θέματα της διοικητικής μέριμνας, της τάξης και της ασφάλειας.
- β. Διευθύνει το στρατοδικείο στο οποίο είναι τοποθετημένος και φροντίζει για την εύρυθμη διεξαγωγή των εργασιών του.
- γ. Συγκαλεί το δικαστήριο σε δημόσια συνεδρίαση, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
- δ. Προσδιορίζει τις ημέρες και ώρες διασκέψεων του δικαστικού συμβουλίου.
- ε. Προεδρεύει στις συνεδριάσεις του δικαστηρίου και στις διασκέψεις του δικαστικού συμβουλίου.
- στ. Παραπέμπει τα σημαντικά θέματα στην Ολομέλεια του δικαστηρίου, αποφασίζει για τη σύγκλησή της στις προβλεπόμενες από τον κανονισμό περιστάσεις, καθορίζει την ημερήσια διάταξη και διευθύνει τις εργασίες της.

- ζ. Εκπροσωπεί το στρατοδικείο σε εκδηλώσεις και τελετές, καθώς και στις σχέσεις του με άλλες αρχές.
- η. Ορίζει τους δικαστές κάθε δικασίμου από τους Στρατιωτικούς Δικαστές που υπηρετούν ή έχουν διατεθεί στο δικαστήριο (άρθρο 172 παρ. 4, πρώτο εδάφιο, ΣΠΚ).
- θ. Προϊσταται της γραμματείας του δικαστηρίου και εποπτεύει για την κανονική διεξαγωγή της αλληλογραφίας.
- ι. Εγκρίνει τη χορήγηση αντιγράφου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
- ια. Συντάσσει τις ειδικές εκθέσεις καταλληλότητας των Παρέδρων του στρατοδικείου (άρθρο 37 παρ. 2 ΚΔΣΕΔ).
- ιβ. Αξιολογεί το Γραμματέα του δικαστηρίου, τηρεί τα ατομικά έγγραφα αυτού, γνωματεύει στις εκθέσεις αξιολόγησης των λοιπών δικαστικών γραμματέων και αξιολογεί ως δεύτερος αξιολογητής τους πολιτικούς υπαλλήλους του δικαστηρίου.
- ιγ. Κατανέμει στο δικαστήριο και στην εισαγγελία τους δικαστικούς γραμματείς και το λοιπό προσωπικό που τοποθετούνται στο στρατοδικείο, ανάλογα με τις υπηρεσιακές ανάγκες.
2. Ο Πρόεδρος έχει πειθαρχική δικαιοδοσία αντίστοιχη με εκείνη του διοικητή μονάδας για το στρατιωτικό και πολιτικό προσωπικό που υπηρετεί στο δικαστήριο. Την ίδια δικαιοδοσία έχει για όλο το προσωπικό του στρατοδικείου επί των παραπτώματων που σχετίζονται με τα θέματα της παραγράφου 1 α' και β'. Δικαίωμα κρίσεως σε δεύτερο βαθμό έχει ο Πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου και σε τρίτο ο ΥΕΘΑ.
3. Στην άσκηση των αρμοδιοτήτων του ο Πρόεδρος επικουρείται από τον αναπληρωτή του και από δικαστικούς γραμματείς στους οποίους μπορεί να αναθέτει ορισμένες από αυτές, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Οργάνωση εισαγγελίας στρατοδικείου

Άρθρο 22. Καθήκοντα Εισαγγελέα στρατοδικείου

1. Ο Εισαγγελέας του στρατοδικείου:
- α. Διευθύνει την εισαγγελία του στρατοδικείου στο οποίο είναι τοποθετημένος και προϊσταται των εισαγγελικών λειτουργών, των δικαστικών γραμματέων και του λοιπού προσωπικού της γραμματείας του.
- β. Ζητεί τη σύγκληση της Ολομέλειας του δικαστηρίου για την αντιμετώπιση μείζονος υπηρεσιακού θέματος.
- γ. Ορίζει την υπηρεσία των εισαγγελικών λειτουργών σύμφωνα με τις εκάστοτε ανάγκες της εισαγγελίας.
- δ. Δικαιούται να ενημερώνεται σε κάθε περίπτωση όταν και εφ' όσον το ζητήσει για κάθε θέμα της εισαγγελίας, είτε αυτό ανάγεται στη διοίκηση της εισαγγελίας, είτε σε θέματα ποινικής δίωξης, επεξεργασίας και πορείας των δικογραφιών, κλπ.
- ε. Προϊσταται της γραμματείας της εισαγγελίας και εποπτεύει για την κανονική διεξαγωγή της αλληλογραφίας.
- στ. Αξιολογεί τον Γραμματέα της εισαγγελίας, τηρεί τα ατομικά έγγραφα αυτού, γνωματεύει στις εκθέσεις αξιολόγησης των λοιπών δικαστικών γραμματέων και αξιολογεί ως δεύτερος αξιολογητής τους πολιτικούς υπαλλήλους της εισαγγελίας.
- ζ. Βεβαιώνει την ιδιότητα και το γνήσιο της υπογραφής των εισαγγελέων και δικαστικών γραμματέων της εισαγγελίας.
- η. Υποβάλλει το πρώτο πενήντημερο κάθε μηνός στον Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου κατάσταση κινήσεως των δικογραφιών της εισαγγελίας και των ανακριτικών γραφείων με κοινοποίηση στη ΔΣΔ/ΥΠ.ΕΘ.Α.
2. Ο Εισαγγελέας έχει πειθαρχική δικαιοδοσία αντίστοιχη του διοικητού μονάδας για το στρατιωτικό και πολιτικό προσωπικό που υπηρετεί στην εισαγγελία. Δικαίωμα κρίσεως σε δεύτερο βαθμό έχει ο Εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου και σε τρίτο ο ΥΕΘΑ.

Άρθρο 23. Αρμοδιότητες εισαγγελέα στρατοδικείου

1. Στην αρμοδιότητα του Εισαγγελέα ανήκει ιδίως:
- α. Η άσκηση της ποινικής δίωξης.
- β. Η εποπτεία της τακτικής ανάκρισης.
- γ. Η διεύθυνση της προανάκρισης.
- δ. Η διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης.
- ε. Η υποβολή προτάσεων στο δικαστικό συμβούλιο και στο δικαστήριο.

στ. Ο προσδιορισμός των υποθέσεων στις διάφορες δικασίμους και η έγκαιρη προ διμήνου τουλάχιστον γνωστοποίησή τους στον Πρόεδρο του δικαστηρίου.

ζ. Η συμμετοχή του στις συνεδριάσεις του δικαστηρίου.

η. Η άσκηση των ενδίκων μέσων.

θ. Η εκτέλεση των βουλευμάτων και των ποινικών αποφάσεων.

ι. Η άμεση εποπτεία σε κάθε στρατιωτική φυλακή των κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων της περιφέρειάς του. Στα πλαίσια της εποπτείας αυτής ενεργεί αυτοπροσώπως ή δια του αντεισαγγελέα, επιθεωρήσεις, τακτικά κάθε τρίμηνο και έκτακτα όταν το κρίνει αναγκαίο. Μετά την επιθεώρηση υποβάλλεται αναφορά στο αρμόδιο Γενικό Επιτελείο καθώς και στον Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, με προτάσεις για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για τη βελτίωση της λειτουργίας της φυλακής. Προκειμένου περί μικτών φυλακών των Ενόπλων Δυνάμεων, την παραπάνω εποπτεία ασκεί εισαγγελέας οριζόμενος από τον Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

ια. Η εποπτεία και ο έλεγχος των στρατιωτικών αρχών σχετικά με την πρόληψη και δίωξη των εγκλημάτων στο χώρο της δικαιοδοσίας του.

ιβ. Η εποπτεία των αστυνομικών αρχών σχετικά με το αντικείμενο της προηγούμενης παραγράφου.

ιγ. Ο Εισαγγελέας δικαιούται να παραγγέλλει στις υπηρεσίες του χώρου της δικαιοδοσίας του να παραδώσουν έγγραφα ή να χορηγήσουν αντίγραφα όταν το ζητήσουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, εκτός αν πρόκειται για έγγραφα που ορίζονται στο άρθρο 261 ΚΠΔ.

2. Στην άσκηση των παραπάνω καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του ο Εισαγγελέας επικουρείται από αντεισαγγελείς ή δικαστικούς γραμματείς στους οποίους μπορεί να αναθέτει ορισμένες από αυτές.

Άρθρο 24. Καθήκοντα αντεισαγγελέων

Οι αντεισαγγελείς αναπληρώνουν τον Εισαγγελέα σύμφωνα με τη δικονομική αρχή του ενιαίου και αδιαιρέτου της κατηγορούσας αρχής. Υποχρεούνται να εκτελούν κάθε ορισμένη παραγγελία του Εισαγγελέα, αλλά στις προτάσεις ή γνωμοδοτήσεις τους διατυπώνουν τη γνώμη τους σύμφωνα με το νόμο και τη συνείδησή τους.

Άρθρο 25. Εισαγγελέας Υπηρεσίας

Ο Εισαγγελέας του στρατοδικείου ορίζει εκ περιτροπής ένα εισαγγελικό λειτουργό ως "Εισαγγελέα Υπηρεσίας", ο οποίος θα βρίσκεται σε διαρκή υπηρεσιακή ετοιμότητα τόσο κατά τις ώρες λειτουργίας της εισαγγελίας, προκειμένου να επιλαμβάνεται των θεμάτων της αρμοδιότητάς του όσο και κατά τις μη εργάσιμες ώρες, οπότε υποχρεούται να βρίσκεται σε συνεχή επαφή με την εισαγγελία.

Άρθρο 26. Υπηρεσία εισαγγελέα ακροατηρίου

1. Η υπηρεσία του εισαγγελέα ακροατηρίου ορίζεται αποκλειστικά από τον Εισαγγελέα του στρατοδικείου.

2. Απαγορεύεται χωρίς προηγούμενη έγκριση του Εισαγγελέα η μεταξύ των εισαγγελικών λειτουργών αλλαγή της υπηρεσίας του εισαγγελέα ακροατηρίου για όλη τη δικάσιμο ή και για μία συγκεκριμένη υπόθεση.

Άρθρο 27. Χρέωση και επεξεργασία δικογραφιών

1. Η χρέωση των πάσης φύσεως δικογραφιών και των λοιπών υποθέσεων στους αντεισαγγελείς γίνεται μόνο από τον Εισαγγελέα. Δεν επιτρέπεται χωρίς έγγραφη άδεια του Εισαγγελέα η μεταξύ των εισαγγελικών λειτουργών ανταλλαγή δικογραφιών ή υποθέσεων.

2. Σε περίπτωση κωλύματος χειρισμού κάποιας δικογραφίας από εισαγγελικό λειτουργό ενημερώνεται ο Εισαγγελέας, ο οποίος μπορεί να χρεώσει τη δικογραφία σε άλλο εισαγγελικό λειτουργό.

3. Κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών ή αδείας του Εισαγγελέα δικαίωμα χρέωσης έχει ο αντεισαγγελέας που αναπληρώνει τον Εισαγγελέα, εκτός αν ο τελευταίος βρίσκεται στην υπηρεσία οπότε το δικαίωμα αυτό ασκείται και πάλι από τον ίδιο.

4. Σε περίπτωση μετάθεσης ο εισαγγελικός λειτουργός υποχρεούται να παραδώσει περατωμένες τις δικογραφίες που έχει χρεωθεί μέχρι την ημέρα που του ανακοινώθηκε η μετάθεση και σε περίπτωση προσφυγής του μέχρι την ημέρα εκδόσεως της επ' αυτής αποφάσεως.

5. Κατά το χειρισμό των δικογραφιών δίδεται προτεραιότητα σ' αυτές που ενέχουν κίνδυνο παραγραφής ή αφορούν προσωρινά κρατούμενους ή αξιωματικούς και γενικότερα μονίμους στρατιωτικούς των οποίων η υπηρεσιακή εξέλιξη επηρεάζεται από την πορεία της ποινικής διαδικασίας. Σε

κάθε περίπτωση οι επιβαλλόμενες ενέργειες θα πρέπει να περατώνονται από τους αντεισαγγελείς μέσα σε δυο μήνες το αργότερο, εκτός εάν η φύση της υποθέσεως απαιτεί μεγαλύτερο χρόνο, οπότε ο προϊστάμενος Εισαγγελέας μπορεί να εγκρίνει σχετική παράταση.

Άρθρο 28. Γραμματεία εισαγγελίας

1.(*) Η γραμματεία της εισαγγελίας του στρατοδικείου συγκροτείται από αξιωματικούς και ανθυπασις δικαστικούς γραμματείς, καθώς και από στρατιωτικό και πολιτικό προσωπικό, σύμφωνα με τους εκάστοτε ισχύοντες ΠΟΥ, διαιρείται δε σε τμήματα. Σε κάθε τμήμα ορίζεται από τον Εισαγγελέα, ύστερα από εισήγηση του Γραμματέα της εισαγγελίας, προϊστάμενος αυτού. Ο προϊστάμενος του τμήματος διευθύνει το τμήμα και είναι υπεύθυνος για την ομαλή λειτουργία του και τη διεκπεραίωση της υπηρεσίας. Τα τμήματα αυτά με απόφαση του εισαγγελέα μπορούν να συγχωνεύονται εάν ο αριθμός του προσωπικού δεν επαρκεί. Βασικά τμήματα κάθε γραμματείας εισαγγελίας είναι:

α. Τμήμα Διοικητικού

Στην αρμοδιότητα του τμήματος αυτού υπάγεται:

(1) Η διενέργεια της διοικητικής αλληλογραφίας και η τήρηση των βιβλίων πρωτοκόλλου εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων.

(2) Η παραλαβή των διαφόρων αιτήσεων.

(3) Η τήρηση των βιβλίων της εισαγγελίας, του μητρώου και των φακέλων των δικαστικών γραμματέων και υπαλλήλων, η τήρηση των βιβλίων των αδειών υπαλλήλων και των πειθαρχικών ποινών, του βιβλίου υπηρεσίας, των βιβλίων της βιβλιοθήκης, των επίπλων και των σκευών.

(4) Η τήρηση των εκθέσεων επιθεωρήσεως των δικαστηρίων, των ανακριτικών γραφείων και των φυλακών, καθώς και των διατάξεων και γνωμοδοτήσεων του Εισαγγελέα.

β. Τμήμα Μηνύσεων

Στην αρμοδιότητα του τμήματος αυτού υπάγεται:

(1) Η παραλαβή, καταχώρηση και ευρετηρίαση των μηνύσεων.

(2) Η κατάρτιση και αποστολή των παραγγελιών για ανάκριση, προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση, καθώς και των απορριπτικών διατάξεων του Εισαγγελέα.

(3) Η τήρηση των πειστηρίων.

(4) Η σύνταξη των μηνυαίων και άλλων στατιστικών πινάκων και η μέριμνα υποβολής τους αρμοδίως.

γ. Τμήμα Διακινήσεως Δικογραφιών Εισαγγελίας

Στην αρμοδιότητα του τμήματος αυτού υπάγονται:

(1) Η διακίνηση των περατωμένων δικογραφιών κύριας ανακρίσεως, προανακρίσεως και προκαταρκτικής εξετάσεως.

(2) Η καταχώριση στα οικεία βιβλία των προτάσεων εισαγγελέων προς το δικαστικό συμβούλιο ή τους ανακριτές.

(3) Η επίδοση και διαβίβαση στις αρμόδιες αρχές των εκδιδόμενων βουλευμάτων του δικαστικού συμβουλίου καθώς και η αποστολή τους για εκτέλεση.

(4) Η αποστολή για εκτέλεση των ενταλμάτων συλλήψεως ή προσωρινής κρατήσεως.

(5) Η χρέωση και προώθηση αιτήσεων για αντικατάσταση προσωρινής κρατήσεως, τροποποίηση όρων, απόδοση κατεσχνημένων ή εγγυητικών επιστολών, απόλυση υπό όρο, άρση απαγορεύσεως εξόδου, κλπ.

(6) Η εκτέλεση αποφάσεων ή βουλευμάτων ή ανακριτικών διατάξεων για δήμευση, για απόδοση κατεσχνημένων, για απαγόρευση εξόδου, κλπ.

(7) Η χορήγηση πιστοποιητικών (για παραπομπή ή απαλλαγή με αμετάκλητο βούλευμα).

(8) Η αποστολή παραγγελιών στις αστυνομικές αρχές για διαγραφές διωκομένων, κλπ.

δ. Τμήμα Προσδιορισμού Τριμελούς - Πενταμελούς Στρατοδικείου

Στην αρμοδιότητα του τμήματος αυτού υπάγονται:

(1) Η προετοιμασία των δικογραφιών για τον προσδιορισμό τους στις δικασίμους του Τριμελούς και Πενταμελούς Στρατοδικείου.

(2) Η καταχώριση στα οικεία βιβλία των υποθέσεων που αναβλήθηκαν και των εφέσεων κατά βουλευμάτων και αποφάσεων.

(3) Η σύνταξη των εκθέσεων επί των προσφυγών κατά της με απ' ευθείας κλήση εισαγωγής στο ακροατήριο και η περαιτέρω υποβολή τους.

(4) Η κατάρτιση των εισαγωγικών της δίκης εγγράφων επί αιτήσεων ακυρώσεως διαδικασίας, αποφάσεως, συγχωνεύσεως ποινών, μετατροπής ποινών, κλπ.

(*) Σημ.: Προφανώς εκ παραδρομής έχει τεθεί στο κείμενο του νόμου ο αριθμός 1, στη μοναδική παράγραφο του άρθρου.

(5) Η σύνταξη των κλήσεων κατηγορουμένων και μαρτύρων καθώς και η σύνταξη πινακίων και εκθεμάτων και η τήρηση των σχετικών βιβλίων.

ε. *Τμήμα Εκτέλεσως Αποφάσεων*

Στην αρμοδιότητα του τμήματος αυτού υπάγονται:

- (1) Η αποστολή των αποφάσεων για κοινοποίηση και εκτέλεση.
- (2) Η καταχώριση των φυγοποίνων στο βιβλίο των ερήμην αποφάσεων και η διαγραφή τους μετά την εκτέλεση των αποφάσεων αυτών.
- (3) Η συσχέτιση των αποδεικτικών επιδόσεως στο βιβλίο ερήμην αποφάσεων.
- (4) Η αποστολή δικογραφιών στην εκκαθάριση ή στο αρχείο.
- (5) Η καταχώριση των αποφάσεων κατά λιπομαρτύρων.
- (6) Η συσχέτιση των εφέσεων και η αποστολή των σχετικών εγγράφων στην εισαγγελία του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.
- (7) Η καταχώριση στα βιβλία των αιτήσεων ακυρώσεως διαδικασίας - αποφάσεως.
- (8) Η αποστολή για εκτέλεση των αποφάσεων για ανάκληση ή άρση της αναστολής (άρθρα 101,102 του Ποινικού Κώδικα).
- (9) Η σύνταξη και διαβίβαση των παραγγελιών για φυλακίσεις και αποφυλακίσεις, αφαιρέσεις αδειών ικανότητας οδηγών, κλπ.

Άρθρο 29. Καθήκοντα Γραμματέα εισαγγελίας

Ο Γραμματέας της Εισαγγελίας:

- α. Διευθύνει τη γραμματεία της εισαγγελίας υπό την άμεση εποπτεία του Εισαγγελέα.
- β. Διενεργεί, μέσω του Εισαγγελέα, την εν γένει αλληλογραφία της εισαγγελίας.
- γ. Συμπράττει στις εκθέσεις και λοιπές πράξεις που συντάσσονται ενώπιον του Εισαγγελέα.
- δ. Μεριμνά για την ταχεία και ασφαλή διακίνηση των δικογραφιών από την εισαγγελία προς τα διάφορα γραφεία του στρατοδικείου και τις λοιπές αρχές.
- ε. Είναι υπεύθυνος για την ασφαλή φύλαξη των δικογραφιών που βρίσκονται στην εισαγγελία, των πειστηρίων καθώς και των εγγράφων του αρχείου.
- στ. Τηρεί τα ατομικά έγγραφα και συντάσσει τις εκθέσεις υπηρεσιακής ικανότητας του στρατιωτικού και πολιτικού προσωπικού της εισαγγελίας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
- ζ. Τηρεί τα προβλεπόμενα βιβλία της γραμματείας.

Άρθρο 30. Βιβλία που τηρούνται στη γραμματεία της εισαγγελίας

1. Στη Γραμματεία της Εισαγγελίας του Στρατιωτικού Δικαστηρίου τηρούνται τα ακόλουθα βιβλία:

- α. Βιβλίο πρωτοκόλλου κοινής αλληλογραφίας.
- β. Βιβλίο πρωτοκόλλου απόρρητης αλληλογραφίας.
- γ. Βιβλίο διεκπεραίωσης αλληλογραφίας.
- δ. Βιβλίο υποθέσεων.
- ε. Αλφαβητικό ευρετήριο του βιβλίου υποθέσεων.
- στ. Πινάκιο των υποθέσεων που προσδιορίζονται για εκδίκαση σε κάθε δικάσιμο.
- η. Βιβλίο αυτών που καταδικάστηκαν με αναστολή και αυτών για τους οποίους ακολούθησε άρση ή ανάκληση αναστολής.
- θ. Βιβλίο αποφάσεων αυτών που δικάζονται σαν να ήταν παρόντες.
- ι. Βιβλίο αντικειμένων που κατασχέθηκαν και πειστηρίων.
- ια. Αλφαβητικό ευρετήριο αιτήσεων που υποβάλλονται για απονομή χάρης.
- ιβ. Αλφαβητικό ευρετήριο δικογραφιών που αποστέλλονται σε άλλες αρχές.
- ιγ. Βιβλίο γνώσεως της πρότασης του Εισαγγελέα από τους διαδίκους.
- ιδ. Βιβλίο επιδόσεων σε κατηγορουμένους γνωστής διαμονής στην αλλοδαπή.
- ιε. Βιβλίο διατάξεων και γνωμοδοτήσεων του Εισαγγελέα.

2. Επίσης στη γραμματεία της εισαγγελίας κάθε στρατιωτικού δικαστηρίου, εκτός του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, τηρούνται και τα εξής βιβλία:

- α. Βιβλίο ωρίμων προς εκδίκαση υποθέσεων, το οποίο τηρείται κατά χρονολογική σειρά και αλφαβητικό ευρετήριο του βιβλίου αυτού.
- β. Βιβλίο εκτέλεσης ενταλμάτων προσωρινής κράτησης.
- γ. Βιβλίο εκτέλεσης ενταλμάτων σύλληψης και βίαιης προσαγωγής.
- δ. Βιβλίο πράξεων θέσεως δικογραφιών στο αρχείο από τον Εισαγγελέα.
- ε. Βιβλίο κλητηρίων θεσπισμάτων και κλήσεων κατηγορουμένου.
- στ. Βιβλίο προανακρίσεων και προκαταρκτικών εξετάσεων.
- ζ. Βιβλίο προσφυγών κατά των απ' ευθείας κλήσεων στο ακροατήριο.

η. Βιβλίο χρεώσεως δικογραφιών στους εισαγγελικούς λειτουργούς για σύνταξη προτάσεων, διατάξεων, κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Ανακριτές

Άρθρο 31. Καθήκοντα ανακριτών

1. Οι ανακριτές των στρατοδικείων ενεργούν την κύρια ανάκριση μετά από παραγγελία του Εισαγγελέα, σύμφωνα με τον ΚΠΔ και το ΣΠΚ. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους αυτών οφείλουν να επιδεικνύουν ταχύτητα και επιμέλεια, καταβάλλοντας ιδιαίτερη φροντίδα για την ταχεία περάτωση της ανάκρισης σε περιπτώσεις που επίκειται παραγραφή, σε υποθέσεις που αφορούν σε προσωρινά κρατούμενους, καθώς και σ' αυτές που στρέφονται κατά αξιωματικών, ανθυπασιπιστών ή άλλων μονίμων στρατιωτικών των οποίων η υπηρεσιακή εξέλιξη επηρεάζεται από την εκκρεμότητα της ποινικής διαδικασίας.

2. Οι ανακριτές κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους διεξάγουν την αλληλογραφία με άλλες αρχές απ' ευθείας, εκτός αν με διάταξη νόμου επιβάλλεται η τήρηση άλλης διαδικασίας.

3. Κατά το πρώτο πενήντημερο κάθε μήνα υποβάλλουν στον Εισαγγελέα του στρατοδικείου αριθμητική κατάσταση κινήσεως δικογραφιών σε τρία αντίτυπα. Η κατάσταση αυτή περιλαμβάνει τις δικογραφίες που υπήρχαν στην αρχή του προηγούμενου μήνα, αυτές που περατώθηκαν τον προηγούμενο μήνα, αυτές που εισήλθαν στο ανακριτικό γραφείο κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, καθώς και αυτές που παρέμειναν εκκρεμείς στο τέλος του μήνα. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται για τις δικογραφίες κατά αξιωματικών ή ανθυπασιπιστών καθώς και γι' αυτές που έχουν παραμείνει εκκρεμείς για χρονικό διάστημα πλέον του τριμήνου το οποίο υπολογίζεται από την αρχή του επομένου μήνα από την εισαγωγή στο ανακριτικό γραφείο. Επίσης η κατάσταση αυτή περιλαμβάνει και αριθμητικό πίνακα των ενταλμάτων προσωρινής κρατήσεως, συλλήψεως και βιαίας προσαγωγής καθώς και των διατάξεων που έχουν εκδοθεί. Αυτοί που κρατούνται προσωρινά αναφέρονται με σημείωση του χρόνου που άρχισε η προσωρινή τους κράτηση.

4. Οι ανακριτές μπορούν να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις των Τριμελών και Πενταμελών Στρατοδικείων καθώς και σ' αυτές των δικαστικών συμβουλίων, εφ' όσον δεν συντρέχει στο πρόσωπό τους κώλυμα, σύμφωνα με τον ΣΠΚ ή τον ΚΠΔ.

Άρθρο 32. Γραμματέας ανακριτή

1. Σε κάθε ανακριτή τοποθετείται κατά προτίμηση γραμματέας από το σώμα των δικαστικών γραμματέων των Ενόπλων Δυνάμεων.

2. Ο γραμματέας:

- α. Συμπράττει στις εκθέσεις που συντάσσονται ενώπιον του ανακριτή.
- β. Διεξάγει και διεκπεραιώνει την αλληλογραφία του ανακριτικού γραφείου.
- γ. Μεριμνά για τη φύλαξη, ασφαλή διακίνηση και την αποχρέωση των δικογραφιών του ανακριτικού γραφείου καθώς και των πειστηρίων που τυχόν υπάρχουν.
- δ. Συντάσσει τις σχετικές καταστάσεις κίνησης δικογραφιών και τηρεί τα προβλεπόμενα βιβλία.

Άρθρο 33. Βιβλία που τηρούνται στον ανακριτή

Σε κάθε ανακριτικό γραφείο στρατοδικείου τηρούνται από τον γραμματέα του ανακριτή τα εξής βιβλία:

- α. Βιβλίο πρωτοκόλλου.
- β. Βιβλίο διεκπεραίωσης αλληλογραφίας.
- γ. Βιβλίο υποθέσεων στο οποίο καταχωρίζονται κατά τη χρονολογική σειρά εισαγωγής τους (ή επανεισαγωγής) οι δικογραφίες που αποστέλλονται προς ανάκριση και σημειώνεται η ημερομηνία εισαγωγής τους, το ονοματεπώνυμο του κατηγορουμένου και εάν αυτός κρατείται προσωρινά, καθώς και η ημερομηνία υποβολής τους στον Εισαγγελέα.
- δ. Αλφαβητικό ευρετήριο του βιβλίου υποθέσεων.
- ε. Βιβλίο ενταλμάτων συλλήψεως και βιαίας προσαγωγής.
- στ. Βιβλίο ενταλμάτων προσωρινής κράτησης.
- ζ. Βιβλίο διατάξεων.
- η. Βιβλίο αντικειμένων που κατασχέθηκαν και πειστηρίων.
- θ. Βιβλίο ποινών λιπομαρτύρων.
- ι. Βιβλίο παραδόσεως δικογραφιών στον Εισαγγελέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Ασφάλεια στρατιωτικών δικαστηρίων

Άρθρο 34. Φύλαξη και ασφάλεια στρατιωτικών δικαστηρίων

1. Την ευθύνη της εξωτερικής φύλαξης των δικαστικών καταστημάτων στα οποία συνεδριάζουν τα στρατιωτικά δικαστήρια έχει η στρατιωτική αρχή στο στρατόπεδο της οποίας εδρεύει το δικαστήριο, άλλως η κατά τόπο αρμόδια αστυνομική αρχή.

2. Την ευθύνη της εσωτερικής ασφάλειας έχουν τα όργανα υπηρεσίας του στρατοδικείου (Γραμματέας Υπηρεσίας - οπλίτης βοηθός, κατά τα οριζόμενα στον οικείο κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας). Διανυκτερεύει επίσης εκτός του Στρατοδικείου ένας στρατονόμος διατιθέμενος από την αντίστοιχη μονάδα στρατονομίας.

3. Κατά τις συνεδριάσεις των στρατιωτικών δικαστηρίων η τήρηση των μέτρων τάξεως και ασφαλείας ανήκει στις κατά τόπους αστυνομικές αρχές, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 35. Υπηρεσιακή σφραγίδα

Τα δικαστήρια, οι εισαγγελίες, οι γραμματείες τους, οι ανακριτές καθώς και ο Προϊστάμενος Επιθεώρησης και ο Επιθεωρητής χρησιμοποιούν για την εγκυρότητα των εγγράφων που εκδίδουν υπηρεσιακή σφραγίδα, που αποτελείται από τρεις ομόκεντρους κύκλους, με διάμετρο του εξωτερικού κύκλου 0,04 μ. Αυτή στον εσωτερικό κύκλο φέρει το έμβλημα της Ελληνικής Δημοκρατίας, στο ενδιάμεσο κυκλικό διάστημα την ονομασία του δικαστηρίου ή της εισαγγελικής αρχής και στο εξωτερικό κυκλικό διάστημα τις λέξεις "ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ".

Άρθρο 36. Βιβλιοθήκη στρατιωτικού δικαστηρίου.

1. Κάθε στρατιωτικό δικαστήριο διαθέτει βιβλιοθήκη η οποία περιλαμβάνει τα απαραίτητα συγγράμματα, τα περιοδικά, και τις συλλογές νόμων, καθώς και σύνδεση με ηλεκτρονική τράπεζα νομικών πληροφοριών.

2. Την ευθύνη για τη διαχείριση της βιβλιοθήκης έχει ο Γραμματέας του στρατιωτικού δικαστηρίου, ο οποίος ευθύνεται για κάθε απώλεια ή αδικαιολόγητη φθορά.

3. Οι δαπάνες για την υλοποίηση των προβλέψεων της πρώτης παραγράφου βαρύνουν την υπηρεσία στην οποία έχει ανατεθεί η διοικητική μέριμνα του δικαστηρίου.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Οργάνωση και λειτουργία του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου

Άρθρο 37. Δικαιοδοσία του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου

1. Το Αναθεωρητικό Δικαστήριο είναι το ανώτατο στρατιωτικό δικαστήριο λειτουργεί ως δευτεροβάθμιο και ως ακυρωτικό, όπως ειδικότερα ορίζεται στον ΣΠΚ (άρθρο 198 παρ. 2 ΣΠΚ).

2. Ο Πρόεδρος και ο Εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου ή οι νόμιμοι αναπληρωτές τους προΐστανται όλων των στρατιωτικών δικαστηρίων και των εισαγγελιών τους, αντίστοιχα.

Άρθρο 38. Ειδικά καθήκοντα του Προέδρου του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου

Ο Πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου διευθύνει το δικαστήριο, ασκεί τα καθήκοντα του άρθρου 21 του παρόντος που προσιδιάζουν στην ιδιότητά του, στα οποία, όταν κωλύεται ή απουσιάζει, αναπληρώνεται από τον αρχαιότερο Αναθεωρητή για τα εξ αυτών διοικητικά και από τους Αντιπροέδρους ή Αναθεωρητές, μέλη του δικαστηρίου, κατά σειρά αρχαιότητας, για τα εξ αυτών δικαστικά (άρθρο 189 ΣΠΚ) και επιπλέον:

α. Προεδρεύει στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο (ΑΔΣ) (άρθρο 57 παρ. 1 ΚΔΣΕΔ), στο Επταμελές Πειθαρχικό Συμβούλιο (άρθρο 90 παρ. 2 ΚΔΣΕΔ), καθώς και στην εξεταστική επιτροπή για τη διενέργεια διαγωνισμού προσλήψεως Παρέδρων (άρθρο 4 παρ. 1α' ΚΔΣΕΔ).

β. Εγκρίνει την κανονική άδεια σε όλους τους Στρατιωτικούς Δικαστές.

γ. Παραγγέλλει στον Επιθεωρητή Αναθεωρητή έκτακτη ή συμπληρωματική επιθεώρηση κάθε δικαστηρίου, εισαγγελίας, γραμματείας ή δικαστικού λειτουργού (άρθρο 132 παρ. 1 β' ΚΔΣΕΔ).

δ. Γνωματεύει επί των εκθέσεων αξιολογήσεως των προϊσταμένων δικαστικών γραμματέων της γραμματείας των στρατιωτικών δικαστηρίων.

Άρθρο 39. Ειδικά καθήκοντα του Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου

Ο Εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου ασκεί τα καθήκοντα του άρθρου 22 του παρόντος, τις αρμοδιότητες του άρθρου 23 που προσιδιάζουν στην ιδιότητά του, και επιπλέον:

- α. Παρίσταται στις συνεδριάσεις του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου και του δικαστικού συμβουλίου.
- β. Ασκει την πειθαρχική δίωξη για τους δικαστικούς λειτουργούς μέχρι και το βαθμό του Στρατιωτικού Δικαστή Α' (άρθρο 96 περίπτ. β' ΚΔΣΕΔ).
- γ. Γνωμοδοτεί σε ερωτήματα που αφορούν την ποινική δικαιοσύνη στις Ένοπλες Δυνάμεις.
- δ. Μπορεί κατά την κρίση του να προκαλεί την γνωμοδότηση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.
- ε. Ζητεί τη σύγκληση της Ολομέλειας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.
- στ. Παραγγέλλει στον Επιθεωρητή Αναθεωρητή έκτακτη ή συμπληρωματική επιθεώρηση κάθε δικαστηρίου, εισαγγελίας, γραμματείας ή δικαστικού λειτουργού (άρθρο 132 παρ. 1β' ΚΔΣΕΔ).
- ζ. Επιθεωρεί τη γραμματεία του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου και την Εισαγγελία αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 139 του ΚΔΣΕΔ.
- η. Γνωματεύει επί των εκθέσεων αξιολογήσεως των προϊσταμένων δικαστικών γραμματέων των εισαγγελιών των στρατιωτικών δικαστηρίων.
- ι. (*) Ασκει τις αρμοδιότητες του άρθρου 21 παρ. 2 του Κανονισμού Στρατιωτικών Φυλακών.

(*) **Σημ.:** Προφανώς εκ παραδρομής τέθηκε στο κείμενο του διατάγματος το στοιχείο ι., αντί του στοιχείου θ., όπως θα έπρεπε.

Άρθρο 40. Καθήκοντα Αντιπροέδρων

1. Οι Αντιπρόεδροι του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου αναπληρώνουν, κατά σειρά αρχαιότητας, τον Πρόεδρο του αυτού δικαστηρίου στα δικαστικά του καθήκοντα, όταν αυτός απουσιάζει, κωλύεται ή δεν υπάρχει (άρθρο 189 ΣΠΚ).
2. Πέρα από τα παραπάνω καθήκοντα, ο μεν πρώτος Αντιπρόεδρος είναι πρόεδρος του Πενταμελούς Πειθαρχικού Συμβουλίου (άρθρο 90 παρ. 1 ΚΔΣΕΔ), ο δε δεύτερος Αντιπρόεδρος είναι προϊστάμενος της επιθεώρησης των στρατοδικείων και των δικαστικών λειτουργών (άρθρο 136 παρ. 1 ΚΔΣΕΔ).

Άρθρο 41. Καθήκοντα Προϊσταμένου Επιθεώρησης

Ο Προϊστάμενος Επιθεώρησης προϊστάται της υπηρεσίας επιθεώρησης και ασκεί τις αρμοδιότητές του σύμφωνα με τα άρθρα 136 και επόμενα του ΚΔΣΕΔ και ενημερώνεται από τον Επιθεωρητή όταν το κρίνει αναγκαίο, για την πορεία της επιθεώρησης γενικά.

Άρθρο 42. Καθήκοντα Επιθεωρητή

1. Ο Επιθεωρητής, οριζόμενος για ένα χρόνο από το ΑΔΣ (άρθρο 131 παρ. 2 ΚΔΣΕΔ), διενεργεί τις τακτικές και έκτακτες επιθεωρήσεις των στρατοδικείων και γραμματειών τους και των δικαστικών λειτουργών (άρθρο 132 παρ. 1 ΚΔΣΕΔ), σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΔΣΕΔ.
2. Ειδικότερα ο Επιθεωρητής, ως προς τις τακτικές επιθεωρήσεις, καταρτίζει και αποστέλλει εγκαίρως, τουλάχιστο πριν από είκοσι (20) ημέρες, προς τα δικαστήρια σχετικό πρόγραμμα που περιέχει τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης της επιθεώρησης, το οποίο κοινοποιεί και στον Προϊστάμενο Επιθεώρησης. Το πρόγραμμα αυτό αφού εγκριθεί από τον ΥΕΘΑ, διαβιβάζεται στην αρμόδια οικονομική υπηρεσία για την έγκριση και χορήγηση του χρηματικού ποσού προς κάλυψη της κατά περίπτωση απαιτούμενης δαπάνης.
3. Η τακτική επιθεώρηση ενεργείται μόνο τις εργάσιμες ημέρες και ώρες, ο χρόνος όμως επιθεώρησης μπορεί να παραταθεί για λογικό χρονικό διάστημα και μετά τη λήξη του ωραρίου εργασίας.
4. Ο Επιθεωρητής υποβάλλει τις εκθέσεις της τακτικής επιθεώρησης στον Προϊστάμενο Επιθεώρησης για κάθε δικαστήριο χωριστά, εντός της προθεσμίας του άρθρου 135 του ΚΔΣΕΔ από τη λήξη της τακτικής επιθεώρησης κάθε δικαστηρίου.

Άρθρο 43. Ολομέλεια Αναθεωρητικού Δικαστηρίου

1. Η Ολομέλεια του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου αποτελείται από όλους τους Αναθεωρητές που υπηρετούν σ' αυτό και στην εισαγγελία του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου. Στην Ολομέλεια προεδρεύει ο Πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, αναπληρούμενος κατά σειρά από τον Εισαγγελέα και τους Αντιπροέδρους.
2. Στην αρμοδιότητα της Ολομέλειας υπάγονται, πέρα από τα θέματα που αναφέρονται στο άρθρο 11, οι διατάξεις του οποίου εφαρμόζονται αναλόγως, οι γνωμοδοτήσεις ή προτάσεις που αφορούν θέματα μείζονος σημασίας για την οργάνωση και λειτουργία του δικαστικού σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων και την απονομή της ποινικής δικαιοσύνης στο χώρο αυτό. Επίσης η Ολομέλεια του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου εκφέρει γνώμη επί σχεδίων νόμων ή κανονισμών που αφορούν

γενικά στα παραπάνω θέματα. Καταρτίζει τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου εντός της προθεσμίας του άρθρου 12 παρ. 1 του παρόντος.

Άρθρο 44. Καθήκοντα Αναθεωρητών και Αντεισαγγελέων

Οι διατάξεις του άρθρου 6 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και στους Αναθεωρητές όταν συμμετέχουν στις συνεδριάσεις του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου και του δικαστικού συμβουλίου, οριζόμενοι από τον Πρόεδρο ή το νόμιμο αναπληρωτή του, ενώ οι διατάξεις των άρθρων 8 και 24 εφαρμόζονται αναλόγως στους Αντεισαγγελείς του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

Άρθρο 45. Γραμματεία του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου

1. Στο Αναθεωρητικό Δικαστήριο και στην Εισαγγελία του λειτουργούν γραμματείες, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 28, 29 και 30, που εφαρμόζονται αναλογικά σε όση έκταση επιβάλλει η αρμοδιότητα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

2. Στο Αναθεωρητικό Δικαστήριο λειτουργεί Γραφείο Προέδρου ο προϊστάμενος του οποίου είναι προσωπικό υπηρεσιακό όργανο του Προέδρου και ασχολείται με την προσωπική - υπηρεσιακή αλληλογραφία αυτού, καθώς και με τις εν γένει υπηρεσιακές και εθιμοτυπικές δραστηριότητες του Γραφείου.

3. Λειτουργεί επίσης κοινή γραμματεία Αντιπροέδρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ Λοιπά όργανα

Άρθρο 46. Γραμματεία Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου

1. Στο ΑΔΣ λειτουργεί γραμματεία, την οποία διευθύνει ο Γραμματέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου και, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, άλλος δικαστικός γραμματέας που ορίζεται από τον Πρόεδρο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου (άρθρο 57 παρ. 3 ΚΔΣΕΔ).

2. Ο Γραμματέας του ΑΔΣ:

α. Καταρτίζει την ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων του ΑΔΣ και ειδοποιεί εγγράφως τα μέλη του για την ημερομηνία της συνεδρίασης.

β. Παρίσταται στις συνεδριάσεις του ΑΔΣ και τηρεί τα πρακτικά.

γ. Μεριμνά για την υποβολή των αποφάσεων του ΑΔΣ μαζί με το κυρωμένο αντίγραφο του πρακτικού συνεδρίασης στον ΥΕΘΑ (άρθρο 58 παρ. 5 ΚΔΣΕΔ).

δ. Χορηγεί αποσπάσματα των αποφάσεων του ΑΔΣ στον ενδιαφερόμενο δικαστικό λειτουργό, εφόσον το ζητήσει (άρθρο 58 παρ. 6 ΚΔΣΕΔ).

ε. Ειδοποιεί τον δικαστικό λειτουργό που μετατίθεται χωρίς αίτησή του.

στ. Δέχεται τις αιτήσεις των δικαστικών λειτουργών για ανάκληση της μετάθεσης.

ζ. Αποστέλλει το πρακτικό κληρώσεως των μελών του ΑΔΣ στον ΥΕΘΑ (άρθρο 55 παρ. 4 ΚΔΣΕΔ).

η. Τηρεί τους ατομικούς φακέλους των δικαστικών λειτουργών υπό την εποπτεία του Προέδρου του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου (άρθρο 40 παρ. 1 ΚΔΣΕΔ).

θ. Επιμελείται της κλήσης του δικαστικού λειτουργού ενώπιον του ΑΔΣ στις περιπτώσεις που ορίζονται από το νόμο.

ι. Φυλάσσει τις αποφάσεις και τα πρακτικά του ΑΔΣ, τα βιβλία και τα άλλα υπηρεσιακά έγγραφα.

ια. Επιμελείται για την εισαγωγή στο ΑΔΣ των αιτήσεων των δικαστικών λειτουργών ή άλλων αρχών.

3. Στο ΑΔΣ λειτουργεί γραμματεία πειθαρχικών συμβουλίων. Αυτή αποτελεί τμήμα της γραμματείας του ΑΔΣ και επιμελείται όλων των κλήσεων, προσκλήσεων, επιδόσεων, γνωστοποιήσεων και λοιπών γραμματειακών πράξεων που σχετίζονται με την πειθαρχική διαδικασία.

Άρθρο 47. Βιβλία Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου

1. Στη Γραμματεία του ΑΔΣ τηρούνται τα ακόλουθα βιβλία:

α. Βιβλίο πρωτοκόλλου.

β. Βιβλίο προσδιορισμού συνεδριάσεων ΑΔΣ.

γ. Βιβλίο αποφάσεων.

δ. Βιβλίο προσφυγών - ενστάσεων.

ε. Βιβλίο τήρησης πρακτικών κληρώσεως των μελών του ΑΔΣ.

2. Στη γραμματεία πειθαρχικών συμβουλίων τηρούνται αντίστοιχα βιβλία και επιπλέον βιβλίο πειθαρχικών ποινών των δικαστικών λειτουργών.

Άρθρο 48. Γραμματεία Επιθεώρησης

1. Στο Αναθεωρητικό Δικαστήριο λειτουργεί, υπό την εποπτεία του Προϊσταμένου της Επιθεώρησης, γραμματεία επιθεώρησης η οποία μεριμνά για όλες τις γραμματειακές πράξεις που έχουν σχέση με την επιθεώρηση των στρατοδικείων και των δικαστικών λειτουργιών.

2. Η γραμματεία επιθεώρησης αποτελείται από το Τμήμα Επιθεωρητή και από το Τμήμα Προϊσταμένου Επιθεώρησης.

3. Στο Τμήμα του Επιθεωρητή τηρείται το βιβλίο πρωτοκόλλου.

4. Στο Τμήμα του Προϊσταμένου Επιθεώρησης τηρούνται τα ακόλουθα βιβλία:

α. Βιβλίο πρωτοκόλλου

β. Βιβλίο προσφυγών

γ. Βιβλίο πράξεων.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Άρθρο 49. Δικαστικό έτος - Δικαστικές διακοπές

1. Το δικαστικό έτος αρχίζει στις 16 Σεπτεμβρίου και λήγει στις 15 Σεπτεμβρίου του επόμενου έτους.

2. Οι δικαστικές διακοπές αρχίζουν την 1η Ιουλίου και λήγουν στις 15 Σεπτεμβρίου.

3. Κατά την περίοδο των δικαστικών διακοπών συγκροτούνται ένα ή περισσότερα τμήματα, ανάλογα με τις ανάγκες του στρατιωτικού δικαστηρίου ή της εισαγγελίας.

4. Κατά την περίοδο αυτή τα στρατιωτικά δικαστήρια δικάζουν υποθέσεις για τις οποίες επίκειται παραγραφή ή προβλέπεται προθεσμία εκδίκασης ή αφορούν τον καθορισμό συνολικής ποινής ή αιτήσεις ακύρωσης διαδικασίας ή απόφασης ή αιτήσεις αναβολής της δίκης ή διακοπής της ποινής ή αντιρρήσεις ή αμφιβολίες για την εκτέλεση ποινής ή την ανασταλτική δύναμη ενδίκου μέσου.

5. Οι δικαστικοί λειτουργοί που απομακρύνονται από την έδρα τους κατά τη διάρκεια των διακοπών, οφείλουν να δηλώνουν στον Πρόεδρο του στρατοδικείου τον τόπο διαμονής τους.

Οι αντεισαγγελείς υποβάλουν ίδια δήλωση και στον προϊστάμενό τους Εισαγγελέα.

6. Αν κατά τη διάρκεια των διακοπών ανακύψει εξαιρετική υπηρεσιακή ανάγκη, μπορεί να ανακληθούν από τις διακοπές τους οι δικαστές, από τον Πρόεδρο του στρατιωτικού δικαστηρίου και οι εισαγγελικοί λειτουργοί, από τον Εισαγγελέα της οικείας εισαγγελίας.

7. Ο δικαστικός λειτουργός δεν έχει δικαίωμα να κάνει χρήση δικαστικών διακοπών για χρόνο μεγαλύτερο των σαράντα ημερών. Ο χρόνος αυτός μπορεί να περιοριστεί από τον Πρόεδρο ή τον Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, ύστερα από εισήγηση του Προέδρου ή του Εισαγγελέα του στρατοδικείου, αντίστοιχα, εφόσον υπάρχει κίνδυνος ουσιώδους καθυστέρησης στην έκδοση απόφασης ή βουλεύματος σε επείγουσα υπόθεση, εκτός αν συντρέχουν σοβαροί λόγοι υγείας.

8. Οι δικαστικοί λειτουργοί που, κατά κύρια τοποθέτηση, υπηρετούν σε διοικητικές θέσεις (άρθρο 27 παρ. 4 ΚΔΣΕΔ) λαμβάνουν εντός της προθεσμίας της παρ. 2 άδεια διακοπών τριάντα(30) ημερών, που χορηγείται υποχρεωτικά κάθε χρόνο από τον Πρόεδρο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

Άρθρο 50. Κανονική άδεια

1. Στο δικαστικό λειτουργό είναι δυνατό να χορηγηθεί ύστερα από αίτησή του σε εξαιρετικές περιπτώσεις κανονική άδεια:

α. Μέχρι ένα μήνα, αν έχει δημόσια υπηρεσία τουλάχιστον ενός έτους και

β. Μέχρι δεκαπέντε ημέρες σε κάθε άλλη περίπτωση. Η άδεια αυτή χορηγείται ολόκληρη ή τμηματικά.

2. Κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών δεν χορηγείται κανονική άδεια στο δικαστικό λειτουργό που έχει δικαίωμα διακοπών. Επίσης δεν χορηγείται άδεια τριάντα ημέρες πριν από την έναρξη των διακοπών και τριάντα μέρες μετά τη λήξη τους, εκτός εάν συντρέχουν σοβαροί λόγοι υγείας του ίδιου ή μέλους της οικογενείας του.

3. Την κανονική άδεια στους μεν Αναθεωρητές και τους Προέδρους των δικαστηρίων χορηγεί ο Πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, στους δε στρατιωτικούς δικαστές χορηγεί ο Πρόεδρος του οικείου στρατοδικείου, μετά από έγκριση του Προέδρου του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου. Στον Πρόεδρο και στον Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου η κανονική άδεια εγκρίνεται από τον ΥΕΘΑ.

4. Αυτός που χορηγεί την άδεια είναι δυνατό να αναβάλλει την έναρξη της άδειας το πολύ επί δέκα ημέρες, αν συντρέχει περίπτωση εξαιρετικής υπηρεσιακής ανάγκης ή ύστερα από αίτηση του δικαστικού λειτουργού.

5. Για την έναρξη, τη λήξη ή την τυχόν διακοπή της άδειας συντάσσονται εκθέσεις ενώπιον του Γραμματέα του δικαστηρίου.

6. Η κανονική άδεια είναι δυνατό να ανακληθεί από εκείνον που τη χορήγησε, πριν από τη λήξη της, εφ' όσον συντρέχει περίπτωση εξαιρετικής υπηρεσιακής ανάγκης. Η ανάκληση γίνεται μετά από έγκριση του Προέδρου του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

7. Ο ΥΕΘΑ είναι δυνατό να ανακαλέσει, σε κάθε περίπτωση, την κανονική άδεια δικαστικού λειτουργού λόγω εξαιρετικής υπηρεσιακής ανάγκης.

8. Οι δικαστικοί λειτουργοί, που, κατά κύρια τοποθέτηση, υπηρετούν σε διοικητικές θέσεις δικαιούνται να λάβουν την άδεια του παρόντος άρθρου, η οποία εγκρίνεται και χορηγείται από τον Πρόεδρο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

Άρθρο 51. Μετάβαση στο εξωτερικό

Η άδεια για μετάβαση δικαστικού λειτουργού στο εξωτερικό εγκρίνεται από εκείνον που εγκρίνει και την κανονική άδεια.

Άρθρο 52. Συμμετοχή σε σωματεία και οργανώσεις

1. Οι δικαστικοί λειτουργοί του δικαστικού σώματος των ενόπλων δυνάμεων μπορούν να συγκροτούν επιστημονικές ενώσεις και σωματεία ή να συμμετέχουν σ' αυτά (άρθρο 26 ΚΔΣΕΔ).

2. Για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών των Ενώσεων των δικαστικών λειτουργών του δικαστικού σώματος των ενόπλων δυνάμεων διατίθεται κατάλληλος χώρος στα καταστήματα στρατιωτικών δικαστηρίων της έδρας τους.

Άρθρο 53. Δικαστές σε διοικητικές θέσεις

1. Οι δικαστικοί λειτουργοί που υπηρετούν σε διοικητικές θέσεις συνεργάζονται απ' ευθείας με τον προϊστάμενο της οικείας υπηρεσίας και ασκούν μόνο νομικά καθήκοντα, γνωμοδοτώντας στα γραπτά νομικά ερωτήματα που τους τίθενται αρμοδίως. Η ανάθεση σ' αυτούς οποιασδήποτε άλλης υπηρεσίας ή άλλων διοικητικών καθηκόντων απαγορεύεται ως ασυμβίβαστη με το λειτούργημά τους (άρθρο 27 παρ. 4 ΚΔΣΕΔ).

2. Οι παραπάνω δικαστικοί λειτουργοί και όταν είναι τοποθετημένοι αποκλειστικά σε διοικητικές θέσεις, μετέχουν στις συνθέσεις των στρατοδικείων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΣΠΚ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Λοιπές διατάξεις

Άρθρο 54. Μηχανοργάνωση

Τα στοιχεία που καταχωρίζονται στα προβλεπόμενα από τον παρόντα κανονισμό βιβλία μπορούν, εναλλακτικά, να καταχωρίζονται σε αρχεία ηλεκτρονικών υπολογιστών, από τα οποία, κατά τακτά χρονικά διαστήματα ή όταν παρίσταται ανάγκη, θα εκτυπώνονται τα απαιτούμενα στοιχεία με τη μορφή των σελίδων των αντίστοιχων βιβλίων ή με τη μορφή πινάκων ή καταστάσεων. Για κάθε ηλεκτρονικό αρχείο τηρούνται σε περιφερειακά αποθηκευτικά μέσα και δύο αντίγραφα ασφαλείας, τα οποία ενημερώνονται σε ημερήσια βάση.

Άρθρο 55. Γραφείο Μελετών

1. Με απόφαση της Ολομέλειας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου συνιστάται στο Αναθεωρητικό Δικαστήριο Γραφείο Μελετών με αντικείμενο τη νομολογία και την έρευνα. Έργο του γραφείου αυτού είναι ιδίως:

α) η μελέτη και εισαγωγή στα στρατιωτικά δικαστήρια σύγχρονων επιστημονικών μεθόδων διαχείρισης δικογραφιών και επεξεργασίας δεδομένων με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών,

β) η συγκέντρωση, ταξινόμηση, ευρετηρίαση και γενικότερα η αξιοποίηση, κατά τον προσφορότερο τρόπο νομολογιακού υλικού και η διαχείρισή του με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και

γ) η εισαγωγή και η χρήση των νέων τεχνολογιών και των μεθόδων της πληροφορικής στις βιβλιοθήκες των στρατιωτικών δικαστηρίων.

2. Το κατά την προηγούμενη παράγραφο γραφείο διευθύνεται από Αναθεωρητή ή στρατιωτικό δικαστή και στελεχώνεται από στρατιωτικό δικαστή, δικαστικούς γραμματείς και υπαλλήλους της γραμματείας του δικαστηρίου. Ο δικαστής κατά το χρονικό διάστημα που διευθύνει το παραπάνω γραφείο, μπορεί, αν τούτο κρίνεται αναγκαίο, να απαλλαγεί, με απόφαση της ολομέλειας, μερικώς από τα κύρια δικαστικά του καθήκοντα.

3. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας του γραφείου αυτού, τα θέματα με τα οποία αυτό θα απασχολείται, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Άρθρο δεύτερο

1. Η ισχύς του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος και του Κανονισμού ο οποίος εκδίδεται με αυτό, αρχίζει ένα (1) μήνα από την δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος Κανονισμού καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που είναι αντίθετη με τις διατάξεις αυτού ή ρυθμίζει θέματα τα οποία περιλαμβάνονται σ' αυτόν.

Στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου 2002

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ